

PROJEKTU UN KVALITĀTES VADĪBA

DARBA TIRGUS ĪSTERMIŅA PROGNOZES

2014.GADA 1.PUSGADAM

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Rīga, 2014

Darba tirgus īstermiņa prognozes
2014.gada 1.pusgadam

Eiropas Sociālā fonda darbības programmas „Cilvēkresursi un nodarbinātības” projekta „Nodarbinātības valsts aģentūras darba tirgus prognozēšanas un uzraudzības sistēmas attīstība” (Nr.1DP/1.3.1.7.0./09/IPIA/NVA/001) papildinājuma 1.3.1.7. aktivitātes „Darba tirgus pieprasījuma īstermiņa un ilgtermiņa prognozēšanas un uzraudzības sistēmas attīstība” projekta „Darba tirgus pētījumu metodikas izstrāde un pilnveide pētījumu sagatavošanai” (Nr. NVA 2011/5 _ESF) pētījumu „Darba devēju aptauja” veica personu apvienība, kuru veido SIA „Projektu un kvalitātes vadība” un SIA „Attīstības projektu institūts”, pētnieku grupa:

projekta vadītāja - Evija Eglīte (maģistra grāds sociālajās zinātnēs);
projekta koordinatori – Māris Krūze; Jānis Briedis (maģistra grāds sociālajās zinātnēs);
pētnieks - Māris Brants (maģistra grāds socioloģijā).

Pētījuma izstrādē ir piedalīties Māris Brants (maģistra grāds sociālajās zinātnēs), Kārlis Purmalis (doktora grāds ekonomikā), Aleksejs Meļihovs (doktora grāds ekonomikā), Romāns Putāns (maģistra grāds sociālajās zinātnēs).

Pētījumu lauka darba veikšanu, pamatojoties uz Nodarbinātības valsts aģentūras atklātā konkursa „Datu ieguves pakalpojumi” (iepirkuma identifikācijas numurs NVA 2011/65 _ESF) rezultātiem, nodrošināja SIA „Factum”.

Pētījums „Darba tirgus īstermiņa prognoze 2014.gada 1.pusgadam” īstenots ar 85% Eiropas Savienības finansiālu atbalstu no Eiropas Sociālā fonda un 15% Latvijas valsts budžeta finansiālu atbalstu. Šeit paustais pētnieku grupas viedoklis nekādā gadījumā nav uzskatāms par Eiropas Kopienas vai Latvijas valsts viedokļa atspoguļojumu.

SATURA RĀDĪTĀJS

Satura rādītājs	2
Attēlu un tabulu rādītājs	4
Kopsavilkums	7
Terminu definīcijas un skaidrojumi	8
Saīsinājumu saraksts.....	12
Ievads.....	13
1. Darba devēju aptaujas rezultāti.....	16
1.1. Uzņēmējdarbības situācijas novērtējums	25
1.2. Jaunizveidojamās darba vietas	47
1.3. Likvidējamās darba vietas.....	64
1.4. Darbinieku nomaīņa.....	70
1.5. Starpība starp jaunizveidotajām un likvidētajām darba vietām.....	75
1.6. Ilgstošās vakances	77
1.7. Nepieciešamās papildu prasmes.....	83
1.8. Darbinieku piesaistes mehānismi	85
1.9. DARBA DEVĒJU APTAUJAS SECINĀJUMI UN IETEIKUMI.....	88
Darba devēju aptaujas rezultātu PIELIKUMI	94
2. Nozaru asociāciju interviju rezultāti.....	122
2.1. Intervija ar latvijas būvnieku asociāciju.....	128
2.2. Intervija ar Latvijas Zemnieku federāciju	136
2.3. Intervija ar Drēbnieku biedrību.....	142
2.4. Intervija ar Latvijas Tirdzniecības asociāciju	145
2.5. Intervija ar Drošības biznesa asociāciju	148
2.6. Intervija ar Latvijas Kokrūpniecības federāciju	151
2.7. Intervija ar Latvijas Elektrotehnikas un elektronikas rūpniecības asociāciju	156
2.8. Intervija ar Pasažieru pārvadātāju asociāciju	159
2.9. Intervija ar „Autopārvadātāju asociāciju „Latvijas auto””	162
2.10. Intervija ar Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru	165
2.11. Nozaru asociāciju interviju secinājumi un ieteikumi	166
3. Sociālo partneru interviju rezultāti.....	172
3.1. Uzņēmējdarbības situācijas novērtējums	173
3.2. Darbaspēka prasmes.....	175
4. Darba tirgus īstermiņa prognozes 2014.gada 1.pusgamam.....	177
4.1. Prognozes Latvijai kopumā.....	177
4.2. Prognozes reģionu griezumā.....	179

Secinājumi un ieteikumi	189
Šķērsanalīzes secinājumi un ieteikumi par NVA piedāvātajām izglītības programmām.....	189
PIELIKUMI.....	191
Darbspēka pieprasījuma izmaiņas pa ceturkšņiem Latvijā visās nozarēs kopā.....	191

ATTĒLU UN TABULU RĀDĪTĀJS

Tabula 1. Tehniskā informācija par darba devēju aptaujas izlasi.....	17
Tabula 2. Darba devēju aptaujas izlase - uzņēmumu raksturojums.	22
Tabula 3. Plānoto jaunizveidojamo darba vietu sadalījums pa profesiju apakšgrupām (2 zīmes).	50
Tabula 4. Jauno darba vieta īpatsvara sadalījums pa reģioniem un profesiju grupām.	55
Tabula 5. Jaunizveidojamo darba vietu skaita sadalījums pa profesiju pamatgrupām, pa reģioniem.	55
Tabula 6. Nepieciešamais izglītības līmenis plānotajām jaunajām darba vietām profesiju pamatgrupās ...	62
Tabula 7. Tuvāko 6 mēnešu laikā plānotais likvidējamo darba vietu skaits profesiju grupās (2 zīmes).	66
Tabula 8. Tuvāko 6 mēnešu laikā plānotais likvidējamo darba vietu skaits un īpatsvars reģionos dalījumā pa profesiju pamatgrupām.....	69
Tabula 9. Tuvāko 6 mēnešu laikā plānotais nomaināmo darbinieku skaits profesiju grupās (2 zīmes).	73
Tabula 10. Jaunizveidoto un likvidēto darba vietu ekstrapolētais skaits.....	75
Tabula 11. Starpība starp jaunizveidoto un likvidēto darba vietu skaitu.....	76
Tabula 12. Ilgstošo vakanču skaits un īpatsvars pēdējo 6 mēnešu laikā profesiju pamatgrupās pa reģioniem.	79
Tabula 13. Ilgstošo vakanču skaits pēdējo 6 mēnešu laikā profesiju grupās (2 zīmes).	81
Tabula 14. Plānotās jaunizveidojamās darba vietas pa profesiju grupām 4 zīmju līmenī.	94
Tabula 15. Plānotās jaunizveidojamās darba vietas pa profesijām 4 zīmju līmenī pa reģioniem.	98
Tabula 16. Plānotās jaunizveidojamās darba vietas pa profesijām 4 zīmju līmenī pa nepieciešamās izglītības līmeņiem.	103
Tabula 17. Plānoto jauno darba vietu izveidošanas iemesli tuvāko 6 mēnešu laikā dalījumā pa profesiju grupām (4 zīmes).	108
Tabula 18. Tuvāko 6 mēnešu laikā plānotais samazināmo darba vietu skaits profesijas grupās (4 zīmes).	113
Tabula 19. Tuvāko 6 mēnešu laikā samazināmo darba vietu skaits profesiju grupās (4 zīmes) pa reģioniem.	116
Tabula 20. Ilgstošo vakanču skaits pēdējo 6 mēnešu laikā pa profesiju grupām (4 zīmes)	119
Tabula 21. Sākotnējās darbaspēka pieprasījuma izmaiņu prognozes.	122
Tabula 22. Intervēto nozaru asociāciju saraksts.	125
Tabula 23. Nozaru asociāciju interviju lauka darba tehniskā atskaite.....	126
Tabula 24. Top 20 profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma pieaugums 2014.gada 1.pusgadā (Latvijā, visās nozarēs kopā).....	177
Tabula 25. Top 20 profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma kritums 2014.gada 1.pusgadā (Latvijā, visās nozarēs kopā).....	178

Tabula 26. Top 20 profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma pieaugums 2014.gada 1.pusgadā (Rīgā, visās nozarēs)	179
Tabula 27. Profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma kritums 2014.gada 1.pusgadā (Rīgā, visās nozarēs)	180
Tabula 28. Top 20 profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma pieaugums 2014.gada 1.pusgadā (Pierīgā, visās nozarēs).....	181
Tabula 29. Profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma kritums 2014.gada 1.pusgadā (Pierīgā, visās nozarēs)	181
Tabula 30. Top 20 profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma pieaugums 2014.gada 1.pusgadā (Kurzemē, visās nozarēs)	182
Tabula 31. Profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma kritums 2014.gada 1.pusgadā (Kurzemē, visās nozarēs).....	183
Tabula 32. Top 20 profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma pieaugums 2014.gada 1.pusgadā (Latgalē, visās nozarēs)	184
Tabula 33. Profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma kritums 2014.gada 1.pusgadā (Latgalē, visās nozarēs).....	185
Tabula 34. Top 20 profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma pieaugums 2014.gada 1.pusgadā (Vidzemē, visās nozarēs).....	185
Tabula 35. Profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma kritums 2014.gada 1.pusgadā (Vidzemē, visās nozarēs)	186
Tabula 36. Top 20 profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma pieaugums 2014.gada 1.pusgadā (Zemgalē, visās nozarēs)	187
Tabula 37. Profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma kritums 2014.gada 1.pusgadā (Zemgalē, visās nozarēs).....	188
Tabula 38. Darbaspēka pieprasījuma izmaiņas pa ceturkšņiem Latvijā visās nozarēs kopā (4 zīmju profesiju griezumā)	191
Attēls 1. Darba devēju aptaujas respondentu īpatsvars pēc uzņēmumu īpašuma formas.	19
Attēls 2. Respondentu īpatsvara sadalījums pēc strādājošo skaita uzņēmumā un pēc uzņēmuma īpašuma formas.	21
Attēls 3. Preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņu novērtējums pa periodiem.	25
Attēls 4. Preču un pakalpojumu pieprasījuma iepriekš prognozēto un faktisko izmaiņu novērtējums pēdējo 6 mēnešu laikā	29
Attēls 5. Preču un pakalpojumu pieprasījuma iepriekš prognozēto un faktisko izmaiņu novērtējums pēdējo 6 mēnešu laikā pa nozarēm.	30

Attēls 6. Preču un pakalpojumu pieprasījuma prognozēto un faktisko izmaiņu novērtējums pēdējo 6 mēnešu laikā pa reģioniem.	32
Attēls 7. Preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņu novērtējums nākamajiem 6 mēnešiem pa sektoriem	34
Attēls 8. Preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņu novērtējums nākamajiem sešiem mēnešiem pa nozarēm.	36
Attēls 9. Preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņu novērtējums nākamo 6 mēnešu laikā pa reģioniem	39
Attēls 10. Preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņu novērtējums nākamajiem 12 mēnešiem.	43
Attēls 11. Preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņu novērtējums nākamajiem 12 mēnešiem pa nozarēm.	45
Attēls 12. Preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņu novērtējums nākamajiem 12 mēnešiem pa reģioniem.	46
Attēls 13. Plānotās no jauna izveidotās darba vietas tuvāko 6 mēnešu laikā.	48
Attēls 14. Plānotās jaunizveidojamās darba vietas pa profesiju pamatgrupām.	49
Attēls 15. Jaunu darba vietu izveidošanas plāni pa reģioniem.	53
Attēls 16. Plānoto jauno darba vietu izveidošanas iemesli tuvāko 6 mēnešu laikā.	63
Attēls 17. Darbinieku atlaišanas plāni tuvāko 6 mēnešu laikā.	65
Attēls 18. Darbinieku atlaišanas plāni tuvāko 6 mēnešu laikā dalījumā pa profesiju pamatgrupām.	65
Attēls 19. Darbinieku nomaņas plāni un iemesli tuvāko 6 mēnešu laikā.	71
Attēls 20. Darbinieku nomaņas plāni tuvāko 6 mēnešu laikā dalījumā pa profesiju pamatgrupām.	72
Attēls 21. Ilgstošo vakanču īpatsvars sabiedriskā un privātā sektora uzņēmumos.	77
Attēls 22. Ilgstošo vakanču īpatsvars pēdējo 6 mēnešu laikā profesiju pamatgrupās.	78
Attēls 23. Ilgstošo vakanču iemesli.	82
Attēls 24. Darbiniekiem nepieciešamās papildu prasmes.	84
Attēls 25. Darbinieku meklēšanas metodes.	85
Attēls 26. Darbaspēka piesaistīšana no ārvalstīm pēdējo 6 mēnešu laikā.	87

KOPSAVILKUMS

Pētījuma „Darba tirgus īstermiņa prognoze 2014.gada 1.pusgadam” galvenais mērķis ir izstrādāt darba tirgus īstermiņa prognozes 2014.gada 1.pusgadam, kā arī izzināt bezdarbnieku profesionālās un neformālās apmācības vajadzības, lai nodrošinātu darba tirgus prognozi nākamajam pusgadam, kā arī sniegtu konkrētas rekomendācijas NVA organizēto apmācību piedāvājuma veidošanai.

Pētījuma secinājumi izstrādāti, izmantojot trīs pētījuma posmos – darba devēju aptaujā, nozaru asociāciju intervijās un sociālo partneru intervijās – iegūto informāciju, kā arī pētnieku izstrādātā darba tirgus īstermiņa prognozēšanas modeļa rezultātus. Visi trīs minētie ietilpstošie pētījumi kopā ar darba tirgus prognozēšanas modeli veido vienu veselu informācijas izzināšanas sistēmu.

Pētījuma secinājumi izriet no visiem trim pētījumiem – katrs nākamais pētījuma posms ir balstīts uz iepriekšējā posma rezultātiem, tādēļ šajā dokumentā atspoguļoti visu trīs pētījuma posmu rezultāti, apkopojot tos vienotā, loģiski secīgā struktūrā, kas noslēdzas ar darba tirgus īstermiņa prognožu rezultātu aprakstu un rekomendācijām. Katra pētījuma secinājuma daļa ir veidota atsevišķi, apkopojot to, kas izrietējis no konkrētā pētījuma.

Metodikas pielietošanas rezultātā izstrādātas profesionālo apmācību rekomendācijas, kas pamatā ietver ieteikumus apmācību pasākumu klāsta sašaurināšanai. Līdztekus iezīmētas nozares un profesiju grupas, ar kurām saistītu apmācību iekļaušana NVA piedāvāto apmācību sarakstā būtu ieteicama un padziļināti izvērtējama.

Neformālo apmācību vajadzības, salīdzinot ar iepriekšējo pētījumu viļņu rezultātiem, nav būtiski mainījušās – tās ir valodu, datora un saskarsmes prasmes. Lai gan kopumā neformālo apmācību vajadzības ir diezgan vispārīgas, tomēr redzams, ka konkrētu darba devēju prasības gan pēc valodu, gan datorprasmēm joprojām ir specifiskas atkarībā gan no uzņēmuma darbības jomas, gan atrašanās vietas.

Atslēgas vārdi: Darba devēju aptauja, nozaru asociāciju intervijas, sociālo partneru intervijas, darba tirgus, prognoze, NVA apmācību pasākumi.

TERMINU DEFINĪCIJAS UN SKAIDROJUMI

Bezdarbnieks - persona, kas pēc reģistrēšanās Nodarbinātības valsts aģentūrā atbilstoši Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likuma nosacījumiem, ir ieguvusi bezdarbnieka statusu.

CSP Darbaspēka apsekojums – Centrālās statistikas pārvaldes organizēta aptauja mājāsaimniecībās ar mērķi iegūt detalizētu informāciju par situāciju Latvijas darba tirgū, tas ir, iedzīvotāju ekonomisko aktivitāti.

Darbinieks - fiziskā persona, kas uz darba līguma pamata par nolīgto darba samaksu veic noteiktu darbu darba devēja vadībā.

Darba devējs - fiziskā vai juridiskā persona, vai arī tiesībspējīga personālsabiedrība, kas uz darba līguma pamata nodarbina vismaz vienu darbinieku. Darba tirgus – vide, kurā notiek darba piedāvājuma un pieprasījuma savstarpējā mijiedarbība, nosakot darba samaksas līmeni un izvietojumu.

Darbaspēka piedāvājums – ekonomiski aktīvo iedzīvotāju lēmums strādāt noteikta veida algotu darbu noteiktā laikā un vietā.

Darbaspēka pieprasījums – darba devēju lēmums nodarbināt ekonomiski aktīvos iedzīvotājus konkrēta veida darbam noteiktā laikā un vietā par atbilstošu atalgojumu.

Darbavieta – uzņēmums vai iestāde, ar kuru darbiniekam (parasti) ir noslēgts darba līgums un kurā, saņemot noteiktu samaksu, viņš veic savus darba pienākumus.

Darba devēju apsekojums – Darba devēju aptauja ar mērķi iegūt detalizētu informāciju no darba devēju skatupunkta par situāciju Latvijas darba tirgū.

Ekstrapolācijas koeficienti – koriģējošie koeficienti izlasē iekļauto informācijas vienību vispārināšanai ar mērķi iegūt ģenerālā kopuma vienību skaitlisko sadalījumu. Piemēram, ja izlasē iekļauti 50 cilvēki, kas pārstāv sev līdzīgos 5000 cilvēkus no ģenerālā kopuma, tad ekstrapolācijas koeficients būs 100. Piemērojot ekstrapolācijas koeficientus, rezultātu attēlojumā iegūst to, ka konkrētā atbilde, kuru snieguši 50 respondenti, attiecināma uz 5000 cilvēkiem no ģenerālā kopuma.

Kvantitatīvās metodes – pētījumu metodes, ar kuru palīdzību iegūst kvantitatīvu, skaitlisku informāciju par kādas parādības izplatību, meklē atbildes uz jautājumiem – cik daudz?, cik

bieži?, cik liela daļa no..? Biežāk izmantotās kvantitatīvo pētījumu metodes ir tiešās intervijas, telefonintervijas, anketēšana un interneta aptaujas.

Lielais uzņēmums – uzņēmums, kurā, balstoties uz darba līgumu, nodarbināti vairāk nekā 250 darbinieku.

Mazais uzņēmums – uzņēmums, kurā, balstoties uz darba līgumu, nodarbināti 5 līdz 49 darbinieki.

Neformālā izglītība — ārpus formālās izglītības organizēta interesēm un pieprasījumam atbilstoša izglītojoša darbība, tai skaitā, kursi, semināri, darbnīcas (*workshops*).

Formālā izglītība — sistēma, kas ietver pamatzglītības, vidējās izglītības un augstākās izglītības pakāpes, kuru programmu apguvi apliecina valsts atzīts izglītības vai profesionālās kvalifikācijas dokuments, kā arī izglītības un profesionālās kvalifikācijas dokuments.

Neformālās izglītības pasākumi — NVA organizētie mācību kursi (līdz 160 stundām), kuru mērķis ir dot iespēju bezdarbniekiem, darba meklētājiem, nodarbinātām personām apgūt vai pilnveidot mainīgajām darba tirgus prasībām atbilstošas sociālās un profesionālās pamatprasmes, veicinot personu iekļaušanos darba tirgū.

Nodarbinātības valsts aģentūra (NVA) - Labklājības ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas izveidota, lai īstenotu valsts politiku bezdarba samazināšanas un bezdarbnieku, darba meklētāju un bezdarba riskam pakļauto personu atbalsta jomā. Ministrs aģentūras pārraudzību īsteno ar Labklājības ministrijas starpniecību.

Nozaru asociācija – sabiedriska organizācija, kas apvieno vienas nozares vai profesijas uzņēmumus, organizācijas vai privātpersonas. Nozaru asociācijas tiek veidotas, lai veicinātu attiecīgās tautsaimniecības nozares vai darbības jomas attīstību, pārstāvētu savu biedru intereses, veicinātu pieredzes apmaiņu.

NVA apmācību pasākumi – NVA organizēti pasākumi konkurētspējas paaugstināšanai (KPP), neformālās izglītības ieguvei, profesionālās tālākizglītības un profesionālās pilnveides izglītības ieguvei, kā arī praktiskā apmācība pie darba devēja.

NVA klients – bezdarbnieks, darba meklētājs vai bezdarba riskam pakļauta persona, kas reģistrējusies NVA.

Prasmes – zināšanu, iemaņu un attieksmju kopums.

Privātais sektors – tautsaimniecības daļa, kur ekonomiskās aktivitātes norisinās uz privātīpašuma bāzes (zeme, ēkas, uzņēmumi). Privātais sektors aptver individuālos uzņēmējus, mājsaimniecības un citus ražotājus, kā arī bezpeļņas organizācijas, kas neietilpst sabiedriskajā sektorā.

Profesijas – fiziskās personas nodarbošanās veids preču ražošanas, sadales vai pakalpojumu sfērā, arī izglītībā, kultūrā un mākslā, kam nepieciešama noteikta sagatavotība (izglītība) jeb pamatnodarbošanās eksistences līdzekļu iegūšanai, kam nepieciešamas noteiktas teorētiskas zināšanas un praktiskas iemaņas.

Profesionālās izglītības programmas – NVA īstenotas profesionālās pilnveides un profesionālās tālākizglītības programmas bezdarbniekiem.

Prognose – zinātniski pamatots spriedums ar noteiktu ticamības pakāpi par pētāmā objekta iespējamo stāvokli nākotnē.

Respondents – aptaujas dalībnieks – augstākā līmeņa uzņēmuma vadītājs vai personāla vadītājs, kurš ir atbildīgs par galvenajiem personāla vadības jautājumiem saistībā ar uzņēmuma attīstību un ir sniedzis atbildes uz Darba devēju aptaujas jautājumiem.

Sabiedriskais sektors – tautsaimniecības daļa, kur ekonomiskās aktivitātes norisinās uz valsts īpašuma bāzes (zeme, ēkas, uzņēmumi). Sabiedriskais sektors aptver valsts un pašvaldību iestādes un to komercsabiedrības, komercsabiedrības ar valsts vai pašvaldību kapitāla daļu 50% un vairāk, kā arī nodibinājumi, biedrības, fondi un to komercsabiedrības.

Sociālais partneris – termins, kas apzīmē darba devēju un darba ņēmēju pārstāvjus (arodbiedrības un darba devēju organizācijas). Latvijā sociālie partneri ir divas organizācijas - LDDK, kura darbojas saskaņā ar Darba devēju organizāciju likumu, un LBAS, kura darbojas saskaņā ar likumu „Par Arodbiedrībām”. Likumi paredz ne tikai tiesības saņemt informāciju par aktuālajiem tiesību aktiem, bet arī obligātu pienākumu sniegt darba devēju un darba ņēmēju viedokli.

Statistikas reģions – Latvijas teritoriālā vienība, kas klasificēta atbilstoši Teritoriālo vienību klasifikācijai statistikas nolūkiem (saīsināti NUTS) NUTS 3 līmenī.

Svari, svaru koeficienti – koriģējošie koeficienti izlasē iekļauto informācijas vienību vispārināšanai ar mērķi līdzsvarot izlases vienību sastāvu atbilstoši ģenerālajam kopumam. Piemēram, izlasē iekļautas 500 sievietes, kuras veido 50% no visiem respondentiem. Ja ģenerālajā kopumā ir 52% sieviešu, tad konkrētajā gadījumā piemēro svaru koeficientu –

1.04. Piemērojot svaru koeficientus, rezultātu attēlojumā iegūst to, ka konkrētā atbilde, kuru sniegušas 50% respondentu, attiecināma uz 52% sieviešu no ģenerālā kopuma.

Tautsaimniecības sektors – tautsaimniecības nozare jeb ekonomiskās darbības veids, kas klasificēts atbilstoši Vispārējās ekonomiskās darbības klasifikācijai NACE 2.red.

Uzņēmums - jebkurš saimnieciskās darbības subjekts neatkarīgi no tā juridiskās formas, ieskaitot pašnodarbinātas personas un ģimenes uzņēmumus, kas nodarbojas ar amatniecību vai veic citu darbību, kā arī personālsabiedrības un apvienības, kas iesaistītas saimnieciskajā darbībā. Uzņēmums veic vienu vai vairākas darbības vienā vai vairākās vietās.

Vakance – brīva, neaizņemta noteiktas profesijas darbinieka amata, personāla vieta kādā uzņēmumā vai iestādē.

Vidējais uzņēmums – uzņēmums, kurā, balstoties uz darba līgumu, nodarbināti 50 līdz 249 darbinieki.

SAĪSINĀJUMU SARAKSTS

CATI - datorizētās telefonintervijas (*Computer Assisted Telephone Interviews*)

CAWI - datorizētās intervijas tiešsaistes režīmā (internetā) (*Computer Assisted Web Interviews*)

CSP – Centrālā statistikas pārvalde

EM – Ekonomikas ministrija

LBAS – Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība

LDDK – Latvijas Darba devēju konfederācija

LM – Labklājības ministrija

NACE – Saimnieciskās darbības statistiskā klasifikācija NACE 2.red.

NUTS - Latvijas teritoriālā vienība, kas klasificēta atbilstoši Teritoriālo vienību klasifikācijai statistikas nolūkiem

NVA – Nodarbinātības valsts aģentūra

SPSS - Sociālo zinātņu statistikas pakete (*Statistical Package for the Social Science*), kas izmantota Darba devēju aptaujas rezultātu apstrādē.

IEVADS

Saskaņā ar valsts ekonomiskās politikas definētajiem uzdevumiem, viens no svarīgākajiem nosacījumiem cilvēkresursu mērķtiecīgai un efektīvai izmantošanai tautsaimniecībā ir izglītības sistēmas spēja operatīvi reaģēt uz mainīgajām darba tirgus prasībām, īstermiņā nodrošinot elastīgu darba ņēmēju profesionālās pilnveides, tālākizglītības un neformālās apmācības sistēmu.

Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) misija - būt par uzticamu partneri darba devējam un darba ņēmējam, veicinot bezdarba samazināšanu un nodarbinātības uzlabošanu valstī – sevī ietver arī uzdevumu organizēt un īstenot aktīvos nodarbinātības un preventīvos bezdarba samazināšanas pasākumus. NVA neformālās apmācības, profesionālās tālākizglītības un profesionālās pilnveides pasākumi bezdarbniekiem, to norises ilgumā nepārsniedzot sešus mēnešus, ir viens no instrumentiem, kuri nodrošina Latvijas izglītības sistēmas spēju operatīvi un elastīgi reaģēt uz profesiju un prasmju pieprasījuma izmaiņām darba tirgū.

Lai nodrošinātu aktuālajām darba tirgus vajadzībām atbilstošu NVA apmācību pasākumu piedāvājumu, nepieciešams elastīgs plānošanas mehānisms, tāpēc Labklājības ministrijā (LM) ik gadu tiek sagatavots ziņojums „Par darba tirgus īstermiņa prognozēm un bezdarbnieku un darba meklētāju prioritārajiem apmācību virzieniem”, pamatojoties uz Latvijas Stratēģiskās attīstības plāna 2010.-2013.gadam (Ministru kabineta 2010.gada 9.aprīļa rīkojums Nr.203), 2.1.1.1. uzdevumu, kas paredz LM noteikt bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību prioritāros virzienus, kuros bezdarbniekiem un darba meklētājiem piedāvāt apmācību programmas. Ziņojuma ietvaros tiek sastādīts to apmācību jomu un profesiju saraksts, kurās nepieciešams veikt bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību, pārkvalifikāciju un kvalifikācijas paaugstināšanu nākamajam gadam.

Pētījuma „Darba tirgus īstermiņa prognoze 2014.gada 1.pusgamam” mērķis ir izstrādāt darba tirgus īstermiņa prognozes 2014.gada 1.pusgamam, kā arī izzināt bezdarbnieku profesionālās un neformālās apmācības vajadzības, izvērtējot NVA pašlaik piedāvāto apmācību klāstu, lai nodrošinātu darba tirgus prognozi nākamajam pusgamam, kā arī sniegtu rekomendācijas NVA organizēto apmācību piedāvājuma veidošanai.

Līdztekus pētījums „Darba tirgus īstermiņa prognoze 2014.gada 1.pusgamam” ir arī cieši saistīts ar īstermiņa darba tirgus prognozēšanas modeļa uzturēšanu un pilnveidi, nodrošinot modelim daļu ievaddatu, kā arī izstrādājot ieteikumus prognožu korekcijām tām nozarēm, kurām vērojamas lielākās nesakritības ievaddatu prognozēs.

Lai noteiktu bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību prioritāros virzienus, kuros piedāvāt apmācību programmas, nepieciešams veikt gan darba tirgus situācijas analīzi, noskaidrojot darbaspēka un prasmju pieprasījuma izmaiņas īstermiņā un vidējā termiņā, gan esošā darbaspēka piedāvājuma analīzi.

Pētījums „Darba tirgus īstermiņa prognoze 2014.gada 1.pusgadam” kompleksi sastāv no 3 izpētes posmiem:

- 1) darba devēju aptauja ievadinformācijas iegūšanai prognozēšanas modelim,
- 2) padziļinātās intervijas ar nozaru asociācijām modeļa ievaddatu informācijas precizēšanai un koriģēšanai, kā arī darba tirgus vajadzību kvalitatīvai izpētei,
- 3) padziļinātās intervijas ar sociālajiem partneriem profesionālo izglītības programmu pilnveidošanai un izstrādei nepieciešamo rekomendāciju ieguvei.

Pēc padziļinātajām intervijām ar nozaru asociācijām, veicot sākotnējo darba tirgus īstermiņa prognožu korekciju, svaru koeficienti kopējos prognozēšanas modeļa ievaddatos tiek mainīti par labu vienam vai otram informācijas avotam. Abu pētījumu (CSP Darbaspēka apsekojums un NVA Darba devēju aptaujas) apvienotie koriģētie prognozēšanas modeļa rezultāti sniedz precizēto gala ziņojumā pieejamo darba tirgus īstermiņa prognozi nākamajiem 6 mēnešiem.

Tāpat pētījumā tiek izmantoti jaunākie darba tirgus īstermiņa prognozēšanas modeļa rezultāti, tādējādi pētījuma struktūra ļauj pakāpeniski nonākt pie ieteikumiem NVA apmācību pasākumu sarakstu veidošanai no darba tirgus vajadzību viedokļa, taču pētījuma uzdevums neparedz esošā darbaspēka piedāvājuma analīzi. Līdz ar to no šī viedokļa pētījums sniegs tikai pastarpinātu informāciju nozaru asociāciju un darba tirgus ekspertu viedokļu formā.

Pētījuma dokumentā „Darba tirgus īstermiņa prognoze 2014.gada 1.pusgadam” atspoguļoti visu trīs izpētes posmu rezultāti ar to noslēguma secinājumiem, darba tirgus īstermiņa prognozēšanas rezultāti 2014.gada 1.pusgadam, kā arī kopējie pētījuma secinājumi un pētījuma gaitā identificētās bezdarbnieku profesionālo un neformālo apmācību vajadzības.

Dokumentā ietverta šāda galveno nodaļu struktūra:

- Ievads, tai skaitā, pētījumu vispārīgs apraksts un kopējais ietvars.
- 1. Darba devēju aptaujas rezultātu analīze un secinājumi.
- 2. Nozaru asociāciju interviju pārskats un secinājumi.
- 3. Sociālo partneru interviju pārskats un secinājumi.

4. Darba tirgus īstermiņa prognoze 2014.gada 1.pusgadam.

- Secinājumi un ieteikumi, tai skaitā, nozaru asociāciju interviju un sociālo partneru interviju rezultātu un secinājumu šķērsanalīze.
- Pielikumi ar detalizēti izvērstiem pētījumu datiem.

1. DARBA DEVĒJU APTAUJAS REZULTĀTI

Darba devēju aptaujas metodika un izlases raksturojums

Kombinējot vairākus informācijas avotus (īkgadējie CSP Darbaspēka apsekojuma dati, EM attīstības prognozes tautsaimniecības nozarēs un NVA Darba devēju aptauja (kas veikta reizi pusgadā)), tiek iegūta sākotnējā pirmā ievaddatu kopa darba tirgus īstermiņa prognozēšanai. Tālākajā izpētes posmā, balstoties uz ekonometriskajā prognozēšanas modelī apstrādāto CSP Darbaspēka apsekojuma un NVA Darba devēju aptaujas datus konstatētajām atšķirībām konkrētās profesiju grupās, veicot padziļinātās intervijas ar nozaru asociācijām un sociālajiem partneriem, tiek veikta prognozes modeļa ievaddatu korekcija.

CSP Darbaspēka apsekojuma kopējais gada izlases apjoms ir aptuveni 25 000 mājokļu. Tajā iegūtā informācija par nodarbinātību strādājošo vidū, precizējot nozari un profesiju grupu, balstās aptuveni uz 10 000 – 15 000 lielu respondentu izlasi. Sākumā kopā ar EM attīstības prognozēm tautsaimniecības nozarēs tie izskaidro 80% no kopējiem darba tirgus prognozēšanas rezultātiem. Visām no CSP Darbaspēka apsekojuma pieejamajām profesiju grupām piemēroti 0,8 svaru koeficienti prognozēšanas modeļa ievaddatos. Jāatzīmē, ka Darbaspēka apsekojuma nodarbinātības rezultāti profesijas grupās lielākoties pieejami 2 zīmju līmenī.

Darba devēju aptaujas sākotnējais izlases apjoms ir 2500 uzņēmumu. Turklāt tālākā informācija par plānotajām darbinieku izmaiņām, kādās profesiju grupās tuvākā pusgada laikā plāno pieņemt vai atlaist, un ilgstošajām (vairāk nekā 3 mēnešus), balstās uz vēl mazāku respondentu skaitu, kas snieguši noteiktas atbildes. Tādējādi noteikts, ka Darba devēju aptaujas rezultāti sākotnēji izskaidro atlikušos 20% no visiem darba tirgus īstermiņa prognozēšanas rezultātiem, un prognozēšanas modeļa ievaddatos tiem piemēroti 0,2 svaru koeficienti.

Tajā pašā laikā jāuzsver, ka Darba devēju aptaujas ir nozīmīgs informācijas avots un būtiska prognozēšanas modeļa pilnveides sastāvdaļa. Darba devēju aptaujā informācija par profesiju grupām tiek iegūta 4 zīmju līmenī, ar ko reizi pusgadā var papildināt CSP Darbaspēka apsekojumā iepriekšējā gadā iegūtos un ar ekonometriskā prognozēšanas modeļa palīdzību apstrādātos datus.

Analizējot rezultātus par plānotām jaunām vakancēm/ darbavietām tuvākā pusgada laikā, izmantoti ekstrapolētie dati vakanču/ darbavieta līmenī. Vispārinot un attiecinot datus uz ģenerālo kopumu, katram uzņēmumam izlasē piemērots ekstrapolācijas koeficients (svari) atbilstoši tam, cik sev līdzīgos uzņēmumus ģenerālajā kopumā tas pārstāv. Ekstrapolācijas koeficientu pareizino ar konkrētajā profesiju grupā nosaukto vakanču skaitu, tiek iegūti turpmākajā analīzē izmantotie kopējie ekstrapolētie dati vakanču/ darbavieta līmenī.

Piemēram, darba devējs norāda, ka viņš nākamā pusgada laikā plāno pieņemt 10 šuvējas. Ja attiecīgais uzņēmums pētījuma izlasē pārstāv 4 sev līdzīgos uzņēmumus, tad attiecīgā uzņēmuma ekstrapolētie dati vakanču līmenī ļauj secināt, ka tuvākā pusgada laikā 4 darba devēji plāno pieprasījumu pēc 40 šuvējām.

Darba devēju aptaujas dati iegūti, izmantojot kvantitatīvo pieeju. Aptaujas dalībnieku atlasei izmantotas datorizētās telefona intervijas (*CATI – Computer Assisted Telephone Interviews*), veicot zvanus gan uz fiksētajiem, gan mobilajiem tālruņu numuriem, apvienojot tās ar datorizētajām intervijām tiešsaistes režīmā (*CAWI – Computer Assisted Web Interviews*) pēc respondenta izvēles – latviešu vai krievu valodā.

Pētījuma izlase veidota, izmantojot kombinētu izlases veidošanas metodi – kvotu un stratificētās izlases metodi. Vispirms tika noteiktas kvotas (izlases apjoms) iepriekš definētajās stratās.

Lai sasniegtu reprezentatīvu aptaujas izlasi, izmantotas šādas Darba devēju aptaujas izlases sastāvu raksturojošas stratifikācijas pazīmes:

- Uzņēmējdarbības nozare (22 tautsaimniecības nozares saskaņā ar NACE 2.red. klasifikāciju, kuras veido 18 ekonomiskās darbības veidi NACE klasifikācijas viena burta līmenī un 3 rūpniecības nozares atsevišķi izdalītas (10 Pārtikas produktu ražošana, 24 Metālu ražošana un 27 Elektrisko iekārtu ražošana) – 2 ciparu līmenī);
- Uzņēmuma lielums (mazie, vidējie un lielie uzņēmumi);
- Uzņēmuma atrašanās vieta (seši ar plānošanas reģioniem savietojami statistikas reģioni – Rīga, Pierīga, Vidzeme, Kurzeme, Zemgale un Latgale).

Izmantojot augstāk norādītās stratifikācijas pazīmes, panākta optimāla uzņēmumu pārstāvniecība izlasē pēc uzņēmuma īpašuma formas (privātais un sabiedriskais sektors).

Pētījuma ģenerālais kopums ir ekonomiski aktīvie uzņēmumi Latvijā ar nodarbināto skaitu 5 un vairāk darbinieku, kas pārstāv ekonomiskās darbības veidus no A līdz S pēc NACE 2.red. klasifikācijas, izslēdzot O (Valsts pārvalde un aizsardzība, obligātā sociālā apdrošināšana) atšķirīgās personālpolitikas dēļ.

Lauka darba veicējs - SIA „Factum” Darba devēju aptaujas intervijas „Darba tirgus īstermiņa prognoze 2014.gada 1.pusgadam” ietvaros veica laikā no 2013.gada 16.augusta līdz 13.septembrim. Sākotnēji veiktās 2542 pabeigtās intervijas pēc datu kvalitātes kontroles iekļautas rezultātu gala analizē un darba tirgus īstermiņa prognožu iegūšanai prognozēšanas modelī. Detalizētu tehniskā lauka darba informāciju skat. **Tabula 1.**

Tabula 1. Tehniskā informācija par darba devēju aptaujas izlasi.

Mērķa grupa:	2500 darba devēji, kvotu izlase.
Izlase:	Kvotu izlase, nodrošinot: a) optimālu teritoriālo pārstāvniecību plānošanas reģionu (Rīga, Kurzeme, Latgale, Vidzeme, Zemgale) līmenī; b) optimālu pārstāvniecību pēc darbinieku skaita grupās „5 – 49 darbinieki” un „50 – 249 darbinieki”; izlasē netika iekļauti uzņēmumi ar mazāk kā 5 darbiniekiem; izlasē iekļauti visi uzņēmumi, kuros ir vismaz 250 darbinieki; c) optimālu sadalījumu pēc īpašuma formas (privātais vai

	sabiedriskais sektors); d) optimālu pārstāvniecību pēc tautsaimniecības nozares (NACE 2).	
Metode:	Kvantitatīva aptauja, izmantojot multimodālu pieeju. Pēc respondenta izvēles anketas aizpildīšanai izmantota kāda no sekojošām datu ieguves metodēm: a) datorizētas telefonintervijas (CATI – Computer-assisted Telephone Interviews), veicot zvanus gan fiksētajās, gan mobilajās līnijās; b) datorizētas interneta aptaujas (CAWI - Computer-assisted Web Interviews), aizpildot anketu tiešsaistes režīmā internetā. Pēc respondenta izvēles intervijas tika veiktas latviešu vai krievu valodā.	
Datu svēršana:	Sagatavojot datu masīvu statistiskai apstrādei, datu svēršanas vajadzībām izveidoti divi koeficienti: 1) svaru koeficients pēc statistikas reģiona, darbinieku skaita un 7 tautsaimniecības nozaru grupām; 2) ekstrapolēšanas koeficients pēc statistikas reģiona, darbinieku skaita un 7 tautsaimniecības nozaru grupām.	
Derīgās intervijas:	2542 respondenti	
Aptaujas norises laiks:	Intervijas veiktas laikā no 2013.gada 16.augusta līdz 13.septembrim.	
Lauka darba kontrole:	CATI kontrole veikta aptaujas lauka darba procesā telefoninterviju noklausīšanās veidā nejauši izvēlētiem respondentiem, pārbaudot interviju notikšanas faktu un kvalitāti. CAWI kontrole veikta datu sagatavošanas un pārbaudes procesā: a) SALĪDZINOT IEGŪTO INFORMĀCIJU AR DATU BĀZĒS ESOŠO; b) PĀRBAUDOT DATU ATBILSTĪBU UN IEKŠĒJO LOĢIKU. Kvalitātes prasībām neatbilstoši ieraksti izslēgti un nav iekļauti tālākā datu apstrādē.	
Tehniskā statistika	IZMANTOTO KONTAKTU KOPSKAITS	3112
	Nederīgi kontakti (neatbilstošs darbinieku skaits uzņēmumā)	159
	Derīgi kontakti kopā (RTOT), t.sk.	2953
	Veiktās intervijas (R), t.sk.	2657
	Derīgas intervijas CATI	556
	Derīgas intervijas CAWI	1986
	Nederīgas/ nepabeigtas intervijas CATI	9
	Nederīgas/ nepabeigtas intervijas CAWI	106
	Nerespondence, t.sk.	296
	CATI atteikums piedalīties	197
	CAWI atteikums piedalīties	99

	Respondence – atbildētība Atbildētība = $R / RTOT$ R = Veiktās intervijas RTOT = Derīgo kontaktu skaits	90 %
--	---	-------------

Aptaujas mērķa grupa ir uzņēmuma/ personālvadības augstākā līmeņa vadītāji, kuri ir atbildīgi, aizvieto uzņēmuma/ personāla vadītāju un ir kompetenti atbildēt uz jautājumiem saistītiem ar personāla vadību un uzņēmuma attīstību.

Galvenie iegūtie pētījuma rezultāti tiek analizēti griezumā pēc uzņēmuma īpašuma formas. Vairākums (95%, nesvērtais īpatsvars izlasē) darba devēju aptaujā ietverto uzņēmumu pārstāv privāto sektoru, kas būtu jāņem vērā, veicot pētījuma rezultātu analīzi. Privātā sektora uzņēmumu vidū ir salīdzinoši lielāks mazo (5 – 49 darbinieki) uzņēmumu procentuālais skaits. Turpretī sabiedriskajā sektorā, kurā darba devēju aptaujā ir pārstāvēti 6,7% uzņēmumu, darbojošos uzņēmumu vidū ir augstāks vidējo (50 – 249 darbinieki) un lielo ar 250 un vairāk nodarbināto uzņēmumu īpatsvars. Sabiedriskajā sektorā saskaņā ar NACE 2.red. klasifikāciju ievērojami biežāk pārstāvētas tādas nozares kā: rūpniecība (B,C), elektroenerģija, gāze, siltumapgāde (D), ūdensapgāde (E), izglītība (P), veselība un sociālā aprūpe (Q), māksla, izklaide un atpūta (R) un citi pakalpojumi (S) (skat. **Tabula 2**).

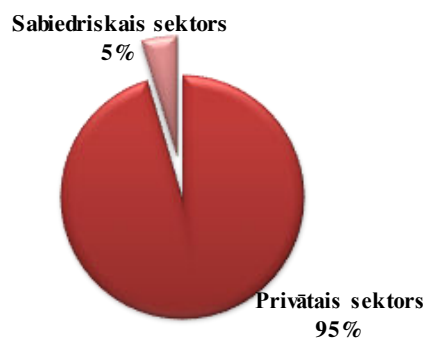
Jāatzīmē, ka sabiedriskajā sektorā ietilpst valsts un pašvaldību iestādes un to komercsabiedrības, kā arī komercsabiedrības ar valsts vai pašvaldību kapitāla daļu 50% un vairāk, kā arī nodibinājumi, biedrības, fondi un to komercsabiedrības.

Lielie uzņēmumi iekļauti izlasē 100% apmērā. Atbilstoši izlasē palielināts arī vidējo uzņēmumu īpatsvars. Mazie uzņēmumi iekļauti izlasē stratificētas gadījuma izlases veidā. Mazajām statistikas vienībām (mazajiem uzņēmumiem) izlases apjomus stratās noteica, ņemot vērā statistikas vienību skaitu stratā.

Darba devēju aptaujas respondentu īpatsvaru pēc uzņēmumu īpašuma formas pēc strādājošo skaita uzņēmumā skat. attiecīgi Attēls 1 un Attēls 2.

Attēls 1. Darba devēju aptaujas respondentu īpatsvars pēc uzņēmumu īpašuma formas.

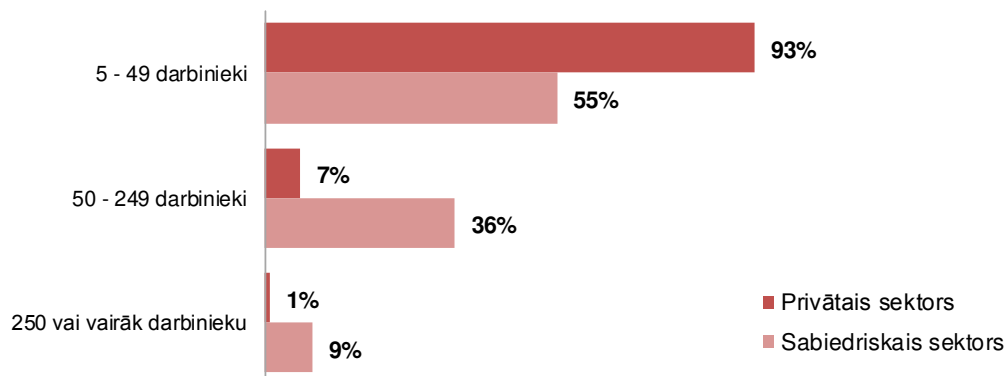
Q01. Vai Jūsu uzņēmums darbojas privātajā vai sabiedriskajā sektorā?

Bāze: Visi respondenti, n= 2542 [Privātais sektors, n= 2371; Sabiedriskais sektors, n= 171]

Attēls 2. Respondentu īpatsvara sadalījums pēc strādājošo skaita uzņēmumā un pēc uzņēmuma īpašuma formas.

Q04. Kāds bija strādājošo skaits Jūsu uzņēmumā ... ?

Bāze: Privātais sektors, n= 2371; Sabiedriskais sektors, n= 171

		VISI RESPONDENTI		UZŅĒMUMA ĪPAŠUMA FORMA			
		Skaits, N	Nesvērtais sadalījums, %	Privātais sektors		Sabiedriskais sektors	
				Skaits, N	Nesvērtais sadalījums, %	Skaits, N	Nesvērtais sadalījums, %
DARBINIEKU SKAITS, 2013.gada 1.janvārī	5 - 49 darbinieki	2028	80%	1963	83%	65	38%
	50 - 249 darbinieki	366	14%	314	13%	52	30%
	250 vai vairāk darbinieki	148	6%	94	4%	54	32%
	KOPĀ	2542	100%	2371	100%	171	100%

Tabula 2. Darba devēju aptaujas izlase - uzņēmumu raksturojums.

	VISI RESPONDENTI			UZŅĒMUMA ĪPAŠUMA FORMA					
	Skaitis, N	Nesvērtais sadalījums, %	Svērtais sadalījums, %	Privātais sektors			Sabiedriskais sektors		
				Skaitis, N	Nesvērtais sadalījums, %	Svērtais sadalījums, %	Skaitis, N	Nesvērtais sadalījums, %	Svērtais sadalījums, %
DARBINIEKU SKAITS, 2013.gada 1.janvārī									
5 - 49	2028	80%	91%	1963	83%	93%	65	38%	55%
50 - 249	366	14%	8%	314	13%	7%	52	30%	36%
250 vai vairāk darbinieku	148	6%	1%	94	4%	1%	54	32%	9%
REĢIONS									
Rīga	1186	47%	51%	1138	48%	53%	48	28%	23%
Pierīga	386	15%	14%	351	15%	14%	35	20%	23%
Vidzeme	226	9%	7%	204	9%	7%	22	13%	13%
Kurzeme	296	12%	10%	270	11%	9%	26	15%	19%
Zemgale	229	9%	8%	206	9%	8%	23	13%	13%
Latgale	219	9%	9%	202	9%	9%	17	10%	9%
NOZARE (7 grupas)									
Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība (A)	122	5%	5%	122	5%	5%	2	1%	0%
Ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde (B)	423	18%	15%	423	18%	14%	46	27%	30%
Apstrādes rūpniecība (C)									
Elektroenerģija, gāzes, siltumapgāde, gaisa kond. (D)									
Ūdens apgāde; notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija (E)	215	9%	10%	215	9%	10%	4	2%	2%
Būvniecība (F)	1066	45%	44%	1066	45%	46%	23	13%	10%
Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība (G)									
Transports un uzglabāšana (H)									
Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi (I)	303	13%	16%	303	13%	15%	28	16%	18%
Informācijas un komunikācijas pakalpojumi (J)									
Finanšu un apdrošināšanas darbības (K)									
Operācijas ar nekustamo īpašumu (L)	119	5%	6%	119	5%	5%	60	35%	34%
Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi (M)									
Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība (N)									
Izglītība (P)	123	5%	5%	123	5%	5%	8	5%	5%
Veselība un sociālā aprūpe (Q)									
Māksla, izklaide, atpūta (R)									
Citi pakalpojumi (S)									
UZŅĒMUMA JURIDISKAIS STATUSS									
SIA (sabiedrība ar ierobežotu atbildību)	2336	92%	94%	2203	93%	94%	133	78%	85%
AS (akciju sabiedrība)	117	5%	3%	104	4%	3%	13	8%	4%
IU (individuālais uzņēmums)	8	0%	0%	8	0%	0%	–	–	–
Zemnieku vai zvejnieku saimniecība	28	1%	1%	28	1%	1%	–	–	–
Valsts vai pašvaldības budžeta iestāde	19	1%	0%	–	–	–	19	11%	6%
Fonds, nodibinājums vai biedrība	1	0%	0%	–	–	–	1	1%	0%
Kooperatīva sabiedrība	26	1%	1%	26	1%	1%	–	–	–
Cits	7	0%	0%	2	0%	0%	5	3%	5%
RESPONDENTA IEŅEMAMĀIS AMATS									
Uzņēmuma īpašnieks	584	23%	26%	582	25%	27%	2	1%	2%
Augstākā līmeņa vadītājs, direktors, valdes loceklis	711	28%	30%	659	28%	29%	52	30%	39%
Personāla direktors, personāldaļas vadītājs	364	14%	9%	299	13%	8%	65	38%	25%
Finanšu direktors, galvenais grāmatvedis	580	23%	24%	556	23%	24%	24	14%	17%
Cits	266	10%	10%	239	10%	10%	27	16%	15%
Nav atbildes	37	1%	2%	36	2%	2%	1	1%	1%
Kopā (bāze):	2542	100%	100%	2371	100%	100%	171	100%	100%
Bāze: Visi respondenti; Unw N – Nesvērts skaits; Col % – Svērta kolonnu %; Unw Col% – Nesvērts kolonnu %									

Bāze: Visi respondenti; Unw N – Nesvērts skaits; Col % – Svērta kolonnu %, Unw Col% – Nesvērts kolonnu %

Datu svēršana ir nepieciešama, lai līdzsvarotu izlases vienību sastāvu atbilstoši ģenerālajam kopumam. Ņemot vērā, ka saskaņā ar pētījuma pamatnostādņēm izlasē apzināti tika palielināts vidējo un lielo uzņēmumu skaits, datu masīvs tika pakļauts svēršanas procedūrai.

Papildus - lai iegūtu augstāku rezultātu precizitāti, datus attiecinot uz ģenerālo kopumu, rezultāti pirms datu apstrādes tika svērti pēc visām stratifikācijas pazīmēm: uzņēmējdarbības nozare, uzņēmuma lielums, un uzņēmuma atrašanās vieta.

Uzņēmumu grupēšanai pēc lieluma (darbinieku skaita) izmantots uzņēmumu pārstāvju norādītais strādājošo skaits uzņēmumā 2013.gada 1.jūlijā. Dati svērti atbilstoši tā brīža sniegtajiem CSP datiem (2013.gada 1.janvāris) atbilstošajās stratifikācijas kategorijās. Datu izlīdzināšanai katrai no kategorijā ietilpstošajām stratām tika izrēķināti attiecīgie svāri, kas izlīdzināja datus atbilstoši ģenerālā kopuma statistiskajam sadalījumam.

Sākotnēji tā un tā ietvaros izlases koriģēšanai tika izveidoti svaru mainīgie:

- pēc statistikas reģiona, darbinieku skaita un 22 tautsaimniecības nozarēm;
- pēc statistikas reģiona, darbinieku skaita un 7 tautsaimniecības nozaru grupām.

Izmantojot sīkāku dalījumu tautsaimniecības nozarēs un nodrošinot lielāku vidējo un lielo uzņēmumu pārstāvniecību stratās noteikta kopējā izlases apjoma ietvaros, atsevišķos gadījumos veidojas stratas, kurās nav pietiekami nodrošināta uzņēmumu pārstāvniecība. Tādā gadījumā iegūtie svaru koeficienti ir nevienmērīgi un variē no iepriekšējā perioda uz nākamo. Lai arī nozaru apvienojums lielākās grupās mazina kopējās izlases reprezentativitāti, toties mazāka ir svaru izkliede, kas pēc iespējas jāminimizē.

Pētījumu datu apstrādes un rezultātu analīzes procesā izmantoti svaru koeficienti izlases koriģēšanai pēc statistikas reģiona, darbinieku skaita un 7 tautsaimniecības nozaru grupām.

Pētījuma izlasē iekļauto uzņēmumu raksturojumā (skat.**Tabula 2**) norādīts uzņēmumu skaits (pārstāvniecība) sasniegtajā izlasē sadalījumā pa stratifikācijas pazīmēm, kā arī uzņēmumu procentuālais sadalījums pēc šīm pazīmēm pirms (nesvērtais sadalījums) un pēc (svērtais sadalījums) datu svēršanas. Tāpat tabulā norādīts izmantotais apvienotais nozaru dalījums 7 nozaru grupās. Konkrēti šāds dalījums nozaru grupās izmantots, lai tas sakristu un būtu savietojams ar citos informācijas avotos izmantotajiem, un jaunākie dati nozaru dalījumā saskaņā ar NACE 2.red. klasifikāciju būtu savietojami ar senākiem datiem, kas pieejami saskaņā ar NACE 1.1.redakciju. Jautājumi, kas attiecināmi uz uzņēmumu, analizēti uzņēmumu līmenī, piemērojot izlasi koriģējošos uzņēmuma svarus. Savukārt jautājumi par darbiniekiem un ilgstošajām (vairāk nekā 3 mēneši) vakancēm, kas attiecināmi uz attiecīgo vakanci/ darba vietu, ir ekstrapolēti un analizēti vakancu/ darba vietu līmenī.

Tātad rezultātu analīzē izmantoti divi svaru mainīgie – 1) Rezultātu analīzei uzņēmuma līmenī (pēc statistikas reģiona, darbinieku skaita un 7 tautsaimniecības nozarēm); un 2) rezultātu analīzei vakancu/ darba vietu līmenī (pēc statistikas reģiona, darbinieku skaita un 7 tautsaimniecības nozaru grupām).

Datu apstrādes posmā rezultātu analīzei un datu attēlojumam grafikos un tabulās ziņojumā SPSS vidē veidotas tabulācijas (datu tabulas). Procenti, kas iekļauti ziņojumā, ir svērti, bet jautājumiem, kas analizēti uzņēmumu līmenī, respondentu skaits nesvērts. Nesvērts respondentu skaits norādīts, jo tas jāņem vērā, nosakot iegūto rezultātu precizitāti. Rezultātu analīzes posmā tika veikta jauniegūto datu salīdzināšana ar iepriekšējā perioda (atsevišķos attēlos un tabulās ar vairāku iepriekšējo periodu) rezultātiem. Grafikos un tabulās norādītās vērtības, kas ir lielākas par 1%, ir matemātiski noapaļotas bez pirmās zīmes aiz komata, tādēļ atsevišķos gadījumos procentu kopsumma var nebūt 100%.

Kvalitātes kontrole veikta visās pētījuma stadijās. Pētījuma kontroles posmi ietver intervētāju darba kontroli un datu kontroli. CATI kontrole veikta aptaujas lauka darba gaitā, noklausoties nejaušā veidā izvēlētas intervijas, pārbaudot interviju notikšanas faktu un kvalitāti. CAWI kontrole veikta datu sagatavošanas un pārbaudes procesā, salīdzinot iegūto informāciju ar datu bāzēs esošo, pārbaudot datu atbilstību un iekšējo loģiku. Kvalitātes prasībām neatbilstoši ieraksti izslēgti un nav iekļauti pētījuma datu apstrādē.

1.1. Uzņēmējdarbības situācijas novērtējums

Uzņēmējdarbības situācijas novērtējums ļauj gūt priekšstatu par darba devēju redzējumu attiecībā uz faktiskajām izmaiņām preču un pakalpojumu pieprasījumā iepriekšējos 6 mēnešos, kā arī priekšstatu par darba devēju redzējumu attiecībā uz preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņām nākamajos 6 un 12 mēnešos. Vienlaikus iepriekšējā pētījuma periodā (2013.gada 1.pusgadā veiktajā pētījumā) izteikto prognožu par preču un pakalpojumu pieprasījuma nākamajiem 6 mēnešiem salīdzinājums ar reālās situācijas novērtējumu pēdējo 6 mēnešu laikā ļauj analizēt, cik precīzas ir bijušas iepriekš sniegtās prognozes un atbildes. Šīs informācijas uzkrāšana un analīze ir svarīga arī Darba devēju aptauju datu salīdzināšanai dažādos periodos, kas, savukārt, ļauj izteikt secinājumus par uzņēmējdarbības situācijas prognozējamību kopumā.

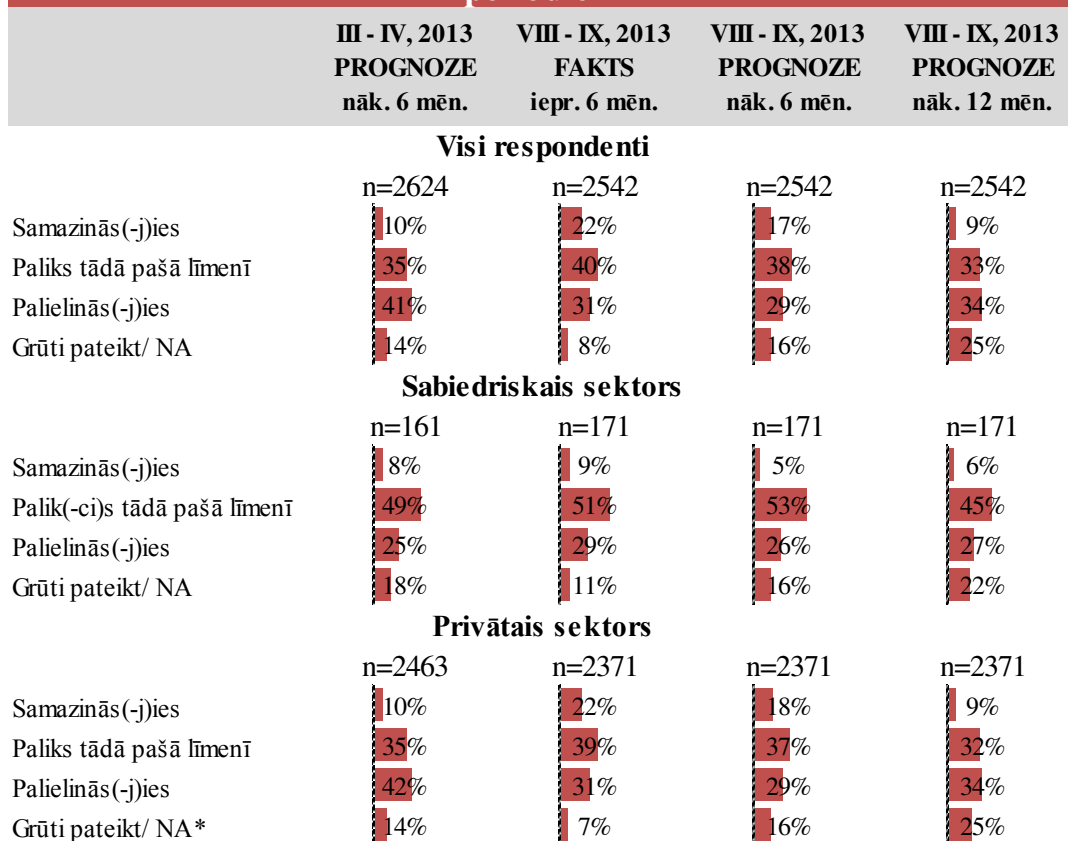
Kopumā 31% respondentu novērtēja, ka pieprasījums pēc precēm un pakalpojumiem pēdējo 6 mēnešu laikā ir pieaudzis; 40% respondentu norāda, ka pieprasījums nav mainījies, savukārt, 22% respondentu norāda, ka pieprasījums pēc precēm un pakalpojumiem pēdējo 6 mēnešu laikā ir samazinājies, bet 8% respondentu nav skaidra viedokļa.

Salīdzinot darba devēju vērtējumus par iepriekš prognozētajām, faktiskajām un turpmāk prognozētajām, t.i., iepriekšējos 6 mēnešos un nākamajos 6 un 12 mēnešos prognozētajām preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņām kopumā, var skaidri redzēt, ka 2013.gada 1.pusgada darba devēju aptaujā sniegtais redzējums (prognoze) par preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņām nākamajiem 6 mēnešiem laikā ir bijis izteikti optimistisks salīdzinājumā ar 2013.gada 2.pusgadā veiktajā darba devēju aptaujā sniegto darba devēju redzējumu par faktiskajām izmaiņām preču un pakalpojumu pieprasījumā iepriekšējos 6 mēnešos. Tā rezultātā zināma piesardzība ir redzama arī preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņu prognozēs turpmākajos 6 un 12 mēnešos. Kopumā lielāks respondentu īpatsvars nekā iepriekšējā periodā prognozē preču un pakalpojumu pieprasījuma samazināšanos un attiecīgi mazāk respondentu īpatsvars nekā iepriekšējā periodā prognozē preču un pakalpojumu pieprasījuma palielināšanos. Tāpat salīdzinājumā ar iepriekšējo pētījuma periodu ir pieaudzis to respondentu īpatsvars, kuri norāda atbildi „Grūti pateikt” vērtējumā par preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņām turpmākajos 6 un 12 mēnešos. (Skat. Attēls 3).

Minētās tendences ir ievērojami izteiktas privātajā sektorā, kamēr sabiedriskajā ir jūtams salīdzinoši lielāks optimisms, tā piemēram, to sabiedriskā sektora respondentu īpatsvars, kuri norāda, ka preču un pakalpojumu pieprasījums pēdējo 6 mēnešu laikā ir palielinājies (29%), ir lielāks nekā respondentu īpatsvars, kuri iepriekš prognozēja preču un pakalpojumu pieprasījuma palielināšanos nākamajiem 6 mēnešiem laikā (25%). Savukārt starpība starp iepriekš prognozēto un faktisko preču un pakalpojumu pieprasījumu raktās par preču un pakalpojumu pieprasījuma samazināšanos un palikšanu nemainīgā līmenī sabiedriskā sektora respondentu vērtējumā ir izteikti zema – tikai 1-2 procentpunktu pieaugumi katrā raktā.

Attēls 3. Preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņu novērtējums pa periodiem.

Preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņu novērtējums pa periodiem

Tāpat šīs tendences (optimistisks iepriekšējā periodā salīdzinot ar faktisko novērtējumu) saglabājas nozaru griezumā, izņemot izglītības (P) un veselības un sociālās aprūpes (Q) nozaru grupā, kurā atšķirībā no pārējām nozarēm ir vērojams pavisam neliels pieaugums (1 procentpunkts) to respondentu īpatsvarā, kuri 2013.gada 1.pusgada darba devēju aptaujā prognozēja (27%) un vēlāk novērtēja (28%), ka preču un pakalpojumu pieprasījums iepriekšējo 6 mēnešu laikā ir pieaudzis. Šajā nozaru grupā prognozes nākamajiem 6 un 12 mēnešiem salīdzinājumā ar iepriekšējām prognozēm un faktiskajām preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņām ir jūtami augstākas nekā citās nozaru grupās.

Arī reģionu griezumā 2013.gada 1.pusgada darba devēju aptaujā sniegtais redzējums (prognoze) par preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņām nākamā 6 mēnešu laikā ir bijis izteikti optimistisks salīdzinājumā ar 2013.gada 2.pusgadā veiktajā darba devēju aptaujā sniegto darba devēju redzējumu par faktiskajām izmaiņām preču un pakalpojumu pieprasījumā iepriekšējos 6 mēnešos, kā arī salīdzinājumā ar turpmākajām prognozēm nākamajiem 6 un 12 mēnešiem.

Tālāk šajā nodaļā atspoguļota detalizēta analīze par darba devēju novērtētajām un prognozētajām preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņām trīs periodos (pēdējo 6 mēnešu laikā; nākamā 6 mēnešu laikā un nākamā 12 mēnešu laikā) trīs šķēsgriezumos – sektoru, 7 nozaru pamatgrupu un reģionu griezumā.

Sektoru griezumā

Kopumā lielākā daļa respondentu norāda, ka preču un pakalpojumu pieprasījums pēdējo 6 mēnešu laikā ir palicis nemainīgs (51% respondentu sabiedriskajā sektora un 39% respondentu privātajā sektorā). Otrā lielā respondentu grupa norāda, ka preču un pakalpojumu pieprasījums pēdējo 6 mēnešu laikā ir pieaudzis (29% respondentu sabiedriskajā sektora un 31% respondentu privātajā sektorā). Salīdzinoši mazāka daļa respondentu – 22% privātajā sektorā un 9% sabiedriskajā sektora – norādīja, ka preču un pakalpojumu pieprasījums pēdējo 6 mēnešu laikā ir samazinājies.

Tomēr analizējot 2013.gada 1.pusgada darba devēju aptaujā identificēto preču un pakalpojumu pieprasījumu nākamajiem 6 mēnešiem un 2013.gada 2.pusgada darba devēju aptaujā identificēto preču un pakalpojumu pieprasījumu pēdējos 6 mēnešos, var secināt, ka darba devēju aptaujas respondentu iepriekšējā pētījumu periodā izteiktās prognozes ir bijušas ievērojami optimistiskākas par faktisko redzējumu atskatoties uz 2013.gada 2.pusgadu. **Kopumā 2013.gada 1.pusgadā veiktajā darba devēju aptaujā 41% respondentu prognozēja, ka preču un pakalpojumu pieprasījums nākamo 6 mēnešu laikā pieaugs, savukārt 2013.gada 2.pusgadā veiktajā darba devēju aptaujā respondentu īpatsvars, kuri minēja, ka preču un pakalpojumu pieprasījums pēdējo 6 mēnešu laikā ir pieaudzis, ir par 25% jeb 10 procentpunktiem mazāks – tikai 31%.** Starpība starp plānoto un faktisko preču un pakalpojumu pieprasījuma samazināšanos proporcionāli ir vēl izteiktāka - 2013.gada 1.pusgadā veiktajā darba devēju aptaujā 10% respondentu prognozēja, ka preču un pakalpojumu pieprasījums nākamo 6 mēnešu laikā samazināsies, savukārt 2013.gada 2.pusgadā veiktajā darba devēju aptaujā respondentu skaits, kuri minēja, ka preču un pakalpojumu pieprasījums pēdējo 6 mēnešu laikā ir samazinājies, ir par 127% jeb 12 procentpunktiem lielāks, t.i., 22%. Respondentu skaits, kuri 2013.gada 1.pusgadā veiktajā darba devēju aptaujā prognozēja, ka preču un pakalpojumu pieprasījums nākamo 6 mēnešu laikā saglabāsies tādā pašā līmenī, bija 35%, bet 2013.gada 2.pusgadā veiktajā darba devēju aptaujā par 13% jeb 5 procentpunktiem vairāk, t.i., 40% respondentu norādīja, ka preču un pakalpojumu pieprasījums pēdējo 6 mēnešu laikā ir saglabājies tādā pašā līmenī. 14% respondentu 2013.gada 1.pusgadā un 8% respondentu 2013.gada 2.pusgadā veiktajā darba devēju aptaujā nevarēja izteikt prognozes un novērtējumu par preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņām attiecīgi nākamo un pēdējo 6 mēnešu laikā, atzīmējot atbildi „Grūti pateikt”.

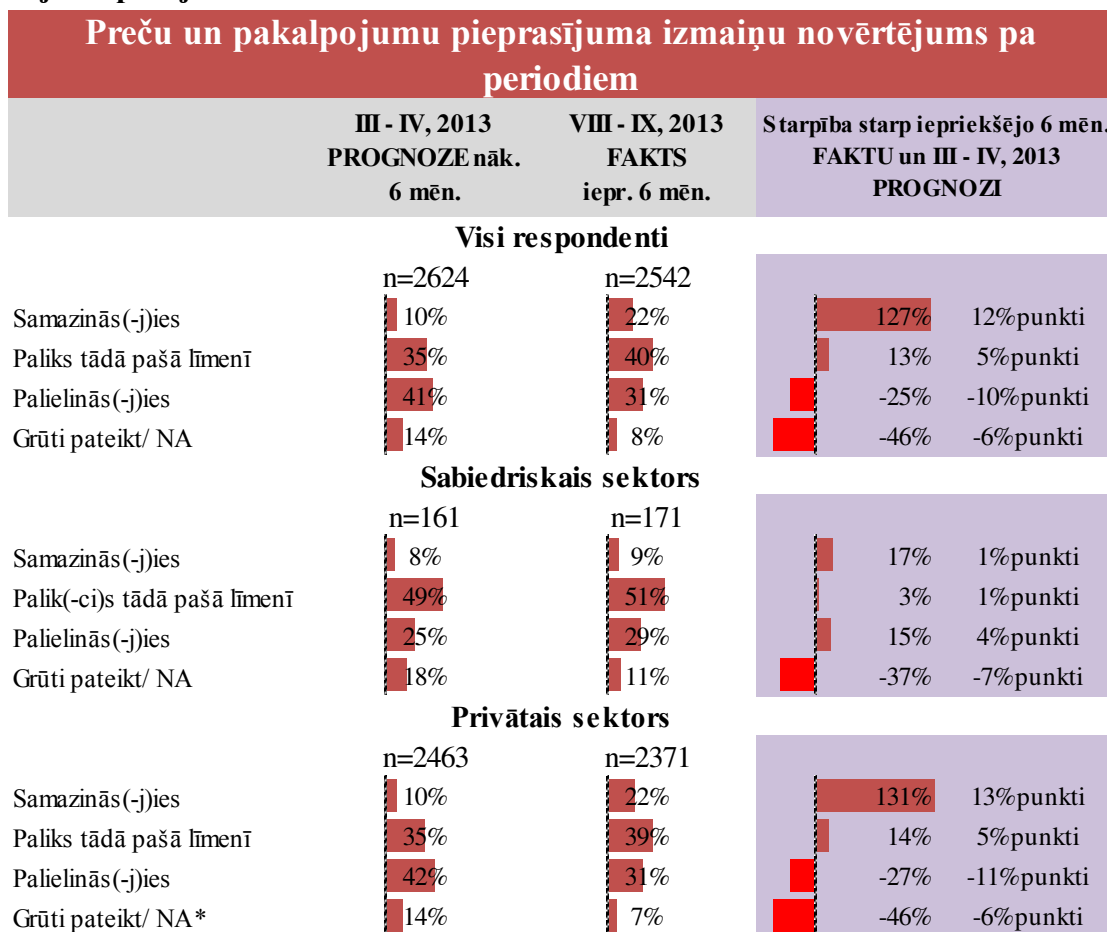
Turklāt šī tendence (optimisma sarukums salīdzinot faktiskās un iepriekš plānotās preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņas pēdējo 6 mēnešu laikā) ir skaidri redzama privātā sektorā griezumā, visu reģionu griezumā un nozaru griezumā ar nelielu izņēmumu izglītības (P) un veselības un sociālās aprūpes (Q) nozaru grupā, kurā atšķirībā no pārējām nozarēm ir vērojams pavisam neliels pieaugums (1 procentpunkts) to respondentu īpatsvarā, kuri 2013.gada 1.pusgada darba devēju aptaujā prognozēja (27%) un 2013.gada 2.pusgada darba devēju aptaujā novērtēja (28%), ka preču un pakalpojumu pieprasījums attiecīgi pēdējo 6 mēnešu laikā ir pieaudzis. Šāds izņēmums nozaru griezumā būtu skaidrojams ar to, ka uzņēmumu izglītības (P) un veselības un sociālās aprūpes (Q) nozaru grupā salīdzinājumā ar citām nozarēm

lielākajā mērā iekļaujas sabiedriskajā sektorā (~29% sabiedriskā sektoru uzņēmumu veido izglītības (P) un veselības, sociālās aprūpes (Q) jomās darbojošies uzņēmumi).

Kopējā optimisma pavisam neliels pieaugums ir redzams tikai sabiedriskajā sektorā, kur respondentu īpatsvars, kuri norāda, ka preču un pakalpojumu pieprasījums pēdējo 6 mēnešu laikā ir palielinājies (29%), ir lielāks nekā respondentu īpatsvars, kuri iepriekš prognozēja preču un pakalpojumu pieprasījuma palielināšanos šajā periodā (25%). Savukārt starpība starp pēdējo 6 mēnešu laikā iepriekš prognozēto un faktisko preču un pakalpojumu pieprasījumu fraktās par preču un pakalpojumu pieprasījuma samazināšanos un palikšanu nemainīgā līmenī respondentu vērtējumā ir izteikti zema – tikai 1-2 procentpunkta pieaugumi katrā fraktā. (Skat.).

Privātajā sektorā izmaiņas starp prognozēto un faktisko preču un pakalpojumu pieprasījumu pēdējo 6 mēnešu laikā respondentu vērtējumā kopumā ir negatīvas. Privātā sektora respondentu īpatsvars, kas 2013.gada 1.pusgada darba devēju aptaujā prognozēja preču un pakalpojumu pieprasījuma samazināšanos tuvāko 6 mēnešu laikā bija 10%, savukārt 2013.gada 2.pusgada darba devēju aptaujā 22% privātā sektora respondentu, kas ir par 131% jeb 12 procentpunktiem vairāk, norādīja, ka preču un pakalpojumu pieprasījums pēdējo 6 mēnešu laikā ir samazinājies. Tāpat negatīva tendence vērojama attiecībā uz iepriekš prognozēto preču un pakalpojumu pieprasījuma palielināšanos – 2013.gada 1.pusgada darba devēju aptaujā to prognozēja 42% privātā sektora respondentu, bet 2013.gada 2.pusgada darba devēju aptaujā 31%, kas par 27% jeb 11 procentpunktiem mazāk, privātā sektora respondentu norādīja, ka preču un pakalpojumu pieprasījums pēdējo 6 mēnešu laikā ir palielinājies. Šajā kontekstā kā pozitīvu secinājumu var uzskatīt, ka ir pieaudzis respondentu īpatsvars privātajā sektorā, kuri 2013.gada 1.pusgada darba devēju aptaujā prognozēja un 2013.gada 2.pusgada darba devēju aptaujā novērtēja, ka preču un pakalpojumu pieprasījums attiecīgi pēdējo 6 mēnešu laikā ir palicis nemainīgs – pieaugums attiecīgi no 35% līdz 39%, kas ir 14% jeb 5 procentpunktu pieaugums. (Skat.Attēls 4).

Attēls 4. Preču un pakalpojumu pieprasījuma iepriekš prognozēto un faktisko izmaiņu novērtējums pēdējo 6 mēnešu laikā

Tāpat attiecībā uz preču un pakalpojumu pieprasījuma novērtējumu pēdējo 6 mēnešu laikā saglabājas iepriekšējos pētījumu periodos novērotā tendence – sabiedriskā sektora uzņēmumu vadītāji salīdzinoši biežāk norādījuši, ka uzņēmuma preču vai pakalpojumu pieprasījums palicis tādā pašā līmenī, kamēr privātā sektora pārstāvji salīdzinoši biežāk norāda preču vai pakalpojumu pieprasījuma samazinājumu vai pieaugumu pēdējā pusgada laikā. Vēlreiz jāatzīmē, ka 29% sabiedrisko sektoru veido izglītības (P) un veselības, sociālās aprūpes (Q) jomās darbojošies uzņēmumi, kā rezultātā sabiedriskajā sektorā pamatā vērojamais pakalpojumu pieprasījuma nemainīgums ir tikai likumsakarīgs.

Nozaru griezumā

Analizējot rezultātus 7 nozaru pamatgrupu griezumā, kopumā iezīmējas līdzīgas tendences visās nozarēs, tomēr vienlaikus ir novērojamas būtiskas atšķirības respondentu īpatsvara apjomos dažādās preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņu novērtējuma fraktās.

Visās nozaru grupās respondentu īpatsvars, kas norāda, ka iepriekšējo 6 mēnešu laikā preču un pakalpojumu pieprasījums ir palielinājies (visvairāk būvniecības (F) nozarē – 38%), ir lielāks par to respondentu īpatsvaru, kas norāda ka pieprasījums ir samazinājies. Tomēr lielākā daļa

respondentu katrā nozaru grupā, izņemot būvniecības (F) nozarē, norāda, ka preču un pakalpojumu pieprasījums iepriekšējo sešu mēnešu laikā nav mainījies – šo respondentu īpatsvars variē no 36% G-J nozaru grupā (vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības; automobiļu un motociklu remonts (G), transports un uzglabāšanas (H), izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi (I) un informācijas un komunikācijas pakalpojumi (J)) līdz 53% A nozarē (lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība).

Respondentu īpatsvars, kas norādījuši, ka preču un pakalpojumu pieprasījums iepriekšējo sešu mēnešu laikā ir samazinājies, variē no ~15% A nozarē (lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība), B-E nozaru grupā (B - ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde, C - apstrādes rūpniecība, D - elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana, E - ūdens apgāde; notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija) un K-N nozaru grupā (K - finanšu un apdrošināšanas darbības, L - operācijas ar nekustamo īpašumu, M - profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi, N - administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība) līdz 27% G-J nozaru grupā (G – vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts, H – transports un uzglabāšanas, I – izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi un J – informācijas un komunikācijas pakalpojumi). (Skat. Attēls 5).

Attēls 5. Preču un pakalpojumu pieprasījuma iepriekš prognozēto un faktisko izmaiņu novērtējums pēdējo 6 mēnešu laikā pa nozarēm.

Preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņu novērtējums pa periodiem, pa nozarēm							
Nozaru grupas:*	A	B - E	F	G - J	K - N	P - Q	R - S
III - IV, 2013 PROGNOZE nāk. 6 mēn.							
	n=121	n=552	n=224	n=1128	n=380	n=155	n=94
Samazināsies	8%	7%	6%	13%	6%	6%	14%
Paliks tādā pašā līmenī	44%	33%	30%	32%	41%	44%	40%
Palielināsies	29%	45%	48%	43%	41%	27%	31%
Grūti pateikt/ NA	19%	15%	16%	12%	12%	23%	14%
VIII - IX, 2013 FAKTS iepr. 6 mēn.							
	n=124	n=469	n=219	n=1089	n=331	n=179	n=131
Samazinājies	15%	16%	23%	27%	15%	18%	22%
Palicis tādā pašā līmenī	53%	45%	32%	36%	43%	41%	48%
Palielinājies	28%	28%	38%	30%	34%	28%	24%
Grūti pateikt/ NA	5%	11%	7%	6%	8%	13%	6%
Starpība faktisko un iepriekš prognozēto izmaiņu pēdējo 6 mēnešu laikā							
Samazinās(-)ies	85%	125%	281%	119%	132%	191%	51%
Palik(-)is tādā pašā līmenī	19%	37%	6%	12%	5%	-5%	20%
Palielinās(-)ies	-3%	-37%	-20%	-30%	-17%	3%	-23%
Grūti pateikt/ NA	-76%	-29%	-56%	-48%	-30%	-44%	-59%

Bāze: Respondentu skaits pa nozarēm, n = "skat attēlā".

*Nozares:

A - LAUKSAIMNIECĪBA, MEŽSAIMNIECĪBA UN ZIVSAIMNIECĪBA

- B - IEGUVES RŪPNIECĪBA UN KARJERU IZSTRĀDE
- C - APSTRĀDES RŪPNIECĪBA
- D - ELEKTROENERĢIJA, GĀZES APGĀDE, SILTUMAPGĀDE UN GAISA KONDICIONĒŠANA
- E - ŪDENS APGĀDE; NOTEKŪDEŅU, ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANA UN SANĀCIJA
- F - BŪVNICĪBA
- G - VAIRUMTIRDZNIECĪBA UN MAZUMTIRDZNIECĪBA; AUTOMOBILŅU UN MOTOCIKLU REMONTS
- H - TRANSPORTS UN UZGLABĀŠANA
- I - IZMITINĀŠANA UN ĒDINĀŠANAS PAKALPOJUMI
- J - INFORMĀCIJAS UN KOMUNIKĀCIJAS PAKALPOJUMI
- K - FINANŠU UN APDROŠINĀŠANAS DARBĪBAS
- L - OPERĀCIJAS AR NEKUSTAMO ĪPAŠUMU
- M - PROFESIONĀLIE, ZINĀTNISKIE UN TEHNISKIE PAKALPOJUMI
- N - ADMINISTRATĪVO UN APKALPOJOŠO DIENESTU DARBĪBA
- P - IZGLĪTĪBA
- Q - VESELĪBA UN SOCIĀLĀ APRŪPE
- R - MĀKSLA, IZKLAIDE UN ATPŪTA
- S - CITI PAKALPOJUMI

Būtisks rādītājs uzņēmējdarbības situācijas attīstībai un prognozējamībai ir iepriekšējo prognožu un faktisko novērojumu atšķirības.

Vislielākā atšķirība starp iepriekš prognozēto un faktiski novēroto preču un pakalpojumu pieprasījumu pēdējo 6 mēnešu laikā parādās būvniecības (F) nozarē – iepriekšējā, 2013.gada 1.pusgada darba devēju aptaujā, tikai 6% respondentu prognozēja preču un pakalpojumu pieprasījuma samazināšanos, bet 2013.gada 2.pusgada darba devēju aptaujā 23% respondentu (par 281% jeb 17 procentpunktiem vairāk) norādīja, ka preču un pakalpojumu pieprasījums pēdējo 6 mēnešu laikā ir faktiski samazinājies. Attiecīgi respondentu īpatsvars, kas iepriekš prognozēja preču un pakalpojumu pieprasījuma pieaugumu būvniecības nozarē (48%) ir samazinājies par 10 procentpunktiem jeb 20%, t.i., līdz 38% respondentu, kuri norāda, ka preču un pakalpojumu pieprasījums pēdējo 6 mēnešu laikā ir faktiski palielinājies. Respondentu īpatsvars, kas iepriekš prognozēja un vēlāk faktiski novērtēja, ka preču un pakalpojumu pieprasījums būvniecības nozarē pēdējo 6 mēnešu laikā ir palicis tādā pašā līmenī, ir nenozīmīgi pieaudzis par 2 procentpunktiem (no 30% 2013.gada 1.pusgada darba devēju aptaujā līdz 32% 2013.gada 2.pusgada darba devēju aptaujā).

Līdzīgi lielas atšķirības starp iepriekš prognozēto un faktiski novēroto preču un pakalpojumu pieprasījums samazinājumu pēdējo 6 mēnešu laikā parādās arī citās nozarēs – respondentu īpatsvara pieaugums, kuri iepriekš prognozēja un vēlāk faktiski novēroja preču un pakalpojumu pieprasījums samazinājumu, visās nozarēs pārsniedz 50%. (Skat. Attēls 5).

Reģionu griezumā

Iepriekšējā pētījumu perioda darba devēju aptaujā lielākā daļa respondentu visos reģionos, izņemot Latgales reģionu, prognozēja, ka preču un pakalpojumu pieprasījums nākamā 6 mēnešu laikā palielināsies (Latgalē – 24% respondentu, Vidzemē – 40%, Rīgā – 42%, Zemgalē – 43%, Pierīgā – 45% un Kurzemē – 47%), tomēr 2013.gada 2.pusgada darba devēju aptaujā lielākā daļa respondentu visos reģionos norādīja, ka preču un pakalpojumu pieprasījums pēdējo 6 mēnešu laikā ir palicis nemainīgs (Pierīga – 37%, Latgale – 38%, Rīga – 39%, Kurzeme – 40%, Zemgale – 43% un Vidzeme – 47%). Otra lielākā grupa visos reģionos, izņemot Latgales reģionu, ir respondenti, kas norādīja, ka preču un pakalpojumu pieprasījums pēdējo 6 mēnešu laikā ir palielinājies. Latgales reģionā 22% respondentu norādīja, ka preču un pakalpojumu pieprasījums pēdējo 6 mēnešu laikā ir palielinājies, bet 29% respondentu norādīja, ka tas ir samazinājies. (Skat. Attēls 6).

Attēls 6. Preču un pakalpojumu pieprasījuma prognozēto un faktisko izmaiņu novērtējums pēdējo 6 mēnešu laikā pa reģioniem.

Preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņu novērtējums pa periodiem, pa reģioniem						
	Rīga	Pierīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale
III - IV, 2013 PROGNOZE nāk. 6 mēn.						
	n=1143	n=391	n=249	n=330	n=269	n=242
Samazināsies	9%	5%	12%	7%	13%	16%
Paliks tādā pašā līmenī	36%	34%	37%	32%	30%	41%
Palielināsies	42%	45%	40%	47%	43%	24%
Grūti pateikt/ NA	13%	15%	11%	14%	15%	20%
VIII - IX, 2013 FAKTS iepr. 6 mēn.						
	n=1186	n=386	n=226	n=296	n=229	n=219
Samazinājies	22%	19%	19%	24%	20%	29%
Palicis tādā pašā līmenī	39%	37%	47%	40%	43%	38%
Palielinājies	32%	35%	27%	27%	32%	22%
Grūti pateikt/ NA	7%	9%	7%	9%	5%	11%
Starpība faktisko un iepriekš prognozēto izmaiņu pēdējo 6 mēnešu laikā						
Samazinās(-)ies	130%	241%	59%	237%	60%	87%
Palik(-ci)s tādā pašā līmenī	10%	8%	27%	27%	45%	-7%
Palielinās(-)ies	-23%	-23%	-33%	-44%	-26%	-7%
Grūti pateikt/ NA	-48%	-38%	-33%	-35%	-69%	-46%

Bāze: Respondentu skaits pa reģioniem, n = "skat attēlā".

Vienlaikus 2013.gada 2.pusgada darba devēju aptaujā salīdzinājumā ar 2013.gada 1.pusgada darba devēju aptaujas datiem visos reģionos ir pieaudzis to respondentu īpatsvars, kas iepriekš

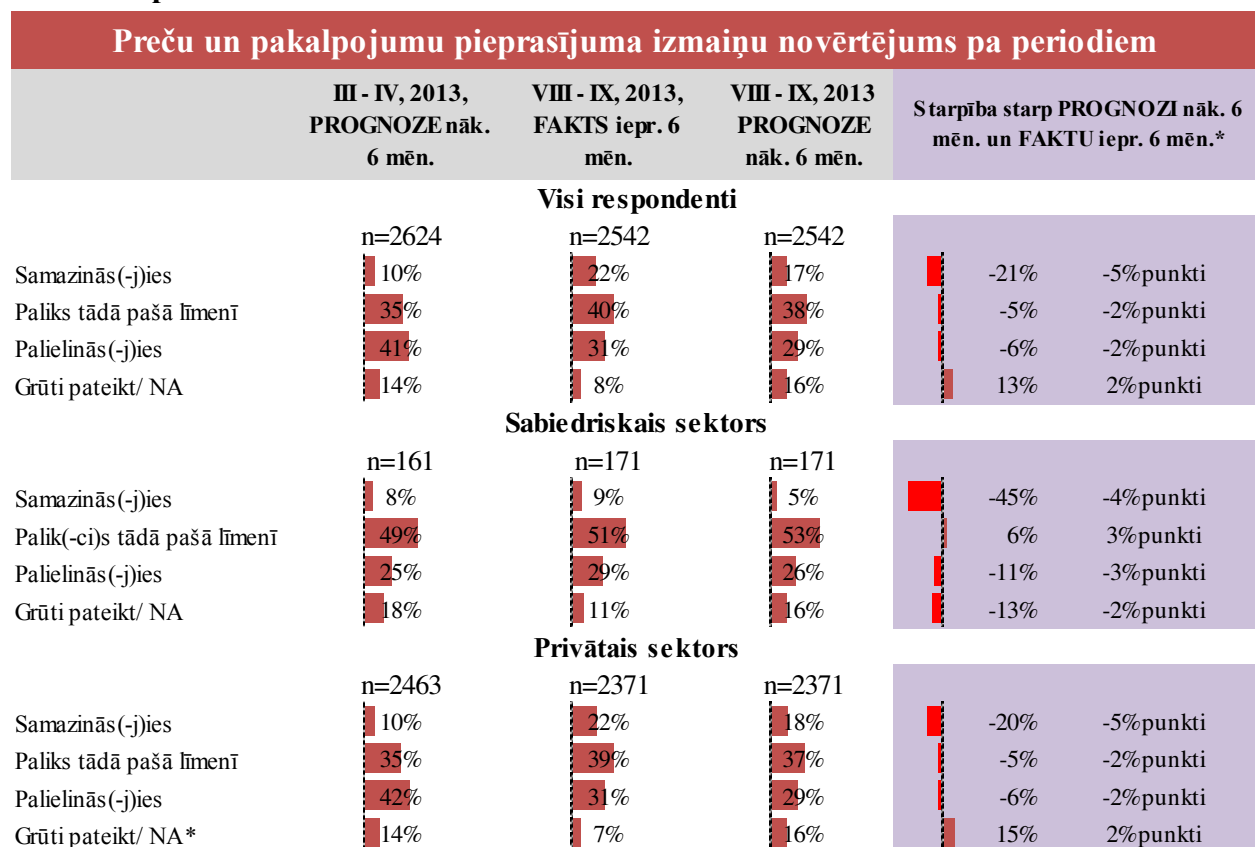
prognozēja, bet vēlāk faktiski norādīja, ka preču un pakalpojumu pieprasījums attiecīgi pēdējo 6 mēnešu laikā ir samazinājies. Vislielākais plānotais un arī faktiski novērotais preču un pakalpojumu pieprasījuma samazinājums pēdējo 6 mēnešu laikā ir Latgales reģionā, kas atspoguļojas arī iepriekšējā pētījumu perioda rezultātos. Tomēr salīdzinoši vislielākā starpība starp respondentu skaitu, kas iepriekšējā periodā prognozēja un vēlāk faktiski norādīja uz preču un pakalpojumu pieprasījuma samazināšanos attiecīgi pēdējo 6 mēnešu laikā ir Pierīgā, Kurzemē un Rīgā. (Skat. **Attēls 6**).

Preču un pakalpojumu pieprasījuma prognoze nākamajiem 6 mēnešiem

Sektoru griezumā

Kopumā lielākā daļa respondentu (38%) prognozē, ka preču un pakalpojumu pieprasījums 2014.gada 1.pusgadā nemainīsies, 29% prognozē, ka pieprasījums pieaugs, 17% – samazināsies un 16% respondentu nav skaidra viedokļa. Gandrīz tāds pats respondentu īpatsvara ranžējums pa minētajām fraktām saglabājas dalījumā pēc uzņēmuma īpašuma formas, t.i., privātajā un sabiedriskajā sektorā, tomēr sektoru dalījumā ir novērojamas atšķirības īpatsvaru apjomos. Sabiedriskajā sektorā 53% respondentu prognozē, ka preču un pakalpojumu pieprasījums 2014.gada 1.pusgadā nemainīsies, 26% prognozē, ka pieprasījums pieaugs, 5% – samazināsies un 16% respondentu nav skaidra viedokļa. Savukārt, privātajā sektorā salīdzinoši tikai 37% respondentu prognozē, ka preču un pakalpojumu pieprasījums 2014.gada 1.pusgadā nemainīsies, 29% prognozē, ka pieprasījums pieaugs, 18% – samazināsies un 16% respondentu nav skaidra viedokļa. (Skat. Attēls 7).

Attēls 7. Preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņu novērtējums nākamajiem 6 mēnešiem pa sektoriem

* Atbilžu variantam "Grūti pateikt/ NA" starpība aprēķināta starp esošo un iepriekšējo prognozi

Bāze: Respondentu skaits kopā un pa sektoriem, n = "skat attēlā".

Analizējot preču un pakalpojumu pieprasījuma prognozi nākamajiem 6 mēnešiem salīdzinājumā ar preču un pakalpojumu pieprasījuma novērtējumu pēdējo 6 mēnešu laikā, redzams, ka ir

samazinājies to respondentu īpatsvars (45% jeb 4 procentpunktu samazinājums sabiedriskajā sektorā un 20% jeb 5 procentpunktu samazinājums privātajā sektorā), kas prognozē preču un pakalpojumu pieprasījuma samazināšanos. Vienlaikus gan jāpievērš uzmanība, ka, lai gan ievērojami mazākā apjomā, tomēr ir samazinājies arī to respondentu īpatsvars, kas prognozē preču un pakalpojumu pieprasījuma palielināšanos (11% jeb 3 procentpunktu samazinājums sabiedriskajā sektorā un 6% jeb 2 procentpunktu samazinājums privātajā sektorā). Tāpat salīdzinot nenoteiktības (Grūti pateikt/NA) īpatsvaru ar iepriekš izteikto prognozi, var redzēt, ka privātajā sektorā tas ir pieaudzis par 15% jeb 8 procentpunktiem, bet sabiedriskajā sektorā tas ir samazinājies par 13% jeb 2 procentpunktiem.

Nozaru griezumā

Nozaru pamatgrupu griezumā gandrīz visās nozarēs, izņemot būvniecības (F) nozari, lielākā daļa respondentu norāda, ka nākamo 6 mēnešu laikā preču un pakalpojumu pieprasījums paliks nemainīgs. Būvniecības nozarē, lai arī ar pavisam nelielu pārsvaru šīs nozares griezumā, tomēr lielāka respondentu daļa norāda, ka preču un pakalpojumu pieprasījums samazināsies, turklāt, salīdzinājumā ar pārējām nozaru grupām, būvniecības nozarē izteikti lielāka respondentu daļa (33%) norāda uz preču un pakalpojumu pieprasījums samazināšanos nākamo 6 mēnešu laikā.

Pārējās nozaru pamatgrupās respondentu īpatsvars, kuri norāda uz preču un pakalpojumu pieprasījums samazināšanos nākamo 6 mēnešu laikā, variē no 6% lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības (A) nozarē līdz 21% G-J nozaru grupā (G - vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts, H - transports un uzglabāšana, I - izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi, J - informācijas un komunikācijas pakalpojumi).

Lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības (A) nozarē salīdzinoši biežāk nekā citās nozarēs (56% gadījumu), respondenti ir norādījuši, ka preču un pakalpojumu pieprasījums nākamo 6 mēnešu laikā paliks nemainīgs, ko daļēji varētu skaidrot mežsaimniecības darbu aktivizēšanās ziemas mēnešos, kamēr lauksaimniecībā būs sezonāls kritums.

Otra lielākā respondentu grupa gandrīz visās nozaru grupās, izņemot būvniecības (F) nozari, ir respondenti, kas prognozē, ka preču un pakalpojumu pieprasījums nākamo 6 mēnešu laikā palielināsies. Būvniecības nozarē otra lielākā respondentu grupa ir respondenti, kas prognozē, ka preču un pakalpojumu pieprasījums paliks nemainīgs.

Trešā lielākā respondentu grupa nozarēs atšķiras: A, B-E, K-N, P-Q un R-S nozaru grupās (A - lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība, B - ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde, C - apstrādes rūpniecība, D - elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana, E - ūdens apgāde; notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija, K - finanšu un apdrošināšanas darbības, L - operācijas ar nekustamo īpašumu, M - profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi, N - administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība, P - izglītība un Q - veselības un sociālā aprūpe, R - māksla, izklaide un atpūta, S - citi pakalpojumi) trešā lielākā respondentu grupa ir respondenti, kuriem nav noteikti viedokļa (variē no 12% – 20%), savukārt, būvniecības (F) nozarē trešā lielākā respondentu grupa ir respondenti, kuri norāda, ka preču un pakalpojumu pieprasījums palielināsies (21%), bet G-J nozaru grupā (G - vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts, H - transports un uzglabāšana, I - izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi, J - informācijas un komunikācijas pakalpojumi) trešā lielākā

respondentu grupa ir respondenti, kuri norāda, ka preču un pakalpojumu pieprasījums samazināsies (21%). Salīdzinājumā ar citām nozaru grupām, salīdzinoši lielāka nenoteiktība par preču un pakalpojumu pieprasījuma prognozēšanu nākamo 6 mēnešu laikā pastāv izglītības (P) un veselības un sociālās aprūpes (Q), kā arī mākslas, izklaides un atpūtas (R) un citu pakalpojumu (S) nozaru grupās – respondentu īpatsvars, kuriem nav noteikta viedokļa, veido trešo lielāko respondentu īpatsvara daļu šajās nozaru grupās (21% P-Q nozaru grupā un 19% R-S nozaru grupā). (Skat. Attēls 8).

Attēls 8. Preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņu novērtējums nākamajiem sešiem mēnešiem pa nozarēm.

Preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņu novērtējums pa periodiem, pa nozarēm							
Nozaru grupas:*	A	B - E	F	G - J	K - N	P - Q	R - S
III - IV, 2013 PROGNOZE nāk. 6 mēn.							
	n=121	n=552	n=224	n=1128	n=380	n=155	n=94
Samazināsies	8%	7%	6%	13%	6%	6%	14%
Paliks tādā pašā līmenī	44%	33%	30%	32%	41%	44%	40%
Palielināsies	29%	45%	48%	43%	41%	27%	31%
Grūti pateikt/ NA	19%	15%	16%	12%	12%	23%	14%
VIII - IX, 2013 FAKTS iepr. 6 mēn.							
	n=124	n=469	n=219	n=1089	n=331	n=179	n=131
Samazinājies	15%	16%	23%	27%	15%	18%	22%
Palicis tādā pašā līmenī	53%	45%	32%	36%	43%	41%	48%
Palielinājies	28%	28%	38%	30%	34%	28%	24%
Grūti pateikt/ NA	5%	11%	7%	6%	8%	13%	6%
VIII - IX, 2013 PROGNOZE nāk. 6 mēn.							
	n=124	n=469	n=219	n=1089	n=331	n=179	n=131
Samazināsies	6%	9%	33%	21%	11%	10%	16%
Paliks tādā pašā līmenī	56%	41%	32%	35%	40%	38%	40%
Palielināsies	26%	30%	21%	28%	36%	31%	25%
Grūti pateikt/ NA	12%	20%	14%	15%	13%	21%	19%
Starpība starp PROGNOZI nāk. 6 mēn. un VIII - IX, 2013 FAKTU iepr. 6 mēn.*							
Samazinās(-)ies	-61%	-41%	45%	-23%	-26%	-45%	-27%
Paliks tādā pašā līmenī	7%	-10%	0%	-2%	-7%	-7%	-17%
Palielinās(-)ies	-8%	5%	-46%	-6%	8%	11%	5%
Grūti pateikt/ NA*	-35%	34%	-9%	26%	6%	-10%	33%

* Atbilstu variantam "Grūti pateikt/ NA" starpība aprēķināta starp esošo un iepriekšējo prognozi

Bāze: Respondentu skaits pa nozarēm, n = "skat attēlā".

***Nozares:**

A - LAUKSAIMNIECĪBA, MEŽSAIMNIECĪBA UN ZIVSAIMNIECĪBA

B - IEGUVES RŪPNIECĪBA UN KARJERU IZSTRĀDE

C - APSTRĀDES RŪPNIECĪBA

D - ELEKTROENERĢIJA, GĀZES APGĀDE, SILTUMAPGĀDE UN GAISA KONDICIONĒŠANA

E - ŪDENS APGĀDE; NOTEKŪDEŅU, ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANA UN SANĀCIJA

F - BŪVNICĪBA

G - VAIRUMTIRDZNIECĪBA UN MAZUMTIRDZNIECĪBA; AUTOMOBILU UN MOTOCIKLU REMONTS

H - TRANSPORTS UN UZGLABĀŠANA
 I - IZMITINĀŠANA UN ĒDINĀŠANAS PAKALPOJUMI
 J - INFORMĀCIJAS UN KOMUNIKĀCIJAS PAKALPOJUMI
 K - FINANŠU UN APDROŠINĀŠANAS DARBĪBAS
 L - OPERĀCIJAS AR NEKUSTAMO ĪPAŠUMU
 M - PROFESIONĀLIE, ZINĀTNISKIE UN TEHNISKIE PAKALPOJUMI
 N - ADMINISTRATĪVO UN APKALPOJOŠO DIENESTU DARBĪBA
 P - IZGLĪTĪBA
 Q - VESELĪBA UN SOCIĀLĀ APRŪPE
 R - MĀKSLA, IZKLAIDE UN ATPŪTA
 S - CITI PAKALPOJUMI

Analizējot nākamo 6 mēnešu laikā prognozētās preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo 6 mēnešu laikā faktiski novērtēto preču un pakalpojumu pieprasījumu, var secināt, ka visās nozaru grupās, izņemot būvniecības (F) nozari, ir samazinājies to respondentu īpatsvars, kas prognozē turpmāku preču un pakalpojumu pieprasījuma samazināšanos.

Būvniecības nozarē respondentu īpatsvars, kas prognozē turpmāku preču un pakalpojumu pieprasījuma samazināšanos nākamo 6 mēnešu laikā, salīdzinājumā ar pēdējo 6 mēnešu laikā faktiski novērtēto preču un pakalpojumu pieprasījumu, ir pieaudzis par 45% jeb 10 procentpunktiem (attiecīgi no 23% līdz 33%).

Attiecībā uz pārejām preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņu prognožu fraktām rezultāti ir dažādi. Lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības (A) nozarē respondentu īpatsvars, kas pēdējo 6 mēnešu preču un pakalpojumu pieprasījumu faktiski novērtēja kā nemainīgu un arī nākamo 6 mēnešu laikā prognozē preču un pakalpojumu pieprasījuma palikšanu tādā pašā līmenī, ir nedaudz pieaudzis (par 7% jeb 3 procentpunktiem). Būvniecības nozarē šādu respondentu īpatsvars ir palicis nemainīgs, bet pārējās nozaru grupās tas ir nedaudz samazinājies – visvairāk, par 10% jeb 4 procentpunktiem, B-E nozaru grupā (B - ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde, C - apstrādes rūpniecība, D - elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana, E - ūdens apgāde; notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija).

Respondentu īpatsvars, kas pēdējo 6 mēnešu preču un pakalpojumu pieprasījumu faktiski novērtēja kā pieaugošu un arī nākamo 6 mēnešu prognozē preču un pakalpojumu pieprasījuma palielināšanos, ir būtiski krities būvniecības nozarē (-46% jeb 17 procentpunkti, t.i., kritums no 38% līdz 21%). Lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības (A) nozarē un G-J nozaru grupā (*G - vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts, H - transports un uzglabāšana, I - izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi, J - informācijas un komunikācijas pakalpojumi*) šādu respondentu īpatsvars ir nedaudz samazinājies (attiecīgi par 8% un 6%, bet pārējās nozaru grupās tas ir nedaudz pieaudzis).

Tāpat rezultātu analīze starp dažādiem periodiem parāda būtiskas atšķirības starp nozarēm to darba devēju procentuālā skaita izmaiņās, kuriem nav noteikta viedokļa par preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņām. Lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības (A), būvniecības (F), izglītības (P) un veselības un sociālās aprūpes (Q) nozarēs respondentu īpatsvars, kuriem nav noteikta viedokļa par preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņām, ir

samazināties. Vislielākais nenoteiktības samazinājums (-35%) ir lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības (A) nozarē, tādējādi šajā nozarē preču un pakalpojumu pieprasījuma nākamo 6 mēnešu prognozē ir arī zemākais respondentu īpatsvars ar nenoteiktu viedokli (12%). Būvniecības (F) nozarē un P-Q nozaru grupā (P - izglītība un Q - veselības un sociālā aprūpe) respondentu īpatsvars, kuriem nav noteikta viedokļa par preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņām, ir samazināties par attiecīgi 9% un 10%. Pārējās nozarēs respondentu īpatsvars, kuriem nav noteikta viedokļa par preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņām, ir pieaudzis. Vislielākais nenoteiktības pieaugums ir B-E (*B - ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde, C - apstrādes rūpniecība, D - elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana, E - ūdens apgāde; notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija*) un R-S (*R - māksla, izklaide un atpūta, S - citi pakalpojumi*) un G-J (*G - vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts, H - transports un uzglabāšana, I - izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi, J - informācijas un komunikācijas pakalpojumi*) nozaru grupās (attiecīgi 34% jeb 5 procentpunkti, 33% jeb 5 procentpunkti un 26% jeb 3 procentpunkti), bet K-N nozaru grupā (*K - finanšu un apdrošināšanas darbības, L - operācijas ar nekustamo īpašumu, M - profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi, N - administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība*) respondentu īpatsvars, kuriem nav noteikta viedokļa par preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņām, ir pieaudzis tikai par 6% jeb 1 procentpunktu. (Skat. Attēls 8).

Reģionu griezumā

Visos reģionos lielākā respondentu daļa nākamo 6 mēnešu laikā prognozē preču un pakalpojumu pieprasījuma saglabāšanos esošajā līmenī (Zemgale – 46%, Latgale – 44%, Vidzeme – 42%, Kurzeme – 39%, Pierīga – 37% un Rīga – 35%).

Rīgas reģionā vienlīdz liela daļa respondentu (35%) prognozē preču un pakalpojumu pieprasījuma palielināšanos. Pārējos reģionos respondentu īpatsvars, kas nākamo 6 mēnešu laikā prognozē preču un pakalpojumu pieprasījuma palielināšanos ir ievērojami mazāks (Vidzeme – 27%, Pierīga – 26%, Kurzeme – 24%, Zemgale – 22% un Latgale – 13%).

Attiecībā uz preču un pakalpojumu pieprasījuma samazināšanos nākamo 6 mēnešu laikā, visvairāk to prognozē Pierīgā (23% respondentu), bet vismazāk Rīgā un Vidzemē – 15% abos reģionos. Kurzemē 18%, Latgalē 19% un Zemgalē 20% respondentu prognozē preču un pakalpojumu pieprasījuma samazināšanos 2014. gada 1. pusgadā.

Vislielākā nenoteiktība (Grūti pateikt / NA) attiecībā uz preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņām nākamo 6 mēnešu laikā ir Latgales reģionā – 24% respondentu nav noteikta viedokļa par šo prognozi. Kurzemē 19%, Vidzemē 16%, Rīgā 15%, Pierīgā 14% un Zemgalē 11% respondentu nav noteikta viedokļa par preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņām nākamo 6 mēnešu laikā. (Skat. Attēls 9).

Attēls 9. Preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņu novērtējums nākamo 6 mēnešu laikā pa reģioniem

Preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņu novērtējums pa periodiem, pa reģioniem						
	Rīga	Pierīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale
III - IV, 2013 PROGNOZE nāk. 6 mēn.						
	n=1143	n=391	n=249	n=330	n=269	n=242
Samazināsies	9%	5%	12%	7%	13%	16%
Paliks tādā pašā līmenī	36%	34%	37%	32%	30%	41%
Palielināsies	42%	45%	40%	47%	43%	24%
Grūti pateikt/ NA	13%	15%	11%	14%	15%	20%
VIII - IX, 2013 FAKTS iepr. 6 mēn.						
	n=1186	n=386	n=226	n=296	n=229	n=219
Samazinājies	22%	19%	19%	24%	20%	29%
Palicis tādā pašā līmenī	39%	37%	47%	40%	43%	38%
Palielinājies	32%	35%	27%	27%	32%	22%
Grūti pateikt/ NA	7%	9%	7%	9%	5%	11%
VIII - IX, 2013 PROGNOZE nāk. 6 mēn.						
	n=1186	n=386	n=226	n=296	n=229	n=219
Samazināsies	15%	23%	15%	18%	20%	19%
Paliks tādā pašā līmenī	35%	37%	42%	39%	46%	44%
Palielināsies	35%	26%	27%	24%	22%	13%
Grūti pateikt/ NA	15%	14%	16%	19%	11%	24%
Starpība starp PROGNOZI nāk. 6 mēn. un VIII - IX, 2013 FAKTU iepr. 6 mēn.*						
Samazinās(-)ies	-31%	23%	-22%	-27%	0%	-33%
Palik(-ci)s tādā pašā līmenī	-11%	1%	-10%	-3%	7%	15%
Palielinās(-)ies	8%	-26%	0%	-10%	-30%	-42%
Grūti pateikt/ NA*	16%	-7%	47%	39%	-24%	21%

* Atbilst variantam "Grūti pateikt/ NA" starpība aprēķināta starp esošo un iepriekšējo prognozi

Bāze: Respondentu skaits pa reģioniem, n = "skat attēlā".

Analizējot nākamo 6 mēnešu laikā prognozētās preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņas salīdzinājumā ar pēdējo 6 mēnešu laikā faktiski novērtēto preču un pakalpojumu pieprasījumu, ir redzamas vairākas atšķirības starp reģioniem.

Pierīgā salīdzinājumā ar citiem reģioniem ir būtiski (par 23%) pieaudzis respondentu īpatsvars, kuri prognozē turpmāku preču un pakalpojumu pieprasījuma samazināšanos nākamo 6 mēnešu laikā. Zemgalē šo respondentu īpatsvars ir palicis nemainīgs, bet pārējos reģionos tas ir samazinājies par 22% (Vidzemē) – 33% (Latgalē).

Salīdzinājumā ar citiem reģioniem Rīgā un Vidzemē visvairāk ir samazinājies to respondentu īpatsvars, kuri prognozē preču un pakalpojumu pieprasījuma palikšanu nemainīgā līmenī (samazinājums par attiecīgi 11% un 10%), savukārt Latgalē šo respondentu īpatsvars ir pieaudzis par 15%.

Respondentu īpatsvars, kuri prognozē preču un pakalpojumu pieprasījuma palielināšanos, būtiski samazinājies Latgalē – no 22% iepriekšējo 6 mēnešu preču un pakalpojumu pieprasījuma faktiskajā novērtējumā līdz 13% preču un pakalpojumu pieprasījuma prognozē nākamajiem 6 mēnešiem, kas ir 9 procentpunktu jeb 42% samazinājums. Tāpat līdzīgi liels samazinājums šajā respondentu grupā ir redzams Zemgalē (-30%) un Pierīgā (-26%). Lielākais pieaugums šajā respondentu grupā ir Rīgā un tas veido tikai 8% jeb 3 procentpunktu pieaugumu (no 32% līdz 35%).

Būtiskas izmaiņas dažādos periodos starp reģioniem parādās analizējot arī respondentu skaitu, kuriem nav noteikta viedokļa. Vidzemē respondentu īpatsvars, kuriem nav noteikta viedokļa par preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņām nākamajiem 6 mēnešiem, ir pieaudzis par 47% jeb 5 procentpunktiem (no 11% līdz 16%). Arī Zemgalē šo respondentu īpatsvara pieaugums ir salīdzinoši augsts – 39% jeb 5 procentpunkti (no 14% līdz 19%). Savukārt, lielākais nenoteiktības samazinājums ir Zemgalē – respondentu īpatsvars, kuriem nav noteikta viedokļa par preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņām nākamajiem 6 mēnešiem ir samazinājies par 24% jeb 4 procentpunktiem (no 15% līdz 11%). (Skat.Attēls 9).

Preču un pakalpojumu pieprasījuma prognoze nākamajiem 12 mēnešiem

Preču un pakalpojumu pieprasījuma prognozē nākamajiem 12 mēnešiem galvenās tendences, ar dažiem izņēmumiem, ir līdzīgas gan sektoru, gan nozaru pamatgrupu, gan reģionu griezumā. Tās ir:

- 1) salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu preču un pakalpojumu pieprasījuma prognozēm un novērtējumu, būtiski samazinās to respondentu īpatsvars, kuri prognozē preču un pakalpojumu pieprasījuma samazināšanos;
- 2) nedaudz samazinās to respondentu īpatsvars, kuri nākamajos 12 mēnešos prognozē preču un pakalpojumu pieprasījuma saglabāšanos līdzšinējā līmenī;
- 3) palielinās to respondentu īpatsvars, kuri nākamajos 12 mēnešos prognozē preču un pakalpojumu pieprasījuma palielināšanos, izņemot:

a) sabiedriskajā sektorā (neliels, 8% jeb 2 procentpunktu samazinājums, salīdzinājumā ar preču un pakalpojumu faktisko novērtējumu pēdējo 6 mēnešu laikā);

b) lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības (A) nozarē (salīdzinoši ievērojams, 30% jeb 8 procentpunktu samazinājums, salīdzinājumā ar preču un pakalpojumu faktisko novērtējumu pēdējo 6 mēnešu laikā);

c) būvniecības (F) nozarē (18% jeb 6 procentpunktu samazinājums salīdzinājumā ar preču un pakalpojumu faktisko novērtējumu pēdējo 6 mēnešu laikā);

Turklāt K-N, P-Q un R- S nozaru grupās (*K - finanšu un apdrošināšanas darbības, L - operācijas ar nekustamo īpašumu, M - profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi, N - administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība, P - izglītībā, Q – veselības un sociālā aprūpe, R - māksla, izklaide un atpūta, S - citi pakalpojumi*) respondentu īpatsvara, kuri nākamajos 12 mēnešos prognozē preču un pakalpojumu pieprasījuma palielināšanos, pieaugums ir salīdzinoši ievērojami lielāks nekā citās nozaru grupās un reģionos.

d) Kurzemes, Zemgales un Latgales reģionos (attieciņi 4%, 10% un 16% samazinājums salīdzinājumā ar preču un pakalpojumu faktisko novērtējumu pēdējo 6 mēnešu laikā);

4) būtiski pieaug to darba devēju procentuālais skaits, kuriem nav noteikta viedokļa par preču un pakalpojumu pieprasījuma prognozi nākamajiem 12 mēnešiem. Viszemākais šīs respondentu grupas pieaugums vērojams sabiedriskajā sektorā (44% pieaugums), kā arī izglītības (P) un veselības un sociālās aprūpes (Q) nozaru pamatgrupā (28% pieaugums).

Detalizētāki datu analīzes rezultāti par preču un pakalpojumu pieprasījuma prognozi nākamajiem 12 mēnešiem un salīdzinošo analīzi ar preču un pakalpojumu pieprasījuma prognozēm nākamajiem 6 mēnešiem un faktisko novērtējumu pēdējo 6 mēnešu laikā attēloti zemāk – skat.

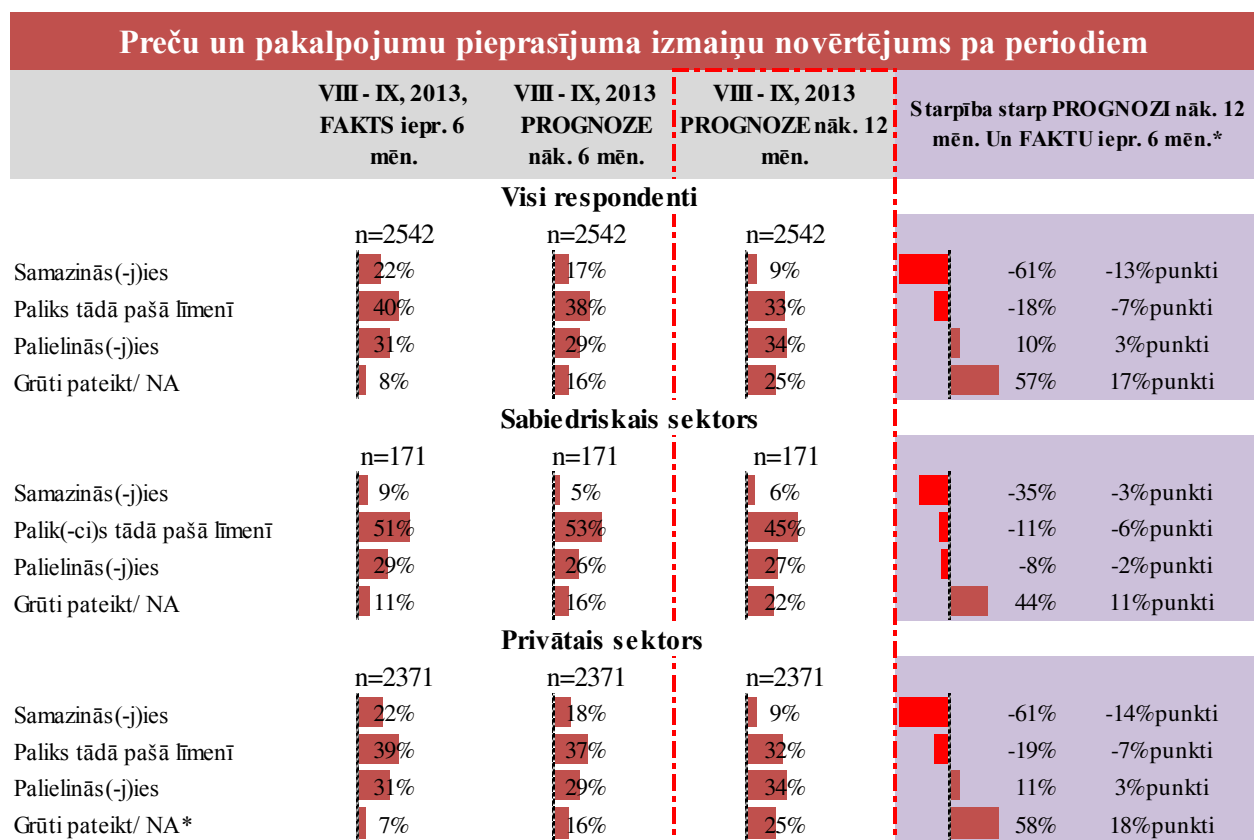
Attēls 10, Attēls 11, Attēls 12.

Kopumā uzņēmējdarbības situācijas novērtējums pēc darba devēju aptaujas datiem būtu uzskatāms par nedaudz augošu, ko ar dažiem atsevišķiem izņēmumiem reģionu un nozaru griezumā, raksturo lielākā respondentu daļa, kas prognozē preču un pakalpojumu pieprasījuma saglabāšanos līdzšinējā līmenī arī nākamo 6 mēnešu laikā. To papildina liela respondentu daļa, kas prognozē preču un pakalpojumu pieprasījuma pieaugumu nākamo 6 mēnešu laikā.

Tomēr vienlaikus ir jāņem vērā, ka salīdzinot plānoto un faktisko preču un pakalpojumu pieprasījuma novērtējumu attiecīgi pēdējo 6 mēnešu laikā, redzams, ka iepriekšējā prognozes ir bijušas optimistiskākas par faktisko rezultātu, ko raksturo salīdzinoši liela pozitīva starpība starp respondentu īpatsvaru, kas iepriekš prognozēja un vēlāk norādīja uz faktisko preču un pakalpojumu pieprasījuma samazināšanos, kā arī negatīvā starpība starp respondentu īpatsvaru, kas iepriekš prognozēja un vēlāk norādīja uz faktisko preču un pakalpojumu pieprasījuma palielināšanos.

Nākamajiem 12 mēnešiem veiktās prognozes ir salīdzinoši piesardzīgākas, kā arī ir redzama nedaudz lielāka nenoteiktība, ko raksturo respondentu īpatsvara pieaugums, kuriem nav noteikta viedokļa par preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņām nākamo 12 mēnešu laikā.

Attēls 10. Preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņu novērtējums nākamajiem 12 mēnešiem.

* Atbilžu variantam "Grūti pateikt/ NA" starpība aprēķināta starp nākamo 12 un 6 mēnešu prognozi

Bāze: Respondentu skaits kopā un pa sektoriem, n = "skat attēlā".

Lai arī kopumā palielinās to respondentu īpatsvars, kuri nākamajos 12 mēnešos prognozē preču un pakalpojumu pieprasījuma palielināšanos, tomēr sabiedriskajā sektorā ir redzams neliels, 8% jeb 2 procentpunktu samazinājums, salīdzinājumā ar preču un pakalpojumu faktisko novērtējumu pēdējo 6 mēnešu laikā (skat.

Attēls 10). Jāpiebilst, ka šī atšķirība ir statistiski nenoīmīga.

Attēls 11. Preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņu novērtējums nākamajiem 12 mēnešiem pa nozarēm.

Preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņu novērtējums pa periodiem, pa nozarēm							
Nozaru grupas:*	A	B - E	F	G - J	K - N	P - Q	R - S
VIII - IX, 2013 FAKTS iepr. 6 mēn.							
	n=124	n=469	n=219	n=1089	n=331	n=179	n=131
Samazinājies	15%	16%	23%	27%	15%	18%	22%
Palicis tādā pašā līmenī	53%	45%	32%	36%	43%	41%	48%
Palielinājies	28%	28%	38%	30%	34%	28%	24%
Grūti pateikt/ NA	5%	11%	7%	6%	8%	13%	6%
VIII - IX, 2013 PROGNOZE nāk. 6 mēn.							
	n=124	n=469	n=219	n=1089	n=331	n=179	n=131
Samazināsies	6%	9%	33%	21%	11%	10%	16%
Paliks tādā pašā līmenī	56%	41%	32%	35%	40%	38%	40%
Palielināsies	26%	30%	21%	28%	36%	31%	25%
Grūti pateikt/ NA	12%	20%	14%	15%	13%	21%	19%
VIII - IX, 2013 PROGNOZE nāk. 12 mēn.							
	n=124	n=469	n=219	n=1089	n=331	n=179	n=131
Samazinājies	4%	4%	12%	11%	6%	7%	11%
Palicis tādā pašā līmenī	51%	36%	27%	31%	33%	32%	30%
Palielinājies	20%	31%	32%	33%	43%	35%	33%
Grūti pateikt/ NA	24%	29%	29%	25%	19%	27%	26%
Starpība starp PROGNOZI nāk. 12 mēn. un VIII - IX, 2013 FAKTU iepr. 6 mēn.*							
Samazinās(-)ies	-70%	-76%	-45%	-61%	-62%	-63%	-48%
Paliks tādā pašā līmenī	-2%	-21%	-13%	-14%	-24%	-24%	-38%
Palielinās(-)ies	-30%	10%	-18%	11%	27%	25%	37%
Grūti pateikt/ NA*	103%	46%	98%	60%	48%	28%	38%

*Atbilstu variantam "Grūti pateikt/ NA" starpība aprēķināta starp nākamo 12 un 6 mēnešu prognozi

Bāze: Respondentu skaits pa nozarēm, n = "skat attēlā".

*Nozaru grupas:

A - LAUKSAIMNIECĪBA, MEŽSAIMNIECĪBA UN ZIVSAIMNIECĪBA

B - IEGUVES RŪPNIECĪBA UN KARJERU IZSTRĀDE

C - APSTRĀDES RŪPNIECĪBA

D - ELEKTROENERĢIJA, GĀZES APGĀDE, SILTUMAPGĀDE UN GAISA KONDICIONĒŠANA

E - ŪDENS APGĀDE; NOTEKŪDEŅU, ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANA UN SANĀCIJA

F - BŪVNICĪBA

G - VAIRUMTIRDZNIECĪBA UN MAZUMTIRDZNIECĪBA; AUTOMOBILU UN MOTOCIKLU REMONTS

H - TRANSPORTS UN UZGLABĀŠANA

I - IZMITINĀŠANA UN ĒDINĀŠANAS PAKALPOJUMI

J - INFORMĀCIJAS UN KOMUNIKĀCIJAS PAKALPOJUMI

K - FINANŠU UN APDROŠINĀŠANAS DARBĪBAS

L - OPERĀCIJAS AR NEKUSTAMO ĪPAŠUMU

M - PROFESIONĀLIE, ZINĀTNISKIE UN TEHNISKIE PAKALPOJUMI

N - ADMINISTRATĪVO UN APKALPOJOŠO DIENESTU DARBĪBA

P - IZGLĪTĪBA

Q - VESELĪBA UN SOCIĀLĀ APRŪPE

R - MĀKSĻA, IZKĻAIDE UN ATPŪTA

Attēls 12. Preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņu novērtējums nākamajiem 12 mēnešiem pa reģioniem.

Preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņu novērtējums pa periodiem, pa reģioniem						
	Rīga	Pierīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale
VIII - IX, 2013 FAKTS iep. 6 mēn.						
	n=1186	n=386	n=226	n=296	n=229	n=219
Samazinājies	22%	19%	19%	24%	20%	29%
Palicis tādā pašā līmenī	39%	37%	47%	40%	43%	38%
Palielinājies	32%	35%	27%	27%	32%	22%
Grūti pateikt/ NA	7%	9%	7%	9%	5%	11%
VIII - IX, 2013 PROGNOZE nāk. 6 mēn.						
	n=1186	n=386	n=226	n=296	n=229	n=219
Samazināsies	15%	23%	15%	18%	20%	19%
Paliks tādā pašā līmenī	35%	37%	42%	39%	46%	44%
Palielināsies	35%	26%	27%	24%	22%	13%
Grūti pateikt/ NA	15%	14%	16%	19%	11%	24%
VIII - IX, 2013 PROGNOZE nāk. 12 mēn.						
	n=1186	n=386	n=226	n=296	n=229	n=219
Samazinājies	7%	10%	9%	9%	10%	11%
Palicis tādā pašā līmenī	30%	30%	40%	36%	41%	34%
Palielinājies	39%	36%	28%	26%	28%	18%
Grūti pateikt/ NA	23%	25%	24%	30%	20%	36%
Starpība starp PROGNOZI nāk. 12 mēn. un VIII - IX, 2013 FAKTU iep. 6 mēn.*						
Samazināsies	-66%	-47%	-55%	-62%	-50%	-61%
Paliks tādā pašā līmenī	-24%	-19%	-14%	-12%	-6%	-10%
Palielināsies	22%	2%	3%	-4%	-10%	-16%
Grūti pateikt/ NA*	54%	77%	47%	53%	84%	50%

* Atbilst variantam "Grūti pateikt/ NA" starpība aprēķināta starp esošo un iepriekšējo prognozi

Bāze: Respondentu skaits pa reģioniem, n = "skat attēlā".

Lai arī kopumā palielinās to respondentu īpatsvars, kuri nākamo 12 mēnešu laikā prognozē preču un pakalpojumu pieprasījuma palielināšanos, tomēr Kurzemes, Zemgales un Latgales reģionos ir redzams attiecīgi 4%, 10% un 16% samazinājums salīdzinājumā ar preču un pakalpojumu faktisko novērtējumu pēdējo 6 mēnešu laikā (skat. Attēls 12). Šīs atšķirības visticamāk būtu skaidrojamas ar ekonomiskās aktivitātes samazināšanos reģionos darbojošajos uzņēmumos.

1.2. Jaunizveidojamās darba vietas

Darba devēju aptaujas jautājumu par tuvāko 6 mēnešu laikā plānotajām no jauna izveidojamām darba vietām uzņēmumā galvenais nolūks ir iegūt ievaddatu informāciju darba tirgus prognozēšanas ekonometriskajam modelim.

Kombinējot vairākus informācijas avotus (ikgadējie CSP Darbaspēka apsekojuma dati, EM attīstības prognozes tautsaimniecības nozarēs un NVA Darba devēju aptauja, kas tiek veikta reizi pusgadā), tiek iegūta sākotnējā pirmā ievaddatu kopa darba tirgus īstermiņa prognozēšanai. Tālākajā izpētes posmā, balstoties uz ekonometriskajā prognozēšanas modelī apstrādāto CSP Darbaspēka apsekojuma un NVA Darba devēju aptaujas datu rezultātos konstatētajām atšķirībām konkrētās profesiju grupās, veicot padziļinātās intervijas ar nozaru asociācijām un sociālajiem partneriem, tiek veikta prognozes modeļa ievaddatu korekcija.

Tajā pašā laikā jāuzsver, ka Darba devēju aptaujas ir nozīmīgs informācijas avots un būtiska prognozēšanas modeļa pilnveides sastāvdaļa. Darba devēju aptaujā informācija par profesiju grupām tiek iegūta 4 zīmju līmenī, ar ko reizi pusgadā var papildināt CSP Darbaspēka apsekojumā iepriekšējā gadā iegūtos datus.

Analizējot rezultātus par plānotām jaunām vakancēm/ darba vietām tuvākā pusgada laikā, izmantoti ekstrapolētie dati vakanču/ darba vietu līmenī. Vispārinot un attiecinot datus uz ģenerālo kopumu, katram uzņēmumam izlasē piemērots ekstrapolācijas koeficients (svari) atbilstoši tam, cik sev līdzīgos uzņēmumus ģenerālajā kopumā tas pārstāv. Ekstrapolācijas koeficientu pareizinot ar konkrētajā profesiju grupā nosaukto vakanču skaitu, tiek iegūti turpmākajā analizē izmantotie kopējie ekstrapolētie dati vakanču/ darba vietu līmenī. *Piemēram*, darba devējs norāda, ka viņš nākamā pusgada laikā plāno pieņemt 10 šuvējas. Ja attiecīgais uzņēmums pētījuma izlasē pārstāv 4 sev līdzīgos uzņēmumus, tad, attiecīgā uzņēmuma ekstrapolētie dati vakanču līmenī ļauj secināt, ka tuvākā pusgada laikā 4 darba devēji plāno pieprasījumu pēc 40 šuvējām.

Plānotās jaunizveidojamās darba vietas tuvāko 6 mēnešu laikā

Līdzīgi kā iepriekšējos periodos arī šoreiz saglabājas tendence, ka lai gan preču un pakalpojumu pieprasījumam tiek prognozēts neliels pieaugums tuvāko 6 mēnešu laikā, tomēr jaunu darba vietu izveidošanas un jaunu darbinieku pieņemšanas prognozes vairāku pētījumu periodu griezumā turpina samazināties – pēdējā darba devēju aptaujā tikai 12% respondentu norādīja, ka tuvāko 6 mēnešu laikā uzņēmumā tiek plānots palielināt darbinieku skaitu un veidot jaunas darbavietas, kurām līdz šim vakances nav bijušas. Salīdzinājumam iepriekšējā, 2013.gada 1.pusgada, darba devēju aptaujā šo respondentu īpatsvars bija 14%, bet 2012.gada 2.pusgada un 1.pusgada darba devēju aptaujās attiecīgi 23% un 30% respondentu norādīja, ka tuvāko 6 mēnešu laikā uzņēmumā tiek plānots palielināt darbinieku skaitu un veidot jaunas darbavietas, kurām līdz šim vakances nav bijušas. (Skat. Attēls 13) Šī tendence cita starpā norāda arī uz to, ka pieaugošais darba apjoms daļēji tiks izpildīts uz esošā darbaspēka slodzes rēķina.

Likumsakarīgi, ka ievērojami biežāk jaunas darba vietas plāno izveidot tie darba devēji, kuri sava uzņēmumu preču un pakalpojumu pieprasījumu pēdējo 6 mēnešu laikā un nākamo 6 mēnešu laikā ir attiecīgi novērtējuši un prognozē kā pieaugošu, īpaši tie darba devēji, kas pieprasījumu abos periodos novērtējuši un prognozējuši kā būtiski pieaugošu (30%-35% šādu respondentu plāno izveidot jaunas darba vietas tuvāko 6 mēnešu laikā). Savukārt, tie darba devēji, kuri novērtēja un prognozē sava uzņēmumu preču un pakalpojumu pieprasījuma samazināšanos vai palikšanu nemainīgā līmenī pēdējo 6 mēnešu laikā un nākamo 6 mēnešu laikā, ievērojami daudz biežāk (78%-85% gadījumu) norāda, ka neplāno izveidot jaunas darba vietas tuvāko 6 mēnešu laikā.

Tāpat līdzīgi kā iepriekšējos periodos salīdzinoši biežāk jaunas darba vietas tuvāko 6 mēnešu laikā plāno izveidot darba devēji vidējos uzņēmumos (50 – 249 darbinieki) un lielajos uzņēmumos (250 un vairāk darbinieku). Tomēr atšķirībā no iepriekšējā pētījuma perioda, kad salīdzinājumā ar citām nozaru grupām un citiem reģioniem vairāk jaunas darba vietas tika plānots izveidot lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības nozarēs (A) un Kurzemes reģionā, šoreiz attiecībā uz jaunu darbinieku pieņemšanu nevienā nozarē un reģionā neiezīmējas izteiktas statistiski nozīmīgas atšķirības. Lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības nozarēs (A) izteikti biežāk (84% gadījumu) kā pārejās nozarēs, bet būvniecības nozarē (E) salīdzinoši retāk (62% gadījumu) darba devēji norāda, ka neplāno izveidot jaunas darba vietas tuvāko 6 mēnešu laikā. Reģionālā griezumā izteiktas statistiski nozīmīgas atšķirības attiecībā uz jaunu darbinieku pieņemšanu netiek novērotas.

Attēls 13. Plānotās no jauna izveidotās darba vietas tuvāko 6 mēnešu laikā.

Q08. Vai tuvāko 6 mēnešu laikā Jūsu uzņēmumā kādās profesijās ir plānots palielināt darbinieku skaitu - veidot jaunas darbavietas, kurām līdz šim vakances nav bijušas?

DARBINIEKU PIEŅĒMŠANAS PLĀNI TUVĀKO 6 MĒNEŠU LAIKĀ					
	Jā		Nē		Grūti pateikt
VIII - IX, 2013	12%		71%	↑	17%
III - IV, 2013	14%	↓	67%		19%
VIII - IX, 2012	23%	↓	56%	↑	21%
IV - V, 2012	30%		49%		21%

Bāze: Visi respondenti, [VII - IX, 2012: n= 2687; IV - V, 2012: n= 2642; III - IV, 2013: n= 2624; VIII - IX, 2013: n= 2542]

Piezīme: Iezīmējas statistiski nozīmīgas augstākas atšķirības salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu ↑
Iezīmējas statistiski nozīmīgas zemākas atšķirības salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu ↓

Analizējot darba devēju plānus jaunu darba vietu izveidošanai tuvāko sešu mēnešu laikā, secināms, ka lielākā daļa (27%) jauno darba vietu tiks izveidotas 7.profesiju pamatgrupā (Kvalificēti strādnieki un amatnieki). Tāpat ievērojams jaunu darba vietu pieaugums tiek plānots 2.profesiju pamatgrupā (Vecākie speciālisti) un 3. profesiju pamatgrupā (Speciālisti) – attiecīgi 15% un 16% no visām jaunizveidotajām darba vietām tiek plānotas šajās profesiju pamatgrupās. Salīdzinoši lielu skaitu jaunu darbavietu plānots izveidot arī 5.profesiju pamatgrupā (Pakalpojumu un tirdzniecības darbinieku) – 13%, 8.profesiju pamatgrupā (Iekārtu un mašīnu operatori un izstrādājumu montieri) – 12% un 9.profesiju pamatgrupā (Vienkāršās profesijas) – 11%. Savukārt, 4.profesiju pamatgrupā (Kalpotāji) tiek prognozēts pavisam neliels jaunu darba vietu īpatsvars – 4%, bet 1.profesiju pamatgrupā (Vadītāji) un 6.profesiju pamatgrupā (Kvalificēti

lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības darbinieku) tiek plānots tikai 1% no jaunajām darbavietām. (Skat. Attēls 14). Šāds plānoto jauno darba vietu sadalījums pa profesiju pamatgrupām, zināmā mērā sasaucas ar preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņu prognozēm pa nozarēm nākamajiem 6 mēnešiem (skat. Attēls 8) un lielā mērā sasaucas ar plānoto jauno darba vietu īpatsvaru sadalījumā pa nozarēm.

Attēls 14. Plānotās jaunizveidojamās darba vietas pa profesiju pamatgrupām.

Q09. Kādās profesijās Jūsu uzņēmumā ir plānots palielināt darbinieku skaitu tuvāko 6 mēnešu laikā?

Profesiju pamatgrupas	PLĀNOTĀS NO JAUNA IZVEIDOTĀS DARBA VIETAS TUVĀKO 6 MĒNEŠU LAIKĀ				
	IV - V, 2012 n= 29593	VIII - IX, 2012 n= 21662	III - IV, 2013 n= 10598	VIII - IX, 2013 n= 9416	
1. profesiju grupa - Vadītāji	1%	3%	3%	1%	↓
2. profesiju grupa - Vecākie speciālisti	13%	13%	12%	15%	↑
3. profesiju grupa - Speciālisti	12%	12%	8%	16%	↑
4. profesiju grupa - Kalpotāji	3%	6%	4%	4%	
5. profesiju grupa - Pakalpojumu un tirdzniecības darbinieki	17%	15%	12%	13%	
6. profesiju grupa - Kvalificēti lauksaimniecības, mežsaimniecības un	2%	1%	1%	1%	
7. profesiju grupa - Kvalificēti strādnieki un amatnieki	25%	25%	22%	27%	↑
8. profesiju grupa - Iekārtu un mašīnu operatori un izstrādājumu montieri	10%	14%	18%	12%	↓
9. profesiju grupa - Vienkāršās profesijas	16%	10%	19%	11%	↓

Bāze: Kopējais tuvāko 6 mēnešu laikā plānoto vakanču skaits uzņēmumos, ("n=" sk. attēlā)

Piezīme: Iezīmējas statistiski nozīmīgas augstākas atšķirības salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu ↑
Iezīmējas statistiski nozīmīgas zemākas atšķirības salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu ↓

Salīdzinājumā ar iepriekšējos periodos plānoto jaunizveidojamo darba vietu sadalījumu nākamajos 6 mēnešos, 2013.gada 2.pusgada darba devēju aptaujā 7.profesiju pamatgrupa (Kvalificēti strādnieki un amatnieki) saglabā līderpozīciju ar augstāko plānoto jaunizveidojamo darba vietu īpatsvaru, kurš turklāt ir pieaudzis. Savukārt, attiecībā uz otro un trešo lielāko profesiju pamatgrupu pēc plānoto jaunizveidojamo darba vietu īpatsvara, pieprasījums pēc jauniem darbiniekiem vairāk ir novirzījies no 8. un 9.profesiju pamatgrupas uz 2. un 3.profesiju pamatgrupu. 5.profesiju pamatgrupā (Pakalpojumu un tirdzniecības darbinieki) plānoto jaunizveidojamo darba vietu īpatsvars dažādos periodos saglabājas vidējā līmenī un būtiski nemainās. Tāpat nemainīgā, bet izteikti zemā līmenī plānoto jaunizveidojamo darba vietu īpatsvars dažādos periodos saglabājas 1., 4. un 6.profesiju pamatgrupā. (Skat. Attēls 14).

Analizējot plānoto jaunizveidojamo darba vietu sadalījumu detalizētākās profesiju apakšgrupās (2 zīmju līmenī) un īpašu uzmanību vēršot profesiju pamatgrupām, kurās tiek plānots lielākais jaunizveidoto darba vietu īpatsvars (7., 3., 2.profesiju pamatgrupa, kā arī 5., 8., 9.profesiju pamatgrupa), sarindojot rezultātus pēc to norādīšanas biežuma, salīdzinoši lielāks plānotais jaunu darbinieku pieprasījums tuvākā pusgada laikā sagaidāms tādu jomu speciālistu vidū kā:

- 71.grupa - Būvnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki (izņemot elektrikus)
- 72.grupa - Metālapstrādes, mašīnbūves un tām radniecīgu jomu strādnieki
- 75.grupa - Pārtikas produktu pārstrādes, kokapstrādes strādnieki, apģērbu izgatavošanas, citi amatnieki, radniecīgas profesijas
- 31.grupa - Zinātnes un inženierzinātņu speciālisti
- 32.grupa - Veselības aprūpes jomas speciālisti
- 33.grupa - Komercedarbības un pārvaldes (administrācijas) speciālisti
- 21.grupa - Zinātnes un inženierzinātņu jomas vecākie speciālisti
- 25.grupa - Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju jomas vecākie speciālisti
- 51.grupa - Individuālo pakalpojumu jomas darbinieki
- 52.grupa - Tirdzniecības darbinieki
- 81.grupa - Rūpniecisko iekārtu operatori
- 83.grupa - Pašgājēju mašīnu un iekārtu vadītāji un celšanas iekārtu un mašīnu operatori
- 91.grupa - Apkopēji un palīgi mājas darbos
- 93.grupa - Raktuvju, būvniecības, ražošanas un transporta strādnieki
- 96.grupa - Atkritumu savācēji un citu vienkāršo profesiju strādnieki

Pilnu plānoto jaunizveidojamo darba vietu sadalījumu pa profesiju apakšgrupām (2 zīmju līmenī) skat. **Tabula 3.**

Tabula 3. Plānoto jaunizveidojamo darba vietu sadalījums pa profesiju apakšgrupām (2 zīmes).

<i>Q09. Kādās profesijās Jūsu uzņēmumā ir plānots palielināt darbinieku skaitu tuvāko 6 mēnešu laikā?</i>			
PLĀNOTĀS NO JAUNA IZVEIDOTĀS DARBA VIETAS TUVĀKO 6 MĒNEŠU LAIKĀ			
Profesijas grupa, (2 zīmes)	Skaitis, N	Sadalījums, %	
Kopā (bāze):	9416	100,0%	
71 Būvnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki (izņemot elektrikus)	1426	15,1%	
33 Komercedarbības un pārvaldes (administrācijas) speciālisti	873	9,3%	
52 Tirdzniecības darbinieki	722	7,7%	
83 Pašgājēju mašīnu un iekārtu vadītāji un celšanas iekārtu un mašīnu operatori	627	6,7%	
21 Zinātnes un inženierzinātņu jomas vecākie speciālisti	588	6,2%	
72 Metālapstrādes, mašīnbūves un tām radniecīgu jomu strādnieki	521	5,5%	
75 Pārtikas produktu pārstrādes, kokapstrādes strādnieki, apģērbu izgatavošanas, citi amatnieki, radniecīgas profesijas	474	5,0%	
81 Rūpniecisko iekārtu operatori	422	4,5%	
93 Raktuvju, būvniecības, ražošanas un transporta strādnieki	334	3,5%	
51 Individuālo pakalpojumu jomas darbinieki	329	3,5%	
25 Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju jomas vecākie speciālisti	281	3,0%	
31 Zinātnes un inženierzinātņu speciālisti	264	2,8%	
96 Atkritumu savācēji un citu vienkāršo profesiju strādnieki	263	2,8%	
32 Veselības aprūpes jomas speciālisti	240	2,6%	
91 Apkopēji un palīgi mājas darbos	223	2,4%	
92 Lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības strādnieki	206	2,2%	
23 Izglītības jomas vecākie speciālisti	194	2,1%	

22 Veselības aprūpes jomas vecākie speciālisti	192	2,0%
42 Klientu apkalpotāji	165	1,8%
43 Uzskaites un materiālo vērtību reģistrēšanas darbinieki	126	1,3%
53 Individuālās aprūpes darbinieki	123	1,3%
41 Iestāžu kalpotāji un kancelejas tehnikas operatori	114	1,2%
82 Montieri	112	1,2%
74 Elektrisko un elektronisko iekārtu strādnieki	99	1,1%
24 Komercedarbības un pārvaldes (administrācijas) vecākie speciālisti	87	0,9%
35 Informācijas tehnoloģiju jomas speciālisti	84	0,9%
26 Juridisko, sociālo un kultūras lietu vecākie speciālisti	80	0,8%
61 Kvalificēti tirgus lauksaimniecības darbinieki	64	0,7%
13 Ražošanas un specializēto pakalpojumu jomas vadītāji	53	0,6%
12 Administratīvie vadītāji un komercdirektori	41	0,4%
73 Amatnieki un iespieddarbu strādnieki	31	0,3%
14 Viesmīlības, ēdināšanas, tirdzniecības un citu pakalpojumu jomas vadītāji	24	0,3%
54 Apsardzes pakalpojumu jomas darbinieki	12	0,1%
94 Pārtikas produktu sagatavošanas palīgstrādnieki	10	0,1%
34 Juridisko, sociālo un kultūras lietu un tām radniecīgu lietu speciālisti	7	0,1%
11 Likumdevēji, amatpersonas un vadītāji	5	0,1%
<i>Bāze: Kopējais tuvāko 6 mēnešu laikā plānotais vakanču skaits uzņēmumos, n=9416</i>		

Analizējot plānoto jaunizveidojamo darba vietu sadalījumu detalizētākās profesiju apakšgrupās (2 zīmju līmenī) un īpašu uzmanību vēršot profesiju pamatgrupām, kurās tiek plānots lielākais jaunizveidoto darba vietu īpatsvars (7., 3., 2.profesiju pamatgrupa, kā arī 5., 8., 9.profesiju pamatgrupa), sarindojot rezultātus pēc to norādīšanas biežuma, salīdzinoši lielāks plānotais jaunu darbinieku pieprasījums tuvākā pusgada laikā sagaidāms tādu jomu speciālistu vidū kā:

- 7112 Mūrnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki
- 7114 Betonētāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki
- 7115 Namdari un būvgaldnieki
- 7119 Citur neklasificēti būvnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki
- 7126 Sanitārtehniki
- 7131 Krāsotāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki
- 7231 Mehānisko transportlīdzekļu mehāniķi un remontatslēdznieki
- 3221 Medicīnas māsu profesiju speciālisti
- 3322 Tirdzniecības pārstāvji
- 3339 Citur neklasificēti komercpakalpojumu jomas speciālisti
- 2149 Citur neklasificēti inženieri
- 2512 Programmētāji
- 5120 Pavāri
- 5223 Veikalu pārdevēji un pārdevēju palīgi
- 8182 Tvaika turbīnu, dzinēju un boileru operatori
- 8322 Vieglo automobiļu, taksometru un mazietilpīgo kravas automobiļu un mikroautobusu vadītāji

- 8332 Smago kravas automobiļu ar piekabēm un autovilcienu vadītāji
- 9112 Biroju, viesnīcu un citu telpu apkopēji
- 9213 Jauktu lauksaimniecības kultūru un lopkopības fermu strādnieki
- 9629 Citur neklasificēti vienkāršo profesiju strādnieki

Pilnu plānoto jaunizveidojamo darba vietu izvērstu sadalījumu pa profesiju apakšgrupām (4 zīmju līmenī) skat. pielikumā **Tabula 14**.

Plānotās jaunizveidojamās darba vietas reģionu griezumā

Reģionu griezumā nav būtisku atšķirību jaunu darba vietu izveidošanas plānos. Visvairāk uzņēmumu jaunas darba vietas plāno izveidot Rīgā un Pierīgā (14% katrā reģionā), Kurzemē – 11%, Vidzemē – 9%, bet Zemgalē un Latgalē – tikai 8% katrā reģionā plāno izveidot jaunas darba vietas. Lielākā daļa darba devēju visos reģionos neplāno izveidot jaunas darba vietas tuvāko 6 mēnešu laikā.

Atšķirības starp reģioniem ir novērojamas rezultātu salīdzinājumā ar iepriekšējās darba devēju aptaujas rezultātiem. Visos reģionos, izņemot Rīgā, ir samazinājies to darba devēju īpatsvars, kas plāno izveidot jaunas darba vietas. Rīgā darba devēju īpatsvars, kas plāno izveidot jaunas darba vietas, ir palielinājies par 12% jeb 2 procentpunktiem (no 12% līdz 14%). Vislielākais darba devēju īpatsvara, kas plāno izveidot jaunas darba vietas, samazinājums salīdzinājumā ar iepriekšējo darba devēju aptauju ir redzams Zemgalē (samazinājums par 50% jeb 7 procentpunktiem; no 15% līdz 8%), tāpat ievērojami augsts devēju īpatsvara, kas plāno izveidot jaunas darba vietas, samazinājums ir Kurzemē (-37%; no 18% līdz 11%), Vidzemē (-25%) un Latgalē (-25%). Pierīgā šo respondentu īpatsvars ir samazinājies par 13%. (Skat. Attēls 15).

Attēls 15. Jaunu darba vietu izveidošanas plāni pa reģioniem.

DARBINIEKU PIENĒMŠANAS PLĀNI PA REĢIONIEM						
Q08. Vai tuvāko 6 mēnešu laikā Jūsu uzņēmumā kādās profesijās ir plānots palielināt darbinieku skaitu - veidot jaunas darbavietas, kurām līdz šim vakances nav bijušas?						
Nozaru grupas:*	Rīga	Pierīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale
Iepriekšējā PROGNOZE (2013.gada 1.pusgada darba devēju aptaujā)						
	n=1143	n=391	n=249	n=330	n=269	n=242
Jā	12%	16%	12%	18%	15%	11%
Nē	66%	66%	68%	68%	68%	72%
Grūti pateikt/ NA	22%	18%	19%	14%	16%	18%
Esošā PROGNOZE (2013.gada 2.pusgada darba devēju aptaujā)						
	n=1301	n=367	n=189	n=251	n=210	n=220
Jā	14%	14%	9%	11%	8%	8%
Nē	67%	72%	78%	71%	79%	78%
Grūti pateikt/ NA	19%	14%	13%	17%	13%	14%
Starpība starp esošo un iepriekšējo prognozi						
Jā	12%	-13%	-25%	-37%	-50%	-25%
Nē	2%	9%	15%	4%	17%	8%
Grūti pateikt/ NA	-13%	-23%	-35%	28%	-22%	-19%

Ievērojami lielākas un būtiskākas atšķirības starp reģioniem iezīmējas jaunizveidoto darba vietu sadalījumā pa profesiju grupām.

Šķērsanalīze par plānoto jauno darba vietu sadalījumu pa reģioniem un profesiju grupām ļauj detalizētāk redzēt plānotā jauna darbaspēka pieprasījuma kopējo struktūru reģionālā griezumā un var veicināt mērķtiecīgu priekšlikumu izstrādi bezdarbnieku apmācību organizēšanai reģionos

orientējoties pēc attiecīgā reģiona darba tirgū pieprasītākajām profesijām, kā arī ļauj identificēt perspektīvāko reģionu darba iespējām cilvēkiem ar noteiktu specialitāti vai prasmēm.

Lielākā daļa jauno darba vietu katrā profesiju pamatgrupā, izņemot 6.profesiju pamatgrupu (Kvalificēti lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības darbinieki), tiek plānots izveidot Rīgā. 50% un lielāku plānoto jauno darba vietu īpatsvaru Rīgas reģions „absorbēs” septiņās no deviņām profesiju pamatgrupām: 1.(Vadītāji) – 60%, 2.(Vecākie speciālisti) – 81%, 3 (Speciālisti) – 61%, 4.(Kalpotāji) – 84%, 5.(Pakalpojumu un tirdzniecības darbinieki) – 57%, 7.(Kvalificēti strādnieki un amatnieki) – 50% un 9.(Vienkāršās profesijas) – 60% no jaunajām darba vietām šajās profesiju grupās plānots izveidot Rīgā.

Savukārt, plānotās jaunās darba vietas 6.profesiju pamatgrupā (Kvalificēti lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības darbinieki) visvairāk (49%) plānots izveidot Zemgalē, kur šīs jaunās darba vietas veidos tikai 5% no visām jaunajām darba vietām Zemgales reģionā. 32% no plānotajām jaunajām darba vietām 6.profesiju pamatgrupā (Kvalificēti lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības darbinieki) plānots izveidot Rīgā, bet tās veidos mazāk kā 1% no visām Rīgā plānotajām jaunajām darba vietām.

Lai gan Rīgas reģionā ietilpst lielākā daļa jauno darbavietu visās profesiju pamatgrupās, izņemot 6.profesiju pamatgrupu, tomēr šīs darba vietas veido salīdzinoši nelielu jauno darba vietu īpatsvaru pašā Rīgas reģionā. Piemēram, jaunās darba vietas 4.profesiju grupā (Kalpotāji), kur ievērojama daļa (84%) šīs grupas jaunās darba vietas plānots izveidot Rīgā, veidos tikai 6% no visām Rīgas jaunajām darba vietām.

Tāpat piemēram 14% no visām jaunajām darba vietām 7.profesiju pamatgrupas (Kvalificēti strādnieki un amatnieki) profesijās plānots izveidot Latgalē, kur tās veidos 60% no visām jaunajām darba vietām Latgales reģionā. Zemgalē lielākais jauno darba vietu īpatsvars tiek plānots 9.profesiju pamatgrupā (Vienkāršās profesijas), kur tās veidos 24% no visām Zemgales jaunajām darba vietām jeb 15% no visām šīs profesiju grupas jaunajām darba vietām kopumā Latvijā. Bet Vidzemē visvairāk jaunas darba vietas plānots izveidot 8.profesiju pamatgrupā (Iekārtu un mašīnu operatori un izstrādājumu montieri), kur tās veidos 51% no visām Vidzemes jaunajām darba vietām jeb 22% no visām šīs profesiju grupas jaunajām darba vietām kopumā Latvijā. Visvairāk jaunas darba vietas 8.profesiju pamatgrupas profesijās plānots izveidot Rīgā, kur tās veidos 33% no visām šīs profesiju grupas jaunajām darba vietām, bet vienlaikus tikai 7% no visām Rīgas jaunajām darba vietām.

Šāds nevienmērīgs jauno darba vietu salīdzinājums norāda uz neviendabīgo ekonomisko situāciju un tās attīstību Latvijā reģionu griezumā.

Salīdzinoši vienmērīgāks plānoto jauno darba vietu īpatsvara sadalījums pa reģioniem ir novērojams 5.profesiju grupas (Pakalpojumu un tirdzniecības darbinieki) profesijās, kuru īpatsvars reģionos svārstās no 12%-18% Rīgas, Pierīgas, Vidzemes, Zemgales un Latgales reģionos, bet Kurzemes reģionā jaunās darba vietas 5.profesiju grupā veidos 8% no visām Kurzemes reģiona jaunajām darba vietām. (Skat. Tabula 4 un Tabula 5). Vienmērīgs plānoto jauno darba vietu īpatsvara sadalījums pa reģioniem norāda uz attiecīgās profesiju pamatgrupas

(un attiecīgās nozares vai ekonomiskās darbības) vienmērīgu attīstību reģionu griezumā neskatoties un šīs profesiju grupas un ekonomiskās darbības apjomu atšķirību starp reģioniem.

Tabula 4. Jauno darba vieta īpatsvara sadalījums pa reģioniem un profesiju grupām.

Plānoto jauno darba vietu īpatsvara sadalījums pa reģioniem un profesiju grupām													
Profesiju pamatgrupas	Jauno darba vietu īpatsvars reģionā						Jauno darba vietu īpatsvars profesiju grupā						
	Rīga	Pierīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale	Rīga	Pierīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale	KOPĀ (bāze, n)
1. profesiju grupa - Vadītāji	1%	2%	2%	0%	2%	0%	60%	19%	9%	2%	10%	0%	123 100%
2. profesiju grupa - Vecākie speciālisti	21%	7%	3%	11%	8%	1%	81%	5%	1%	8%	4%	0%	1 422 100%
3. profesiju grupa - Speciālisti	16%	18%	6%	21%	9%	10%	61%	14%	2%	15%	4%	4%	1 469 100%
4. profesiju grupa - Kalpotāji	6%	1%	0%	0%	7%	0%	84%	4%	0%	1%	11%	0%	405 100%
5. profesiju grupa - Pakalpojumu un tirdzniecības darbinieki	12%	11%	18%	8%	15%	18%	57%	11%	7%	7%	8%	9%	1 186 100%
6. profesiju grupa - Kvalificēti lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības darbinieki	0%	1%	0%	0%	5%	0%	32%	19%	0%	0%	49%	0%	64 100%
7. profesiju grupa - Kvalificēti strādnieki un amatnieki	23%	38%	18%	25%	20%	59%	50%	17%	4%	10%	5%	14%	2 551 100%
8. profesiju grupa - Iekārtu un mašīnu operatori un izstrādājumu montieri	7%	15%	51%	20%	10%	13%	33%	15%	22%	18%	6%	7%	1 161 100%
9. profesiju grupa - Vienkāršās profesijas	11%	8%	2%	15%	24%	0%	60%	9%	1%	15%	15%	0%	1 036 100%
KOPĀ (bāze, n)	100%	100%	100%	100%	100%	100%	5 441	1 169	494	1 043	651	618	9 416

Tabula 5. Jaunizveidojamo darba vietu skaita sadalījums pa profesiju pamatgrupām, pa reģioniem.

Q09. Norādiet, lūdzu, kurā/-s pilsētā/-s vai novadā/-os plānojat palielināt darbinieku skaitu profesijā - ... [PROFESIJA NO Q09] tuvāko 6 mēnešu laikā! Cik daudz jaunus darbiniekus – profesijas ... [PROFESIJA NO Q09] pārstāvjus plānojat pieņemt ... [PILSĒ

Skaitis, N	KOPĀ	REĢIONS - PLĀNOTĀS JAUNIZVEIDOTĀS DARBA VIETAS ATRAŠANĀS VIETA					
		Rīga	Pierīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale
1. profesiju grupa - Vadītāji	123	74	24	11	2	13	0
2. profesiju grupa - Vecākie speciālisti	1422	1157	76	13	118	54	5
3. profesiju grupa - Speciālisti	1469	895	213	29	215	56	60
4. profesiju grupa - Kalpotāji	405	342	15	0	5	43	0
5. profesiju grupa - Pakalpojumu un tirdzniecības darbinieki	1186	678	125	88	86	99	110
6. profesiju grupa - Kvalificēti lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības darbinieki	64	21	12	0	0	31	0
7. profesiju grupa - Kvalificēti strādnieki un amatnieki	2551	1267	443	90	258	131	362
8. profesiju grupa - Iekārtu un mašīnu operatori un izstrādājumu montieri	1161	385	173	252	205	64	80
9. profesiju grupa - Vienkāršās profesijas	1036	623	90	10	154	159	0
Nav atbildes	0	0	0	0	0	0	0
Kopā (bāze):	9416	5441	1169	494	1043	651	618
Bāze: Kopējais tuvāko 6 mēnešu laikā plānotais jaunizveidoto darba vietu skaits uzņēmumos							

Analizējot jauna darbaspēka pieprasījuma sadalījumu detalizētākās profesiju apakšgrupās (2 zīmju un 4 zīmju līmenī) un īpašu uzmanību vēršot profesiju pamatgrupām, kurās tiek plānots lielākais jaunizveidoto darba vietu īpatsvars (Rīgā – gandrīz visas profesiju grupas; Zemgalē – īpaši 6.profesiju pamatgrupa, Vidzemē – īpaši 8.profesiju pamatgrupa, bet 5. un 7.profesiju pamatgrupa – visos reģionos), sarindojot rezultātus pēc to norādīšanas biežuma, salīdzinoši lielāks plānotais jaunu darbinieku pieprasījums tuvākā pusgada laikā sagaidāms tādu jomu speciālistu vidū kā:

Īpaši Rīgā:

- 71.grupa - Būvnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki (izņemot elektriķus)
- 33.grupa - Komercdarbības un pārvaldes (administrācijas) speciālisti
- 21.grupa - Zinātnes un inženierzinātņu jomas vecākie speciālisti
- 52.grupa - Tirdzniecības darbinieki

Īpaši Pierīgā

- 75.grupa - Pārtikas produktu pārstrādes, kokapstrādes strādnieki, apģērbu izgatavošanas, citi amatnieki, radniecīgas profesijas
- 33.grupa - Komercdarbības un pārvaldes (administrācijas) speciālisti
- 71.grupa - Būvnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki (izņemot elektriķus)
- 83.grupa - Pašgājēju mašīnu un iekārtu vadītāji un celšanas iekārtu un mašīnu operatori
- 72.grupa - Metālapstrādes, mašīnbūves un tām radniecīgu jomu strādnieki

Īpaši Vidzemē

- 81.grupa - Rūpniecisko iekārtu operatori
- 52.grupa - Tirdzniecības darbinieki
- 72.grupa - Metālapstrādes, mašīnbūves un tām radniecīgu jomu strādnieki
- 83.grupa - Pašgājēju mašīnu un iekārtu vadītāji un celšanas iekārtu un mašīnu operatori

Īpaši Kurzemē

- 93.grupa - Raktuvju, būvniecības, ražošanas un transporta strādnieki
- 75.grupa - Pārtikas produktu pārstrādes, kokapstrādes strādnieki, apģērbu izgatavošanas, citi amatnieki, radniecīgas profesijas
- 32.grupa - Veselības aprūpes jomas speciālisti
- 33.grupa - Komercdarbības un pārvaldes (administrācijas) speciālisti
- 83.grupa - Pašgājēju mašīnu un iekārtu vadītāji un celšanas iekārtu un mašīnu operatori
- 71.grupa - Būvnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki (izņemot elektriķus)
- 81.grupa - Rūpniecisko iekārtu operatori

Īpaši Zemgalē

- 92.grupa - Lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības strādnieki
- 71.grupa - Būvnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki (izņemot elektriķus)
- 83.grupa - Pašgājēju mašīnu un iekārtu vadītāji un celšanas iekārtu un mašīnu operatori

Īpaši Latgalē

- 71.grupa - Būvnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki (izņemot elektrikus)
- 72.grupa - Metālapstrādes, mašīnbūves un tām radniecīgu jomu strādnieki
- 52.grupa - Tirdzniecības darbinieki
- 75.grupa - Pārtikas produktu pārstrādes, kokapstrādes strādnieki, apģērbu izgatavošanas, citi amatnieki, radniecīgas profesijas
- 83.grupa - Pašgājēju mašīnu un iekārtu vadītāji un celšanas iekārtu un mašīnu operatori

Jauna darbaspēka pieprasījuma sadalījums detalizētākās profesiju apakšgrupās 4 zīmju līmenī parāda, ka salīdzinoši lielāks plānotais jaunu darbinieku pieprasījums tuvākā pusgada laikā sagaidāms tādu jomu konkrētu speciālistu vidū kā:

- 2149 Citur neklasificēti inženieri (īpaši Kurzemē)
- 3221 Medicīnas māsu profesiju speciālisti (īpaši Kurzemē)
- 3322 Tirdzniecības pārstāvji (īpaši Rīgā, Pierīgā)
- 5120 Pavāri (īpaši Zemgalē)
- 5223 Veikalu pārdevēji un pārdevēju palīgi (īpaši Rīgā, Vidzemē, Latgalē)
- 7115 Namdari un būvgaldnieki (īpaši Latgalē)
- 7119 Citur neklasificēti būvnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki (īpaši Kurzemē, Zemgalē un Latgalē)
- 7231 Mehānisko transportlīdzekļu mehāniķi un remontatslēdznieki (īpaši Vidzemē)
- 7523 Kokapstrādes instrumentu un darbgaldu regulētāji un operatori (īpaši Vidzemē, Kurzemē un Latgalē)
- 7531 Šuvēji un cepuru izgatavotāji (īpaši Pierīgā)
- 7533 Šuvēji, izšuvēji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki (īpaši)
- 8172 Koksnes apstrādes iekārtu operatori (īpaši Vidzemē, Kurzemē)
- 8182 Tvaika turbīnu, dzinēju un boileru operatori (īpaši Vidzemē)
- 8332 Smago kravas automobiļu ar piekabēm un autovilcienu vadītāji (īpaši Zemgalē)
- 9213 Jauktu lauksaimniecības kultūru un lopkopības fermu strādnieki (īpaši Zemgalē)

Pilnu plānoto jaunizveidojamo darba vietu izvērstu sadalījumu pa profesiju apakšgrupām (4 zīmju līmenī) sadalījumā pa reģioniem skat. pielikumā **Tabula 15**.

Plānotās jaunizveidojamās darba vietas dalījumā pa izglītības līmeņiem

Plānoto jaunizveidojamo darba vietu analīze sadalījumā pa profesijām un šīm profesijām nepieciešamo izglītību, ļauj mērķtiecīgi orientēt NVA profesionālās un tālākizglītības aktivitātes atbilstoši darba tirgus vajadzībām.

Šajā nodaļā tiek strukturēti analizēts darba devēju pieprasītais izglītības līmenis dažādām profesiju grupām.

Īpaša uzmanība šajā analīzē tiek pievērsta tām profesiju grupām, kurās tiek prognozēts lielākais jaunu darbinieku pieprasījums nākamā 6 mēnešu laikā. Analizējot darba devēju plānus jaunu darba vietu izveidošanai tuvāko sešu mēnešu laikā, tika secināts, ka lielākā daļa (27%) jauno darba vietu tiks izveidotas 7.profesiju pamatgrupā (Kvalificēti strādnieki un amatnieki). Tāpat

ievērojams jaunu darba vietu pieaugums tiek plānots 2.profesiju pamatgrupā (Vecākie speciālisti) un 3. profesiju pamatgrupā (Speciālisti) – attiecīgi 15% un 16% no visām jaunizveidotajām darba vietām tiek plānotas šajās profesiju pamatgrupās. Salīdzinoši lielu skaitu jaunu darbavietu plānots izveidot arī 5.profesiju pamatgrupā (Pakalpojumu un tirdzniecības darbinieku) – 13%, 8.profesiju pamatgrupā (Iekārtu un mašīnu operatori un izstrādājumu montieri) – 12% un 9.profesiju pamatgrupā (Vienkāršās profesijas) – 11%. Savukārt, 4.profesiju pamatgrupā (Kalpotāji) tiek prognozēts pavisam neliels jaunu darba vietu īpatsvars – 4%, bet 1.profesiju pamatgrupā (Vadītāji) un 6.profesiju pamatgrupā (Kvalificēti lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības darbinieku) tiek plānots tikai 1% no jaunajām darbavietām. (Skat. Attēls 14).

Pamatizglītība vai zemāka izglītība par pamatizglītību, galvenokārt, nepieciešama darbiniekiem uz jaunajām darba vietām tikai 9.profesiju grupā (Vienkāršās profesijas) un dažām atsevišķām profesijām 8.profesiju pamatgrupā (Iekārtu un mašīnu operatori un izstrādājumu montieri) un 7.profesiju pamatgrupā (Kvalificēti strādnieki un amatnieki):

- 9629 Citur neklasificēti vienkāršo profesiju strādnieki
- 9613 Sētnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki
- 9112 Biroju, viesnīcu un citu telpu apkopēji
- 9321 Iesaiņotāji
- 8141 Gumijas izstrādājumu ražošanas iekārtu operatori
- 8182 Tvaika turbīnu, dzinēju un boileru operatori
- 7119 Citur neklasificēti būvnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki (71.profesiju grupā kopumā liela daļa darba devēju pieprasa, galvenokārt, vidējo vai profesionālo izglītību)
- 7321 Burtliči, iespaidgravētāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki
- 7511 Miesnieki, zivju pārstrādātāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki
- 7514 Augļu, dārzeņu un tiem līdzīgu produktu pārstrādātāji

Vispārējā vidējā izglītība, galvenokārt, nepieciešama darbiniekiem uz jaunajām darba vietām 5.profesiju grupā (Pakalpojumu un tirdzniecības darbinieki), 8.profesiju pamatgrupā (Iekārtu un mašīnu operatori un izstrādājumu montieri) un 7.profesiju pamatgrupā (Kvalificēti strādnieki un amatnieki):

- 3322 Tirdzniecības pārstāvji
- 4321 Noliktavu darbinieki
- 5223 Veikalu pārdevēji un pārdevēju palīgi
- 5242 Preču demonstrētāji
- 5312 Skolotāju palīgi
- 7114 Betonētāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki
- 7119 Citur neklasificēti būvnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki
- 7223 Metālapstrādes un citu darbgaldu strādnieki un operatori
- 7523 Kokapstrādes instrumentu un darbgaldu regulētāji un operatori
- 8172 Koksnes apstrādes iekārtu operatori
- 8212 Elektrisko un elektronisko iekārtu un izstrādājumu montieri

- 8332 Smago kravas automobiļu ar piekabēm un autovilcienu vadītāji
- 9312 Inženierbūvju strādnieki

Arī **profesionālā vai profesionālā vidējā izglītība**, galvenokārt, nepieciešama darbiniekiem uz jaunajām darba vietām 5.profesiju grupā (Pakalpojumu un tirdzniecības darbinieki), 8.profesiju pamatgrupā (Iekārtu un mašīnu operatori un izstrādājumu montieri) un 7.profesiju pamatgrupā (Kvalificēti strādnieki un amatnieki), kā arī atsevišķām profesijām 3. (Speciālisti) profesiju grupā:

- 3221 Medicīnas māsu profesiju speciālisti
- 3322 Tirdzniecības pārstāvji
- 5120 Pavāri
- 5223 Veikalu pārdevēji un pārdevēju palīgi
- 7111 Ēku būvnieki
- 7112 Mūrnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki
- 7115 Namdari un būvgaldnieki
- 7126 Sanitārtehniki
- 7131 Krāsotāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki
- 7212 Metinātāji un griezēji
- 7222 Instrumentatslēdznieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki
- 7231 Mehānisko transportlīdzekļu mehāniķi un remontatslēdznieki
- 7522 Mēbeļu un citu koka izstrādājumu ražotāji
- 7533 Šuvēji, izšuvēji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki
- 8182 Tvaika turbīnu, dzinēju un boileru operatori
- 8322 Vieglo automobiļu, taksometru un mazietilpīgo kravas automobiļu un mikroautobusu vadītāji

Augstākā akadēmiskā izglītība tiek pieprasīta, galvenokārt, 2.profesiju grupā (Vecākie speciālisti) un 3.profesiju grupā (Speciālisti), turklāt visbiežāk 25.(Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju jomas vecākie speciālisti) un 33.(Komercedarbības un pārvaldes (administrācijas) speciālisti) profesiju apakšgrupā:

- 2511 Sistēmanalītiķi
- 2512 Programmētāji
- 2611 Juristi
- 3313 Grāmatvedības speciālisti
- 3322 Tirdzniecības pārstāvji
- 3334 Nekustamā īpašuma mākleri un īpašumu pārvaldes speciālisti
- 3339 Citur neklasificēti komercpakalpojumu jomas speciālisti
- 4221 Ceļojumu konsultanti un ceļojumu biroju darbinieki
- 5223 Veikalu pārdevēji un pārdevēju palīgi
- 7231 Mehānisko transportlīdzekļu mehāniķi un remontatslēdznieki

Arī **augstākā profesionālā izglītība**, lielākoties, tiks pieprasīta pretendentiem uz jaunajām darba vietām 2.profesiju grupā (Vecākie speciālisti) un 3.profesiju grupā (Speciālisti), bet citās profesijās, galvenokārt, 21. (Zinātnes un inženierzinātņu jomas vecākie speciālisti), 22.(Veselības aprūpes jomas vecākie speciālisti) un 31.(Zinātnes un inženierzinātņu speciālisti) profesiju grupā:

- 2149 Citur neklasificēti inženieri
- 2151 Elektroinženieri
- 2161 Arhitekti
- 2211 Vispārējās prakses ārsti
- 2263 Vides, darba aizsardzības un higiēnas vecākie speciālisti
- 2342 Pirmsskolas pedagogi
- 2359 Citur neklasificēti izglītības jomas vecākie speciālisti
- 3113 Elektrotehnikas speciālisti
- 3142 Lauksaimniecības un nekustamā īpašuma speciālisti
- 3322 Tirdzniecības pārstāvji
- 3339 Citur neklasificēti komercpakalpojumu jomas speciālisti
- 4120 Sekretāri

Nepieciešamais izglītības līmenis plānotajām jaunajām darba vietām sadalījumā pa profesiju pamatgrupām kopumā ir izteikti likumsakarīgs un cieši saistīts plānoto jaunizveidojamo darba vietu sadalījumu pa nozarēm un profesiju grupām.

Visbiežāk darba devēji norāda, ka no darbiniekiem, kas pieteiksies uz plānotajām jaunajām darba vietām, tiks prasīta Pamatizglītība (vai zemāka izglītība par pamatizglītību), vidējā izglītība vai profesionālā izglītība, īpaši, 5.(Pakalpojumu un tirdzniecības darbinieki), 6.(Kvalificēti lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības darbinieki), 7.(Kvalificēti strādnieki un amatnieki), 8.(Iekārtu un mašīnu operatori un izstrādājumu montieri) un 9.(Vienkāršas profesijas) profesiju grupā. 1.profesiju grupā (Vadītāji) un 2.profesiju grupā (Vecākie speciālisti) galvenokārt, būs nepieciešama augstākā profesionālā izglītība, tomēr ievērojams darba devēju skaits jaunajām darba vietām 2.profesiju grupā (Vecākie speciālisti) pieprasīs augstāko akadēmisko izglītību. Savukārt, 3.profesiju grupā (Speciālisti) galvenokārt būs nepieciešama augstākā akadēmiskā izglītība, tomēr liels darba devēju skaits jaunajām darba vietām šajā profesiju grupā pieprasīs augstāko profesionālo izglītību. (Skat.

Tabula 6). Vienlaikus, no visām jaunajām vadītāju darba vietām 1. profesiju grupām 13% būs nepieciešama vidējā izglītība (galvenokārt profesijā 1420 Mazumtirdzniecības un vairumtirdzniecības jomas vadītāji), 18% būs nepieciešama profesionālā vidējā izglītība (galvenokārt profesijā 1311 Lauksaimniecības un mežsaimniecības ražošanas vadītāji), savukārt 69% būs nepieciešama augstākā izglītība.

Tabula 6. Nepieciešamais izglītības līmenis plānotajām jaunajām darba vietām profesiju pamatgrupās

Q11. Kāds ir profesijas ... pārstāvja/-u nepieciešamais izglītības līmenis?							
Profesiju pamatgrupas Kolonnā %	Kopā	NEPIECIEŠAMĀS IZGLĪTĪBAS LĪMENIS					
		Zemāka par pamatizglītību/ pamatizglītība	Vispārējā vidējā izglītība	Profesionālā/ profesionālā vidējā izglītība	Augstākā akadēmiskā izglītība	Augstākā profesionālā izglītība	1.00 Grūti pateikt, nav atbildes
1. profesiju grupa - Vadītāji	123	0,0%	0,8%	0,5%	2,5%	4,6%	0,0%
2. profesiju grupa - Vecākie speciālisti	1422	0,0%	3,6%	3,2%	38,2%	64,0%	1,1%
3. profesiju grupa - Speciālisti	1469	0,4%	9,5%	16,5%	42,2%	20,6%	5,8%
4. profesiju grupa - Kalpotāji	405	0%	7%	3%	5%	7%	0%
5. profesiju grupa - Pakalpojumu un tirdzniecības darbinieki	1186	1%	29%	11%	8%	3%	6%
6. profesiju grupa - Kvalificēti lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības darbinieki	64	0%	0%	2%	0%	0%	0%
7. profesiju grupa - Kvalificēti strādnieki un amatnieki	2551	17%	28%	42%	4%	0%	26%
8. profesiju grupa - Iekārtu un mašīnu operatori un izstrādājumu montieri	1161	21%	17%	16%	0%	0%	9%
9. profesiju grupa - Vienkāršās profesijas	1036	61%	6%	6%	0%	0%	51%
KOPĀ (bāze, n):	9416	659	1990	4100	600	1538	528
Bāze: Kopējais tuvāko 6 mēnešu laikā plānotais jaunizveidoto darba vietu skaits uzņēmumos							
Oranžā krāsā iekrāsotas vērtības, kas statistiski nozīmīgi* lielākas par grupas "Visi" vidējo							
Zilā krāsā iekrāsotas vērtības, kas statistiski nozīmīgi* mazākas par grupas "Visi" vidējo							
* Par statistiski nozīmīgi atšķirīgām šeit uzskatītas tādas vērtības, kuras, atkārtotot pētījumu, ar 0.95 varbūtību saglabās savas							

Pilnu plānoto jaunizveidojamo darba vietu izvērstu sadalījumu pa profesiju apakšgrupām (4 zīmju līmenī) sadalījumā pa nepieciešamajiem izglītības līmeņiem skat. pielikumā **Tabula 16**.

Jaunu darba vietu izveides iemesls tuvāko 6 mēnešu laikā

Līdzīgi kā visos iepriekšējos pētījumu periodos galvenais iemesls jaunu darba vietu izveidošanai, ir uzņēmuma saimnieciskās darbības paplašināšana, kas atspoguļojas gan darba devēju aptaujas rezultātos kopumā, gan sadalījumā par nozarēm un reģioniem. Kopumā 69% darba devēju, kas plāno palielināt darbinieku skaitu, to darīs uzņēmuma saimnieciskās darbības paplašināšana rezultātā. Otrs galvenais iemesls jaunu darba vietu izveidošanai tuvāko 6 mēnešu laikā ir jaunas amata pozīcijas izveidošana (15% respondentu), kas var būt saistīts, piemēram, ar uzņēmuma saimnieciskās darbības pārstrukturēšanu. Savukārt, trešais galvenais iemesls jaunu darba vietu izveidošanai tuvāko 6 mēnešu laikā ir sezonas darbu uzsākšana (15% respondentu). Salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu ir būtiski samazinājies to respondentu īpatsvars, kuri jaunas darba vietas plāno veidot sezonas darbu uzsākšanas rezultātā. Šī tendence ir cikliski novērojama gada ziemas periodā, kad būvniecības (F), lauksaimniecības un zivsaimniecības

nozarēs (A) būtiski samazinās daļēji sezonas darbi, kas īpaši raksturīga zemākās kvalifikācijas profesiju grupās (6., 7. un 9. Profesiju pamatgrupa – Kvalificēti lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības darbinieki, kvalificēti strādnieki un amatnieki un vienkāršās profesijas). Vienlaikus jāvērs uzmanība, ka A nozarē pieaug mežsaimniecības darbi, kas atsevišķos reģionos (galvenokārt, Vidzemē, Pierīgā un Kurzemē) daļēji uztur nepieciešamību jaunas darba vietas veidot sezonas darbu uzsākšana uzsākšanas rezultātā. (Skat. Attēls 16).

Attēls 16. Plānoto jauno darba vietu izveidošanas iemesli tuvāko 6 mēnešu laikā.

Q12. Kāda iemesla dēļ galvenokārt plānojat palielināt darbinieku skaitu profesijas .. [PROFESIJA NO Q09] pārstāvju vidū Jūsu uzņēmumā tuvāko 6 mēnešu laikā?

JAUNU DARBA VIETU IZVEIDES IEMESLS TUVĀKO 6 MĒNEŠU LAIKĀ			
	III - IV, 2013	VIII - IX, 2013	
	n= 384	n= 313	Starpība
Uzņēmuma saimnieciskās darbības paplašināšana	60%	69%	15%
Sezonas darbu uzsākšana	28%	10%	-65%
Jauna amata/ pozīcijas izveide	11%	15%	32%
Cits iemesls	6%	6%	2%
Grūti pateikt, nav atbildes	5%	4%	-28%

Bāze: Respondenti, kuri norādījuši, ka uzņēmumā plāno pieņemt jaunus darbiniekus tuvāko 6 mēnešu laikā, ("n=" sk. attēlā)

Piezīmes: Kopējais atbilžu īpatsvars pārsniedz 100%, jo katrai profesiju grupai (4 zīmju līmenī) respondenti varēja norādīt atšķirīgu iemeslu.

Izvērtējot esošo bezdarbnieku atbilstību darbaspēka pieprasījumam un akcentējot turpmākās iespējas bezdarbnieku iekļaušanai darba tirgū, prioritāru uzmanību var veltīt tām profesiju grupām, kurās darba devēji salīdzinoši biežāk norādījuši uzņēmumu saimnieciskās darbības paplašināšanu kā iemeslu jaunu darbinieku pieņemšanai. Tas ir salīdzinoši biežāk novērojams 2., 3. un 5.profesiju pamatgrupas apakšgrupās:

- 5223 Veikalu pārdevēji un pārdevēju palīgi
- 3322 Tirdzniecības pārstāvji
- 3339 Citur neklasificēti komercpakalpojumu jomas speciālisti
- 3221 Medicīnas māsu profesiju speciālisti
- 2161 Arhitekti
- 2151 Elektroinženieri

Detalizēt izvērstu tabulu par plānoto jauno darba vietu izveidošanas iemesliem tuvāko 6 mēnešu laikā dalījumā pa profesiju grupām (4 zīmes) skat. pielikumā Tabula 17.

1.3. Likvidējamās darba vietas

Darba devēju aptaujas jautājumu kopa par plānoto atbrīvojamo darbinieku skaitu darba vietas likvidācijas rezultātā tuvākā pusgada laikā, precizējot, kādās profesiju grupās (4 zīmju līmenī) un kurā reģionā, veido otro prognozēšanas modelim nepieciešamo ievaddatu kopu. Jāatzīmē, ka prognozēšanas modelim nepieciešamo ievaddatu informāciju par plānoto darbinieku atlaišanu/ darba vietu samazināšanu pilnā apmērā (100%) nodrošina darba devēju aptaujas dati.

Kopš darba devēju aptaujas 2013.gada 1.pusgadā, darba devēju aptaujas anketā ir precizēts formulējums attiecībā uz darbinieku atlaišanu, nošķirot darbinieku nomaļu esošu darba vietu ietvaros no darbinieku skaita samazināšanas darba vietu likvidācijas rezultātā ar mērķi uzlabot darbaspēka pieprasījuma prognozēšanas metodiku. Šīs izmaiņas, sniedzot ievērojami skaidrāku nošķirumu starp darba vietu likvidāciju no darbinieku atlaišanas un nomaļu esošo darba vietu ietvaros, ļauj detalizētāk un precīzāk analizēt darba devēju aptaujas datus un izstrādāt precīzākas esošai situācija darba tirgū atbilstošākas darba tirgus īstermiņa prognozes. Vienlaikus šo izmaiņu rezultātā datu salīdzināmība šajā nodaļā pētījumu perioda dinamikā sniedzas līdz 2013.gada 1.pusgadā veiktās darba devēju aptaujas rezultātiem.

Rezultātu analīze par plānoto samazināmo darba vietu skaitu veikts balstoties uz ekstrapolētajiem datiem.

Darba vietu samazināšanas plāni tuvāko 6 mēnešu laikā

Aplūkojot rezultātus uzņēmumu līmenī, darba devēju procentuālais skaits, kuri tuvāko 6 mēnešu laikā plāno atlaist darbiniekus darba vietu likvidācijas rezultātā, ir 6% no visiem respondentiem un tas ir par 100% vairāk nekā iepriekšējā pētījuma periodā, kad 3% darba devēju plānoja tuvāko 6 mēnešu laikā plāno atlaist darbiniekus darba vietu likvidācijas rezultātā. Attiecīgi salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu ir samazinājies darba devēju īpatsvars, kas neplāno darba vietu samazināšanu, kā arī nedaudz pieaudzis darba devēju īpatsvars, kuriem nav konkrēta viedokļa šajā jautājumā. (Skat.Attēls 17). Kopumā pēc ekstrapolētajiem datiem tuvāko sešu mēnešu laikā plānots samazināts 5429 darba vietas.

Likumsakarīgi, ka biežāk darbinieku atlaišanu plāno uzņēmumi, kuros iepriekšējo 6 mēnešu laikā ir krities preču un pakalpojumu pieprasījums, kā arī tie, kuros pieprasījuma kritums tiek plānots tuvāko 6 mēnešu laikā. Lielāka nenoteiktība līdzīgi kā iepriekšējā pētījuma periodā ir raksturīga būvniecības (F) nozares pārstāvjiem, kuriem salīdzinoši biežāk nav noteikta viedokļa par darba vietu samazināšanu/ likvidāciju tuvākā pusgada laikā.

Galvenie darba vietu samazināšanas iemesli tuvāko 6 mēnešu laikā ir uzņēmuma saimnieciskās darbības sašaurināšana (20% gadījumu), uzņēmuma likvidācija (8% gadījumu), sezonas darbu beigšana (5% gadījumu) un 15% gadījumu minēti citi iemesli.

Attēls 17. Darbinieku atlaišanas plāni tuvāko 6 mēnešu laikā.

Q13. Vai tuvāko 6 mēnešu laikā Jūsu uzņēmumā ir plānots kādās profesijās samazināt darbinieku skaitu (likvidēt darbavietas

DARBA VIETU SAMAZINĀŠANAS/ LIKVIDĒŠANAS PLĀNI TUVĀKO 6 MĒNEŠU LAIKĀ					
Jā			Nē		Grūti pateikt
VIII - IX, 2013		6%		78%	 17%
III - IV, 2013		3%		82%	 15%

Bāze: Visi respondenti, [III - IV, 2013: n= 2624, VIII - IX, 2013: n= 2542]

Darbinieku skaita samazināšana darba vietu likvidēšanas rezultātā tuvākā pusgada laikā galvenokārt skars 9.profesiju pamatgrupu (Vienkāršās profesijas) - 31% likvidēto darba vietu; 5.profesiju pamatgrupu (Pakalpojumu un tirdzniecības darbinieki) – 25%, 7.profesiju pamatgrupu (Kvalificēti strādnieki un amatnieki) – 12%, un 8.profesiju pamatgrupu (Iekārtu un mašīnu operatori un izstrādājumu montieri) – 10% likvidēto darba vietu. Identisks sadalījumu ranžējums pa četrām galvenajām profesiju grupām, t.i., kur plānots lielākais likvidējamo darba vietu īpatsvars, ir saglabājies nemainīgs salīdzinājumā ar iepriekšējo pētījuma periodu, tomēr 5., 7. un 8.profesiju ir ievērojami samazināties respondentu īpatsvars, kuri plāno samazināt darbinieku skaitu, savukārt, 9.profesiju grupā (Vienkāršās profesijas) par 4 procentpunktiem (no 27% līdz 31%) ir palielinājies respondentu īpatsvars, kuri plāno samazināt darbinieku skaitu tuvākā pusgada laikā. (Skat. Attēls 18).

Attēls 18. Darbinieku atlaišanas plāni tuvāko 6 mēnešu laikā dalījumā pa profesiju pamatgrupām.

Q14. Kādās tieši profesijās plānojat samazināt darbinieku skaitu tuvāko 6 mēnešu laikā?

DARBA VIETU SAMAZINĀŠANAS/ LIKVIDĒŠANAS PLĀNI TUVĀKO 6 MĒNEŠU LAIKĀ			
		III - IV, 2013	VIII - IX, 2013
		n= 2563	n= 5429
1. profesiju grupa - Vadītāji		4%	 3%
2. profesiju grupa - Vecākie speciālisti		3%	 6%
3. profesiju grupa - Speciālisti		6%	 6%
4. profesiju grupa - Kalpotāji		2%	 5%
5. profesiju grupa - Pakalpojumu un tirdzniecības darbinieki		20%	 25%
6. profesiju grupa - Kvalificēti lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības darbinieki			 1%
7. profesiju grupa - Kvalificēti strādnieki un amatnieki		19%	 12%
8. profesiju grupa - Iekārtu un mašīnu operatori un izstrādājumu montieri		17%	 10%
9. profesiju grupa - Vienkāršās profesijas		27%	 31%

Bāze: Kopējais tuvāko 6 mēnešu laikā plānoto atbrīvojamo darbinieku skaits uzņēmumos, ("n=" " sk. attēlā)

Analizējot plānoto darbinieku atlaišanu nākamajos 6 mēnešos detalizētākā sadalījumā profesiju apakšgrupās (2 zīmju līmenī) un īpašu uzmanību vēršot jau iepriekš izceltajām 5., 7., 8. un 9. profesiju pamatgrupām, salīdzinoši augstāki tādu profesiju grupās 2 zīmju līmenī, kā:

- 93. grupa - Raktuvju, būvniecības, ražošanas un transporta strādnieki
- 52. grupa - Tirdzniecības darbinieki
- 51. grupa - Individuālo pakalpojumu jomas darbinieki
- 71. grupa - Būvnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki (izņemot elektriķus)
- 83. grupa - Pašgājēju mašīnu un iekārtu vadītāji un celšanas iekārtu un mašīnu operatori
- 92. grupa - Lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības strādnieki

Balstoties uz ekstrapolētajiem darba devēju aptaujas datiem, katrā no minētajām profesiju grupām plānots samazināt vairāk kā 200 darba vietas tuvākā pusgada laikā. (Skat. **Tabula 7**).

Tabula 7. Tuvāko 6 mēnešu laikā plānotais likvidējamo darba vietu skaits profesiju grupās (2 zīmes).

Q14. Kādās tieši profesijās plānojat samazināt darbinieku skaitu tuvāko 6 mēnešu laikā?

LIKVIDĒJAMO DARBA VIETU SKAITS TUVĀKO 6 MĒNEŠU LAIKĀ		
Profesijas grupa, (2 zīmes)	Skaits, N	Sadalījums, %
Kopā (bāze):	5429	100,0%
93 Raktuvju, būvniecības, ražošanas un transporta strādnieki	1208	22,3%
52 Tirdzniecības darbinieki	660	12,1%
51 Individuālo pakalpojumu jomas darbinieki	636	11,7%
71 Būvnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki (izņemot elektriķus)	469	8,6%
83 Pašgājēju mašīnu un iekārtu vadītāji un celšanas iekārtu un mašīnu operatori	332	6,1%
92 Lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības strādnieki	206	3,8%
24 Komerccarbības un pārvaldes (administrācijas) vecākie speciālisti	184	3,4%
91 Apkopēji un palīgi mājas darbos	162	3,0%
82 Montieri	159	2,9%
33 Komerccarbības un pārvaldes (administrācijas) speciālisti	143	2,6%
13 Ražošanas un specializēto pakalpojumu jomas vadītāji	142	2,6%
72 Metālapstrādes, mašīnbūves un tām radniecīgu jomu strādnieki	129	2,4%
42 Klientu apkalpotāji	124	2,3%
96 Atkritumu savācēji un citu vienkāršo profesiju strādnieki	110	2,0%
43 Uzskaites un materiālo vērtību reģistrēšanas darbinieki	104	1,9%
31 Zinātnes un inženierzinātņu speciālisti	78	1,4%
35 Informācijas tehnoloģiju jomas speciālisti	72	1,3%
81 Rūpniecisko iekārtu operatori	69	1,3%
25 Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju jomas vecākie speciālisti	63	1,2%
44 Citi kalpotāji	58	1,1%
26 Juridisko, sociālo un kultūras lietu vecākie speciālisti	58	1,1%
61 Kvalificēti tirgus lauksaimniecības darbinieki	46	0,8%
54 Apsardzes pakalpojumu jomas darbinieki	45	0,8%
75 Pārtikas produktu pārstrādes, kokapstrādes strādnieki, ap	42	0,8%

74 Elektrisko un elektronisko iekārtu strādnieki	24	0,4 %
23 Izglītības jomas vecākie speciālisti	24	0,4 %
<i>Nav atbildes</i>	14	0,3 %
21 Zinātnes un inženierzinātņu jomas vecākie speciālisti	12	0,2 %
12 Administratīvie vadītāji un komercdirektori	12	0,2 %
94 Pārtikas produktu sagatavošanas palīgstrādnieki	10	0,2 %
73 Amatnieki un iespieddarbu strādnieki	10	0,2 %
22 Veselības aprūpes jomas vecākie speciālisti	8	0,1 %
11 Likumdevēji, amatpersonas un vadītāji	7	0,1 %
32 Veselības aprūpes jomas speciālisti	7	0,1 %
41 Iestāžu kalpotāji un kancelejas tehnikas operatori	3	0,1 %

Bāze, Kopējais tuvāko 6 mēnešu laikā plānotais atlaisto darbinieku ekstrapolētais skaits uzņēmumos, n = 5429.

Piezīme: Tabulā iekļautas visas profesijas grupas 2. zīmju līmenī, ja Darba devēju aptaujā ir nosaukta vismaz viena profesija.

Plānoto darbinieku atlaišana nākamajos 6 mēnešos vēl detalizētākā sadalījumā profesiju apakšgrupās (4 zīmju līmenī) pilnīgi atbilst iepriekš veiktās analīzes rezultātiem par darba vietu samazināšanu profesiju pamatgrupās un profesiju grupās 2. zīmju līmenī – sadalījumā profesiju apakšgrupās (4 zīmju līmenī) redzams, ka profesijas ar lielāku samazināmo darbinieku skaitu ietilpst iepriekš identificētajās 5., 7., 8. un 9. profesiju pamatgrupās. Salīdzinoši lielāks atbrīvojamo darbinieku skaits plānots tādās profesiju grupās kā:

- 5223 Veikalu pārdevēji un pārdevēju palīgi
- 9313 Ēku būvniecības strādnieki
- 5131 Viesmīļi
- 9311 Raktuvju un karjeru strādnieki
- 7114 Betonētāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki
- 5120 Pavāri
- 9112 Biroju, viesnīcu un citu telpu apkopēji
- 8322 Vieglo automobiļu, taksometru un mazietilpīgo kravas automobiļu un mikroautobusu vadītāji

Balstoties uz ekstrapolētajiem darba devēju aptaujas datiem, šajās profesijās vien kopā plānots samazināt vairāk kā 2`100 darba vietas tuvākā pusgada laikā. (Skat. Tabula 18 pielikumā).

Pielikumā pieejama izvērsta rezultātu tabula ar datiem par plānoto samazināmo darba vietu skaitu tuvāko 6 mēnešu laikā visās profesiju apakšgrupās (4 zīmes). (Skat. **Tabula 20**).

Darba vietu samazināšanas plāni reģionālajā griezumā

Izvērtējot tuvāko 6 mēnešu laikā plānoto likvidējamo darba vietu īpatsvaru reģionos dalījumā pa profesiju pamatgrupām, ir novērojams atšķirības starp reģioniem. Tā piemēram, Kurzemē, Zemgalē un Latgalē no visām samazināmajām darba vietām ievērojami lielāks plānoto likvidējamo darba vietu īpatsvars šajos reģionos skars 9. profesiju pamatgrupas jeb vienkāršās profesijas – attiecīgi 56% Kurzemē, 58% Zemgalē un 41% Latgalē. Rīgā, Pierīgā un Vidzemē 9. profesiju pamatgrupas jeb vienkāršās profesijas tiek plānots zemāks samazināmo darba vietu

īpatsvars – attiecīgi 26%, 16% un 15%. Jāpiebilst, ka Rīgā vienlaikus šis ir arī augstākais samazināmo darba vietu īpatsvara rādītājs salīdzinājumā ar samazināmajām darba vietām citās profesiju grupās Rīgas reģionā. Salīdzinājumā ar iepriekšējo pētījuma periodu Rīgā ir samazinājies, bet Kurzemē, Zemgalē un Latgalē ir pieaudzis plānoto likvidējamo darba vietu skaits 9.profesiju pamatgrupas jeb vienkāršajās profesijās.

Rīgā salīdzinoši augstāks kā citos reģionos samazināmo darba vietu īpatsvars tiek plānots 2.(Vecākie speciālisti) un 3.(Speciālisti) profesiju grupas profesijās – 15%, kamēr citos reģionos šajās nozarēs neplāno samazināt darba vietu skaitu vai arī samazinājums ir vairākkārt zemāks un tuvu 0%. Līdzīga tendence šajā profesiju grupās reģionālajā griezumā bija vērojama arī iepriekšējā pētījuma periodā.

Vidzemē salīdzinoši augstāks kā citos reģionos samazināmo darba vietu īpatsvars tiek plānots 7.(Kvalificēti strādnieki un amatnieki) un 8.profesiju pamatgrupas profesijās (Iekārtu un mašīnu operatori un izstrādājumu montieri) – attiecīgi 28% un 34% īpatsvars no visām Vidzemes reģionā plānotajām likvidējamajām darba vietām. Savukārt, Pierīgas reģionā izteikti lielāks kā citos reģionos tiek plānots samazināmo darba vietu īpatsvars 5.profesiju grupā (Pakalpojumu un tirdzniecības darbinieki) – 56% no visām Pierīgā plānotajām likvidējamajām darba vietām. Citos reģionos šajā profesijā likvidējamo darbavietu īpatsvars pret kopējo reģiona rādītāju variē no 13%-16% Rīgā, Vidzemē, Kurzemē un Zemgalē līdz 27% Latgalē. (Skat.Tabula 8).

Analizējot samazināmo darba vietu skaitu profesiju pamatgrupās sadalījumā pa nozarēm, var secināt, ka darba vietu samazinājums 1.profesiju grupas (Vadītāji) profesijās lielākoties skar amatu pozīcijas būvniecības (F) nozarē. Vecāko speciālistu darba vietas (2.profesiju grupa) galvenokārt tiks samazinātas izglītības (P) un veselības un sociālās aprūpes (Q) nozarēs. Speciālistu īpatsvaru (3.profesiju grupa) izteikti biežāk plānots samazināt mākslas, izklaides un atpūta (R) un citu pakalpojumu (S) nozarēs. Kalpotāju (4.grupa) samazinājums biežāk tiek plānots finanšu un apdrošināšanas, nekustamo īpašumu; profesionālo, zinātnisko un tehnisko pakalpojumu; administratīvo un apkalpojošo dienestu (K-N) nozarēs. 5.profesiju grupā (Pakalpojumu un tirdzniecības darbinieki) darbavietu samazinājums lielākā mērā skars profesijas G-J nozaru grupā (vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības; automobiļu un motociklu remonts (G), transports un uzglabāšanas (H), izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi (I) un informācijas un komunikācijas pakalpojumi (J), kā arī R-S nozarēs. Darba vietu samazinājums 7.profesiju grupas profesijās galvenokārt plānots būvniecības (F) nozarē, bet 8.profesiju grupas darba vietu lielākais samazinājums plānots A nozarē – lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības darbinieki. Tāpat arī 9.profesiju grupas (Vienkāršās profesijas) lielākais darba vietu samazinājums plānots A-F nozarēs.

Tabula 8. Tuvāko 6 mēnešu laikā plānotais likvidējamo darba vietu skaits un īpatsvars reģionos dalījumā pa profesiju pamatgrupām.

Q15. Norādiet, lūdzu, kurā/-s pilsētā/-s vai novadā/-os plānojat samazināt darbinieku skaitu profesijā - ... [PROFESIJA NO Q14] tuvāko 6 mēnešu laikā! Q16. Cik daudz darbiniekus - profesijas ... [PROFESIJA NO Q14] pārstāvjus darbinieku skaita samazināšanas ietvaros plānojat atlaist ... [PILSĒTA/NOVADS]? Norādiet, lūdzu, darbinieku skaitu atsevišķi par katru pilsētu/ novadu.

Profesiju pamatgrupas Skaits, N	KOPĀ	REĢIONS - KONKRĒTĀS DARBAVIETAS ATRAŠANĀS VIETA					
		Rīga	Pierīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale
1. profesiju grupa - Vadītāji	161	20	134	0	7	0	0
2. profesiju grupa - Vecākie speciālisti	348	260	7	8	49	0	25
3. profesiju grupa - Speciālisti	301	258	7	0	36	0	0
4. profesiju grupa - Kalpotāji	289	96	48	6	76	56	6
5. profesiju grupa - Pakalpojumu un tirdzniecības darbinieki	1340	219	696	95	124	70	136
6. profesiju grupa - Kvalificēti lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības darbinieki	46	0	0	34	0	0	12
7. profesiju grupa - Kvalificēti strādnieki un amatnieki	674	309	51	170	56	36	52
8. profesiju grupa - Iekārtu un mašīnu operatori un izstrādājumu montieri	560	136	94	205	47	18	60
9. profesiju grupa - Vienkāršās profesijas	1696	450	201	92	495	253	206
Nav atbildes	14	0	14	0	0	0	0
Kopā (bāze):	5429	1748	1252	609	890	433	496

Bāze: Kopējais tuvāko 6 mēnešu laikā plānotais atlaisto darbinieku skaits uzņēmumos, n = `skat.tabulā`.

Profesiju pamatgrupas Sadalījums, kolonnu %	KOPĀ	REĢIONS - KONKRĒTĀS DARBAVIETAS ATRAŠANĀS VIETA					
		Rīga	Pierīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale
1. profesiju grupa - Vadītāji	3%	1%	11%	—	1%	—	—
2. profesiju grupa - Vecākie speciālisti	6%	15%	1%	1%	6%	—	5%
3. profesiju grupa - Speciālisti	6%	15%	1%	—	4%	—	—
4. profesiju grupa - Kalpotāji	5%	6%	4%	1%	9%	13%	1%
5. profesiju grupa - Pakalpojumu un tirdzniecības darbinieki	25%	13%	56%	16%	14%	16%	27%
6. profesiju grupa - Kvalificēti lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības darbinieki	1%	—	—	6%	—	—	2%
7. profesiju grupa - Kvalificēti strādnieki un amatnieki	12%	18%	4%	28%	6%	8%	10%
8. profesiju grupa - Iekārtu un mašīnu operatori un izstrādājumu montieri	10%	8%	8%	34%	5%	4%	12%
9. profesiju grupa - Vienkāršās profesijas	31%	26%	16%	15%	56%	58%	41%
Nav atbildes	0,3%	—	1%	—	—	—	—
Kopā (bāze):	5429	1748	1252	609	890	433	496

Bāze: Kopējais tuvāko 6 mēnešu laikā plānotais atlaisto darbinieku skaits uzņēmumos, n = `skat.tabulā`.

Piezīme:

Iezīmējas statistiski nozīmīgas augstākas atšķirības nekā izlasē kopumā — xx%

Iezīmējas statistiski nozīmīgas zemākas atšķirības nekā izlasē kopumā — xx%

Analizējot samazināmo darba vietu skaitu un īpatsvaru reģionos detalizētākā profesiju grupu sadalījumā 4 zīmēs, galvenās profesijas, kurās plānots samazināt darbavietu skaitu ir (iekavās norādīts reģions, kurā ir lielāks šajās profesijas plānoto likvidējamo darba vietu īpatsvars):

- 5223 Veikalu pārdevēji un pārdevēju palīgi (Pierīgā, Zemgalē, Latgalē)

- 9313 Ēku būvniecības strādnieki (Kurzemē, Zemgalē)
- 5131 Viesmīļi (Pierīgā)
- 9311 Raktuvju un karjeru strādnieki (Kurzemē)
- 7114 Betonētāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki (Rīgā)
- 5120 Pavāri (Pierīga)
- 5132 Bārmeņi (Pierīga, Kurzeme)
- 1323 Būvniecības jomas vadītāji (Pierīga)
- 7111 Ēku būvnieki (Vidzeme)
- 8212 Elektrisko un elektronisko iekārtu un izstrādājumu montieri (Vidzeme)
- 9211 Lauksaimniecības kultūru audzēšanas saimniecības strādnieki (Kurzeme, Latgale)
- 8341 Lauksaimniecības un mežsaimniecības mašīnu, mehānismu un iekārtu operatori (Vidzeme)
- 9214 Dārzkopības strādnieki (Zemgale)

Pielikumā pieejama izvēsta rezultātu tabula ar datiem par plānoto samazināmo darba vietu skaitu tuvāko 6 mēnešu laikā visās profesiju apakšgrupās (4 zīmes) katrā reģionā. (Skat. **Tabula 19**).

1.4. Darbinieku nomaīņa

Kopš darba devēju aptaujas 2013.gada 1.pusgadā, darba devēju aptaujas anketā ir precizēts formulējums attiecībā uz darbinieku atlaišanu, nošķirot darbinieku nomaīņu esošu darba vietu ietvaros no darbinieku skaita palielināšanas un samazināšanas darba vietu skaita palielināšanas vai likvidācijas rezultātā ar mērķi uzlabot darbaspēka pieprasījuma prognozēšanas metodiku. Šīs izmaiņas, sniedzot ievērojami skaidrāku nošķirumu starp darba vietu skaita palielināšanu vai likvidāciju no darbinieku atlaišanas un nomaīņas esošo darba vietu ietvaros, ļauj detalizētāk un precīzāk analizēt darba devēju aptaujas datus un izstrādāt precīzākas esošai situācijā darba tirgū atbilstošākas darba tirgus īstermiņa prognozes. Vienlaikus šo izmaiņu rezultātā datu salīdzināmība šajā nodaļā pētījumu perioda dinamikā sniedzas līdz 2013.gada 1.pusgadā veiktās darba devēju aptaujas rezultātiem.

Šajā nodaļā iztīrīts jautājumu bloks un sniegts ieskats par plānoto darbinieku nomaīņu jeb rotāciju uzņēmumā, tādējādi iegūstot papildu datus par darbaspēka kustību esošo darbavietu ietvaros.

Rezultātu analīze par plānoto samazināmo darba vietu skaitu veikta balstoties uz ekstrapolētajiem datiem.

Darbinieku nomaīņas plāni tuvāko 6 mēnešu laikā

Aplūkojot rezultātus uzņēmumu līmenī, 19% darba devēju tuvāko 6 mēnešu laikā plāno veikt darbinieku nomaīņu, kas ir par 2 procentpunktiem mazāk nekā iepriekšējā pētījumu periodā. Attiecīgi par diviem procentpunktiem ir pieaudzis darba devēju īpatsvars, kuri neplāno veikt darbinieku nomaīņu tuvāko 6 mēnešu laikā.

Kā galvenie iemesli darbinieku nomaīnai saglabājas galvenokārt darba attiecību pārtraukšana no darbinieku puses, turklāt šis iemesls salīdzinājumā ar iepriekšējo pētījumu periodu ir pieaudzis par 41% jeb 14 procentpunktiem (no 34% līdz 48%). Otrs galvenais darbinieku rotācijas iemesls ir darbam nepieciešamo prasmju neatbilstība, kas arī ir pieaudzis salīdzinājumā ar iepriekšējo pētījumu par 39% jeb 8 procentpunktiem (no 17% līdz 25%). (Skat.Attēls 19. Darbinieku nomaīnas plāni un iemesli tuvāko 6 mēnešu laikā.). Interesanti, ka biežāk darbinieku plāno mainīt tajos uzņēmumos, kuros preču un pakalpojumu pieprasījums pēdējos 6 mēnešu laikā ir audzis un tajos, kur tiek prognozēts preču un pakalpojumu pieprasījuma pieaugums arī nākamo 6 mēnešu. Tāpat biežāk darbinieku nomaīna plānota vidējos un lielos uzņēmumos ar darbinieku skaitu virs 50.

Attēls 19. Darbinieku nomaīnas plāni un iemesli tuvāko 6 mēnešu laikā.

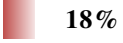
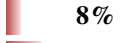
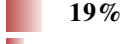
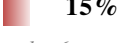
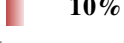
Q17. Vai tuvāko 6 mēnešu laikā Jūsu uzņēmumā plānots veikt darbinieku nomaīnu?

DARBINIEKU NOMAIŅAS PLĀNI TUVĀKO 6 MĒNEŠU LAIKĀ				
		Jā	Nē	Grūti pateikt
VIII - IX, 2013		19%		24%
III - IV, 2013		21%		25%

Bāze: Visi respondenti, [III - IV, 2013: n= 2624, VIII - IX, 2013: n= 2542]

Q21. Kāda iemesla dēļ galvenokārt plānojat nomainīt darbiniekus Jūsu uzņēmumā tuvāko 6 mēnešu laikā?

DARBINIEKU NOMAIŅAS IEMESLS TUVĀKO 6 MĒNEŠU LAIKĀ		
	III - IV, 2013 n= 590	VIII - IX, 2013 n= 480
Darba attiecību pārtraukšana no darbinieka puses	 34%	 48%
Darbam nepieciešamo prasmju neatbilstība	 18%	 25%
Izglītības vai kvalifikācijas neatbilstība	 5%	 8%
Cits iemesls (precizējiet)	 44%	 19%
Grūti pateikt, NA	 15%	 10%

Bāze: Respondenti, kuri norādījuši, ka plāno uzņēmumā tuvāko 6 mēnešu laikā nomainīt darbiniekus, ("n=" sk. attēlā)

Piezīmes: Kopējais atbilžu īpatsvars pārsniedz 100%, jo katrai profesiju grupai (4 zīmju līmenī) respondenti varēja norādīt vairākus atšķirīgus iemeslus.

Analizējot darba devēju plānus darbinieku nomaīnas pa profesiju pamatgrupām, veidojas mazliet līdzīgs profesiju pamatgrupu sadalījumu kā darba vietu likvidēšanas gadījumā, t.i., visbiežāk darbinieku nomaīna tiek plānota 7., 9., 8.profesiju grupās (attiecīgi 21%, 19% un 16% no visiem plānotajiem nomaināmajiem darbiniekiem) un salīdzinoši bieži arī 5., 3. un 2.profesiju grupās (attiecīgi 15%, 15% un 9%). Salīdzinājumā ar iepriekšējā pētījumu perioda rezultātiem pamatgrupu sadalījumu ir palicis nemainīgs un kopumā netiek novērotas arī būtiskas izmaiņas īpatsvaru apjomos, izņemot 3.profesiju grupā (Speciālisti), kur respondentu īpatsvars, kas plāno veikt darbinieku nomaīnu tuvāko 6 mēnešu laikā, ir pieaudzis par 5 procentpunktiem jeb 50% no

10% līdz 15%, savukārt, 4.profesiju grupā vērojams samazinājums no 7% līdz 4% respondentu, kas plāno veikt darbinieku nomaiņu tuvāko 6 mēnešu laikā. Bet 8.profesiju grupā redzams neliels pieaugums – no 13% līdz 16%. (Skat.Attēls 20. Darbinieku nomaiņas plāni tuvāko 6 mēnešu laikā dalījumā pa profesiju pamatgrupām.).

Attēls 20. Darbinieku nomaiņas plāni tuvāko 6 mēnešu laikā dalījumā pa profesiju pamatgrupām.

Q18. Kādās tieši profesijās ir plānots veikt darbinieku nomaiņu tuvāko 6 mēnešu laikā?

DARBINIEKU NOMAIŅAS PLĀNI TUVĀKO 6 MĒNEŠU LAIKĀ		
	III - IV, 2013	VIII - IX, 2013
	n= 22362	n= 17847
1. profesiju grupa - Vadītāji	4%	2%
2. profesiju grupa - Vecākie speciālisti	11%	9%
3. profesiju grupa - Speciālisti	10%	15%
4. profesiju grupa - Kalpotāji	7%	3%
5. profesiju grupa - Pakalpojumu un tirdzniecības darbinieki	16%	15%
6. profesiju grupa - Kvalificēti lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības darbinieki	0,5%	0,7%
7. profesiju grupa - Kvalificēti strādnieki un amatnieki	20%	21%
8. profesiju grupa - Iekārtu un mašīnu operatori un izstrādājumu montieri	13%	16%
9. profesiju grupa - Vienkāršās profesijas	18%	19%

Bāze: Respondenti, kuri norādījuši, ka plāno uzņēmumā tuvāko 6 mēnešu laikā nomainīt darbiniekus, ekstrapolētais skaits ("n= " sk. attēlā)

Plānoto nomaināmo darbinieku īpatsvaru sadalījums pa profesiju grupām un griezumā pa reģioniem un nozarēm parāda, ka 1.-5.profesiju pamatgrupās darbinieku nomaiņu pārsvarā tiek plānots veikt Rīgā vai Pierīgā G-S nozarēs, savukārt, 6.-9.profesiju pamatgrupās darbinieku nomaiņu pārsvarā tiek plānots veikts Vidzemē, Kurzemē, Zemgalē un Latgalē A-F profesijās.

Analizējot plānoto darbinieku nomaiņu nākamajos 6 mēnešos sīkākās profesiju apakšgrupās un īpašu uzmanību vēršot jau iepriekš izceltajām 7.-9. un 2., 3., 5.profesiju pamatgrupām, salīdzinoši augstāki iespējamie nomaiņas rādītāji ir novērojami šādās profesiju apakšgrupās 2 zīmju līmenī:

- 33.grupa - Komercedarbības un pārvaldes (administrācijas) speciālisti
- 51.grupa - Individuālo pakalpojumu jomas darbinieki
- 52.grupa - Tirdzniecības darbinieki
- 71.grupa - Būvnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki (izņemot elektrikus)
- 72.grupa - Metālapstrādes, mašīnbūves un tām radniecīgu jomu strādnieki
- 75.grupa - Pārtikas produktu pārstrādes, kokapstrādes strādnieki
- 81.grupa - Rūpniecisko iekārtu operatori
- 83.grupa - Pašgājēju mašīnu un iekārtu vadītāji un celšanas iekārtu operatori

- 93.grupa - Raktuvju, būvniecības, ražošanas un transporta strādnieki
- 96.grupa - Atkritumu savācēji un citu vienkāršo profesiju strādnieki

Balstoties uz ekstrapolētajiem Darba devēju aptaujas datiem, tie ir vairāk nekā 13`000 darbinieki minētajās profesiju grupās, kuru vietā uzņēmumu vadītāji tuvākā pusgada laikā plāno meklēt citus darbiniekus. (Skat. **Tabula 9**).

Tabula 9. Tuvāko 6 mēnešu laikā plānotais nomaināmo darbinieku skaits profesiju grupās (2 zīmes).

Q19. Cik daudz darbiniekus - profesijas ... [PROFESIJA NO Q20] pārstāvjus ir plānots nomainīt?

PLĀNOTĀ DARBINIEKU NOMAĪŅA TUVĀKO 6 MĒNEŠU LAIKĀ		
Profesijas grupa, (2 zīmes)	Skaitis, N	Sadalījums, %
<i>Kopā (bāze, n)</i>	<i>17 847</i>	<i>100%</i>
33 Komerccarbības un pārvaldes (administrācijas) speciālisti	1 982	11,1%
71 Būvnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki (izņemot elektrikus)	1 832	10,3%
52 Tirdzniecības darbinieki	1 546	8,7%
93 Raktuvju, būvniecības, ražošanas un transporta strādnieki	1 466	8,2%
83 Pašgājēju mašīnu un iekārtu vadītāji un celšanas iekārtu operatori	1 345	7,5%
96 Atkritumu savācēji un citu vienkāršo profesiju strādnieki	1 311	7,3%
81 Rūpniecisko iekārtu operatori	1 058	5,9%
75 Pārtikas produktu pārstrādes, kokapstrādes strādnieki	1 040	5,8%
51 Individuālo pakalpojumu jomas darbinieki	809	4,5%
72 Metālapstrādes, mašīnbūves un tām radniecīgu jomu strādnieki	746	4,2%
21 Zinātnes un inženierzinātņu jomas vecākie speciālisti	519	2,9%
91 Apkopēji un palīgi mājas darbos	421	2,4%
82 Montieri	391	2,2%
32 Veselības aprūpes jomas speciālisti	271	1,5%
22 Veselības aprūpes jomas vecākie speciālisti	265	1,5%
53 Individuālās aprūpes darbinieki	243	1,4%
42 Klientu apkalpotāji	231	1,3%
23 Izglītības jomas vecākie speciālisti	228	1,3%
26 Juridisko, sociālo un kultūras lietu vecākie speciālisti	226	1,3%
31 Zinātnes un inženierzinātņu speciālisti	220	1,2%
25 Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju jomas vecākie speciālisti	164	0,9%
24 Komerccarbības un pārvaldes (administrācijas) vecākie speciālisti	158	0,9%
54 Apsardzes pakalpojumu jomas darbinieki	157	0,9%
43 Uzskaites un materiālo vērtību reģistrēšanas darbinieki	155	0,9%
94 Pārtikas produktu sagatavošanas palīgstrādnieki	132	0,7%
11 Likumdevēji, amatpersonas un vadītāji	128	0,7%
92 Lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības strādnieki	127	0,7%
12 Administratīvie vadītāji un komercdirektori	118	0,7%
61 Kvalificēti tirgus lauksaimniecības darbinieki	113	0,6%
74 Elektrisko un elektronisko iekārtu strādnieki	104	0,6%
35 Informācijas tehnoloģiju jomas speciālisti	92	0,5%
13 Ražošanas un specializēto pakalpojumu jomas vadītāji	72	0,4%

41 Iestāžu kalpotāji un kancelejas tehnikas operatori	49	0,3 %
73 Amatnieki un iespieddarbu strādnieki	41	0,2 %
14 Viesmīlības, ēdināšanas, tirdzniecības un citu pakalpojumu jomas vadītāji	39	0,2 %
34 Juridisko, sociālo un kultūras lietu un tām radniecīgu lietu speciālisti	28	0,2 %
44 Citi kalpotāji	17	0,1 %
Nav atbildes	3	0,0 %

Bāze, Kopējais tuvāko 6 mēnešu laikā plānotais nomaināmo darbinieku skaits uzņēmumos, $n = 17847$ (ekstrapolētie dati)

Piezīme: Tabulā iekļautas visas profesijas grupas 2 zīmju līmenī, ja Darba devēju aptaujā ir nosaukta vismaz viena profesija.

1.5. Starpība starp jaunizveidotajām un likvidētajām darba vietām

Apkopojot iepriekšējās nodaļās veikto analīzi, šajā nodaļā parādīta starpība (balance) starp nākamo 6 mēnešu laikā plānotajām jaunajām un likvidējamajām darba vietām sadalījumā pa profesiju pamatgrupām reģionu griezumā.

Kopumā, ņemot vērā, ka plānoto jauno darba vietu ekstrapolētais skaits ir 9416, bet plānoto likvidējamo darba vietu ekstrapolētais skaits ir 5429, tad starpība ir kopumā ir pozitīva – 3987. Tomēr ņemot vērā nevienmērīgo nodarbinātības struktūru pa reģioniem, kā arī pa profesiju grupām, atsevišķos reģions un atsevišķās profesiju grupās starpība (balance) starp nākamo 6 mēnešu laikā plānotajām jaunajām un likvidējamajām darba vietām ir arī negatīva.

Balstoties uz ekstrapolētajiem datiem, reģionu griezumā vislielākais darba vietu saldo pieaugums plānots Rīgā – 3693, galvenokārt, 2.-5. un 7.-9.profesiju grupā. 1. un 6.profesiju grupā Rīgā plānots nebūtisks darba vietu saldo pieaugums. Pārējo reģionu griezumā starpība (balance) starp nākamo 6 mēnešu laikā plānotajām jaunajām un likvidējamajām darba vietām ir izteikti zemāka. Kurzemē, Zemgalē un Latgalē tā kopumā ir pozitīva (152, 217, 122), bet 4., 5. un 9.profesiju pamatgrupas profesijās starpība starp jaunajām un likvidējamajām darba vietām ir negatīva. Savukārt, Vidzemē un Pierīgā starpība (balance) starp nākamo 6 mēnešu laikā plānotajām jaunajām un likvidējamajām darba vietām ir negatīva (-83 un -115), galvenokārt dēļ lielāka likvidējamo darba vietu skaita 1. un 9.profesiju pamatgrupā. (Skat. Tabula 10 un Tabula 11).

Interpretējot šos datus ir jāņem vērā arī ilgstošo vakanču skaits uzņēmumos, kas pēdējo 6 mēnešu laikā balstoties uz ekstrapolētajiem datiem ir bijis 5815, tai skaitā, Rīgā – 3099, Pierīgā – 843, Vidzemē – 500, Kurzemē – 807, Zemgalē – 459, Latgalē - 107.

Tabula 10. Jaunizveidoto un likvidēto darba vietu ekstrapolētais skaits.

Profesiju pamatgrupas	KOPĀ		REĢIONS - KONKRĒTĀS DARBAVIETAS/ VAKANCES ATRAŠANĀS VIETA											
			Rīga		Pierīga		Vidzeme		Kurzeme		Zemgale		Latgale	
Skaits, N														
1. profesiju grupa - Vadītāji	+123	-161	+74	-20	+24	-134	+11	0	+2	-7	+13	0	+0	0
2. profesiju grupa - Vecākie speciālisti	+1422	-348	+1157	-260	+76	-7	+13	-8	+118	-49	+54	0	+5	-25
3. profesiju grupa - Speciālisti	+1469	-301	+895	-258	+213	-7	+29	0	+215	-36	+56	0	+60	0
4. profesiju grupa - Kalpotāji	+405	-289	+342	-96	+15	-48	+0	-6	+5	-76	+43	-56	+0	-6
5. profesiju grupa - Pakalpojumu un tirdzniecības darbinieki	+1186	-1340	+678	-219	+125	-696	+88	-95	+86	-124	+99	-70	+110	-136
6. profesiju grupa - Kvalificēti lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības darbinieki	+64	-46	+21	0	+12	0	+0	-34	+0	0	+31	0	+0	-12
7. profesiju grupa - Kvalificēti strādnieki un amatnieki	+2551	-674	+1267	-309	+443	-51	+90	-170	+258	-56	+131	-36	+362	-52
8. profesiju grupa - Iekārtu un mašīnu operatori un izstrādājumu montieri	+1161	-560	+385	-136	+173	-94	+252	-205	+205	-47	+64	-18	+80	-60
9. profesiju grupa - Vienkāršās profesijas	+1036	-1696	+623	-450	+90	-201	+10	-92	+154	-495	+159	-253	+0	-206
Nav atbildes	0	-14	0	0	0	-14	0	0	0	0	0	0	0	0
Kopā (bāze):	+9416	-5429	+5441	-1748	+1169	-1252	+494	-609	+1043	-890	+651	-433	+618	-496

Bāze 1: Kopējais tuvāko 6 mēnešu laikā plānotais jaunizveidoto darba vietu ekstrapolētais skaits uzņēmumos.

Bāze 2: Kopējais tuvāko 6 mēnešu laikā plānotais atlaisto darbinieku ekstrapolētais skaits uzņēmumos.

Tabula 11. Starpība starp jaunizveidoto un likvidēto darba vietu skaitu.

Profesiju pamatgrupas Skaitis, N	KOPĀ	REĢIONS - KONKRĒTĀS DARBAVIETAS/ VAKANCES ATRAŠANĀS VIETA					
		Rīga	Pierīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale
1. profesiju grupa - Vadītāji	-38	54	-110	11	-5	13	0
2. profesiju grupa - Vecākie speciālisti	1074	897	70	4	69	54	-20
3. profesiju grupa - Speciālisti	1168	638	206	29	179	56	60
4. profesiju grupa - Kalpotāji	116	246	-33	-6	-71	-13	-6
5. profesiju grupa - Pakalpojumu un tirdzniecības darbinieki	-154	458	-572	-6	-38	29	-26
6. profesiju grupa - Kvalificēti lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības darbinieki	18	21	12	-34	0	31	-12
7. profesiju grupa - Kvalificēti strādnieki un amatnieki	1877	958	391	-80	202	95	311
8. profesiju grupa - Iekārtu un mašīnu operatori un izstrādājumu montieri	601	249	79	48	159	46	21
9. profesiju grupa - Vienkāršās profesijas	-660	173	-111	-82	-341	-94	-206
Nav atbildes	-14	0	-14	0	0	0	0
Kopā (bāze):	3987	3693	-83	-115	152	217	122

Bāze 1: Kopējais tuvāko 6 mēnešu laikā plānotais jaunizveidoto darba vietu ekstrapolētais skaits uzņēmumos.

Bāze 2: Kopējais tuvāko 6 mēnešu laikā plānotais atlaisto darbinieku ekstrapolētais skaits uzņēmumos.

1.6. Ilgstošās vakances

Jautājumu kopa par ilgstoši (vairāk nekā 3 mēnešus) neaizpildīto vakanču skaitu uzņēmumā pēdējā pusgada laikā, precizējot profesiju grupas (4 zīmju līmenī) kurās ir šīs vakances, ir trešā prognozēšanas modelim nepieciešamā ievaddatu komponente, ko tāpat kā datus par plānoto darbinieku atlaišanu pilnā apmērā nodrošina darba devēju aptaujas rezultāti. Līdzīgi kā iepriekš ilgstošo vakanču rezultātu analīze tiek veikta, balstoties uz ekstrapolētajiem datiem ilgstošo vakanču līmenī.

Pēdējo 6 mēnešu laikā ilgstošo vakanču īpatsvars kopumā salīdzinājumā ar iepriekšējā perioda pētījuma rezultātiem ir nav būtiski mainījies (mazs pieaugums par ~1 procentpunktu no 7% līdz 8%, kas tomēr ņemot vērā īpatsvara nelielo apjomu, veido 14% pieaugumu pusgada laikā), tomēr ir novērojamas atšķirības starp sabiedrisko un privāto sektoru salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu.

Saglabājoties iepriekš novērotai sakarībai ilgstošo vakanču īpatsvara sadalījumā pēc uzņēmuma īpašuma formas – salīdzinoši augstāks uzņēmumu ar ilgstošajām vakancēm īpatsvars vērojams sabiedriskā sektorā pārstāvēto uzņēmumu vidū (tiesa gan, uzņēmumu ar ilgstošajām vakancēm skaitliski vairāk ir privātajā sektorā) – salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu ilgstošo vakanču īpatsvars privātajā sektorā ir pieaudzis no 6% līdz 8%, t.i., pieaugums par 2 procentpunktiem, kas ņemot vērā īpatsvara nelielo apjomu, veido 30% pieaugumu pusgada laikā. Šāds pavērsiens ir lauzis iepriekšējos divos pētījumu periodos novēroto tendenci samazināties uzņēmumu īpatsvaram privātajā sektorā, kurā pēdējo 6 mēnešu ir bijušas ilgstoši (vairāk nekā 3 mēnešus) neaizpildītas vakances. Savukārt, sabiedriskajā sektorā ilgstošo vakanču īpatsvars ir samazinājies par ~30% jeb 5 procentpunktiem (no 16% līdz 11%), tādējādi iezīmējot ilgstošo vakanču īpatsvara samazināšanās tendenci sabiedriskajā sektorā 4 pētījuma periodu dinamikā. (Skat. **Attēls 21**)

Attēls 21. Ilgstošo vakanču īpatsvars sabiedriskā un privātā sektora uzņēmumos.

Q04. Vai Jūsu uzņēmumā pēdējo 6 mēnešu laikā ir bijušas kādas vakances?

Vai vakance bija brīva vairāk vai mazāk kā 3 mēnešus?

ILGSTOŠOVAKANČU ĪPATSVARS, PRIVĀTAIS SEKTORS				
	IV - V, 2012	VIII - IX, 2012	III - IV, 2013	VIII - IX, 2013
	n= 2459	n= 2513	n= 2463	n= 2371
Vairāk nekā 3 mēnešus	10 %	9 %	6 %	8 %
Mazāk nekā 3 mēnešus/ nebija vakances	89 %	89 %	91 %	89 %
Grūti pateikt, NA	1 %	2 %	2 %	3 %

Bāze: Privātais sektors, ("n= " sk. attēlā)

ILGSTOŠO VAKANČU ĪPATSVARS, SABIEDRISKAIS SEKTORS				
	IV - V, 2012	VIII - IX, 2012	III - IV, 2013	VIII - IX, 2013
	n= 183	n= 174	n= 161	n= 171
Vairāk nekā 3 mēnešus	17 %	15 %	16 %	11 %
Mazāk nekā 3 mēnešus/ nebija vakances	79 %	81 %	82 %	87 %
Grūti pateikt, NA	5 %	4 %	2 %	2 %

Bāzes: Privātais sektors, Sabiedriskais sektors ("n= " sk. attēlā)

Attiecīgi par 2 procentpunktiem abos sektoros ir mainījies to uzņēmumu īpatsvars, kuros pēdējo 6 mēnešu laikā nav bijušas ilgstoši neaizpildītas vakances – privātajā sektorā šo uzņēmumu īpatsvars samazinājies, bet sabiedriskajā sektorā tas ir pieaudzis. (Skat. **Attēls 21**).

Analizējot ilgstošo vakanču īpatsvaru sadalījumu pa profesiju pamatgrupām pēdējo sešu mēnešu laikā, ir redzams, ka salīdzinoši ievērojami ir pieaudzis ilgstošo vakanču īpatsvars 7.(Kvalificēti strādnieki un amatnieki) pamatgrupas profesijās (42% jeb 8 procentpunktu pieaugums no 19% līdz 27%), ko galvenokārt ietekmējušas ilgstošās vakances A-F nozarēs visos reģionos izņemot Rīgā. Šajā profesiju grupā arī ir lielākais ilgstošo vakanču īpatsvars. Ievērojams ilgstošo vakanču īpatsvara pieaugums (dubultojums) pēdējo sešu mēnešu laikā noticis 3.profesiju grupā (Speciālisti) - 100% jeb 8 procentpunktu pieaugums no 8% līdz 16%, ko galvenokārt ietekmējušas ilgstošās vakances K-Q nozarēs. Savukārt, 8.profesiju grupā (Iekārtu un mašīnu operatori un izstrādājumu montieri) ilgstošo vakanču īpatsvara pieaugums ir 50% jeb 5 procentpunkti no 10% līdz 15%, kas galvenokārt noticis B-J nozarēs. (Skat. **Tabula 12**).

Pārējās profesiju pamatgrupās ilgstošo vakanču īpatsvars nav būtiski mainījies vai ir samazinājies, īpaši, 5. profesiju grupā (Pakalpojumu un tirdzniecības darbinieki) un 2.profesiju grupā (Vecākie speciālisti), kā arī, lai gan nelielā apjomā, tomēr būtiskā samazinājumā no 2% līdz minimumam (0%) ilgstošo vakanču īpatsvars ir samazinājies 6. profesiju grupā (Kvalificēti lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības darbinieki), ko ietekmējis šīs profesiju grupas sezonālā aktīvais cikls. (Skat. **Attēls 22**).

Attēls 22. Ilgstošo vakanču īpatsvars pēdējo 6 mēnešu laikā profesiju pamatgrupās.

Q05. Kādās tieši profesijās pēdējo 6 mēnešu laikā Jūsu uzņēmumā ir bijušas vakances ilgāk nekā 3 mēnešus?

ILGSTOŠĀS VAKANCES PĒDĒJO 6 MĒNEŠU LAIKĀ				
	IV - V, 2012	VIII - IX, 2012	II - IV, 2013	VIII - IX, 2013
	n= 6126	n= 6494	n= 6000	n= 5815
1. profesiju grupa - Vadītāji	1%	3%	2%	1%
2. profesiju grupa - Vecākie speciālisti	2%	16%	22%	15%
3. profesiju grupa - Speciālisti	31%	8%	8%	16%
4. profesiju grupa - Kalpotāji	12%	3%	3%	4%
5. profesiju grupa - Pakalpojumu un tirdzniecības darbinieki	9%	17%	19%	10%
6. profesiju grupa - Kvalificēti lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības darbinieki	1%	0,3%	2%	0%
7. profesiju grupa - Kvalificēti strādnieki un amatnieki	25%	32%	19%	27%
8. profesiju grupa - Iekārtu un mašīnu operatori un izstrādājumu montieri	15%	10%	10%	15%
9. profesiju grupa - Vienkāršās profesijas	4%	9%	14%	12%

Bāze: Kopējais ilgstošo (vairāk nekā 3 mēnešus esošo) vakanču skaits uzņēmumos pēdējo 6 mēnešu laikā, ("n= " sk. attēlā)

Ilgstošo vakanču skaits un īpatsvars pēdējo 6 mēnešu laikā profesiju pamatgrupās pa reģioniem lielā mērā atspoguļo nodarbinātības koncentrēšanos un līdz ar to arī ievērojami lielāku ilgstošo vakanču skaitu Rīgas un Pierīgas reģionā galvenokārt 2.(Vecākie speciālisti), 3.(Speciālisti), 4.(Kalpotāji) un 9.(Vienkāršās profesijas) profesijas pamatgrupās. Pierīgā sāk parādīties salīdzinoši lielāks ilgstošo vakanču skaits un īpatsvars arī 7.(Kvalificēti strādnieki un amatnieki) profesiju grupā (30% ilgstošo vakanču īpatsvars Pierīgā). 7.profesiju pamatgrupā ilgstošo vakanču īpatsvars būtiski pieaug dalījumā par pārējiem reģioniem – no 34% Zemgalē līdz 51% Latgalē. Vidzemē, Kurzemē, Zemgalē un Latgalē ir arī 8.profesiju pamatgrupā augstākais ilgstošo vakanču īpatsvars, bet 5.profesiju grupā ievērojami izceļas Zemgale un Latgale ar lielāko ilgstoši vakanču īpatsvaru (Skat.Tabula 12).

Tabula 12. Ilgstošo vakanču skaits un īpatsvars pēdējo 6 mēnešu laikā profesiju pamatgrupās pa reģioniem.

Q05. Kādās tieši profesijās pēdējo 6 mēnešu laikā Jūsu uzņēmumā ir bijušas vakances ilgāk nekā 3 mēnešus?

Profesiju pamatgrupas	KOPĀ	REĢIONS - UZŅĒMUMA ATRAŠANĀS VIETA					
		Rīga	Pierīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale
1. profesiju grupa - Vadītāji	44	9	28	0	0	6	0
2. profesiju grupa - Vecākie speciālisti	898	528	126	45	100	75	24
3. profesiju grupa - Speciālisti	927	756	114	1	22	33	0
4. profesiju grupa - Kalpotāji	218	182	0	8	25	2	0
5. profesiju grupa - Pakalpojumu un tirdzniecības darbinieki	565	323	34	75	122	10	0
6. profesiju grupa - Kvalificēti lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības darbinieki	24	0	24	0	0	0	0
7. profesiju grupa - Kvalificēti strādnieki un amatnieki	1552	572	254	220	296	157	54
8. profesiju grupa - Iekārtu un mašīnu operatori un izstrādājumu montieri	880	262	142	110	161	176	29
9. profesiju grupa - Vienkāršās profesijas	709	467	119	41	82	0	0
Kopā (bāze):	5815	3099	843	500	807	459	107

Bāze, n= Kopējais ilgstošo vakanču skaits uzņēmumos pēdējo 6 mēnešu laikā, skat. tabulā.

Profesiju pamatgrupas	KOPĀ	REĢIONS - UZŅĒMUMA ATRAŠANĀS VIETA					
		Rīga	Pierīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale
1. profesiju grupa - Vadītāji	1%	0%	3%	—	—	1%	—
2. profesiju grupa - Vecākie speciālisti	15%	17%	15%	9%	12%	16%	22%
3. profesiju grupa - Speciālisti	16%	24%	14%	20%	3%	7%	—
4. profesiju grupa - Kalpotāji	4%	6%	—	2%	3%	0%	—
5. profesiju grupa - Pakalpojumu un tirdzniecības darbinieki	10%	10%	4%	15%	15%	2%	—
6. profesiju grupa - Kvalificēti lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības darbinieki	0%	—	3%	—	—	—	—
7. profesiju grupa - Kvalificēti strādnieki un amatnieki	27%	18%	30%	44%	37%	34%	50%
8. profesiju grupa - Iekārtu un mašīnu operatori un izstrādājumu montieri	15%	8%	17%	22%	20%	38%	27%
9. profesiju grupa - Vienkāršās profesijas	12%	15%	14%	8%	10%	—	—
Kopā (bāze):	5815	3099	843	500	807	459	107

Bāze, n= Kopējais ilgstošo vakanču skaits uzņēmumos pēdējo 6 mēnešu laikā, skat. tabulā.

Piezīme:

Iezīmējas statistiski nozīmīgas augstākas atšķirības nekā izlasē kopumā — **xx%**

Iezīmējas statistiski nozīmīgas zemākas atšķirības nekā izlasē kopumā — **xx%**

Tālāk ilgstošo vakanču detalizētākā sadalījumā pa profesiju pamatgrupām 2 zīmju līmenī (skat.Tabula 13. Ilgstošo vakanču skaits pēdējo 6 mēnešu laikā profesiju grupās (2 zīmes).) var redzēt, ka atbilstoši iepriekš veiktajai rezultātu analīzei par ilgstošo vakanču īpatsvaru sadalījumu pa profesiju pamatgrupām pēdējo sešu mēnešu laikā, vairums tabulas augšdaļā, kur attēloti lielākie ilgstošo vakanču skaiti un īpatsvari profesiju grupās 2 zīmju līmenī, esošo profesiju grupu pieder 7., 3., 2. un 8.profesiju pamatgrupai, kurās novērots augstākais ilgstošo vakanču īpatsvars, kas saglabājas arī detalizētākā sadalījumā pa profesiju pamatgrupām 2 zīmju līmenī.

Tabula 13. Ilgstošo vakanču skaits pēdējo 6 mēnešu laikā profesiju grupās (2 zīmes).*Q05. Kādās tieši profesijās pēdējo 6 mēnešu laikā Jūsu uzņēmumā ir bijušas vakances ilgāk nekā 3 mēnešus?*

ILGSTOŠĀS VAKANČES PĒDĒJO 6 MĒNEŠU LAIKĀ		
Profesijas grupa, (2 zīmes)	Skaits, N	Sadalījums, %
Kopā (bāze):	5815	100,0%
75 Pārtikas produktu pārstrādes, kokapstrādes strādnieki, ap	689	11,8%
33 Komerccarbības un pārvaldes (administrācijas) speciālisti	688	11,8%
83 Pašgājēju mašīnu un iekārtu vadītāji un celšanas iekārtu	455	7,8%
71 Būvnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	394	6,8%
72 Metālapstrādes, mašīnbūves un tām radniecīgu jomu strādnieki	393	6,8%
51 Individuālo pakalpojumu jomas darbinieki	380	6,5%
81 Rūpniecisko iekārtu operatori	328	5,6%
91 Apkopēji un palīgi mājas darbos	298	5,1%
22 Veselības aprūpes jomas vecākie speciālisti	290	5,0%
21 Zinātnes un inženierzinātņu jomas vecākie speciālisti	265	4,6%
25 Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju jomas vecākie speciālisti	191	3,3%
93 Raktuvju, būvniecības, ražošanas un transporta strādnieki	165	2,8%
52 Tirdzniecības darbinieki	155	2,7%
96 Atkritumu savācēji un citu vienkāršo profesiju strādnieki	153	2,6%
42 Klientu apkalpotāji	130	2,2%
31 Zinātnes un inženierzinātņu speciālisti	104	1,8%
32 Veselības aprūpes jomas speciālisti	102	1,8%
24 Komerccarbības un pārvaldes (administrācijas) vecākie speciālisti	100	1,7%
82 Montieri	96	1,7%
43 Uzskaites un materiālo vērtību reģistrēšanas darbinieki	87	1,5%
92 Lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības strādnieki	73	1,3%
74 Elektrisko un elektronisko iekārtu strādnieki	46	0,8%
26 Juridisko, sociālo un kultūras lietu vecākie speciālisti	33	0,6%
34 Juridisko, sociālo un kultūras lietu un tām radniecīgu lietu speciālisti	32	0,6%
54 Apsardzes pakalpojumu jomas darbinieki	30	0,5%
73 Amatnieki un iespaidarbu strādnieki	30	0,5%
13 Ražošanas un specializēto pakalpojumu jomas vadītāji	27	0,5%
61 Kvalificēti tirgus lauksaimniecības darbinieki	24	0,4%
94 Pārtikas produktu sagatavošanas palīgstrādnieki	20	0,3%
23 Izglītības jomas vecākie speciālisti	18	0,3%
12 Administratīvie vadītāji un komercdirektori	17	0,3%

*Bāze, Kopējais tuvāko 6 mēnešu laikā plānotais vakanču skaits uzņēmumos, n = 5815 (ekstrapolētie dati)**Piezīme: Tabulā iekļautas visas profesijas grupas 2 zīmju līmenī, ja Darba devēju aptaujā ir nosaukta vismaz viena profesija.*

Pielikumā (skat. **Tabula 20**) pieejama izvērsta rezultātu tabula ar datiem par ilgstošajām vakancēm visās profesiju apakšgrupās (4 zīmes).

Šajā pētījuma vilnī respondenti tika aicināti nosaukt (bez piedāvātiem izvēles variantiem) galvenos iemeslus brīvo darba vietu ilgstošai neaizpildīšanai, līdz ar to respondentu atbildēs parādās arī jauni iemesli, kas iepriekšajos pētījumu periodos netika minēti (skat. **Attēls 23**). Kopumā rezultātu analīze parādīja, ka divi galvenie iemesli ir bijuši nemainīgi visus pētījumu periodus un tie ir:

1) darbaspēka trūkums – šo iemeslu kopā nosauca 73% respondentu, tai skaitā 58% minēja atbilstošu kvalificētu speciālistu trūkumu un 15% darbaspēka trūkumu kopumā. Interesanti, ka šis iemesls profesiju pamatgrupu griezumā, vairāk tiek minēts gan 7.(Kvalificēti strādnieki un amatnieki) profesiju grupā, kas šķiet likumsakarīgi, gan arī 9.(Vienkāršas profesijas) un 4.(Kalpotāji) profesiju pamatgrupās, kurās kopumā nav nepieciešams specifiska kvalifikācija un prasmes.

2) finansiālie apsvērumi, nekonkurētspējīgs atalgojums (8% respondentu). Šis iemesls vairāk raksturīgs ilgstošajām vakancēm 2.(Vecākie speciālisti) un 5.(Pakalpojumu un tirdzniecības darbinieki) profesiju grupā.

Attēls 23. Ilgstošo vakanču iemesli.

ILGSTOŠO VAKANČU IEMESLI		
	II - IV, 2013	VIII - IX, 2013
	n= 193	n= 208
Nav atbilstošu /kvalificētu speciālistu	53%	58%
Darbaspēka trūkums (vispārīgi)	12%	15%
Finansiālie apsvērumi/zems atalgojums	10%	8%
Neviens nepieteicās/ļoti maz pretendentu	6%	5%
Smagi/nepievilcīgi darba apstākļi un darba saturs	NA	5%
Nav motivācijas strādāt	2%	5%
Ārējie faktori (darba vietas sasniedzamība/ darbi nesākās plānotajā laikā)	NA	4%
Darbaspēka trūkums (darba devēja apkārtnē)	6%	1%
Cits	3%	3%
Nav atbildes	11%	5%

Bāze: n="sk.attēlā". (Respondenti, kuri norādījuši, ka uzņēmumā pēdējo 6 mēnešu laikā ir bijušas ilgstošas (vairāk nekā 3 mēnešus neaizpildītas) vakances.

Piezīme: Kopējais atbilžu īpatsvars pārsniedz 100%, jo respondenti varēja nosaukt vairākus iemeslus.

1.7. Nepieciešamās papildu prasmes

Noskaidrojot Darba devēju aptaujā, kādas prasmes papildus noteiktajai izglītībai ir nepieciešamas dažādu nozaru uzņēmumu darbiniekiem dažādos reģionos, iegūtie dati un to turpmāka analīze saistībā ar darba meklētāju zināšanu un prasmju profilu, tai skaitā nozaru griezumā pēc profesijas un reģionālajā dalījumā, var palīdzēt mērķtiecīgāk un efektīvāk pārskatīt NVA neformālās izglītības programmu sarakstu, lai veicinātu darba tirgum nepieciešamo prasmju pilnveidi (piemēram, valodām, datorprasmēm vai saskarsmes prasmēm). Turklāt vairākiem darba devējiem izceļot citas iepriekš sarakstā neesošas prasmes vai zināšanas, var tikt iegūta informācija jaunu neformālās izglītības virzienu noteikšanas nepieciešamībai.

Kā primārās darbiniekiem papildu nepieciešamās prasmes darba devēji min valodu prasmes (īpašu latviešu, krievu un angļu valodu), saskarsmes un komunikāciju prasmes, datorprasmes, tai skaitā, specifisku programmu lietošanas prasmes, kā arī autovadītāja apliecību. Salīdzinājumā ar iepriekšējo pētījuma periodu par 14% jeb 9 procentpunktiem ir samazinājies to respondentu īpatsvars, kas norāda uz latviešu valodu kā papildu ļoti nepieciešamo prasmi (no 66% līdz 57% respondentu; lielākais vērtējuma samazinājums ir redzams būvniecības, ieguves un apstrādes rūpniecības nozarēs), bet kā vēlamu salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu to norāda par 25% jeb 8 procentpunktiem vairāk respondentu (pieaugums no 24% līdz 32% respondentu).

Krievu valodas kā papildu prasmes pieprasījumā būtiskas izmaiņas netiek novērotas un tās nepieciešamība saglabājas salīdzinoši augstā līmenī (31% respondentu to novērtē kā ļoti nepieciešamu, bet 44% – kā vēlamu).

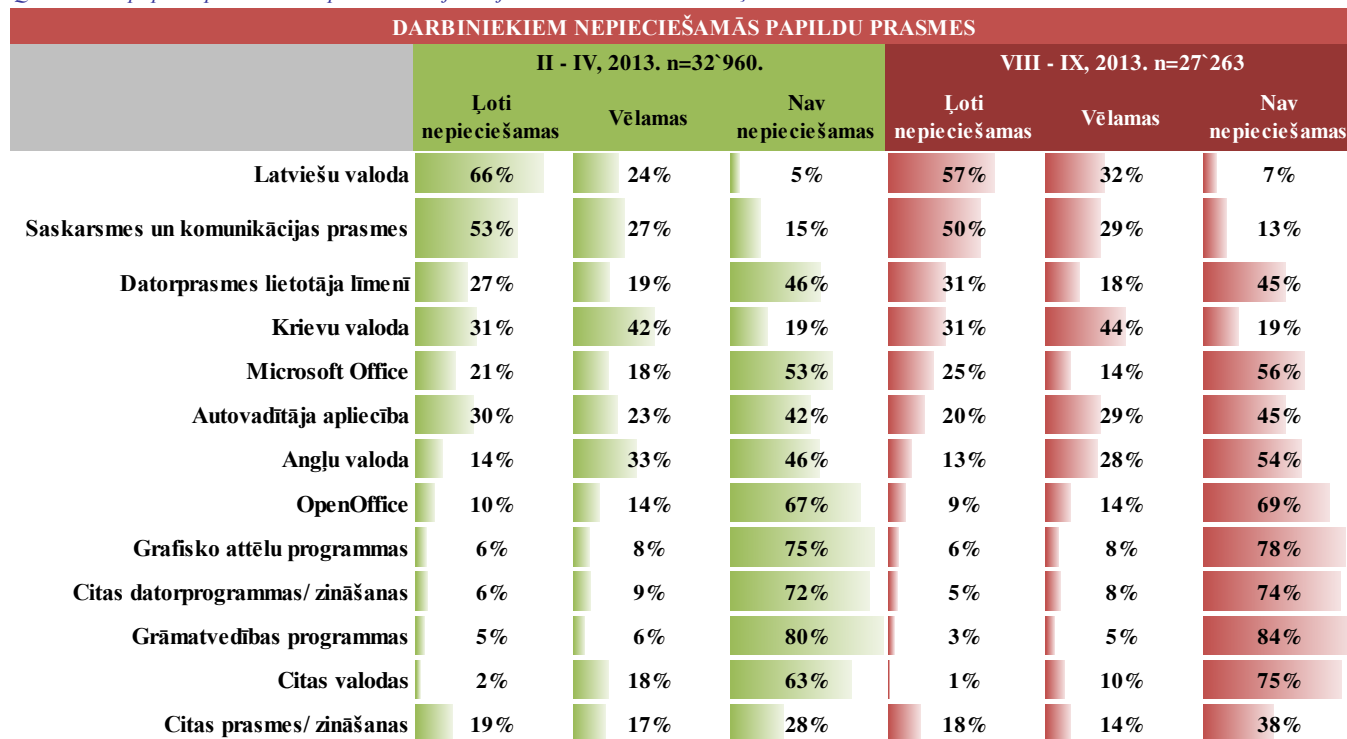
Darba devēju vērtējums kopš iepriekšējā perioda ir samazinājies attiecībā uz nepieciešamību pēc autovadītāja apliecības – kā ļoti nepieciešamu to novērtē 20% respondentu (iepriekšējā periodā – 30%). Tāpat nepieciešamības vērtējums samazinās angļu valodai – 12% respondentu to novērtē kā ļoti nepieciešamu, galvenokārt, ar komercdarbību, klientu apkalpošanu un izklaidi saistītās nozarēs (G-S), bet pārējās nozarēs (A-F) lielākā daļa respondentu norāda, ka angļu valoda nav nepieciešama. Angļu valodas zināšanu nepieciešamības mazināšanos uzsver arī darba devēji reģionos. Tāpat samazinās pieprasījums pēc darbinieku papildu zināšanām citu valodu prasmēs.

Datorprasmes, tai skaitā, Microsoft Office programmatūru lietotāja prasmes, saskarsmes un komunikāciju prasmes saglabājas salīdzinoši augsta līmenī. (Skat.Attēls 24). Noturīga tendence gan saglabājas ievērojami lielai papildu nepieciešamo prasmju daļai, proti, prasmēm, kuru

nepieciešamība („ļoti nepieciešama”) samazinās salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu, pieaug vērtējums sadaļā „vēlama”.

Attēls 24. Darbiniekiem nepieciešamās papildu prasmes.

Q22. Kādas papildu prasmes ir nepieciešamas jaunajiem darbiniekiem Jūsu uzņēmumā?

Bāze: n="sk.attēlā" (kopējais jaunizveidoto darba vietu un nomainīto darbinieku skaits uzņēmumos tuvāko 6 mēnešu laikā).

Kopumā ņemot vērā darba devēju aptaujā iegūtos datus par darbiniekiem papildu nepieciešamajām prasmēm, var secināt, ka jāturpina iesāktās neformālās izglītības programmas latviešu valodas, saskarsmes un komunikāciju prasmju un datorprasmju, tai skaitā, gan Microsoft Office lietojumprogrammu, gan citu specifisku programmu lietošanas prasmju, un krievu valodas prasmju pilnveidošanu, tomēr citu valodu apmācību organizācija būtu pārkārtojama, piemēram, veicot to cikliski vai pēc individuāla darba devēju pieprasījuma un vienošanās.

1.8. Darbinieku piesaistes mehānismi

Darba devēju aptaujas jautājumi par darbinieku meklēšanas metodēm sniedz priekšstatu par to, kādus informācijas kanālus un avotus darba devēji izmanto darbinieku meklēšanai. Pētījuma rezultāti ļauj spriest, cik lielā mērā, kādās nozarēs un reģionos tiek izmantotas konkrētās darbinieku meklēšanas metodes, kas ļauj identificēt mērķa grupu uzņēmumu vidū sadarbībai ar NVA. Atkarībā no pētījuma rezultātiem var tikt izvēlēta sadarbības ar NVA veicināšanas, stiprināšanas vai uzturēšanas stratēģija konkrētās uzņēmējdarbības nozarēs, ņemot vērā arī reģionālo aspektu.

Darbspēka piesaistīšanai un atbilstošu darbinieku meklēšanai darba devēji joprojām visvairāk izmanto personiskos kontaktus, turklāt šo darba devēju īpatsvars pēdējā gada, pusotra gada laikā ir pieaudzis par ~12% jeb 9 procentpunktiem – no 76% 2012.gada darba devēju aptaujās līdz 85% 2013.gada 2.pusgada darba devēju aptaujā. Likumsakarīgi, ka privātajā sektorā šo metodi izmanto ievērojami biežāk nekā sabiedriskajā sektorā (attiecinīgi 86% un 68% respondentu pa sektoriem). Tāpat līdzīgi kā iepriekšējā periodā sadalījumā pa nozarēm šo metodi krietni biežāk izmanto darba devēji lauksaimniecības, zivsaimniecības un mežsaimniecības (A) nozarē (vairāk kā 90%). Personisko kontaktu metodei kā otra biežākā metode darbinieku meklēšanas tiek minēti sludinājumi presē un internetā, kam seko darba meklēšanas portāli. Ceturtā populārākā (24% respondentu) darbinieku meklēšanas metode ir sadarbība ar NVA, kam seko sadarbība ar izglītības iestādēm (20% respondentu). Sadarbību ar NVA izteikti biežāk izmanto vidējie vai lielie sabiedriskā sektora uzņēmumi Vidzemē, Kurzemē, Zemgalē un Latgalē. Savukārt, sadarbība ar izglītības iestādēm kā darbinieku meklēšanas metode populārāka ir uzņēmumos, kas darbojas izglītības, veselības un sociālās aprūpes (P-Q), kā arī finanšu un apdrošināšanas, nekustamo īpašumu; profesionālo, zinātnisko un tehnisko pakalpojumu; administratīvo un apkalpojošo dienestu (K-N) nozarēs. (Skat. Attēls 25).

Attēls 25. Darbinieku meklēšanas metodes.

Q23. Kādas darbinieku meklēšanas metodes Jūsu uzņēmums izmanto, lai atrastu darbiniekus?

	DARBINIEKU MEKLĒŠANAS METODES			
	IV - V, 2012 n= 2642	VIII - IX, 2012 n= 2687	II - IV, 2013 n= 2624	VIII - IX, 2013 n= 2542
Personiskie kontakti	76%	76%	84%	85%
Sludinājumi presē, internetā	51%	48%	51%	53%
Darba meklēšanas portāli	21%	20%	23%	26%
Sadarbība ar NVA	23%	17%	24%	24%
Sadarbība ar izglītības iestādēm	15%	12%	22%	20%
Sociālie tīkli	9%	9%	13%	15%
Personāla atlases uzņēmumi	7%	6%	9%	8%
Cits veids	4%	2%	4%	3%

Bāze: Visi respondenti, ("n= " sk. attēlā)

Piezīme: Jautājums par darbinieku meklēšanas metodēm (Q23.jautājums) ir vairākatbilžu jautājums (% summa pārsniedz

Attiecībā uz sadarbību ar NVA ilgstošo vakanču kontekstā, NVA potenciālā mērķauditorija tuvāko 6 mēnešu laikā būtu vidējie uzņēmumi, kas darbojas B-E nozarēs ((B - *ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde*, C - *apstrādes rūpniecība*, D - *elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana*, E - *ūdens apgāde; notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija*), kā arī attiecībā uz profesijām 7533 *Šuvēji, izšuvēji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki*, 8172 *Koksnes apstrādes iekārtu operatori un 3313 Grāmatvedības speciālisti*)). Pierīgā un Kurzemē (šāds ir „uzņēmuma portrets”, kurš biežāk ir norādījis, ka pēdējo 6 mēnešu laikā uzņēmumā ir bijušas ilgstošas vakance). Šajās nozarēs darbojošos uzņēmumu vidū salīdzinoši biežāk ir ilgstoši neaizpildītas vakances, kurām piemēroti darbinieki var tikt piesaistīti no NVA reģistrējušos bezdarbnieku vidus vai arī nepieciešamības gadījumā sagatavoti, piemērojot atbilstošo NVA profesionālās izglītības programmu.

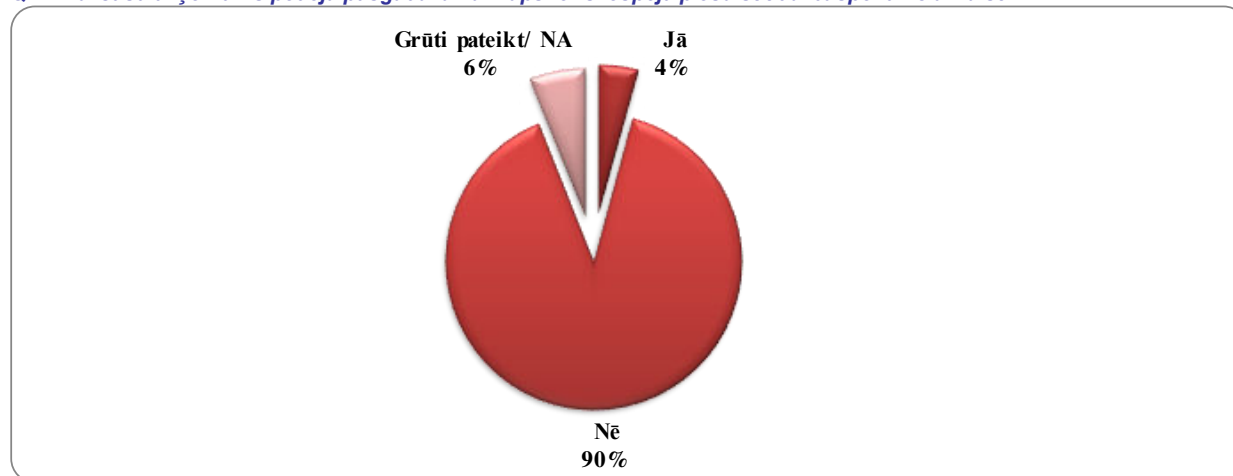
Jaunākie darbinieku meklēšanas avotu dati norāda uz to, ka kopumā vēl joprojām lielākoties visās uzņēmējdarbības nozarēs var tikt veicināta vēl aktīvāka uzņēmēju/ uzņēmumu vadītāju sadarbība ar NVA.

Attiecībā uz darbaspēka piesaisti no ārvalstīm tikai 4% darba devēju pēdējā pusgada laikā ir apsvēruši iespēju piesaistīt darbaspēku no ārvalstīm, galvenokārt, no Lietuvas, Igaunijas, Polijas, Zviedrijas, Bulgārijas un citām Eiropas valstīm. 90% darba devēju nebija apsvēruši šādu iespēju. Iepriekšējā pētījuma periodā (2013.gada 1.pusgada darba devēju aptaujā) 89% darba devēju norādīja, ka nav apsvēruši iespēju piesaistīt darbaspēku no ārvalstīm. Šī, protams, ir statistiski un pēc būtības nenozīmīga atšķirība, tomēr tendence saglabāties izteikti augstam darba devēju īpatsvaram šajā grupā liecina, ka darbaspēka piesaistīšanas no ārvalstīm nav aktuāla darba devējiem Latvijā.

No otras puses, lai arī izteikti zems, tomēr darba devēju īpatsvars, kas pēdējā pusgada laikā ir apsvēruši iespēju piesaistīt darbaspēku no ārvalstīm, īpaši analizējot, no kurām valstīm (augšgalā nav bijušās NVS vai citas lētāka darbaspēka valstis), liecina, ka darbaspēka piesaistīšana no ārvalstīm nav darba devēju vēlme samazināt darbaspēka izmaksas, piesaistot lētāku darbaspēku, bet drīzāk norāda uz augsti kvalificētu strādnieku un speciālistu ar īpašām iemaņām un specifiskām zināšanām trūkumu. (Skat.Attēls 26. Darbaspēka piesaistīšana no ārvalstīm pēdējo 6 mēnešu laikā.).

Attēls 26. Darbaspēka piesaistīšana no ārvalstīm pēdējo 6 mēnešu laikā.

Q24. Vai Jūsu uzņēmums pēdējā pusgada laikā ir apsvēris iespēju piesaistīt darbaspēku no ārvalstīm?

Bāze: Visi respondenti, n= 2542

Q25. No kādām valstīm apsvērāt iespēju piesaistīt darbaspēku?

DARBASPĒKA PIESAISTE NO ĀRVALSTĪM	
VIII - IX, 2013	
n= 120	
Lietuva	27%
Igaunija	16%
Polija	8%
Zviedrija	6%
Bulgārija	5%
Apvienotā_Karaliste/Lielbritānija	5%
Somija	4%
Slovākija	3%
Dānija	3%
Čehija	3%
Itālija	2%
Rumānija	2%
Austrija	1%
Norvēģija	1%
Vācija	1%
Nīderlande	1%
Spānija	1%
Slovēnija	1%
Francija	0,2%
Ungārija	0,2%
Cita valsts	37%
Grūti pateikt	14%

Bāze: Respondenti, kuri pēdējā pusgada laikā spvēruši iespēju piesaistīt darbaspēku no ārvalstīm, (n=120)

1.9. DARBA DEVĒJU APTAUJAS SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

Uzņēmējdarbības situācijas novērtējums – pēdējie 6 mēneši

Kopumā 31% respondentu novērtēja, ka pieprasījums pēc precēm un pakalpojumiem pēdējo 6 mēnešu laikā ir pieaudzis; 40% respondentu norāda, ka pieprasījums nav mainījies, savukārt, 22% respondentu norāda, ka pieprasījums pēc precēm un pakalpojumiem pēdējo 6 mēnešu laikā ir samazinājies, bet 8% respondentu nav skaidra viedokļa.

Visās nozaru grupās lielākā daļa respondentu, izņemot būvniecības (F) nozarē, norāda, ka preču un pakalpojumu pieprasījums iepriekšējo sešu mēnešu laikā nav mainījies. Tam seko respondentu īpatsvars, kas norāda, ka iepriekšējo 6 mēnešu laikā preču un pakalpojumu pieprasījums ir palielinājies (visvairāk būvniecības (F) nozarē – 38%).

Respondentu īpatsvara pieaugums, kuri iepriekš prognozēja un vēlāk faktiski novēroja preču un pakalpojumu pieprasījums samazinājumu pēdējo 6 mēnešu laikā, visās nozarēs un visos reģionos pārsniedz 50%.

Iepriekšējā pētījumu perioda darba devēju aptaujā lielākā daļa respondentu visos reģionos, izņemot Latgales reģionu, prognozēja, ka preču un pakalpojumu pieprasījums nākamo 6 mēnešu laikā palielināsies, tomēr 2013.gada 2.pusgada darba devēju aptaujā lielākā daļa respondentu visos reģionos norādīja, ka preču un pakalpojumu pieprasījums pēdējo 6 mēnešu laikā ir palicis nemainīgs.

2013.gada 1.pusgada darba devēju aptaujā sniegtais redzējums (prognoze) par preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņām nākamo 6 mēnešu laikā ir bijis izteikti optimistisks salīdzinājumā ar 2013.gada 2.pusgadā veiktajā darba devēju aptaujā sniegto darba devēju redzējumu par faktiskajām izmaiņām preču un pakalpojumu pieprasījumā iepriekšējos 6 mēnešos. Tā rezultātā zināma piesardzība ir redzama arī preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņu prognozēs turpmākajos 6 un 12 mēnešos - kopumā lielāks respondentu īpatsvars nekā iepriekšējā periodā prognozē preču un pakalpojumu pieprasījuma samazināšanos, kas norāda, ka kopumā tuvāko 6 mēnešu laikā darba devēji prognozē salīdzinoši lēnu lineāru ekonomiskās attīstības pieaugumu darba tirgū. Savukārt, 12 mēnešu griezumā tiek plānots lēcienvēidīgs ekonomiskās attīstības pieaugums darba tirgū.

Uzņēmējdarbības situācijas novērtējums – nākamie 6 mēneši

Nozaru pamatgrupu griezumā gandrīz visās nozarēs, izņemot būvniecības (F) nozari, lielākā daļa respondentu norāda, ka nākamo 6 mēnešu laikā preču un pakalpojumu pieprasījums paliks nemainīgs. Būvniecības nozarē lielāka respondentu daļa norāda, ka preču un pakalpojumu pieprasījums samazināsies. Otra lielākā respondentu grupa gandrīz visās nozaru grupās, izņemot būvniecības (F) nozari, ir respondenti, kas prognozē, ka preču un pakalpojumu pieprasījums nākamo 6 mēnešu laikā palielināsies. Būvniecības nozarē otra lielākā respondentu grupa ir respondenti, kas prognozē, ka preču un pakalpojumu pieprasījums paliks nemainīgs.

Visos reģionos lielākā respondentu daļa nākamo 6 mēnešu laikā prognozē preču un pakalpojumu pieprasījuma saglabāšanos esošajā līmenī (Zemgale – 46%, Latgale – 44%, Vidzeme – 42%, Kurzeme – 39%, Pierīga – 37% un Rīga – 35%).

Vislielākā nenoteiktība (Grūti pateikt / NA) attiecībā uz preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņām nākamo 6 mēnešu laikā ir Latgales reģionā – 24% respondentu nav noteikta viedokļa par šo prognozi. Kurzemē 19%, Vidzemē 16%, Rīgā 15%, Pierīgā 14% un Zemgalē 11% respondentu nav noteikta viedokļa par preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņām nākamo 6 mēnešu laikā.

Uzņēmējdarbības situācijas novērtējums – nākamie 12 mēneši

Preču un pakalpojumu pieprasījuma prognozē nākamajiem 12 mēnešiem galvenās tendences, ar dažiem izņēmumiem, ir līdzīgas gan sektoru, gan nozaru pamatgrupu, gan reģionu griezumā. Salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu preču un pakalpojumu pieprasījuma prognozēm un novērtējumu, būtiski samazinās to respondentu īpatsvars, kuri prognozē preču un pakalpojumu pieprasījuma samazināšanos; nedaudz samazinās to respondentu īpatsvars, kuri nākamajos 12 mēnešos prognozē preču un pakalpojumu pieprasījuma saglabāšanos līdzšinējā līmenī; palielinās to respondentu īpatsvars, kuri nākamajos 12 mēnešos prognozē preču un pakalpojumu pieprasījuma palielināšanos; kā arī būtiski pieaug to darba devēju procentuālais skaits, kuriem nav noteikta viedokļa par preču un pakalpojumu pieprasījuma prognozi nākamajiem 12 mēnešiem. Viszemākais šīs respondentu grupas pieaugums vērojams sabiedriskajā sektorā (44% pieaugums), kā arī izglītības (P) un veselības un sociālās aprūpes (Q) nozaru pamatgrupā (28% pieaugums).

Lai arī kopumā palielinās to respondentu īpatsvars, kuri nākamo 12 mēnešu laikā prognozē preču un pakalpojumu pieprasījuma palielināšanos, tomēr Kurzemes, Zemgales un Latgales reģionos ir redzams attiecīgi 4%, 10% un 16% samazinājums salīdzinājumā ar preču un pakalpojumu faktisko novērtējumu pēdējo 6 mēnešu laikā.

Jaunu darba vietu izveidošana

Līdzīgi kā iepriekšējos periodos arī šoreiz saglabājas tendence, ka lai gan preču un pakalpojumu pieprasījumam tiek prognozēts neliels pieaugums tuvāko 6 mēnešu laikā, tomēr jaunu darba vietu izveidošanas un jaunu darbinieku pieņemšanas prognozes vairāku pētījumu periodu griezumā turpina samazināties – pēdējā darba devēju aptaujā tikai 12% respondentu norādīja, ka tuvāko 6 mēnešu laikā uzņēmumā tiek plānots palielināt darbinieku skaitu un veidot jaunas darbavietas, kurām līdz šim vakances nav bijušas. Salīdzinājumam iepriekšējā, 2013.gada 1.pusgada, darba devēju aptaujā šo respondentu īpatsvars bija 14%, bet 2012.gada 2.pusgada un 1.pusgada darba devēju aptaujās attiecīgi 23% un 30%. Jauno darba vietu skaita pieauguma samazināšanās sasaucas arī ar samazinājumu darba devēju sniegtajā ekonomikas izaugsmes prognozē preču un pakalpojumu pieprasījumam.

Analizējot darba devēju plānus jaunu darba vietu izveidošanai tuvāko sešu mēnešu laikā, secināms, ka lielākā daļa (27%) jauno darba vietu tiks izveidotas 7.profesiju pamatgrupā (Kvalificēti strādnieki un amatnieki). Tāpat ievērojams jaunu darba vietu pieaugums tiek plānots

2.profesiju pamatgrupā (Vecākie speciālisti) un 3. profesiju pamatgrupā (Speciālisti) – attiecīgi 15% un 16% no visām jaunizveidotajām darba vietām tiek plānotas šajās profesiju pamatgrupās. Salīdzinoši lielu skaitu jaunu darbavietu plānots izveidot arī 5.profesiju pamatgrupā (Pakalpojumu un tirdzniecības darbinieku) – 13%, 8.profesiju pamatgrupā (Iekārtu un mašīnu operatori un izstrādājumu montieri) – 12% un 9.profesiju pamatgrupā (Vienkāršās profesijas) – 11%

Lielākā daļa jauno darba vietu katrā profesiju pamatgrupā, izņemot 6.profesiju pamatgrupu (Kvalificēti lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības darbinieki), tiek plānots izveidot Rīgā. 50% un lielāku plānoto jauno darba vietu īpatsvaru Rīgas reģions „absorbēs” septiņās no deviņām profesiju pamatgrupām: 1.(Vadītāji) – 60%, 2.(Vecākie speciālisti) – 81%, 3 (Speciālisti) – 61%, 4.(Kalpotāji) – 84%, 5.(Pakalpojumu un tirdzniecības darbinieki) – 57%, 7.(Kvalificēti strādnieki un amatnieki) – 50% un 9.(Vienkāršās profesijas) – 60% no jaunajām darba vietām šajās profesiju grupās plānots izveidot Rīgā.

Kopumā nākamo 6 mēnešu laikā pēc ekstrapolētajiem datiem plānots izveidot 9416 jaunas darba vietas, tai skaitā, Rīgā - 5478, Pierīgā - 1432, Vidzemē - 433, Kurzemē - 945, Zemgalē - 608, Latgalē - 520.

Darbinieku skaita samazināšana

Aplūkojot rezultātus uzņēmumu līmenī, darba devēju procentuālais skaits, kuri tuvāko 6 mēnešu laikā plāno atlaist darbiniekus darba vietu likvidācijas rezultātā, ir 6% no visiem respondentiem un tas ir par 100% vairāk nekā iepriekšējā pētījuma periodā (3%). Galvenie darba vietu samazināšanas iemesli tuvāko 6 mēnešu laikā ir uzņēmuma saimnieciskās darbības sašaurināšana (20% gadījumu), uzņēmuma likvidācija (8% gadījumu), sezonas darbu beigšana (5% gadījumu).

Darbinieku skaita samazināšana darba vietu likvidēšanas rezultātā tuvākā pusgada laikā galvenokārt skars 9.profesiju pamatgrupu (Vienkāršās profesijas) – 31% likvidēto darba vietu; 5.profesiju pamatgrupu (Pakalpojumu un tirdzniecības darbinieki) – 25%, 7.profesiju pamatgrupu (Kvalificēti strādnieki un amatnieki) – 12%, un 8.profesiju pamatgrupu (Iekārtu un mašīnu operatori un izstrādājumu montieri) – 10% likvidēto darba vietu.

Kopumā nākamo 6 mēnešu laikā pēc ekstrapolētajiem datiem plānots likvidēt 5429 darba vietas, tai skaitā, Rīgā - 1478, Pierīgā - 1252, Vidzemē - 609, Kurzemē - 890, Zemgalē - 433, Latgalē - 496.

Kopumā starpība (balance) starp nākamo 6 mēnešu laikā plānotajām jaunajām un likvidējamajām darba vietām balstoties uz ekstrapolētajiem datiem ir pozitīva – 3987. Reģionu griezumā vislielākais darba vietu saldo pieaugums plānots Rīgā – 3693, galvenokārt, 2.-5. un 7.-9.profesiju grupā. Arī Kurzemē, Zemgalē un Latgalē starpība kopumā ir pozitīva (152, 217, 122), bet 4., 5. un 9.profesiju pamatgrupas profesijās šajos reģionos starpība starp jaunajām un likvidējamajām darba vietām ir negatīva. Savukārt, Vidzemē un Pierīgā starpība ir negatīva (-83 un -115), galvenokārt dēļ lielāka likvidējamo darba vietu skaita 1. un 9.profesiju pamatgrupā. Interpretējot šos datus ir jāņem vērā arī ilgstošo vakanču skaits uzņēmumos, kas pēdējo 6 mēnešu laikā

balstoties uz ekstrapolētajiem datiem ir bijis 5815, tai skaitā, Rīgā – 3099, Pierīgā – 843, Vidzemē – 500, Kurzemē – 807, Zemgalē – 459, Latgalē - 107.

Analīze par jaunizveidojamo un likvidējamo darba vietu ekstrapolēto skaitu ļauj secināt, ka reģionos, kuros starpība starp nākamo 6 mēnešu laikā plānotajām jaunajām un likvidējamajām darba vietām ir negatīva (Vidzeme un Pierīga), pieaugs darba ražīgums, jo darba devēju sniegtā uzņēmējdarbības situācijas prognoze preču un pakalpojumu pieprasījumam nākamo 6 mēnešu laikā, galvenokārt, tiek novērtēta kā nemainīga vai pieaugoša.

Darbinieku nomaīņa

19% darba devēju tuvāko 6 mēnešu laikā plāno veikt darbinieku nomaīņu

Kā biežākie iemesli darbinieku nomaīnai saglabājas galvenokārt darba attiecību pārtraukšana no darbinieku puses, turklāt šis iemesls salīdzinājumā ar iepriekšējo pētījumu periodu ir pieaudzis par 41% jeb 14 procentpunktiem (no 34% līdz 48%). Otrs galvenais darbinieku rotācijas iemesls ir darbam nepieciešamo prasmju neatbilstība, kas arī ir pieaudzis salīdzinājumā ar iepriekšējo pētījumu par 39% jeb 8 procentpunktiem (no 17% līdz 25%).

Visbiežāk darbinieku nomaīņa tiek plānota 7., 9., 8.profesiju grupās (attiecīgi 21%, 19% un 16% no visiem plānotajiem nomaināmajiem darbiniekiem) un salīdzinoši bieži arī 5., 3. un 2.profesiju grupās (attiecīgi 15%, 15% un 9%).

Plānoto nomaināmo darbinieku īpatsvaru sadalījums pa profesiju grupām un griezumā pa reģioniem un nozarēm parāda, ka 1.-5.profesiju pamatgrupās darbinieku nomaīņu pārsvarā tiek plānots veikt Rīgā vai Pierīgā G-S nozarēs, savukārt, 6.-9.profesiju pamatgrupās darbinieku nomaīņu pārsvarā tiek plānots veikts Vidzemē, Kurzemē, Zemgalē un Latgalē A-F profesijās.

Ilgstošās vakances

Saglabājas iepriekš novērota sakarība ilgstošo vakanču īpatsvara sadalījumā pēc uzņēmuma īpašuma formas – salīdzinoši augstāks uzņēmumu ar ilgstošajām vakancēm īpatsvars vērojams sabiedriskā sektorā pārstāvēto uzņēmumu vidū (tiesa gan, uzņēmumu ar ilgstošajām vakancēm skaitliski vairāk ir privātajā sektorā).

Salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu ilgstošo vakanču īpatsvars privātajā sektorā ir pieaudzis no 6% līdz 8%, t.i., pieaugums par 2 procentpunktiem, kas ņemot vērā īpatsvara nelielo apjomu, veido 30% pieaugumu pusgada laikā. Šāds pavērsiens ir lauzis iepriekšējos divos pētījumu periodos novēroto tendenci samazināties uzņēmumu īpatsvaram privātajā sektorā, kurā ir bijušas ilgstošās vakances.

Sabiedriskajā sektorā ilgstošo vakanču īpatsvars ir samazinājies par ~30% jeb 5 procentpunktiem (no 16% līdz 11%), tādējādi iezīmējot ilgstošo vakanču īpatsvara samazināšanās tendenci sabiedriskajā sektorā 4 pētījuma periodu dinamikā.

Ievērojami ir pieaudzis ilgstošo vakanču īpatsvars 7.(Kvalificēti strādnieki un amatnieki) pamatgrupas profesijās (42% jeb 8 procentpunktu pieaugums no 19% līdz 27%), ko galvenokārt ietekmējušas ilgstošās vakances A-F nozarēs visos reģionos izņemot Rīgā.

Ilgstošo vakanču skaitu Rīgas un Pierīgas reģionā galvenokārt ir 2.(Vecākie speciālisti), 3.(Speciālisti), 4.(Kalpotāji) un 9.(Vienkāršās profesijas) profesijas pamatgrupās. 7.profesiju pamatgrupā ilgstošo vakanču īpatsvars ir augsts dalījumā par pārējiem reģioniem – no 34% Zemgalē līdz 51% Latgalē. Vidzemē, Kurzemē, Zemgalē un Latgalē ir arī 8.profesiju pamatgrupā augstākais ilgstošo vakanču īpatsvars, bet 5.profesiju grupā ievērojami izceļas Zemgale un Latgale ar lielāko ilgstoši vakanču īpatsvaru.

Papildu nepieciešamās prasmes

Kā primārās darbiniekiem papildu nepieciešamās prasmes darba devēji min valodu prasmes (īpašu latviešu, krievu un angļu valodu), saskarsmes un komunikāciju prasmes, datorprasmes, tai skaitā, specifisku programmu lietošanas prasmes, kā arī autovadītāja apliecību.

Krievu valodas kā papildu prasmes pieprasījumā būtiskas izmaiņas netiek novērotas un tās nepieciešamība saglabājas salīdzinoši augstā līmenī (31% respondentu to novērtē kā ļoti nepieciešamu, bet 44% – kā vēlamu).

Nepieciešamības vērtējums samazinās angļu valodai – 12% respondentu to novērtē kā ļoti nepieciešamu, galvenokārt, ar komercdarbību, klientu apkalpošanu un izklaidi saistītās nozarēs (G-S), bet pārējās nozarēs (A-F) lielākā daļa respondentu norāda, ka angļu valoda nav nepieciešama. Tādu pašu vērtējumu par angļu valodas ne-nepieciešamību sniedz darba devēji reģionos. Tāpat darba devējiem samazinās pieprasījums pēc darbinieku papildu zināšanām citu valodu prasmēs.

Kopumā ņemot vērā darba devēju aptaujā iegūtos datus par darbiniekiem papildu nepieciešamajā prasmēm, var secināt, ka jāturpina iesāktās neformālās izglītības programmas latviešu valodas, saskarsmes un komunikāciju prasmju un datorprasmju, tai skaitā, gan Microsoft Office lietojumprogrammu, gan citu specifisku programmu lietošanas prasmju, un krievu valodas prasmju pilnveidošanu, tomēr citu valodu apmācību organizācija būtu pārkārtojama, piemēram, veicot to cikliski vai pēc individuāla darba devēju pieprasījuma un vienošanās.

Darbinieku meklēšanas metodes

Ceturtnā populārākā darbinieku meklēšanas metode (aiz 1.personiskie kontakti, 2.sludinājumi medijos, 3.darba meklēšanas portāli) ir sadarbība ar NVA (24% respondentu), kam seko sadarbība ar izglītības iestādēm (20% respondentu). Sadarbību ar NVA izteikti biežāk izmanto vidējie vai lielie sabiedriskā sektora uzņēmumi Vidzemē, Kurzemē, Zemgalē un Latgalē. Savukārt, sadarbība ar izglītības iestādēm kā darbinieku meklēšanas metode populārāka ir uzņēmumos, kas darbojas izglītības, veselības un sociālās aprūpes (P-Q), kā arī finanšu un apdrošināšanas, nekustamo īpašumu; profesionālo, zinātnisko un tehnisko pakalpojumu; administratīvo un apkalpojošo dienestu (K-N) nozarēs.

Attiecībā uz sadarbību ar NVA ilgstošo vakanču kontekstā, NVA potenciālā mērķauditorija tuvāko 6 mēnešu laikā būtu vidējie uzņēmumi, kas darbojas B-E nozarēs (*B - ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde, C - apstrādes rūpniecība, D - elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana, E - ūdens apgāde; notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija*), kā arī attiecībā uz profesijām 7533 Šuvēji, izšuvēji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki, 8172 Koksnes apstrādes iekārtu operatori un 3313 Grāmatvedības speciālisti)) Pierīgā un Kurzemē (šāds ir „uzņēmuma portrets”, kurš biežāk ir norādījis, ka pēdējo 6 mēnešu laikā uzņēmumā ir bijušas ilgstošas vakance). Šajās nozarēs darbojošos uzņēmumu vidū salīdzinoši biežāk ir ilgstoši neaizpildītas vakances, kurām piemēroti darbinieki var tikt piesaistīti no NVA reģistrējušos bezdarbnieku vidus vai arī nepieciešamības gadījumā sagatavoti, piemērojot atbilstošo NVA profesionālās izglītības programmu.

Attiecībā uz darbaspēka piesaisti no ārvalstīm tikai 4% darba devēju pēdējā pusgada laikā ir apsvēruši iespēju piesaistīt darbaspēku no ārvalstīm, galvenokārt, no Lietuvas, Igaunijas, Polijas, Zviedrijas, Bulgārijas un citām Eiropas valstīm. 90% darba devēju nebija apsvēruši šādu iespēju – tendence saglabāties izteikti augstam darba devēju īpatsvaram šajā grupā liecina, ka darbaspēka piesaistīšanas no ārvalstīm nav aktuāla darba devējiem Latvijā.

No otras puses, lai arī izteikti zems, tomēr darba devēju īpatsvars, kas pēdējā pusgada laikā ir apsvēruši iespēju piesaistīt darbaspēku no ārvalstīm, īpaši analizējot, no kurām valstīm (augšgalā nav bijušās NVS vai citas lētāka darbaspēka valstis), liecina, ka darbaspēka piesaistīšana no ārvalstīm nav darba devēju vēlme samazināt darbaspēka izmaksas, piesaistot lētāku darbaspēku, bet drīzāk norāda uz augsti kvalificētu strādnieku un speciālistu ar īpašām iemaņām un specifiskām zināšanām trūkumu.

Darba devēju aptaujas rezultātu PIELIKUMI

Tabula 14. Plānotās jaunizveidojamās darba vietas pa profesiju grupām 4 zīmju līmenī.

Q09. Kādās profesijās Jūsu uzņēmumā ir plānots palielināt darbinieku skaitu tuvāko 6 mēnešu laikā?

PLĀNOTĀS NO JAUNA IZVEIDOTĀS DARBA VIETAS TUVĀKO 6 MĒNEŠU LAIKĀ		
Profesijas grupa, (4 zīmes)	Skaitis, N	Sadalījums, %
Kopā:	9416	100,00%
5223 Veikalu pārdevēji un pārdevēju palīgi	648	6,88%
3322 Tirdzniecības pārstāvji	441	4,68%
7119 Citur neklasificēti būvnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	273	2,90%
7114 Betonētāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	237	2,52%
7131 Krāsotāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	229	2,43%
7115 Namdari un būvgaldnieki	227	2,42%
3339 Citur neklasificēti komercpakalpojumu jomas speciālisti	217	2,30%
9213 Jauktu lauksaimniecības kultūru un lopkopības fermu strādnieki	206	2,19%
9112 Biroju, viesnīcu un citu telpu apkopēji	198	2,10%
8182 Tvaika turbīnu, dzinēju un boileru operatori	192	2,04%
7112 Mūrnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	192	2,04%
9629 Citur neklasificēti vienkāršo profesiju strādnieki	184	1,96%
2149 Citur neklasificēti inženieri	182	1,93%
3221 Medicīnas māsu profesiju speciālisti	163	1,74%
7231 Mehānisko transportlīdzekļu mehāniķi un remontatslēdznieki	157	1,66%
8332 Smago kravas automobiļu ar piekabēm un autovilcienu vadītāji	156	1,66%
8322 Vieglo automobiļu, taksometru un mazietilpīgo kravas automobiļu un mikroautobusu vadītāji	154	1,64%
5120 Pavāri	144	1,53%
7126 Sanitārtehniki	144	1,53%
2512 Programmētāji	138	1,46%
2161 Arhitekti	134	1,42%
2359 Citur neklasificēti izglītības jomas vecākie speciālisti	131	1,39%
7223 Metālapstrādes un citu darbgaldu strādnieki un operatori	127	1,35%
7212 Metinātāji un griezēji	118	1,25%
2151 Elektroinženieri	115	1,22%
7531 Šuvēji un cepuru izgatavotāji	111	1,18%
9329 Citur neklasificēti strādnieki	111	1,18%
7222 Instrumentatslēdznieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	110	1,17%
4321 Noliktavu darbinieki	106	1,13%
8172 Koksnes apstrādes iekārtu operatori	105	1,11%
7523 Kokapstrādes instrumentu un darbgaldu regulētāji un operatori	102	1,08%
9333 Krāvēji	94	1,00%
7111 Ēku būvnieki	90	0,96%
3313 Grāmatvedības speciālisti	90	0,95%
7533 Šuvēji, izšuvēji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	88	0,93%

4120 Sekretāri	87	0,92%
9312 Inženierbūvju strādnieki	83	0,89%
4222 Apmeklētāju pieņemšanas un informēšanas darbinieki	83	0,89%
7522 Mēbeļu un citu koka izstrādājumu ražotāji	81	0,86%
9613 Sētnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	78	0,83%
5312 Skolotāju palīgi	76	0,81%
5151 Uzkopšanas un saimniecības daļas vadītāji birojos, viesnīcās un citās iestādēs	76	0,81%
8212 Elektrisko un elektronisko iekārtu un izstrādājumu montieri	75	0,80%
8311 Vilces līdzekļa vadītāji (mašīnisti)	73	0,77%
7411 Būvelektriķi un tiem radniecīgu jomu elektriķi	69	0,73%
8343 Autoceltņu un citu kraušanas iekārtu operatori	68	0,72%
8331 Autobusu, trolejbusu un tramvaju vadītāji	62	0,66%
2263 Vides, darba aizsardzības un higiēnas vecākie speciālisti	60	0,63%
2511 Sistēmanalītiķi	59	0,63%
2521 Datu bāzu veidotāji un administratori	59	0,63%
2342 Pirmsskolas pedagogi	56	0,59%
3341 Biroja vadītāji	52	0,55%
6122 Mājputnu audzētāji	52	0,55%
8341 Lauksaimniecības un mežsaimniecības mašīnu, mehānismu un iekārtu operatori	50	0,54%
5242 Preču demonstrētāji	49	0,52%
3113 Elektrotehnikas speciālisti	49	0,52%
2146 Ieguves rūpniecības inženieri, metalurģi un tiem radniecīgu profesiju vecākie speciālisti	46	0,49%
3142 Lauksaimniecības un nekustamā īpašuma speciālisti	45	0,48%
2611 Juristi	44	0,46%
3115 Inženiermehānikas speciālisti	44	0,46%
2211 Vispārējās prakses ārsti	44	0,46%
8342 Zemes racēju un tiem līdzīgu mašīnu operatori	44	0,46%
3511 Informācijas tehnoloģiju darbības speciālisti	43	0,46%
3151 Kuģu mehāniķi	40	0,43%
3152 Kuģu vadītāji un loči	40	0,43%
5141 Frizieri	37	0,39%
5142 Skaistumkopšanas un tai radniecīgu profesiju darbinieki	37	0,39%
8219 Citur neklasificēti montieri	37	0,39%
2413 Finanšu analītiķi	36	0,39%
3212 Klīnisko un patoloģijas laboratoriju speciālisti	35	0,37%
9321 Iesaiņotāji	34	0,36%
8153 Šujmašīnu operatori	34	0,36%
2141 Rūpniecības un ražošanas inženieri	32	0,34%
4229 Citur neklasificēti klientu informēšanas darbinieki	32	0,34%
7421 Elektronikas mehāniķi un apkalpotāji	30	0,32%
8141 Gumijas izstrādājumu ražošanas iekārtu operatori	30	0,32%
8160 Pārtikas un līdzīgu produktu ražošanas iekārtu operatori	30	0,31%

3512 Informācijas tehnoloģiju lietotāju atbalsta speciālisti	29	0,31%
2212 Specialitāšu ārsti	29	0,31%
7511 Miesnieki, zivju pārstrādātāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	28	0,29%
2432 Sabiedrisko attiecību vecākie speciālisti	27	0,29%
4132 Datu ievadīšanas operatori	27	0,28%
5321 Sanitāri	25	0,27%
9121 Veļas mazgātāji un gludinātāji	25	0,26%
2513 Tīmekļa lapu un multimediju veidotāji	24	0,26%
3334 Nekustamā īpašuma mākleri un īpašumu pārvaldes speciālisti	24	0,26%
4221 Ceļojumu konsultanti un ceļojumu biroju darbinieki	24	0,26%
1420 Mazumtirdzniecības un vairumtirdzniecības jomas vadītāji	24	0,26%
3321 Apdrošināšanas pārstāvji	24	0,26%
2153 Telekomunikāciju inženieri	24	0,25%
2262 Farmaceiti	24	0,25%
3214 Medicīnisko protēžu un palīg līdzekļu un zobu protēžu speciālisti	24	0,25%
1345 Izglītības jomas vadītāji	23	0,25%
8122 Metāla virsmas apstrādes iekārtu operatori	22	0,24%
1311 Lauksaimniecības un mežsaimniecības ražošanas vadītāji	22	0,23%
7549 Citur neklasificēti amatnieki un strādnieki	22	0,23%
5322 Individuālās mājaprūpes darbinieki	21	0,23%
3311 Vērtspapīru un finanšu mākleri un brokeri	20	0,21%
8344 Autoiekrāvēju operatori	20	0,21%
7321 Burtliči, iespiedgravētāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	20	0,21%
3122 Apstrādes rūpniecības uzraugi	20	0,21%
7514 Augļu, dārzeņu un tiem līdzīgu produktu pārstrādātāji	20	0,21%
5131 Viesmīļi	20	0,21%
3259 Citur neklasificēti veselības aprūpes jomas speciālisti	18	0,19%
5230 Kasieri un biļešu pārdevēji	18	0,19%
7132 Apsmidzinātāji un lakotāji	16	0,17%
3135 Metāla ražošanas procesu speciālisti	16	0,17%
7125 Stiklinieki	16	0,17%
4323 Transporta uzskaites darbinieki	16	0,17%
1211 Administratīvie un finanšu vadītāji	16	0,17%
2264 Fizioterapeiti	16	0,17%
4223 Telefona komutatoru operatori	14	0,15%
2635 Sociālā darba un konsultāciju vecākie speciālisti	14	0,15%
1219 Citur neklasificēti administratīvie un komercpakalpojumu vadītāji	13	0,14%
2221 Medicīnas māsu profesiju vecākie speciālisti	13	0,13%
2142 Būvzinženieri	12	0,13%
7536 Kurpnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	12	0,13%
2165 Ģeodēzijas un kartogrāfijas inženieri	12	0,13%
2412 Finanšu un investīciju konsultanti	12	0,13%
2651 Vizuālo mākslu mākslinieki	12	0,13%

5169 Citur neklasificēti individuālo pakalpojumu jomas darbinieki	12	0,13%
6113 Dārznieki, dārza kultūru un stādu audzētāji	12	0,13%
1222 Reklāmas un sabiedrisko attiecību jomas vadītāji	12	0,13%
2113 Ķīmiķi	12	0,13%
2433 Tehnisko un medicīnas preču tirdzniecības vecākie speciālisti (izņemot informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT))	12	0,13%
3521 Radiosakaru un audiovizuālās jomas speciālisti	12	0,13%
5414 Apsargi	12	0,13%
7322 Iespiedēji	11	0,12%
4211 Bankas kasieri un tiem radniecīgu profesiju darbinieki	11	0,12%
9334 Preču izvietotāji	11	0,12%
7512 Maiznieki, konditori un konfekšu ražotāji	11	0,11%
3139 Citur neklasificēti tehnoloģisko procesu kontroles speciālisti	10	0,11%
2631 Ekonomisti	10	0,11%
8183 Iepakošanas, iepildīšanas un marķēšanas iekārtu operatori	10	0,11%
9412 Virtuves strādnieki	10	0,10%
7233 Lauksaimniecības un rūpniecības mašīnu mehāniķi un remontatslēdznieki	9	0,10%
1323 Būvniecības jomas vadītāji	8	0,08%
2266 Audiologi un runas terapeiti	8	0,08%
2330 Vidējās izglītības pedagogi	7	0,08%
3433 Galeriju, muzeju un bibliotēku speciālisti	7	0,07%
5245 Pārdevēji degvielas uzpildes stacijā	7	0,07%
2144 Mehānikas inženieri	7	0,07%
2164 Pilsētplānotāji un satiksmes plānotāji	7	0,07%
1120 Rīkotājdirektori un uzņēmumu vadītāji	5	0,05%
2132 Lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības vecākie speciālisti	5	0,05%
3323 Iepirkumu speciālisti	5	0,05%
4311 Uzskaites un grāmatvedības darbinieki	4	0,04%
5132 Bārmeņi	2	0,02%

Piezīme: Tabulā iekļautas visas Darba devēju aptaujā norādītās profesiju grupas (4 zīmju līmenī), kurās tiek plānots izveidot vismaz 1 jaunu darba vietu

Tabula 15. Plānotās jaunizveidojamās darba vietas pa profesijām 4 zīmju līmenī pa reģioniem.

Q09. Norādiet, lūdzu, kurā/-s pilsētā/-s vai novadā/-os plānojat palielināt darbinieku skaitu profesijā - ... [PROFESIJA NO Q09] tuvāko 6 mēnešu laikā! Cik daudz jaunus darbiniekus – profesijas ... [PROFESIJA NO Q09] pārstāvjus plānojat pieņemt ... [PILSĒTA/ NOVADS]? Norādiet, lūdzu, darbinieku skaitu atsevišķi par katru pilsētu/ novadu.

Profesijas grupa, (4 zīmes)	Skaits, N	KOPĀ	REĢIONS - KONKRĒTĀS PLĀNOTĀS JAUNIZVEIDOJAMĀS DARBA VIETAS ATRAŠANĀS VIETA					
			Rīga	Pierīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale
Kopā (bāze):	9416	5441	1169	494	1043	651	618	
5223 Veikalu pārdevēji un pārdevēju palīgi	648	381	37	81	30	18	101	
3322 Tirdzniecības pārstāvji	441	287	104	8	42	0	0	
7119 Citur neklasificēti būvnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	273	101	0	0	64	51	57	
7114 Betonētāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	237	205	32	0	0	0	0	
7131 Krāsotāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	229	200	21	8	0	0	0	
7115 Namdari un būvgaldnieki	227	117	45	0	8	0	57	
3339 Citur neklasificēti komercpakalpojumu jomas speciālisti	217	156	26	0	34	0	0	
9213 Jauktu lauksaimniecības kultūru un lopkopības fermu strādnieki	206	103	0	0	0	103	0	
9112 Biroju, viesnīcu un citu telpu apkopēji	198	171	0	0	0	28	0	
8182 Tvaika turbīnu, dzinēju un boileru operatori	192	0	0	192	0	0	0	
7112 Mūrnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	192	192	0	0	0	0	0	
9629 Citur neklasificēti vienkāršo profesiju strādnieki	184	130	26	0	11	17	0	
2149 Citur neklasificēti inženieri	182	105	13	0	58	6	0	
3221 Medicīnas māsu profesiju speciālisti	163	25	6	5	108	16	5	
7231 Mehānisko transportlīdzekļu mehāniķi un remontatslēdznieki	157	47	41	24	0	0	44	
8332 Smago kravas automobiļu ar piekabēm un autovilcienu vadītāji	156	73	12	0	25	46	0	
8322 Vieglo automobiļu, taksometru un mazietilpīgo kravas automobiļu un mikroautobusu vadītāji	154	93	30	8	0	0	24	
5120 Pavāri	144	47	47	0	9	41	0	
7126 Sanitārtehniki	144	12	20	0	29	35	49	
2512 Programmētāji	138	138	0	0	0	0	0	
2161 Arhitekti	134	134	0	0	0	0	0	
2359 Citur neklasificēti izglītības jomas vecākie speciālisti	131	100	31	0	0	0	0	

7223 Metālapstrādes un citu darbgaldu strādnieki un operatori	127	94	7	8	13	5	0
7212 Metinātāji un griezēji	118	24	46	8	0	20	20
2151 Elektroinženieri	115	115	0	0	0	0	0
7531 Šuvēji un cepuru izgatavotāji	111	0	0	0	29	0	82
9329 Citur neklasificēti strādnieki	111	0	63	0	48	0	0
7222 Instrumentatslēdznieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	110	51	8	0	18	0	34
4321 Noliktaļu darbinieki	106	94	10	0	0	2	0
8172 Koksnes apstrādes iekārtu operatori	105	10	0	25	57	0	13
7523 Kokapstrādes instrumentu un darbgaldu regulētāji un operatori	102	0	0	16	86	0	0
9333 Krāvēji	94	83	0	0	0	11	0
7111 Ēku būvnieki	90	90	0	0	0	0	0
3313 Grāmatvedības speciālisti	90	36	0	8	31	2	12
7533 Šuvēji, izšuvēji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	88	0	88	0	0	0	0
4120 Sekretāri	87	73	5	0	5	5	0
9312 Inženierbūvju strādnieki	83	41	0	0	43	0	0
4222 Apmeklētāju pieņemšanas un informēšanas darbinieki	83	48	0	0	0	36	0
7522 Mēbeļu un citu koka izstrādājumu ražotāji	81	2	67	0	0	0	11
9613 Sētnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	78	60	0	0	18	0	0
5312 Skolotāju palīgi	76	24	20	0	0	32	0
5151 Uzkopšanas un saimniecības daļas vadītāji birojos, viesnīcās un citās iestādēs	76	52	10	2	5	2	5
8212 Elektrisko un elektronisko iekārtu un izstrādājumu montieri	75	65	0	0	10	0	0
8311 Vilces līdzekļa vadītāji (mašīnisti)	73	36	0	0	18	19	0
7411 Būvelektriķi un tiem radniecīgu jomu elektriķi	69	61	0	0	8	0	0
8343 Autoceltņu un citu kraušanas iekārtu operatori	68	12	34	11	0	0	11
8331 Autobusu, trolejbusu un tramvaju vadītāji	62	21	10	0	18	0	12
2263 Vides, darba aizsardzības un higiēnas vecākie speciālisti	60	36	0	9	14	0	0
2511 Sistēmanalītiķi	59	59	0	0	0	0	0
2521 Datu bāzu veidotāji un administratori	59	59	0	0	0	0	0
2342 Pirmsskolas pedagogi	56	24	0	0	0	32	0
3341 Biroja vadītāji	52	11	0	8	0	33	0
6122 Mājputnu audzētāji	52	21	0	0	0	31	0
8341 Lauksaimniecības un mežsaimniecības mašīnu, mehānismu un iekārtu operatori	50	0	30	0	21	0	0
5242 Preču demonstrētāji	49	49	0	0	0	0	0
3113 Elektrotehnikas speciālisti	49	49	0	0	0	0	0
2146 Ieguves rūpniecības inženieri, metalurgi un tiem radniecīgu profesiju vecākie speciālisti	46	46	0	0	0	0	0

3142 Lauksaimniecības un nekustamā īpašuma speciālisti	45	12	0	0	0	0	33
2611 Juristi	44	39	0	0	3	2	0
3115 Inženiermehānikas speciālisti	44	12	32	0	0	0	0
2211 Vispārējās prakses ārsti	44	10	32	1	0	0	0
8342 Zemes racēju un tiem līdzīgu mašīnu operatori	44	6	0	16	21	0	0
3511 Informācijas tehnoloģiju darbības speciālisti	43	43	0	0	0	0	0
3151 Kuģu mehāniķi	40	40	0	0	0	0	0
3152 Kuģu vadītāji un loči	40	40	0	0	0	0	0
5141 Frizieri	37	37	0	0	0	0	0
5142 Skaistumkopšanas un tai radniecīgu profesiju darbinieki	37	37	0	0	0	0	0
8219 Citur neklasificēti montieri	37	9	28	0	0	0	0
2413 Finanšu analītiķi	36	36	0	0	0	0	0
3212 Klīnisko un patoloģijas laboratoriju speciālisti	35	23	0	0	0	6	6
9321 Iesaiņotāji	34	0	0	0	34	0	0
8153 Šujmašīnu operatori	34	0	0	0	34	0	0
2141 Rūpniecības un ražošanas inženieri	32	32	0	0	0	0	0
4229 Citur neklasificēti klientu informēšanas darbinieki	32	32	0	0	0	0	0
7421 Elektronikas mehāniķi un apkalpotāji	30	0	30	0	0	0	0
8141 Gumijas izstrādājumu ražošanas iekārtu operatori	30	30	0	0	0	0	0
8160 Pārtikas un līdzīgu produktu ražošanas iekārtu operatori	30	10	20	0	0	0	0
3512 Informācijas tehnoloģiju lietotāju atbalsta speciālisti	29	29	0	0	0	0	0
2212 Specialitāšu ārsti	29	14	0	0	15	0	0
7511 Miesnieki, zivju pārstrādātāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	28	0	18	0	3	6	0
2432 Sabiedrisko attiecību vecākie speciālisti	27	24	0	0	0	3	0
4132 Datu ievadīšanas operatori	27	27	0	0	0	0	0
5321 Sanitāri	25	0	0	0	25	0	0
9121 Veļas mazgātāji un gludinātāji	25	25	0	0	0	0	0
2513 Tīmekļa lapu un multimediju veidotāji	24	24	0	0	0	0	0
3334 Nekustamā īpašuma mākleri un īpašumu pārvaldes speciālisti	24	24	0	0	0	0	0
4221 Ceļojumu konsultanti un ceļojumu biroju darbinieki	24	24	0	0	0	0	0
1420 Mazumtirdzniecības un vairumtirdzniecības jomas vadītāji	24	16	0	8	0	0	0
3321 Apdrošināšanas pārstāvji	24	12	12	0	0	0	0
2153 Telekomunikāciju inženieri	24	24	0	0	0	0	0
2262 Farmaceiti	24	14	0	0	0	9	0
3214 Medicīnisko protēžu un palīglīdzekļu un zobu protēžu speciālisti	24	24	0	0	0	0	0

1345 Izglītības jomas vadītāji	23	12	0	0	0	12	0
8122 Metāla virsmas apstrādes iekārtu operatori	22	12	10	0	0	0	0
1311 Lauksaimniecības un mežsaimniecības ražošanas vadītāji	22	10	12	0	0	0	0
7549 Citur neklasificēti amatnieki un strādnieki	22	22	0	0	0	0	0
5322 Individuālās mājaprūpes darbinieki	21	0	0	5	7	5	5
3311 Vērtspapīru un finanšu māklēri un brokeri	20	20	0	0	0	0	0
8344 Autoiekrāvēju operatori	20	0	0	0	0	0	20
7321 Burtliči, iespiedgravētāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	20	20	0	0	0	0	0
3122 Apstrādes rūpniecības uzraugi	20	0	16	0	0	0	4
7514 Augļu, dārzeņu un tiem līdzīgu produktu pārstrādātāji	20	0	20	0	0	0	0
5131 Viesmīļi	20	0	10	0	9	0	0
3259 Citur neklasificēti veselības aprūpes jomas speciālisti	18	12	6	0	0	0	0
5230 Kasieri un biļešu pārdevēji	18	17	0	0	0	0	0
7132 Apsmidzinātāji un lakotāji	16	0	0	16	0	0	0
3135 Metāla ražošanas procesu speciālisti	16	16	0	0	0	0	0
7125 Stiklinieki	16	16	0	0	0	0	0
4323 Transporta uzskaites darbinieki	16	14	0	0	0	2	0
1211 Administratīvie un finanšu vadītāji	16	12	4	0	0	0	0
2264 Fizioterapeiti	16	16	0	0	0	0	0
4223 Telefona komutatoru operatori	14	14	0	0	0	0	0
2635 Sociālā darba un konsultāciju vecākie speciālisti	14	0	0	2	5	2	5
1219 Citur neklasificēti administratīvie un komercpakalpojumu vadītāji	13	12	0	0	0	1	0
2221 Medicīnas māsu profesiju vecākie speciālisti	13	0	0	0	13	0	0
2142 Būvinženieri	12	12	0	0	0	0	0
7536 Kurpnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	12	12	0	0	0	0	0
2165 Ģeodēzijas un kartogrāfijas inženieri	12	12	0	0	0	0	0
2412 Finanšu un investīciju konsultanti	12	12	0	0	0	0	0
2651 Vizuālo mākslu mākslinieki	12	12	0	0	0	0	0
5169 Citur neklasificēti individuālo pakalpojumu jomas darbinieki	12	12	0	0	0	0	0
6113 Dārznieki, dārza kultūru un stādu audzētāji	12	0	12	0	0	0	0
1222 Reklāmas un sabiedrisko attiecību jomas vadītāji	12	12	0	0	0	0	0
2113 Ķīmiķi	12	12	0	0	0	0	0
2433 Tehnisko un medicīnas preču tirdzniecības vecākie speciālisti (izņemot informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT))	12	12	0	0	0	0	0
3521 Radiosakaru un audiovizuālās jomas speciālisti	12	12	0	0	0	0	0

5414 Apsargi	12	12	0	0	0	0	0
7322 Iespiedēji	11	0	0	0	0	11	0
4211 Bankas kasieri un tiem radniecīgu profesiju darbinieki	11	11	0	0	0	0	0
9334 Preču izvietotāji	11	11	0	0	0	0	0
7512 Maiznieki, konditori un konfekšu ražotāji	11	0	0	8	0	2	0
3139 Citur neklasificēti tehnoloģisko procesu kontroles speciālisti	10	0	10	0	0	0	0
2631 Ekonomisti	10	0	0	0	10	0	0
8183 Iepakojšanas, iepildīšanas un marķēšanas iekārtu operatori	10	10	0	0	0	0	0
9412 Virtuves strādnieki	10	0	0	10	0	0	0
7233 Lauksaimniecības un rūpniecības mašīnu mehāniķi un remontatslēdznieki	9	0	0	0	0	0	9
1323 Būvniecības jomas vadītāji	8	0	8	0	0	0	0
2266 Audiologi un runas terapeiti	8	8	0	0	0	0	0
2330 Vidējās izglītības pedagogi	7	7	0	0	0	0	0
3433 Galeriju, muzeju un bibliotēku speciālisti	7	7	0	0	0	0	0
5245 Pārdevēji degvielas uzpildes stacijā	7	7	0	0	0	0	0
2144 Mehānikas inženieri	7	7	0	0	0	0	0
2164 Pilsētplānotāji un satiksmes plānotāji	7	7	0	0	0	0	0
1120 Rīkotājdirektori un uzņēmumu vadītāji	5	0	0	3	2	0	0
2132 Lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības vecākie speciālisti	5	5	0	0	0	0	0
3323 Iepirkumu speciālisti	5	5	0	0	0	0	0
4311 Uzskaites un grāmatvedības darbinieki	4	4	0	0	0	0	0
5132 Bārmeņi	2	2	0	0	0	0	0

Piezīme: Tabulā iekļautas visas Darba devēju aptaujā norādītās profesiju grupas (4 zīmju līmenī), kurās tiek plānots izveidot vismaz 1 jaunu darba vietu

Tabula 16. Plānotās jaunizveidojamās darba vietas pa profesijām 4 zīmju līmenī pa nepieciešamās izglītības līmeņiem.

Q11. Kāds ir profesijas ... [PROFESIJA NO Q09] pārstāvja/-u nepieciešamais izglītības līmenis?

Profesijas grupa, (4 zīmes) Skaits, N	KOPĀ	NEPIECIEŠAMĀS IZGLĪTĪBAS LĪMENIS					
		Zemāka par pamatizglītību/ pamatizglītība	Vispārējā vidējā izglītība	Profesionālā/ profesionālā vidējā izglītība	Augstākā akadēmiskā izglītība	Augstākā profesionālā izglītība	Grūti pateikt, nav atbildes
1120 Rīkotājdirektori un uzņēmumu vadītāji	5	0	0	0	0	5	0
1211 Administratīvie un finanšu vadītāji	16	0	0	0	14	2	0
1219 Citur neklasificēti administratīvie un komercpakalpojumu vadītāji	13	0	0	0	1	12	0
1222 Reklāmas un sabiedrisko attiecību jomas vadītāji	12	0	0	0	0	12	0
1311 Lauksaimniecības un mežsaimniecības ražošanas vadītāji	22	0	0	22	0	0	0
1323 Būvniecības jomas vadītāji	8	0	0	0	0	8	0
1345 Izglītības jomas vadītāji	23	0	0	0	0	23	0
1420 Mazumtirdzniecības un vairumtirdzniecības jomas vadītāji	24	0	16	0	0	8	0
2113 Ķīmiķi	12	0	0	0	12	0	0
2132 Lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības vecākie speciālisti	5	0	0	0	0	5	0
2141 Rūpniecības un ražošanas inženieri	32	0	0	20	0	12	0
2142 Būvinženieri	12	0	0	12	0	0	0
2144 Mehānikas inženieri	7	0	0	0	0	7	0
2146 Ieguves rūpniecības inženieri, metalurgi un tiem radniecīgu profesiju vecākie speciālisti	46	0	0	0	36	10	0
2149 Citur neklasificēti inženieri	182	0	0	16	7	154	6
2151 Elektroinženieri	115	0	0	0	0	115	0
2153 Telekomunikāciju inženieri	24	0	0	0	12	12	0
2161 Arhitekti	134	0	0	24	0	109	0
2164 Pilsētplānotāji un satiksmes plānotāji	7	0	0	0	0	7	0
2165 Ģeodēzijas un kartogrāfijas inženieri	12	0	0	0	12	0	0
2211 Vispārējās prakses ārsti	44	0	0	0	0	44	0
2212 Specialitāšu ārsti	29	0	0	0	0	29	0
2221 Medicīnas māsu profesiju vecākie speciālisti	13	0	0	13	0	0	0
2262 Farmaceiti	24	0	0	0	0	24	0
2263 Vides, darba aizsardzības un higiēnas vecākie speciālisti	60	0	0	9	0	50	0

Darba tirgus īstermiņa prognoze 2014. gada 1. puugadam.

2264 Fizioterapeiti	16	0	0	0	8	8	0
2266 Audiologi un runas terapeiti	8	0	0	0	0	8	0
2330 Vidējās izglītības pedagogi	7	0	0	0	0	7	0
2342 Pirmsskolas pedagogi	56	0	0	0	0	56	0
2359 Citur neklasificēti izglītības jomas vecākie speciālisti	131	0	0	0	16	115	0
2412 Finanšu un investīciju konsultanti	12	0	0	0	0	12	0
2413 Finanšu analītiķi	36	0	0	0	0	36	0
2432 Sabiedrisko attiecību vecākie speciālisti	27	0	0	0	3	24	0
2433 Tehnisko un medicīnas preču tirdzniecības vecākie speciālisti (izņemot informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT))	12	0	0	0	12	0	0
2511 Sistēmanalītiķi	59	0	36	0	24	0	0
2512 Programmētāji	138	0	36	0	64	38	0
2513 Tīmekļa lapu un multimediju veidotāji	24	0	0	12	0	12	0
2521 Datu bāzu veidotāji un administratori	59	0	0	24	0	36	0
2611 Juristi	44	0	0	0	24	19	0
2631 Ekonomisti	10	0	0	0	0	10	0
2635 Sociālā darba un konsultāciju vecākie speciālisti	14	0	0	0	0	14	0
2651 Vizuālo mākslu mākslinieki	12	0	0	0	0	12	0
3113 Elektrotehnikas speciālisti	49	0	0	0	0	49	0
3115 Inženiermehānikas speciālisti	44	0	0	32	0	12	0
3122 Apstrādes rūpniecības uzraugi	20	0	0	12	0	4	4
3135 Metāla ražošanas procesu speciālisti	16	0	0	16	0	0	0
3139 Citur neklasificēti tehnoloģisko procesu kontroles speciālisti	10	0	0	10	0	0	0
3142 Lauksaimniecības un nekustamā īpašuma speciālisti	45	0	0	0	0	45	0
3151 Kuģu mehāniķi	40	0	0	40	0	0	0
3152 Kuģu vadītāji un loči	40	0	0	40	0	0	0
3212 Klīnisko un patoloģijas laboratoriju speciālisti	35	0	0	31	0	4	0
3214 Medicīnisko protēžu un palīgīdzekļu un zobu protēžu speciālisti	24	0	0	24	0	0	0
3221 Medicīnas māsu profesiju speciālisti	163	0	0	151	0	12	0
3259 Citur neklasificēti veselības aprūpes jomas speciālisti	18	0	0	0	12	6	0
3311 Vērtspapīru un finanšu mākleri un brokeri	20	0	0	0	20	0	0
3313 Grāmatvedības speciālisti	90	0	35	22	24	8	0
3321 Apdrošināšanas pārstāvji	24	0	0	0	12	12	0
3322 Tirdzniecības pārstāvji	441	0	122	148	84	62	27
3323 Iepirkumu speciālisti	5	0	0	5	0	0	0
3334 Nekustamā īpašuma mākleri un īpašumu pārvaldes speciālisti	24	0	0	0	24	0	0
3339 Citur neklasificēti komercpakalpojumu jomas speciālisti	217	0	0	55	72	90	0

Darba tirgus īstermiņa prognoze 2014. gada 1. puugadam.

3341 Biroja vadītāji	52	2	32	13	4	0	0
3433 Galeriju, muzeju un bibliotēku speciālisti	7	0	0	0	0	7	0
3511 Informācijas tehnoloģiju darbības speciālisti	43	0	0	36	0	7	0
3512 Informācijas tehnoloģiju lietotāju atbalsta speciālisti	29	0	0	29	0	0	0
3521 Radiosakaru un audiovizuālās jomas speciālisti	12	0	0	12	0	0	0
4120 Sekretāri	87	0	0	14	0	73	0
4132 Datu ievadīšanas operatori	27	0	24	3	0	0	0
4211 Bankas kasieri un tiem radniecīgu profesiju darbinieki	11	0	11	0	0	0	0
4221 Ceļojumu konsultanti un ceļojumu biroju darbinieki	24	0	0	0	24	0	0
4222 Apmeklētāju pieņemšanas un informēšanas darbinieki	83	0	36	18	0	30	0
4223 Telefona komutatoru operatori	14	0	0	14	0	0	0
4229 Citur neklasificēti klientu informēšanas darbinieki	32	0	0	20	0	12	0
4311 Uzskaites un grāmatvedības darbinieki	4	0	0	0	4	0	0
4321 Noliktavu darbinieki	106	0	59	47	0	0	0
4323 Transporta uzskaites darbinieki	16	0	2	14	0	0	0
5120 Pavāri	144	0	0	144	0	0	0
5131 Viesmīļi	20	0	20	0	0	0	0
5132 Bārmeņi	2	0	2	0	0	0	0
5141 Frizieri	37	0	0	37	0	0	0
5142 Skaistumkopšanas un tai radniecīgu profesiju darbinieki	37	0	0	37	0	0	0
5151 Uzkopšanas un saimniecības daļas vadītāji birojos, viesnīcās un citās iestādēs	76	0	25	37	0	15	0
5169 Citur neklasificēti individuālo pakalpojumu jomas darbinieki	12	0	0	0	0	12	0
5223 Veikalu pārdevēji un pārdevēju palīgi	648	5	377	182	51	0	34
5230 Kasieri un biļešu pārdevēji	18	0	17	0	0	0	0
5242 Preču demonstrētāji	49	0	49	0	0	0	0
5245 Pārdevēji degvielas uzpildes stacijā	7	0	7	0	0	0	0
5312 Skolotāju palīgi	76	0	53	0	0	24	0
5321 Sanitāri	25	0	25	0	0	0	0
5322 Individuālās mājaprūpes darbinieki	21	0	0	21	0	0	0
5414 Apsargi	12	0	0	12	0	0	0
6113 Dārzieki, dārza kultūru un stādu audzētāji	12	0	0	12	0	0	0
6122 Mājputnu audzētāji	52	0	0	52	0	0	0
7111 Ēku būvnieki	90	0	0	90	0	0	0
7112 Mūrnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	192	0	0	192	0	0	0
7114 Betonētāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	237	0	162	51	0	0	24

Darba tirgus īstermiņa prognoze 2014. gada 1. puugadam.

7115 Namdari un būvgaldnieki	227	0	7	221	0	0	0
7119 Citur neklasificēti būvnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	273	43	174	56	0	0	0
7125 Stiklinieki	16	0	0	16	0	0	0
7126 Sanitārtehniķi	144	0	0	144	0	0	0
7131 Krāsotāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	229	0	8	221	0	0	0
7132 Apsmidzinātāji un lakotāji	16	0	16	0	0	0	0
7212 Metinātāji un griezēji	118	0	20	98	0	0	0
7222 Instrumentatslēdznieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	110	0	0	100	0	0	10
7223 Metālapstrādes un citu darbgaldu strādnieki un operatori	127	0	65	63	0	0	0
7231 Mehānisko transportlīdzekļu mehāniķi un remontatslēdznieki	157	0	0	133	24	0	0
7233 Lauksaimniecības un rūpniecības mašīnu mehāniķi un remontatslēdznieki	9	0	0	9	0	0	0
7321 Burtliči, iespaidgravētāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	20	20	0	0	0	0	0
7322 Iespiedēji	11	0	0	0	0	0	11
7411 Būvelektriķi un tiem radniecīgu jomu elektriķi	69	0	0	69	0	0	0
7421 Elektronikas mehāniķi un apkalpotāji	30	0	0	30	0	0	0
7511 Miesnieki, zivju pārstrādātāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	28	28	0	0	0	0	0
7512 Maiznieki, konditori un konfekšu ražotāji	11	0	0	11	0	0	0
7514 Augļu, dārzeņu un tiem līdzīgu produktu pārstrādātāji	20	20	0	0	0	0	0
7522 Mēbeļu un citu koka izstrādājumu ražotāji	81	0	0	81	0	0	0
7523 Kokapstrādes instrumentu un darbgaldu regulētāji un operatori	102	0	102	0	0	0	0
7531 Šuvēji un cepuru izgatavotāji	111	0	0	29	0	0	82
7533 Šuvēji, izšuvēji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	88	0	0	88	0	0	0
7536 Kurpnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	12	0	0	12	0	0	0
7549 Citur neklasificēti amatnieki un strādnieki	22	0	0	10	0	0	12
8122 Metāla virsmas apstrādes iekārtu operatori	22	0	0	22	0	0	0
8141 Gumijas izstrādājumu ražošanas iekārtu operatori	30	30	0	0	0	0	0
8153 Šujmašīnu operatori	34	0	0	34	0	0	0
8160 Pārtikas un līdzīgu produktu ražošanas iekārtu operatori	30	0	20	10	0	0	0
8172 Koksnes apstrādes iekārtu operatori	105	0	42	63	0	0	0
8182 Tvaika turbīnu, dzinēju un boileru operatori	192	77	0	115	0	0	0
8183 Iepakojšanas, iepildīšanas un marķēšanas	10	0	0	10	0	0	0

Darba tirgus īstermiņa prognoze 2014. gada 1. puugadam.

iekārtu operatori							
8212 Elektrisko un elektronisko iekārtu un izstrādājumu montieri	75	0	59	16	0	0	0
8219 Citur neklasificēti montieri	37	9	0	28	0	0	0
8311 Vilces līdzekļa vadītāji (mašīnisti)	73	0	28	9	0	0	36
8322 Vieglo automobiļu, taksometru un mazietilpīgo kravas automobiļu un mikroautobusu vadītāji	154	8	41	105	0	0	0
8331 Autobusu, trolejbusu un tramvaju vadītāji	62	0	18	43	0	0	0
8332 Smago kravas automobiļu ar piekabēm un autovilcienu vadītāji	156	0	73	71	0	0	12
8341 Lauksaimniecības un mežsaimniecības mašīnu, mehānismu un iekārtu operatori	50	10	30	11	0	0	0
8342 Zemes racēju un tiem līdzīgu mašīnu operatori	44	8	21	14	0	0	0
8343 Autoceltņu un citu kraušanas iekārtu operatori	68	0	0	68	0	0	0
8344 Autoiekrāvēju operatori	20	0	0	20	0	0	0
9112 Biroju, viesnīcu un citu telpu apkopēji	198	171	28	0	0	0	0
9121 Veļas mazgātāji un gludinātāji	25	0	25	0	0	0	0
9213 Jauktu lauksaimniecības kultūru un lopkopības fermu strādnieki	206	0	0	0	0	0	206
9312 Inženierbūvju strādnieki	83	0	43	41	0	0	0
9321 Iesaiņotāji	34	34	0	0	0	0	0
9329 Citur neklasificēti strādnieki	111	0	9	68	0	0	33
9333 Krāvēji	94	11	0	83	0	0	0
9334 Preču izvietotāji	11	0	11	0	0	0	0
9412 Virtuves strādnieki	10	0	0	10	0	0	0
9613 Sētnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	78	78	0	0	0	0	0
9629 Citur neklasificēti vienkāršo profesiju strādnieki	184	105	7	41	0	0	31
Kopā (bāze):	9416	659	1990	4100	600	1538	528

Piezīme: Tabulā iekļautas visas Darba devēju aptaujā norādītās profesiju grupas (4 zīmju līmenī), kurās tiek plānots izveidot vismaz 1 jaunu darba vietu

Tabula 17. Plānoto jauno darba vietu izveidošanas iemesli tuvāko 6 mēnešu laikā dalījumā pa profesiju grupām (4 zīmes).

Q12. Kāda iemesla dēļ galvenokārt plānojat palielināt darbinieku skaitu profesijas .. [PROFESIJA NO Q09] pārstāvju vidū Jūsu uzņēmumā tuvāko 6 mēnešu laikā?

Profesijas grupa, (4 zīmes) Skaits, N	KOPĀ	JAUNU DARBA VIETU IZVEIDES IEMESLS				
		Uzņēmuma saimnieciskās darbības paplašināšana	Sezonas darbu uzsākšana	Jauna amata/ pozīcijas izveide	Cits iemesls	Grūti pateikt, nav atbildes
1120 Rīkotājdirektori un uzņēmumu vadītāji	5	3	0	2	0	0
1211 Administratīvie un finanšu vadītāji	16	16	0	0	0	0
1219 Citur neklasificēti administratīvie un komercpakalpojumu vadītāji	13	13	0	0	0	0
1222 Reklāmas un sabiedrisko attiecību jomas vadītāji	12	0	0	0	12	0
1311 Lauksaimniecības un mežsaimniecības ražošanas vadītāji	22	22	0	0	0	0
1323 Būvniecības jomas vadītāji	8	8	0	0	0	0
1345 Izglītības jomas vadītāji	23	0	0	23	0	0
1420 Mazumtirdzniecības un vairumtirdzniecības jomas vadītāji	24	16	0	8	0	0
2113 Ķīmiķi	12	0	0	12	0	0
2132 Lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības vecākie speciālisti	5	0	0	5	0	0
2141 Rūpniecības un ražošanas inženieri	32	32	0	0	0	0
2142 Būvinženieri	12	12	0	0	0	0
2144 Mehānikas inženieri	7	0	0	7	0	0
2146 Ieguves rūpniecības inženieri, metalurgi un tiem radniecīgu profesiju vecākie speciālisti	46	36	0	0	0	10
2149 Citur neklasificēti inženieri	182	160	0	9	7	6
2151 Elektroinženieri	115	115	0	0	0	0
2153 Telekomunikāciju inženieri	24	12	0	12	0	0
2161 Arhitekti	134	134	0	0	0	0
2164 Pilsētplānotāji un satiksmes plānotāji	7	0	0	7	0	0
2165 Ģeodēzijas un kartogrāfijas inženieri	12	12	0	0	0	0
2211 Vispārējās prakses ārsti	44	44	0	0	0	0
2212 Specialitāšu ārsti	29	27	0	2	0	0
2221 Medicīnas māsu profesiju vecākie speciālisti	13	13	0	0	0	0
2262 Farmaceiti	24	14	0	9	0	0
2263 Vides, darba aizsardzības un higiēnas vecākie speciālisti	60	50	0	9	0	0

2264 Fizioterapeiti	16	8	8	0	0	0
2266 Audiologi un runas terapeiti	8	8	0	0	0	0
2330 Vidējās izglītības pedagogi	7	7	0	0	0	0
2342 Pirmsskolas pedagogi	56	56	0	0	0	0
2359 Citur neklasificēti izglītības jomas vecākie speciālisti	131	115	0	16	0	0
2412 Finanšu un investīciju konsultanti	12	0	0	12	0	0
2413 Finanšu analītiķi	36	36	0	0	0	0
2432 Sabiedrisko attiecību vecākie speciālisti	27	27	0	0	0	0
2433 Tehnisko un medicīnas preču tirdzniecības vecākie speciālisti (izņemot informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT))	12	0	0	12	0	0
2511 Sistēmanalītiķi	59	59	0	0	0	0
2512 Programmētāji	138	114	0	0	24	0
2513 Tīmekļa lapu un multimediju veidotāji	24	0	12	0	12	0
2521 Datu bāzu veidotāji un administratori	59	59	0	0	0	0
2611 Juristi	44	27	0	17	0	0
2631 Ekonomisti	10	0	0	10	0	0
2635 Sociālā darba un konsultāciju vecākie speciālisti	14	14	0	0	0	0
2651 Vizuālo mākslu mākslinieki	12	12	0	0	0	0
3113 Elektrotehnikas speciālisti	49	49	0	0	0	0
3115 Inženiermehānikas speciālisti	44	32	0	0	12	0
3122 Apstrādes rūpniecības uzraugi	20	16	0	0	0	4
3135 Metāla ražošanas procesu speciālisti	16	0	0	16	0	0
3139 Citur neklasificēti tehnoloģisko procesu kontroles speciālisti	10	10	0	0	0	0
3142 Lauksaimniecības un nekustamā īpašuma speciālisti	45	45	0	0	0	0
3151 Kuģu mehāniķi	40	40	0	0	0	0
3152 Kuģu vadītāji un loči	40	40	0	0	0	0
3212 Klīnisko un patoloģijas laboratoriju speciālisti	35	31	0	4	0	0
3214 Medicīnisko protēžu un palīgīdzekļu un zobu protēžu speciālisti	24	24	0	0	0	0
3221 Medicīnas māsu profesiju speciālisti	163	141	0	12	11	0
3259 Citur neklasificēti veselības aprūpes jomas speciālisti	18	0	0	12	6	0
3311 Vērtspapīru un finanšu mākleri un brokeri	20	20	0	0	0	0
3313 Grāmatvedības speciālisti	90	65	0	12	12	0
3321 Apdrošināšanas pārstāvji	24	24	0	0	0	0
3322 Tirdzniecības pārstāvji	441	391	0	16	24	10
3323 Iepirkumu speciālisti	5	5	0	0	0	0
3334 Nekustamā īpašuma mākleri un īpašumu pārvaldes speciālisti	24	0	0	12	12	0
3339 Citur neklasificēti komercpakalpojumu jomas speciālisti	217	186	0	29	1	0
3341 Biroja vadītāji	52	30	8	10	0	4
3433 Galeriju, muzeju un bibliotēku speciālisti	7	7	0	0	0	0

3511 Informācijas tehnoloģiju darbības speciālisti	43	36	0	7	0	0
3512 Informācijas tehnoloģiju lietotāju atbalsta speciālisti	29	0	0	29	0	0
3521 Radiosakaru un audiovizuālās jomas speciālisti	12	0	0	12	0	0
4120 Sekretāri	87	73	0	14	0	0
4132 Datu ievadīšanas operatori	27	3	0	24	0	0
4211 Bankas kasieri un tiem radniecīgu profesiju darbinieki	11	11	0	0	0	0
4221 Ceļojumu konsultanti un ceļojumu biroju darbinieki	24	24	0	0	0	0
4222 Apmeklētāju pieņemšanas un informēšanas darbinieki	83	83	0	0	0	0
4223 Telefona komutatoru operatori	14	14	0	0	0	0
4229 Citur neklasificēti klientu informēšanas darbinieki	32	12	0	20	0	0
4311 Uzskaites un grāmatvedības darbinieki	4	4	0	0	0	0
4321 Noliktavu darbinieki	106	71	0	0	36	0
4323 Transporta uzskaites darbinieki	16	0	0	16	0	0
5120 Pavāri	144	99	10	35	0	0
5131 Viesmīļi	20	20	0	0	0	0
5132 Bārmeņi	2	2	0	0	0	0
5141 Frizieri	37	37	0	0	0	0
5142 Skaistumkopšanas un tai radniecīgu profesiju darbinieki	37	37	0	0	0	0
5151 Uzkopšanas un saimniecības daļas vadītāji birojos, viesnīcās un citās iestādēs	76	76	0	0	0	0
5169 Citur neklasificēti individuālo pakalpojumu jomas darbinieki	12	0	0	0	12	0
5223 Veikalu pārdevēji un pārdevēju palīgi	648	523	26	65	0	34
5230 Kasieri un biļešu pārdevēji	18	18	0	0	0	0
5242 Preču demonstrētāji	49	49	0	0	0	0
5245 Pārdevēji degvielas uzpildes stacijā	7	7	0	0	0	0
5312 Skolotāju palīgi	76	76	0	0	0	0
5321 Sanitāri	25	25	0	0	0	0
5322 Individuālās mājaprūpes darbinieki	21	21	0	0	0	0
5414 Apsargi	12	0	12	0	0	0
6113 Dārznieki, dārza kultūru un stādu audzētāji	12	0	0	0	0	12
6122 Mājputnu audzētāji	52	52	0	0	0	0
7111 Ēku būvnieki	90	90	0	0	0	0
7112 Mūrnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	192	111	0	0	81	0
7114 Betonētāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	237	213	0	0	0	24
7115 Namdari un būvgaldnieki	227	102	45	0	81	0
7119 Citur neklasificēti būvnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	273	183	90	0	0	0
7125 Stiklinieki	16	0	16	0	0	0
7126 Sanitārtehniki	144	144	0	0	0	0

7131 Krāsotāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	229	148	0	0	81	0
7132 Apsmidzinātāji un lakotāji	16	16	0	0	0	0
7212 Metinātāji un griezēji	118	80	0	30	8	0
7222 Instrumentatslēdznieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	110	69	12	18	0	12
7223 Metālapstrādes un citu darbgaldu strādnieki un operatori	127	68	10	5	12	32
7231 Mehānisko transportlīdzekļu mehāniķi un remontatslēdznieki	157	115	0	42	0	0
7233 Lauksaimniecības un rūpniecības mašīnu mehāniķi un remontatslēdznieki	9	9	0	0	0	0
7321 Burtliči, iespaidgravētāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	20	0	0	20	0	0
7322 Iespiedēji	11	0	0	0	0	11
7411 Būvelektriķi un tiem radniecīgu jomu elektriķi	69	69	0	0	0	0
7421 Elektronikas mehāniķi un apkalpotāji	30	30	0	0	0	0
7511 Miesnieki, zivju pārstrādātāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	28	18	0	10	0	0
7512 Maiznieki, konditori un konfekšu ražotāji	11	0	0	11	0	0
7514 Augļu, dārzeņu un tiem līdzīgu produktu pārstrādātāji	20	20	0	0	0	0
7522 Mēbeļu un citu koka izstrādājumu ražotāji	81	67	7	0	0	7
7523 Kokapstrādes instrumentu un darbgaldu regulētāji un operatori	102	102	0	0	0	0
7531 Šuvēji un cepuru izgatavotāji	111	77	0	0	0	34
7533 Šuvēji, izšuvēji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	88	88	0	0	0	0
7536 Kurpnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	12	0	12	0	0	0
7549 Citur neklasificēti amatnieki un strādnieki	22	10	0	0	0	12
8122 Metāla virsmas apstrādes iekārtu operatori	22	0	22	0	0	0
8141 Gumijas izstrādājumu ražošanas iekārtu operatori	30	30	0	0	0	0
8153 Šujmašīnu operatori	34	34	0	0	0	0
8160 Pārtikas un līdzīgu produktu ražošanas iekārtu operatori	30	10	0	0	20	0
8172 Koksnes apstrādes iekārtu operatori	105	76	0	0	0	29
8182 Tvaika turbīnu, dzinēju un boileru operatori	192	0	192	0	0	0
8183 Iepakojšanas, iepildīšanas un marķēšanas iekārtu operatori	10	10	0	0	0	0
8212 Elektrisko un elektronisko iekārtu un izstrādājumu montieri	75	75	0	0	0	0
8219 Citur neklasificēti montieri	37	37	0	0	0	0
8311 Vilces līdzekļa vadītāji (mašīnisti)	73	36	0	0	37	0
8322 Vieglo automobiļu, taksometru un mazieltipīgo kravas automobiļu un mikroautobusu vadītāji	154	149	6	0	0	0
8331 Autobusu, trolejbusu un tramvaju vadītāji	62	49	12	0	0	0
8332 Smago kravas automobiļu ar piekabēm un autovilcienu vadītāji	156	119	0	25	0	12

8341 Lauksaimniecības un mežsaimniecības mašīnu, mehānismu un iekārtu operatori	50	21	30	0	0	0
8342 Zemes racēju un tiem līdzīgu mašīnu operatori	44	16	27	0	0	0
8343 Autoceltņu un citu kraušanas iekārtu operatori	68	12	0	0	56	0
8344 Autoiekrāvēju operatori	20	0	0	20	0	0
9112 Biroju, viesnīcu un citu telpu apkopēji	198	198	0	0	0	0
9121 Veļas mazgātāji un gludinātāji	25	25	0	0	0	0
9213 Jauktu lauksaimniecības kultūru un lopkopības fermu strādnieki	206	206	0	0	0	0
9312 Inženierbūvju strādnieki	83	0	83	0	0	0
9321 Iesaiņotāji	34	0	34	0	0	0
9329 Citur neklasificēti strādnieki	111	58	53	0	0	0
9333 Krāvēji	94	83	0	11	0	0
9334 Preču izvietotāji	11	11	0	0	0	0
9412 Virtuves strādnieki	10	10	0	0	0	0
9613 Sētnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	78	68	10	0	0	0
9629 Citur neklasificēti vienkāršo profesiju strādnieki	184	55	11	6	81	31
Kopā (bāze):	9416	7033	750	713	636	283

Bāze: Respondenti, kuri norādījuši, ka uzņēmumā plāno pieņemt darbiniekus tuvāko 6 mēnešu laikā

Tabula 18. Tuvāko 6 mēnešu laikā plānotais samazināmo darba vietu skaits profesijas grupās (4 zīmes).

Q14. Kādās tieši profesijās plānojat samazināt darbinieku skaitu tuvāko 6 mēnešu laikā?

LIKVIDĒJAMO DARBA VIETU SKAITS TUVĀKO 6 MĒNEŠU LAIKĀ		
Profesijas grupa, (4 zīmes)	Skaits, N	Sadalījums, %
Kopā (bāze, n (ekstrapolēts skaits))	5429	100,0%
5223 Veikalu pārdevēji un pārdevēju palīgi	624	11,50%
9329 Citur neklasificēti strādnieki	526	9,70%
9313 Ēku būvniecības strādnieki	347	6,39%
5131 Viesmīļi	266	4,89%
9311 Raktuvju un karjeru strādnieki	200	3,68%
7114 Betonētāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	194	3,58%
5120 Pavāri	181	3,33%
5132 Bārmeņi	176	3,24%
9112 Biroju, viesnīcu un citu telpu apkopēji	162	2,98%
2411 Grāmatveži	159	2,92%
8322 Vieglo automobiļu, taksometru un mazietilpīgo kravas automobiļu un mikroautobusu vadītāji	144	2,66%
1323 Būvniecības jomas vadītāji	134	2,47%
7111 Ēku būvnieki	130	2,40%
8212 Elektrisko un elektronisko iekārtu un izstrādājumu montieri	122	2,25%
9211 Lauksaimniecības kultūru audzēšanas saimniecības strādnieki	117	2,15%
9312 Inženierbūvju strādnieki	106	1,95%
8341 Lauksaimniecības un mežsaimniecības mašīnu, mehānismu un iekārtu operatori	105	1,93%
4321 Noliktavu darbinieki	95	1,75%
7126 Sanitārtehniki	91	1,67%
9214 Dārzkopības strādnieki	89	1,64%
3339 Citur neklasificēti komercpakalpojumu jomas speciālisti	77	1,41%
4229 Citur neklasificēti klientu informēšanas darbinieki	70	1,29%
8332 Smago kravas automobiļu ar piekabēm un autovilcienu vadītāji	65	1,19%
9629 Citur neklasificēti vienkāršo profesiju strādnieki	65	1,19%
3522 Telekomunikāciju tehniskās attīstības speciālisti	60	1,10%
4419 Citur neklasificēti kalpotāji	51	0,94%
4224 Viesnīcu administratori	47	0,86%
9613 Sētnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	45	0,83%
5414 Apsargi	45	0,83%
7222 Instrumentatslēdznieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	45	0,82%
2635 Sociālā darba un konsultāciju vecākie speciālisti	37	0,69%
8219 Citur neklasificēti montieri	37	0,68%
3114 Elektronikas speciālisti	37	0,68%
7223 Metālapstrādes un citu darbgaldu strādnieki un operatori	36	0,66%

7231 Mehānisko transportlīdzekļu mehāniķi un remontatslēdznieki	36	0,65 %
7112 Mūrnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	35	0,64 %
6113 Dārznieki, dārza kultūru un stādu audzētāji	34	0,62 %
7512 Maiznieki, konditori un konfekšu ražotāji	34	0,62 %
8172 Koksnes apstrādes iekārtu operatori	33	0,60 %
9333 Krāvēji	29	0,53 %
2512 Programmētāji	24	0,44 %
2529 Citur neklasificēti datu bāzu un tīklu vecākie speciālisti	24	0,44 %
7422 Informācijas tehnoloģiju uzstādītāji un apkalpotāji	24	0,44 %
5245 Pārdevēji degvielas uzpildes stacijā	23	0,43 %
8132 Fotoizstrādājumu ražošanas iekārtu operatori	22	0,41 %
3341 Biroja vadītāji	21	0,38 %
3313 Grāmatvedības speciālisti	20	0,37 %
2359 Citur neklasificēti izglītības jomas vecākie speciālisti	16	0,29 %
2522 Sistēmu administratori	16	0,29 %
9999 Nav atbildes (respondents nav norādījis profesiju, kurā notiks darba vietu samazināšana)	14	0,26 %
3134 Naftas un dabasgāzes pārstrādes rūpnīcu operatori	14	0,25 %
8182 Tvaika turbīnu, dzinēju un boileru operatori	14	0,25 %
3321 Apdrošināšanas pārstāvji	13	0,25 %
7212 Metinātāji un griezēji	13	0,24 %
6121 Piena lopu un citu mājdzīvnieku audzētāji	12	0,23 %
3521 Radiosakaru un audiovizuālās jomas speciālisti	12	0,23 %
5222 Vecākie pārdevēji	12	0,22 %
2162 Ainavu arhitekti	12	0,22 %
1211 Administratīvie un finanšu vadītāji	12	0,22 %
2642 Žurnālisti	12	0,22 %
3118 Rasētāji	12	0,22 %
3322 Tirdzniecības pārstāvji	12	0,22 %
8331 Autobusu, trolejbusu un tramvaju vadītāji	12	0,22 %
9412 Virtuves strādnieki	10	0,19 %
7321 Burtliči, iespiedgravētāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	10	0,19 %
2433 Tehnisko un medicīnas preču tirdzniecības vecākie speciālisti (izņemot informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT))	10	0,18 %
5111 Ceļojumu pavadoni un stjuarti	10	0,18 %
3116 Inženierķīmijas speciālisti	10	0,18 %
7115 Namdari un būvgaldnieki	9	0,17 %
7123 Apmetēji	9	0,17 %
2413 Finanšu analītiķi	9	0,17 %
4323 Transporta uzskaites darbinieki	8	0,15 %
7523 Kokapstrādes instrumentu un darbgaldu regulētāji un operatori	8	0,15 %
1345 Izglītības jomas vadītāji	8	0,14 %
2211 Vispārējās prakses ārsti	8	0,14 %
2356 Informācijas tehnoloģiju, komunikāciju un transportlīdzekļu instruktori un pasniedzēji	8	0,14 %

4222 Apmeklētāju pieņemšanas un informēšanas darbinieki	8	0,14 %
1120 Rīkotājdirektori un uzņēmumu vadītāji	7	0,13 %
4416 Personāla uzskaites darbinieki	7	0,13 %
3212 Klīnisko un patoloģijas laboratoriju speciālisti	7	0,13 %
2631 Ekonomisti	7	0,12 %
3119 Citur neklasificēti fizikas un inženierzinātņu speciālisti	7	0,12 %
8342 Zemes racēju un tiem līdzīgu mašīnu operatori	6	0,12 %
2432 Sabiedrisko attiecību vecākie speciālisti	6	0,11 %
4120 Sekretāri	3	0,06 %
2652 Mūziķi, dziedātāji, komponisti un muzikologi	2	0,04 %
5153 Namu apsaimniekotāji	2	0,04 %
5151 Uzkopšanas un saimniecības daļas vadītāji birojos, viesnīcās un citās iestādēs	2	0,03 %

Bāze: Kopējais tuvāko 6 mēnešu laikā plānotais atlaisto darbinieku ekstrapolētais skaits uzņēmumos

Piezīme: Tabulā iekļautas profesijas, kurās norādīta vismaz 1 darba vietas samazināšana

Tabula 19. Tuvāko 6 mēnešu laikā samazināmo darba vietu skaits profesiju grupās (4 zīmes) pa reģioniem.

Q14. Norādiet, lūdzu, kurā/-s pilsētā/-s vai novadā/-os plānojat atlaist darbiniekus profesijā - ... tuvāko 6 mēnešu laikā!

Q15. Cik daudz darbiniekus – profesijas ... [PROFESIJA NO Q13] pārstāvjus plānojat atlaist ... [PILSĒTA/NOVADS]? Norādiet, lūdzu, darbinieku skaitu atsevišķi par katru pilsētu/ novadu.

Profesijas grupa, (4 zīmes), Skaits, N	KOPĀ	REĢIONS - KONKRĒTĀS DARBAVIETAS ATRAŠANĀS VIETA					
		Rīga	Pierīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale
1120 Rīkotājdirektori un uzņēmumu vadītāji	7	0	0	0	7	0	0
1211 Administratīvie un finanšu vadītāji	12	12	0	0	0	0	0
1323 Būvniecības jomas vadītāji	134	0	134	0	0	0	0
1345 Izglītības jomas vadītāji	8	8	0	0	0	0	0
2162 Ainavu arhitekti	12	12	0	0	0	0	0
2211 Vispārējās prakses ārsti	8	0	0	0	8	0	0
2356 Informācijas tehnoloģiju, komunikāciju un transportlīdzekļu instruktori un pasniedzēji	8	8	0	0	0	0	0
2359 Citur neklasificēti izglītības jomas vecākie speciālisti	16	16	0	0	0	0	0
2411 Grāmatveži	159	93	0	8	35	0	22
2413 Finanšu analītiķi	9	9	0	0	0	0	0
2432 Sabiedrisko attiecību vecākie speciālisti	6	6	0	0	0	0	0
2433 Tehnisko un medicīnas preču tirdzniecības vecākie speciālisti (izņemot informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT))	10	10	0	0	0	0	0
2512 Programmētāji	24	24	0	0	0	0	0
2522 Sistēmu administratori	16	16	0	0	0	0	0
2529 Citur neklasificēti datu bāzu un tīklu vecākie speciālisti	24	24	0	0	0	0	0
2631 Ekonomisti	7	0	7	0	0	0	0
2635 Sociālā darba un konsultāciju vecākie speciālisti	37	31	0	0	6	0	0
2642 Žurnālisti	12	12	0	0	0	0	0
2652 Mūziķi, dziedātāji, komponisti un muzikologi	2	0	0	0	0	0	2
3114 Elektronikas speciālisti	37	37	0	0	0	0	0
3116 Inženierķīmijas speciālisti	10	0	0	0	10	0	0
3118 Rasētāji	12	12	0	0	0	0	0
3119 Citur neklasificēti fizikas un inženierzinātņu speciālisti	7	0	7	0	0	0	0
3134 Naftas un dabasgāzes pārstrādes rūpnīcu operatori	14	0	0	0	13	0	0
3212 Klīnisko un patoloģijas laboratoriju speciālisti	7	7	0	0	0	0	0

3313 Grāmatvedības speciālisti	20	20	0	0	0	0	0
3321 Apmeklēšanas pārstāvji	13	0	0	0	13	0	0
3322 Tirdzniecības pārstāvji	12	12	0	0	0	0	0
3339 Citur neklasificēti komercpakalpojumu jomas speciālisti	77	77	0	0	0	0	0
3341 Biroja vadītāji	21	21	0	0	0	0	0
3521 Radiosakaru un audiovizuālās jomas speciālisti	12	12	0	0	0	0	0
3522 Telekomunikāciju tehniskās attīstības speciālisti	60	60	0	0	0	0	0
4120 Sekretāri	3	3	0	0	0	0	0
4222 Apmeklētāju pieņemšanas un informēšanas darbinieki	8	0	0	0	8	0	0
4224 Viesnīcu administratori	47	0	0	0	47	0	0
4229 Citur neklasificēti klientu informēšanas darbinieki	70	46	0	6	6	6	6
4321 Nolikta darbinieki	95	44	36	0	0	14	0
4323 Transporta uzskaites darbinieki	8	0	0	0	8	0	0
4416 Personāla uzskaites darbinieki	7	0	0	0	7	0	0
4419 Citur neklasificēti kalpotāji	51	3	12	0	0	36	0
5111 Ceļojumu pavadoni un stjuarti	10	10	0	0	0	0	0
5120 Pavāri	181	0	157	0	24	0	0
5131 Viesmīļi	266	59	206	0	0	0	0
5132 Bārmeņi	176	0	103	0	73	0	0
5151 Uzkopšanas un saimniecības daļas vadītāji birojos, viesnīcās un citās iestādēs	2	0	0	0	0	0	1
5153 Namu apsaimniekotāji	2	0	0	0	2	0	0
5222 Vecākie pārdevēji	12	0	0	1	0	0	11
5223 Veikalu pārdevēji un pārdevēju palīgi	624	150	207	49	25	70	123
5245 Pārdevēji degvielas uzpildes stacijā	23	0	23	0	0	0	0
5414 Apsargi	45	0	0	45	0	0	0
6113 Dārznieki, dārza kultūru un stādu audzētāji	34	0	0	34	0	0	0
6121 Piena lopu un citu mājdzīvnieku audzētāji	12	0	0	0	0	0	12
7111 Ēku būvnieki	130	0	38	92	0	0	0
7112 Mūrnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	35	35	0	0	0	0	0
7114 Betonētāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	194	194	0	0	0	0	0
7115 Namdari un būvgaldnieki	9	0	0	9	0	0	0
7123 Apmetēji	9	0	0	9	0	0	0
7126 Sanitārtehniki	91	16	13	18	43	0	0
7212 Metinātāji un griezēji	13	4	0	0	0	0	9
7222 Instrumentatslēdznieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	45	0	0	8	0	28	9
7223 Metālapstrādes un citu darbgaldu strādnieki un operatori	36	0	0	33	3	0	0

7231 Mehānisko transportlīdzekļu mehāniķi un remontatslēdznieki	36	36	0	0	0	0	0
7321 Burtliči, iespaidgravētāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	10	0	0	0	10	0	0
7422 Informācijas tehnoloģiju uzstādītāji un apkalpotāji	24	24	0	0	0	0	0
7512 Maiznieki, konditori un konfekšu ražotāji	34	0	0	0	0	0	34
7523 Kokapstrādes instrumentu un darbgaldu regulētāji un operatori	8	0	0	0	0	8	0
8132 Fotoizstrādājumu ražošanas iekārtu operatori	22	0	0	0	0	0	22
8172 Koksnes apstrādes iekārtu operatori	33	0	33	0	0	0	0
8182 Tvaika turbīnu, dzinēju un boileru operatori	14	0	0	0	13	0	0
8212 Elektrisko un elektronisko iekārtu un izstrādājumu montieri	122	0	38	74	10	0	0
8219 Citur neklasificēti montieri	37	30	0	0	7	0	0
8322 Vieglo automobiļu, taksometru un mazietilpīgo kravas automobiļu un mikroautobusu vadītāji	144	95	13	18	0	18	0
8331 Autobusu, trolejbusu un tramvaju vadītāji	12	12	0	0	0	0	0
8332 Smago kravas automobiļu ar piekabēm un autovilcienu vadītāji	65	0	10	45	10	0	0
8341 Lauksaimniecības un mežsaimniecības mašīnu, mehānismu un iekārtu operatori	105	0	0	67	0	0	37
8342 Zemes racēju un tiem līdzīgu mašīnu operatori	6	0	0	0	6	0	0
9112 Biroju, viesnīcu un citu telpu apkopēji	162	133	0	12	17	0	0
9211 Lauksaimniecības kultūru audzēšanas saimniecības strādnieki	117	0	0	0	55	0	62
9214 Dārzkopības strādnieki	89	0	0	0	0	89	0
9311 Raktuvju un karjeru strādnieki	200	0	0	0	200	0	0
9312 Inženierbūvju strādnieki	106	58	48	0	0	0	0
9313 Ēku būvniecības strādnieki	347	25	96	18	121	85	0
9329 Citur neklasificēti strādnieki	526	144	47	50	63	78	144
9333 Krāvēji	29	29	0	0	0	0	0
9412 Virtuves strādnieki	10	0	10	0	0	0	0
9613 Sētnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	45	24	0	11	10	0	0
9629 Citur neklasificēti vienkāršo profesiju strādnieki	65	36	0	0	29	0	0
Kopā (bāze, n):	5429	1748	1252	609	890	433	496

Bāze: Kopējais tuvāko 6 mēnešu laikā plānotais atlaisto darbinieku ekstrapolētais skaits uzņēmumos

Piezīme: Tabulā iekļautas profesijas, kurās norādīta vismaz 1 darba vietas samazināšana

Tabula 20. Ilgstošo vakanču skaits pēdējo 6 mēnešu laikā pa profesiju grupām (4 zīmes)*Q05 Kādās tieši profesijās pēdējo 6 mēnešu laikā Jūsu uzņēmumā ir bijušas vakances ilgāk nekā 3 mēnešus?*

ILGSTOŠĀS VAKANCES PĒDĒJO 6 MĒNEŠU LAIKĀ		
Profesijas grupa, (4 zīmes)	Skaits, N	Sadalījums, %
Kopā (bāze):	5815	100,0%
7533 Šuvēji, izšuvēji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	429	7,38%
3313 Grāmatvedības speciālisti	372	6,41%
9112 Biroju, viesnīcu un citu telpu apkopēji	298	5,12%
8172 Koksnes apstrādes iekārtu operatori	252	4,34%
3322 Tirdzniecības pārstāvji	226	3,88%
7511 Miesnieki, zivju pārstrādātāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	171	2,94%
8332 Smago kravas automobiļu ar piekabēm un autovilcienu vadītāji	166	2,86%
5120 Pavāri	159	2,74%
7119 Citur neklasificēti būvnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	152	2,61%
7231 Mehānisko transportlīdzekļu mehāniķi un remontatslēdznieki	138	2,37%
5223 Veikalu pārdevēji un pārdevēju palīgi	123	2,12%
7222 Instrumentatslēdznieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	116	2,00%
8331 Autobusu, trolejbusu un tramvaju vadītāji	116	1,99%
9329 Citur neklasificēti strādnieki	113	1,95%
5141 Frizieri	113	1,94%
2512 Programmētāji	103	1,78%
8212 Elektrisko un elektronisko iekārtu un izstrādājumu montieri	96	1,66%
9629 Citur neklasificēti vienkāršo profesiju strādnieki	92	1,58%
7127 Gaisa kondicionēšanas un atdzesēšanas iekārtu mehāniķi	91	1,56%
2212 Specialitāšu ārsti	87	1,49%
2149 Citur neklasificēti inženieri	77	1,33%
2261 Zobārsti	76	1,31%
9215 Mežstrādnieki	73	1,26%
8341 Lauksaimniecības un mežsaimniecības mašīnu, mehānismu un iekārtu operatori	71	1,21%
5131 Viesmīļi	70	1,21%
4229 Citur neklasificēti klientu informēšanas darbinieki	68	1,16%
3339 Citur neklasificēti komercpakalpojumu jomas speciālisti	62	1,07%
2144 Mehānikas inženieri	62	1,06%
4321 Noliktavu darbinieki	61	1,05%
2262 Farmaceiti	60	1,03%
7223 Metālapstrādes un citu darbgaldu strādnieki un operatori	57	0,98%
9613 Sētnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	56	0,97%
8322 Vieglo automobiļu, taksometru un mazietilpīgo kravas automobiļu un mikroautobusu vadītāji	51	0,88%
7212 Metinātāji un griezēji	50	0,86%
7512 Maiznieki, konditori un konfekšu ražotāji	50	0,86%
2514 Lietojumprogrammu izstrādātāji	47	0,81%
7126 Sanitārtehniki	44	0,76%
3255 Fizioterapijas speciālisti	43	0,74%
7411 Būvelektriķi un tiem radniecīgu jomu elektriķi	41	0,71%
7111 Ēku būvnieki	41	0,70%
2211 Vispārējās prakses ārsti	40	0,69%

2133 Vides aizsardzības vecākie speciālisti	36	0,63%
8342 Zemes racēju un tiem līdzīgu mašīnu operatori	36	0,61%
2434 Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju tirdzniecības vecākie speciālisti	36	0,61%
4225 Uzziņu operatori	36	0,61%
3213 Farmaceitu asistenti	35	0,60%
2142 Būvinženieri	34	0,59%
3115 Inženiermehānikas speciālisti	34	0,58%
7233 Lauksaimniecības un rūpniecības mašīnu mehāniķi un remontatslēdznieki	33	0,56%
3112 Būvniecības speciālisti	32	0,56%
2642 Žurnālisti	32	0,55%
2433 Tehnisko un medicīnas preču tirdzniecības vecākie speciālisti (izņemot informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT))	32	0,55%
8152 Aušanas un adīšanas mašīnu operatori	30	0,52%
5414 Apsargi	30	0,52%
7322 Iespiedēji	30	0,51%
7522 Mēbeļu un citu koka izstrādājumu ražotāji	29	0,51%
7112 Mūrnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	29	0,50%
2529 Citur neklasificēti datu bāzu un tīklu vecākie speciālisti	26	0,45%
4221 Ceļojumu konsultanti un ceļojumu biroju darbinieki	24	0,42%
4311 Uzskaites un grāmatvedības darbinieki	24	0,41%
5244 Pārdevēji pa elektroniskiem saziņas līdzekļiem	24	0,41%
2152 Elektronikas inženieri	22	0,38%
7115 Namdari un būvgaldnieki	20	0,34%
9412 Virtuves strādnieki	20	0,34%
9313 Ēku būvniecības strādnieki	20	0,34%
1323 Būvniecības jomas vadītāji	19	0,32%
9333 Krāvēji	19	0,32%
8122 Metāla virsmas apstrādes iekārtu operatori	18	0,32%
2359 Citur neklasificēti izglītības jomas vecākie speciālisti	18	0,30%
3323 Iepirkumu speciālisti	16	0,27%
3412 Sociālā darba speciālisti	14	0,25%
2263 Vides, darba aizsardzības un higiēnas vecākie speciālisti	14	0,25%
9321 Iesaņotāji	13	0,22%
3411 Juristi un tiem radniecīgu profesiju speciālisti	13	0,22%
5132 Bārmeņi	13	0,22%
3211 Vizuālās diagnostikas un terapijas iekārtu speciālisti	13	0,22%
2264 Fizioterapeiti	13	0,22%
5142 Skaistumkopšanas un tai radniecīgu profesiju darbinieki	12	0,21%
2411 Grāmatveži	12	0,21%
3334 Nekustamā īpašuma mākleri un īpašumu pārvaldes speciālisti	12	0,21%
5169 Citur neklasificēti individuālo pakalpojumu jomas darbinieki	12	0,21%
3119 Citur neklasificēti fizikas un inženierzinātņu speciālisti	12	0,20%
2511 Sistēmanalītiķi	12	0,20%
3221 Medicīnas māsu profesiju speciālisti	12	0,20%
2141 Rūpniecības un ražošanas inženieri	11	0,20%
1223 Pētniecības un attīstības jomas vadītāji	11	0,19%
6121 Piena lopu un citu mājdzīvnieku audzētāji	11	0,19%
6129 Citur neklasificēti lopkopji	11	0,19%

2132 Lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības vecākie speciālisti	10	0,18%
3114 Elektronikas speciālisti	10	0,17%
2431 Reklāmas un tirgvedības vecākie speciālisti	10	0,17%
7532 Apģērbu un līdzīgu izstrādājumu modelētāji un piegriezēji	10	0,16%
8171 Papīra masas sagatavošanas un papīra ražošanas iekārtu operatori	10	0,16%
7123 Apmetēji	9	0,16%
2145 Ķīmijas inženieri	9	0,15%
3122 Apstrādes rūpniecības uzraugi	9	0,15%
8344 Autoiekrāvēju operatori	8	0,14%
5222 Vecākie pārdevēji	8	0,14%
7114 Betonētāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	8	0,14%
1324 Transporta, sakaru, noliktavu, sagādes, sadales, loģistikas un tām radniecīgu jomu vadītāji	8	0,13%
8350 Kuģu klāja komandas un tām radniecīgu profesiju strādnieki	7	0,12%
3117 Ieguves rūpniecības un metalurģijas speciālisti	7	0,12%
2413 Finanšu analītiķi	7	0,12%
8182 Tvaika turbīnu, dzinēju un boileru operatori	7	0,11%
1219 Citur neklasificēti administratīvie un komercpakalpojumu vadītāji	6	0,10%
8189 Citur neklasificēti rūpniecisko iekārtu un mašīnu operatori	6	0,10%
8160 Pārtikas un līdzīgu produktu ražošanas iekārtu operatori	6	0,10%
3435 Citi mākslas un kultūras speciālisti	5	0,09%
9621 Kurjeri, sūtījumu piegādātāji un bagāžas nesēji	5	0,08%
7412 Elektroiekārtu mehāniķi un atslēdznieki	5	0,08%
2432 Sabiedrisko attiecību vecākie speciālisti	4	0,07%
2131 Biologi, botāniķi, zoologi un tiem radniecīgu profesiju vecākie speciālisti	3	0,05%
4211 Bankas kasieri un tiem radniecīgu profesiju darbinieki	3	0,05%
4323 Transporta uzskaites darbinieki	2	0,04%
2519 Citur neklasificēti programmētāji un lietojumprogrammu veidotāji un analītiķi	2	0,04%
2611 Juristi	1	0,02%
6113 Dārznieki, dārza kultūru un stādu audzētāji	1	0,02%

Bāze: Kopējais ilgstošo vakancu skaits uzņēmumos pēdējo 6 mēnešu laikā

Piezīme: Tabulā iekļautas profesijas, kurās norādīta vismaz 1 darba vietas samazināšana

2. NOZARU ASOCIĀCIJU INTERVIJU REZULTĀTI

Nozaru asociāciju aptauja ir pētījuma „Darba tirgus īstermiņa prognoze 2014.gada 1.pusgam” otrais posms. Aptauja tiek veikta interviju veidā, lai precizētu ar darba tirgus prognozēšanas modeļa palīdzību iegūtās sākotnējās darba tirgus prognozes, kā arī lai iegūtu padziļinātu kvalitatīvo informāciju par to nozaru vajadzībām, kurās prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma pieaugums un / vai kurās identificētas būtiskas darbaspēka pieprasījuma atšķirības starp prognozēšanas modelī apstrādātajiem CSP un darba devēju aptaujas rezultātiem. Interviju ietvaros nozaru asociāciju pārstāvji tika aicināti iespēju robežās novērtēt arī NVA piedāvāto apmācību satura atbilstību darba tirgus vajadzībām.

Nozaru asociācijas intervijām izvēlētas, vadoties pēc tām profesiju grupām, kurās:

- vērojama lielākā atšķirība prognozēšanas modelī apstrādātajos NVA Darba devēju aptaujas un Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) Darbaspēka apsekojuma datos,
- prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma pieaugums vai kritums.

Kā primārais kritērijs tiek izvirzīta atšķirība prognozēšanas modelī apstrādāto NVA un CSP datu rezultātos, lai nodrošinātu pietiekamu informācijas apjomu darba tirgus īstermiņa prognožu korekciju ieteikumu sagatavošanai. (skat.Tabula 21. Sākotnējās darbaspēka pieprasījuma izmaiņu prognozes.).

Darba tirgus īstermiņa prognozēšanas modelis ļauj saņemt divas sākotnējās prognozes – prognozi, kas balstīta uz darba devēju aptaujas vai uz CSP darbaspēka apsekojuma datiem. Tādējādi iespējams identificēt profesiju grupas, kurām pēc darba devēju aptaujas un pēc CSP apsekojuma datiem tiek prognozēts atšķirīgs darbaspēka pieprasījums. Veidojot agregēto gala prognozi, kurā izmantoti abi šie datu avoti, CSP datiem pēc noklusējuma tiek piešķirts lielāks svars, t.i., CSP dati veido 80%, bet darba devēju aptaujas dati veido 20% no kopējās svērtās prognozes. Lai paaugstinātu darba tirgus īstermiņa prognozēšanas modeļa precizitāti, šajā attiecībā iespējams veikt korekcijas atsevišķu darba tirgus nozaru ietvaros, un pašreizējā metodika paredz to darīt intervijās ar nozaru asociāciju pārstāvjiem.

Profesiju grupas, kurā ir lielākās atšķirības prognozēšanas modelī apstrādātajos darba devēju aptaujas un Centrālās statistikas pārvaldes datos, kā arī tās, kur prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma pieaugums vai kritums (cilvēku skaits) 2014.gada 1.pusgam.

Tabula 21. Sākotnējās darbaspēka pieprasījuma izmaiņu prognozes.

Nr.	Kods	Profesiju grupas nosaukums	Ekonometriskā prognozēšanas modeļa aprēķinātā darbaspēka pieprasījuma izmaiņu prognoze balstoties uz:			Darbaspēka pieprasījuma izmaiņu ekonometriskā prognoze
			NVA aptaujas datiem	CSP Darbaspēka apsekojuma datiem	Prognožu atšķirība	
1.	9329	Citur neklasificēti strādnieki	-1666	640	2306	0
2.	9313	Ēku būvniecības strādnieki	-1388	425	1813	-14
3.	5223	Veikalu pārdevēji un pārdevēju palīgi	40	1833	1793	26
4.	7111	Ēku būvnieki	-160	1141	1301	458
5.	3322	Tirdzniecības pārstāvji	1712	454	1258	213
6.	9213	Jauktu lauksaimniecības kultūru un lopkopības fermu strādnieki	826	-134	960	216
7.	5132	Bārmeņi	-696	79	775	-142
8.	2411	Grāmatveži	-634	48	682	-96
9.	5120	Pavāri	-144	510	654	-79
10.	5414	Apsargi	-130	517	647	0
11.	9112	Biroju, viesnīcu un citu telpu apkopēji	148	772	624	145
12.	8182	Tvaika turbīnu, dzinēju un boileru operatori	714	159	555	133
13.	1211	Administratīvie un finanšu vadītāji	16	548	532	84
14.	8332	Smago kravas automobiļu ar piekabēm un autovilcienu vadītāji	364	860	496	119
15.	2330	Vidējās izglītības pedagogi	28	465	437	105
16.	9613	Sētnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	132	563	431	115
17.	8322	Vieglo automobiļu, taksometru un mazietilpīgo kravas automobiļu un mikroautobusu vadītāji	40	471	431	71
18.	4311	Uzskaites un grāmatvedības darbinieki	18	441	423	127
19.	5222	Vecākie pārdevēji	-48	347	395	-50
20.	9214	Dārzkopības strādnieki	-354	18	372	-104
21.	9211	Lauksaimniecības kultūru audzēšanas saimniecības strādnieki	-468	-103	365	54
22.	7531	Šuvēji un cepuru izgatavotāji	444	79	365	184
23.	3221	Medicīnas māsu profesiju speciālisti	654	306	348	153

Nr.	Kods	Profesiju grupas nosaukums	Ekonometriskā prognozēšanas modeļa aprēķinātā darbaspēka pieprasījuma izmaiņu prognoze balstoties uz:			Darbaspēka pieprasījuma izmaiņu ekonometriskā prognoze
			NVA aptaujas datiem	CSP Darbaspēka apsekojuma datiem	Prognožu atšķirība	
24.	7523	Kokapstrādes instrumentu un darbgaldu regulētāji un operatori	376	38	338	228
25.	7223	Metālapstrādes un citu darbgaldu strādnieki un operatori	366	35	331	51
26.	4321	Noliktavu darbinieki	44	349	305	55
27.	9333	Krāvēji	264	507	243	89
28.	7533	Šuvēji, izšuvēji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	352	116	236	68
29.	7512	Maiznieki, konditori un konfekšu ražotāji	-94	136	230	-10
30.	8172	Koksnes apstrādes iekārtu operatori	288	107	181	89
31.	4211	Bankas kasieri un tiem radniecīgu profesiju darbinieki	46	224	178	-12
32.	6121	Piena lopu un citu mājdzīvnieku audzētāji	-48	-218	170	178
33.	9629	Citur neklasificēti vienkāršo profesiju strādnieki	478	313	165	128
34.	7222	Instrumentatslēdznieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	262	98	164	60
35.	2342	Pirmsskolas pedagogi	222	350	128	105
36.	7212	Metinātāji un griezēji	418	304	114	137
37.	3115	Inženiermehānikas speciālisti	172	62	110	24
38.	7522	Mēbeļu un citu koka izstrādājumu ražotāji	322	215	107	98
39.	2611	Juristi	176	71	105	41
40.	7231	Mehānisko transportlīdzekļu mehāniķi un remontatslēdznieki	482	391	91	325
41.	8341	Lauksaimniecības un mežsaimniecības mašīnu, mehānismu un iekārtu operatori	-214	-185	29	231
42.	8212	Elektrisko un elektronisko iekārtu un izstrādājumu montieri	-188	Nav datu	Nav datu	-122
43.	4224	Viesnīcu administratori	-188	Nav datu	Nav datu	-122
44.	3522	Telekomunikāciju tehniskās attīstības speciālisti	-238	Nav datu	Nav datu	-156
45.	1323	Būvniecības jomas vadītāji	-506	Nav datu	Nav datu	-330
46.	9311	Raktuvju un karjeru strādnieki	-800	Nav datu	Nav datu	-520

Nr.	Kods	Profesiju grupas nosaukums	Ekonometriskā prognozēšanas modeļa aprēķinātā darbaspēka pieprasījuma izmaiņu prognoze balstoties uz:			Darbaspēka pieprasījuma izmaiņu ekonometriskā prognoze
			NVA aptaujas datiem	CSP Darbaspēka apsekojuma datiem	Prognožu atšķirība	
47.	5131	Viesmīļi	-986	Nav datu	Nav datu	-642
48.	7119	Citur neklasificēti būvnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	1094	Nav datu	Nav datu	710
49.	7131	Krāsotāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	916	Nav datu	Nav datu	594
50.	7115	Namdari un būvgaldnieki	872	Nav datu	Nav datu	566
51.	2149	Citur neklasificēti inženieri	726	Nav datu	Nav datu	472
52.	7112	Mūrnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	628	Nav datu	Nav datu	408
53.	3339	Citur neklasificēti komercpakalpojumu jomas speciālisti	560	Nav datu	Nav datu	366
54.	2161	Arhitekti	534	Nav datu	Nav datu	346
55.	6114	Jauktu lauksaimniecības kultūru audzētāji		-314	Nav datu	317
56.	2151	Elektroinženieri	460	Nav datu	Nav datu	300
57.	2512	Programmētāji	458	Nav datu	Nav datu	298

Intervijas laika posmā no 2013.gada 28.novembra līdz 6.decembrim veica SIA „Factum” (skat. Tabula 23. Nozaru asociāciju interviju lauka darba tehniskā atskaite.), īstenojot 10 padziļinātās intervijas (skat. Tabula 22. Intervēto nozaru asociāciju saraksts.).

Tabula 22. Intervēto nozaru asociāciju saraksts.

Kods	Profesiju grupas nosaukums	Nr.	Atbilstošās asociācijas nosaukums
2151	Elektroinženieri	1.	Latvijas Elektrotehnikas un elektronikas rūpniecības asociācija
8212	Elektrisko un elektronisko iekārtu un izstrādājumu montieri		
3322	Tirdzniecības pārstāvji	2. 3.	Latvijas Tirgotāju asociācija Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera
5222	Vecākie pārdevēji		
5223	Veikalu pārdevēji un pārdevēju palīgi		
4321	Noliktavu darbinieki		
9333	Krāvēji	4.	Latvijas Drošības biznesa asociācija
5414	Apsargi		
6114	Jauktu lauksaimniecības kultūru audzētāji	5.	Latvijas Zemnieku federācija

6121	Piena lopu un citu mājdzīvnieku audzētāji		
8341	Lauksaimniecības un mežsaimniecības mašīnu, mehānismu un iekārtu operatori		
9211	Lauksaimniecības kultūru audzēšanas saimniecības strādnieki		
9213	Jauktu lauksaimniecības kultūru un lopkopības fermu strādnieki		
1323	Būvniecības jomas vadītāji	6.	Latvijas Būvnieku asociācija
2161	Arhitekti		
7111	Ēku būvnieki		
7112	Mūrnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki		
7115	Namdari un būvgaldnieki		
7119	Citur neklasificēti būvnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki		
7131	Krāsotāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki		
9313	Ēku būvniecības strādnieki	7.	Latvijas Kokrūpniecības federācija
7522	Mēbeļu un citu koka izstrādājumu ražotāji		
7523	Kokapstrādes instrumentu un darbgaldu regulētāji un operatori		
8172	Koksnes apstrādes iekārtu operatori		
7531	Šuvēji un cepuru izgatavotāji	8.	Latvijas Drēbnieku biedrība
7533	Šuvēji, izšuvēji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki		
8322	Vieglo automobiļu, taksometru un mazietilpīgo kravas automobiļu un mikroautobusu vadītāji	9. 10.	Biedrība "Latvijas Pasažieru pārvadātāju asociācija" Biedrība "Autopārvadātāju asociācija "Latvijas auto"”
8332	Smago kravas automobiļu ar piekabēm un autovilcienu vadītāji		

Intervijām izvēlēto nozaru asociāciju sarakstā sākotnēji tika atlasītas 13 asociācijas, no kurām, veiktas intervijas ar 10 asociācijām, no 2 asociācijām saņemti atteikumi, bet viena asociācija pētījuma perioda nebija sasniedzama. No sākotnējā asociāciju saraksta intervijas netika veiktas ar Latvijas Mašīnbūves un metālapstrādes rūpniecības asociāciju, Latvijas Republikas Grāmatvežu asociāciju un Latvijas Viesnīcu un restorānu asociāciju.

Tabula 23. Nozaru asociāciju interviju lauka darba tehniskā atskaite.

Iepirkums:	„Datu ieguves pakalpojumi” (Id.Nr.: NVA 2011/65_ESF).
Daļa:	1.daļa “Darba devēju aptaujas”.

Pētījums:	8.pētījums „Darba tirgus īstermiņa prognoze 2014.gada 1.pusgadam – nozaru asociāciju aptauja”.
Veicējs:	SIA “FACTUM”, Tērbatas 63-6, Rīga LV-1011, www.factum.lv .
Pētījuma laiks un vieta:	2013.gada 28.novembris – 6.decembris, Rīga
Mērķa grupa:	Nozaru asociāciju pārstāvji.
Metode, apjoms:	Veiktas 9 padziļinātās intervijas ar nozaru asociāciju pārstāvjiem.
	Interviju dalībnieku rekrutēšana tika veikta, balstoties uz PVK iesniegto 13 asociāciju sarakstu ¹ . Interviju laikā tika veikts audio ieraksts, kas izmantots pētījuma atskaites sagatavošanai Visiem pētījumā iesaistītajiem dalībniekiem tika nodrošināta sniegto datu konfidencialitāte un anonimitāte.
Interviju ilgums:	Vidējais intervijas ilgums: 49 minūtes. Veikto interviju ilgums svārstījās no 28 minūtēm līdz 1 stundai 18 minūtēm.

¹ Asociāciju sarakstā 13 asociācijas, tai skaitā, 10 veiktas intervijas, no kurām 1 gadījumā biedrības ieteiktais pārstāvis varēja sniegt vispārēju ieskatu savā pārstāvētajā jomā, 1 atteikums, 1 gadījumā sākotnēji respondents piekrita, bet iepazīstoties ar galvenajiem jautājumiem sniedza rakstisku atteikumu, kurā norādīja, ka „*iepazīnos ar jautājumu loku, varu teikt, ka, lai sagatavotu atbildes un pamatotu savu viedokli, nepieciešams veikt padziļinātu pētījumu par darbaspēka izmaiņu tendencēm. Par grāmatvežu profesionālo pilnveidošanos rūpējas profesionālās biedrības, kurām ir nepieciešamā kapacitāte, lai nodrošinātu profesijai nepieciešamās zināšanas un prasmes apguvi atbilstoši mūsdienu ekonomiskās un tehnoloģiskās attīstības tendencēm*”, 1 asociācijas pārstāvis interviju veikšanas periodā nebija sasniedzams. No sākotnējā asociāciju saraksta intervijas netika veiktas ar Latvijas Mašīnbūves un metālapstrādes rūpniecības asociāciju, Latvijas Republikas Grāmatvežu asociāciju un Latvijas Viesnīcu un restorānu asociāciju.

2.1. Intervija ar latvijas būvnieku asociāciju

Nozares raksturojums

Precīzi prognozēt preču un pakalpojumu pieprasījumu nozarē uz 2014.gada 1.pusgadu ir grūti, jo tas ir atkarīgs no daudziem faktoriem, t.i., no kopējās ekonomiskās situācijas valstī, no investoru ieinteresētības dažādu objektu būvēšanā, gan arī no citiem faktoriem, kurus iepriekš paredzēt nav iespējams. Taču, zinot, ka nozarei ir raksturīgs darbu cikliskums, kas vislielākajā mērā saistīts ar gadalaiku maiņu, un, ka ziemā jauni būvobjekti netiks uzsākti, **eksperts uzskata, ka pieprasījums pēc nozares pakalpojumiem 2014.gada 1.pusgadā nemainīsies** („janvāris-aprīlis būvniecībā ir „klusie mēneši””). **Arī 2013.gadā kopumā pieprasījums pēc būvniecības pakalpojumiem bijis samērā stabils, t.i., nemainīgs.**

Darbaspēka pieprasījuma izmaiņas arī ir grūti prognozējamas, jo tās atkarīgas no reālajiem darba posmiem esošajos būvniecības objektos un jaunu būvniecības objektu uzsākšanas, taču **eksperts uzskata, ka kopumā arī darbaspēka pieprasījums būvniecības nozarē 2014.gada 1.pusgadā nemainīsies.**

Kā vienu no būvniecības nozares galvenajām problēmām, kas rada šķēršļus arī skaidrākai izpratnei par būvniecībā nodarbināto speciālistu prasmēm un kvalifikāciju, eksperts norāda uz normatīvo prasību trūkumu, kas regulētu būvniecībā nodarbināto prasmes un kvalifikāciju.

„Latvijā normatīvie akti prasa – jābūt ir tiesībām, lai brauktu ar transporta līdzekli, pedagogam ir vajadzīgs sertifikāts, lai viņš varētu apmācīt bērnus, bet būvniekam, apmetējam, flīzētajam, inženierkomunikāciju montierim, neviens normatīvais akts neprasa kvalifikāciju apliecinājošu dokumentus”

Kā norāda eksperts, tad pašlaik $\frac{3}{4}$ šajā līmenī strādājošajiem nozares darbiniekiem nav nekādas profesionālās kvalifikācijas būvniecībā, līdz ar to nozarē veidojas nesakārtota darba vide, kas atstāj negatīvu iespaidu uz darba kvalitāti. Vienlaikus tiek arī atzīmēts, ka ne vienmēr šie cilvēki, kuriem nav būvniecības profesiju kvalifikācijas, vispār nav spējīgi strādāt nozarē. Taču jautājums ir par to, vai viņi spēj izpildīt visus uzdevumus, kas ir jāizpilda katras konkrētās profesijas ietvaros, un kādā kvalitātē viņi spēj to izdarīt.

Pašlaik nekur netiek prasīti profesionālo kompetenci un kvalifikāciju apliecinājoši dokumenti, kā arī šādu dokumentu esamība neietekmē atalgojuma apjomu, līdz ar to strādniekiem nav ne vēlmes, ne motivācijas iegūt šādu apliecinājumu.

... nav prasības, tad kāpēc man liek kaut ko kārtot, kaut kādu papīrus kārtot, kaut kādu eksāmenu likt, ja man no tā nekas nemainās, ne alga, ne darba apstākļi, ne priekšrocības, nekas.

Reālītātē šobrīd iegūt profesionālo kvalifikāciju apliecinošus dokumentus ir samērā vienkārši, jo gadījumos, ja pretendentiem ir pietiekamas profesionālās prasmes un zināšanas, tad šāda veida pakalpojumus piedāvā Valsts izglītības kvalitātes dienests. Piemēram, darba devējam vai kādai citai ieinteresētai pusei ir iespēja pieteikt cilvēku grupu, kuriem pēc veiksmīga profesionālo kompetenču pārbaudījuma iziešanas, var piešķirt attiecīgu kvalifikāciju. Pie kam, piesakot uz šādu pārbaudījumu pretendentu grupu nevis atsevišķus indivīdus, sanāk arī lētākas izmaksas.

Tā maksa salīdzinoši, it sevišķi darba devējam, nav liela. Arī darbinieki viņu var atļauties, jo lielāku grupu viņi savāc, jo lētāka tā maksa, maksa tiešām ir simboliska.

Vislabāk risināt šo problēmu ar darba vides sakārtošanu būvniecībā likumdošanas ceļā, t.i., iestrādājot likumos, piem., „Jaunajā būvniecības likumā, kas stājas spēkā sākot ar 2014. gadu” attiecīgu normu, kas pieprasītu, ka profesionālo kompetenci un kvalifikāciju apliecinoši dokumenti ir nepieciešami visiem būvniecībā strādājošajiem. Sevišķi eksperts uzsver principu, ka būvlaukumā nav atļauts atrasties cilvēkiem, kuri nav ieguvuši attiecīgu kvalifikāciju.

Lai izvairītos no „lavīnveidīga” pretendentu pieplūduma uz pārbaudījumiem šādu kvalifikāciju apliecinošu dokumentu iegūšanai, kā arī, lai nepieciešamības gadījumā cilvēki varētu iziet apmācības trūkstošo zināšanu un prasmju papildināšanai, eksperts iesaka noteikt zināmu pārejas laiku.

Eksperts akcentē, ka pašlaik visnozīmīgākais atbalsts būvniecības darba vides sakārtošanā nepieciešams no Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijas. Tās vadībā jeb viņu struktūras, t.i., Būvniecības un mājokļu politikas departamenta, ietvaros, jāizstrādā un jāievieš normatīvajos aktos prasību, ka visiem būvniecībā nodarbinātajiem, veicot darbus, kuros nepieciešamas noteiktas profesionālas prasmes, jābūt profesionālo kompetenci apliecinošiem dokumentiem.

Prognožu korekcija

Kods	Profesiju grupas nosaukums	Ekonometriskā prognozēšanas modeļa aprēķinātā darbaspēka pieprasījuma izmaiņu prognoze balstoties uz:		Nozares asociācijas korekcijas
		NVA aptaujas datiem	CSP Darbaspēka apsekojuma datiem	
9313	Ēku būvniecības strādnieki	-1388	425	-481*
7111	Ēku būvnieki	-160	1141	-160

Komentējot pētījumu rezultātu nesakritību, eksperts uzsver, ka sarunā paudis savu subjektīvo viedokli, pie kam balstītu uz tiem datiem, kuri ir norādīti intervijas laikā piedāvātajā tabulā, nevis uz viņa kā nozares pārstāvja zināšanām vai pārliecību par situāciju nozarē.

Runājot par ēku būvniecības strādniekiem, patiesais cipars pēc eksperta domām, „... **ir kaut kur pa vidu*” un varētu būt, ka nozarē trūkst ap 1000 ēku būvniecības strādnieku. Pie kam, jāņem vērā, ka dažādi darba devēji atšķirīgi interpretē profesiju klasifikatora kodus. Eksperts uzskata, ka šāda situācija, kurā darba devēju aptaujas un CSP prognozēšanas modelī apstrādāto datu rezultāti ir tik atšķirīgi, veidojas tāpēc, ka CSP balstās uz darba devēju sniegtajām atskaitēm, taču ne visi šīs atskaites iesniedz, līdz ar to uz tiem nevar īsti balstīties. **Darba devēju aptauju kā datu iegūšanas veidu eksperts uzskata par ticamāku avotu.** Taču, tā kā reāli būvniecības uzņēmumā nodarbināto skaits ir mainīgs lielums, kurš ir atkarīgs no gan no darba posma objektā vai objektos, gan no uzņēmuma zaudējuma vai uzvaras kādā iepirkumā u.tml., tad arī aptauju dati ir atkarīgi no tā, kurā brīdī tā ir veikta.

Runājot par profesiju grupu ar kodu 7111 – Ēku būvnieki, eksperts pauž pārliecību, ka **kopumā būvniecībā tirgus samazināšanās rezultātā** ir samanāma zināma profesionālā „sašķobīšanās” un pēc būtības ir notikusi nozarē nodarbināto „pārbīde”, kuras rezultātā augstākas kvalifikācijas darbinieki veic zemākas vai citas profesionālās kvalifikācijas darbu. Tāda situācija izveidojusies, jo krīzes laikā būvniecība ir ļoti sarukusi, ir samazinājies pieprasījums pēc nozares pakalpojumiem, līdz ar to tas ir samazinājies arī pēc augstākas kvalifikācijas speciālistiem.

„... būvinženieris, reāli šodien krīzes laikā un visu mūsu apstākļu rezultātā ... ir noticis tā, ka objektā daudzi būvinženieri šobrīd strādā par darba vadītājiem. Daudzi darba vadītāji strādā par brigadieriem, ar rokām. Darba vadītājs strādā pie galda, bet brigadieris strādā ar

rokām un vada mazākas brigādes. Brigadierī ar kvalifikāciju iemaņām strādā par būvniekiem ... „

Šo iemeslu dēļ **precīzāk izteikties par darbinieku trūkumu vai pārpalikumu profesiju grupās 7111; 7119; 7131; 7115; 7112 un 1323 eksperts nevar, taču akcentēja, ka viņu noteikti trūkst**, jo lielākā daļa no šo kvalifikāciju speciālistiem dodas strādāt uz ārvalstīm (Lietuva, Vāciju u.c.), kur darba tirgus saņem un izmanto kvalifikācētū darbaspēku, kuriem var maksāt kā zemākas kvalifikācijas darbaspēkam, lai gan nodarbina to augstākās kvalifikācijas kompetences. Arī Latvijas viesstrādniekiem ārvalstīs tas ir ekonomiski izdevīgi, jo strādājot zemāka līmeņa kvalifikācijā, viņi saņem lielāku atalgojumu nekā Latvijā.

Kods	Profesiju grupas nosaukums	Darbaspēka pieprasījuma izmaiņu ekonometriskā prognose
1323	Būvniecības jomas vadītāji	-330
7119	Citur neklasificēti būvnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	710
7131	Krāsotāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	594
7115	Namdari un būvgaldnieki	566
7112	Mūrnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	408
2161	Arhitekti	346

Tomēr kopumā, runājot par profesijām būvniecības jomā, eksperts atzīmē, ka, piemēram, **būvniecības jomas vadītāju trūkst, jo viņi ir piespiesti strādāt zemākā kategorijā, līdz ar to viņi it kā ir, taču ne savā profesijā.**

„Jā, jo viss sašķobījies, trūkst. Bet tajā pašā laikā, ļoti daudzi šie te būvniecības jomas vadītāji ir šajos [citos] līmeņos, bet tas, ka viņu trūkst, nenozīme, ka tiešām viņu trūkst.”

Darbaspēka prasmes

Darbaspēka iemaņas un prasmes ekspertam ir grūti novērtēt, jo vērtējums nebūs korekts tāda iemesla dēļ, reālā nodarbinātība nozarē ir „sašķobījusies”. Tā rezultātā, no vienas puses, zemākas kvalifikācijas darbus veic augstākas kvalifikācijas darbinieki. Piemēram, par ēku būvniekiem strādā tehniķi, taču tehniķiem, pēc profesijas standarta būtu jādara citas lietas, līdz ar to viņu darbību grūti novērtēt, jo nevar saprast, kura līmeņa kompetences jāvērtē. Vienlaicīgi ¾ nozares „apakšējos līmeņos” strādājošajiem darbiniekiem nav nekādas profesionālās kvalifikācijas būvniecībā, kas atstāj negatīvu iespaidu uz darba kvalitāti.

Kā būtiska ar darbaspēku saistīta problēma tiek minēts tas, ka darbiniekiem **trūkst izpratnes par pašu būvniecības procesu kopumā**, par visu notiekošo darbību un procesu saistību, pēctecību, savstarpējo ietekmējamību būvniecībā. Kā norāda eksperts, tad būvniecība ir:

„...process, kas prasa izpratni. Un šiem speciālistiem [tiem, kuri kārtos pārbaudījumus kvalifikācijas ieguvei] ir jāvērtē arī izpratne, un, ja viņam nav procesa izpratnes, ja viņš var atbildēt: „jā - nē, balts – melns”, tad ar to ir par maz.”

Runājot par nozarē nodarbināto attieksmi pret darbu, eksperts norāda, ka darbiniekam piemītošā kopējā būvniecības procesa izpratne arī norādīs uz cilvēka ieinteresētu, pozitīvu un atbildīgu attieksmi pret darbu.

Eksperts arī atzīmē, ka būvniecībā visas 7. grupas profesijas liekamas vienā līmenī un uzsver, ka šīs grupas darbiniekiem **jācenšas apgūt pēc iespējams vairāk nozares profesiju attiecīgajā kvalifikācijas līmenī**. Tādejādi cilvēks spētu pielāgoties mainīgajām darba tirgus pieprasījuma izmaiņām un no tā neciestu.

„Šai grupai, lai viņi neciestu no ekonomikas tirgus svārstībām, visideālāk būtu, ja šiem te būvniekiem būtu vairākas profesijas, tad viņš var šīm svārstībām sekot līdz, tad viņš izdzīvos.”

Komentāri par NVA apmācībām

NVA piedāvāto apmācību apjoms jeb stundu skaits būvniecības profesijās būs pietiekamas tikai divos gadījumos:

- 1) Pirmkārt, apmācīt cilvēkus, kuri iepriekš bija jau ieguvuši kvalifikāciju kādā no būvniecības profesijām un vēlas pārkvalificēties vai iegūt otru specialitāti.

- 2) Otrkārt, ja cilvēkam ir vismaz piecu gadu reāla darba pieredze kādā būvniecības profesijām.

Citus cilvēkus, pēc eksperta pārlicības, vispār kategoriski nedrīkst apmācīt, jo viņi iegūs tikai apliecību, taču ne reālu kompetenci darbam nozarē. Arī darba tirgus neiegūs attiecīgās profesijas speciālistu.

„Ja nav pamata, tad nedrīkstam gatavot no bezdarbnieka profesionāli kvalificētu speciālistu. Tāpēc, ka viņam nav izpratnes par šo profesiju, un 160 mācību stundas to arī nedos. Viņš saņems apliecinājumu par apmācību, bet ar to viņš nebūs konkurētspējīgs darba tirgū.”

Ekspertam ir viedoklis un rekomendācijas, kā būtu jārikojas NVA, lai varētu labot esošo situāciju un apmācīt darba tirgum vajadzīgus, derīgus un konkurētspējīgus speciālistus, kuri arī strādātu nozarē. Te uzsvars liekams uz potenciālo apmācāmo atlasī. LBA piedāvā trīs kritērijus, pēc kuriem atlasīt bezdarbniekus apmācībām:

- 1) Iepriekšēja izglītība kādā būvniecības specialitātē, vismaz 2.līmeņa kvalifikāciju.
- 2) Plus/mīnus 5 gadu darba pieredze būvniecībā
- 3) NVA klienta izteikta vēlme jeb motivācija nākotnes profesiju saistīt ar būvniecības nozari (to noteikt var „anketās vai kā citādi”).

Cilvēkam, kuru drīkst apmācīt darbam būvniecībā, obligāti jābūt vai nu izglītībai vai praktiskā darba pieredzei kādā no būvniecības specialitātēm un motivācijai strādāt nozarē. Ja cilvēks neatbilst šiem kritērijiem, tad apmācīt cilvēku būvniecības profesijā nav lietderīgi, jo viņš turpmāk būvniecības nozarē tik un tā nestrādās un tā būs velti izšķiesta nauda.

Mēs tērējam naudu par velti, ja no tā visa ir 10 %... Protams, tas ir labi, ka no bezdarbnieku masas mēs 10% kaut ko apmācam, viņi dabū kaut kādu darbu. Bet cik mēs iztērējam līdzekļus uz tiem 10 % ... mēs varētu to darīt daudz efektīvāk.

Viens no svarīgākajiem aspektiem, lai NVA apmācības būtu lietderīgas un reāli veicinātu bezdarbnieku atgriešanos darba tirgū, ir NVA darbinieku ieguldījums aģentūras klientu reālās motivācijas un vēlmju noskaidrošanā, kā arī profesiju darba satura un apstākļu izskaidrošanā. Piemēram, runājot par būvniecības profesijām, eksperts piedāvā iepazīties ar darba specifiku sekojoši:

Pirms viņu novirza uz kādu no šīm grupām, ir no viņiem [NVA darbiniekiem] jādabū atbilde, vai viņš ir gatavs strādāt bīstamu darbu, šie visi, kas šeit ir uzrakstīti, ir bīstami, grūti, fiziski grūti - jāceļ smagumi, jāiet astoņas stundas un viņi ir netīri, putekļaini ... aukstums, karstums, vējš, caurvējš, lietus, sniegs.

NVA varētu arī atbalstīt būvniecības nozares darba vides sakārtošanas procesu, piemēram, organizējot, informatīvas kampaņas par profesionālo kompetenci apliecinošu dokumentu nepieciešamību būvniecības nozarē strādājošajiem, kā arī par to, kas jādara, lai iegūtu attiecīgos sertifikātus.

Eksperts pozitīvi vērtē NVA piedāvātās apmācības programmu iespējas (gan tālākizglītības, gan mūžizglītības), taču akcentē, ka šo apmācību ietvaros būvniecībā būtu jāapmāca tikai tie NVA klienti, kuriem jau ir kāda pieredze vai zināšanas par darbu nozarē.

Jā, mūžizglītības un tālākizglītības programmās – viennozīmīgi ar abām rokām un kājām – JĀ. Bet attiecībā uz bezdarbniekiem, kuriem līdz šim nav nekādas būvniecības profesijas noteikti – NĒ.

Protams, varētu gadīties, ka arī starp bezdarbniekiem, kuri strādājuši citās nozarēs, ir atsevišķi cilvēki, kuri būtu spējīgi pēc īsa apmācību kursa strādāt būvniecībā, taču šādi gadījumi esot reti. Tāpēc diez vai saimnieciski pārdomāts lēmums būtu tērēt naudu tam, lai apmācītu cilvēkus, kuri ne vēlas, ne spēj strādāt būvniecībā, ne arī strādās nozarē.

Valsts iestāžu atbalsts nepieciešams arī, lai organizētu strādnieku profesionālajai kvalifikācijai nepieciešamo kompetenču pārbaudījumus un attiecīgās profesionālās kvalifikācijas apliecinošu dokumentu iegūšanas iespēju. Šādu sertificēšanas darbu varētu veikt sasaucot eksaminācijas komisijas, kurās tiktu pārstāvēti attiecīgās profesijas vai profesiju grupas profesionāļi, kas pārzina ne tikai bāzes teoriju, bet arī novitātes tehnoloģijās, materiālos u.tml. Te galvenais ir panākt, lai šīs komisijas nebūtu tikai formālas, bet gan objektīvas un stingras profesijā paredzēto nepieciešamo kompetenču pārbaudes un, lai nenotiktu tā, ka kvalifikācijas apliecība tiek piešķirta par parastu „parunāšanu” par un ap lietām. Ar laiku vajadzētu ieviest arī pārsertificēšanu, piem., kā ārstiem, lai nozarē strādājošie profesionāļi sekotu līdzi un varētu strādāt ar jaunajām tehnoloģijām, materiāliem u.tml., kas ienāk būvniecībā.

Salīdzinājums ar darba devēju aptaujas rezultātiem

Kopumā intervija ar Latvijas Būvnieku asociācijas ekspertu sniedz rezultātus un secinājumus, kas lielā mērā sakrīt un apstiprina darba devēju aptaujā iegūtos rezultātus un secinājumus par būvniecības nozari gan attiecībā uz preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņām, gan attiecībā uz darbaspēka pieprasījuma faktiskajām un plānotajām izmaiņām 2013.gada 2.pusgadā un 2014.gada 1.pusgadā.

Darba devēju aptaujas secinājumi	Nozaru asociāciju aptaujas secinājumi
23% procenti darba devēju aptaujas respondentu būvniecības nozarē norādīja, ka preču un pakalpojumu pieprasījums 2013.gada 2.pusgada laikā ir samazinājies; 32% norādīja, ka tas nav mainījies un 38% norādīja, ka tas ir pieaudzis.	Arī 2013.gadā kopumā pieprasījums pēc būvniecības pakalpojumiem bijis samērā stabils, t.i., nemainīgs.
33% procenti darba devēju aptaujas respondentu būvniecības nozarē norādīja, ka preču un pakalpojumu pieprasījums 2014.gada 1.pusgadā samazināsies; 32% norādīja, ka tas nemainīsies un 21% norādīja, ka tas pieaugs.	Eksperts uzskata, ka pieprasījums pēc nozares pakalpojumiem 2014.gada 1.pusgadā nemainīsies. „...eksperts pauž pārliecību, ka kopumā būvniecībā tirgus samazināšanās rezultātā..”
Analizējot plānoto jaunizveidojamo darba vietu sadalījumu profesiju apakšgrupās 2 zīmju līmenī, sarindojot rezultātus pēc to norādīšanas biežuma, salīdzinoši lielāks plānotais jaunu darbinieku pieprasījums tuvākā pusgada laikā sagaidāms tādu jomu speciālistu vidū kā - 71.grupa - Būvnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki (izņemot elektriķus).	Nozarē trūkst ap 1000 ēku būvniecības strādnieku. Precīzāk izteikties par darbinieku trūkumu vai pārpalikumu profesiju grupās 7111; 7119; 7131; 7115; 7112 un 1323 eksperts nevar, taču akcentēja, ka viņu noteikti trūkst.
Kopumā būvniecības nozarē atbilstoši darba devēju aptaujas ekstrapolētajiem datiem plānots izveidot +1817 jaunas darbavietas, bet likvidēt -1501 darbavietas.	

2.2. Intervija ar Latvijas Zemnieku federāciju

Nozares raksturojums

Pieprasījums pēc precēm un pakalpojumiem nozarē pēdējā pusgada laikā varētu būt palielinājies. Pieprasījums ir palielinājies kooperācijas stiprināšanās dēļ un Latvijas produkcijas zīmola spēcīguma dēļ.

Lauksaimniecībā kopumā arvien vairāk var nodrošināt Latvijas tirgus vajadzības. Piemēram, augļkopībā, dārzenkopībā, kā arī šo produktu pārstrādes nozarēs.

Par nākamā pusgada prognozēm ekspertes ir optimistiskas. Pieprasījumu un piedāvājumu visvairāk ietekmē saražotās produkcijas apjoms un tā noieta iespējas mazumtirdzniecībā, kā arī Eiropas Savienības atbalsta programmas.

„Pirmkārt, ir tas, ka ir sadarbība ar lielveikalu tīkliem un lielāki apjomi. Otrkārt, ir dažādas Eiropas Savienības atbalsta programmas, kā „Skolas auglis”. Un arī, ja pašiem iedzīvotājiem būtu lielāka pirktspēja, viņi izvēlētos Latvijas produkciju importa produkta vietā. Tas ir fakts.”

Darbspēka pieprasījuma situācijas raksturojumu 2013.gada 2.pusgadā ekspertēm ir grūti komentēt, savukārt iespējamās **darbspēka pieprasījuma izmaiņas 2014.gada 1.pusgadam dažādās jomās ir prognozējamas dažādas – atsevišķās jomās pieaugs, bet dažās īpaši nemainīsies.**

Esošā situācija 2013.gada 2.pusgadā.	Iespējamās darbspēka pieprasījuma izmaiņas 2014.gada 1.pusgadā?	
Vai darbspēka pieprasījums nozarē ir pieaudzis/samazinājies/nav mainījies? Kāpēc? Kādi ir galvenie ietekmējošie faktori?	Prognozētā tendence	Kāpēc? Ja mainīsies, kādā apjomā?

„Grūti komentēt.”	☒ Pieaug ☐ Samazināsies ☐ Īpaši nemainīsies ☐ Pieaug ☐ Samazināsies ☒ Īpaši nemainīsies	Dārzenkopībā – februārī, pēc zemas kvalifikācijas darbiniekiem. Sezonas strādnieki mazās un vidējās saimniecībās. Lielajās saimniecībās graudkopībā – pietiekami ar pastāvīgajiem darbiniekiem.
-------------------	--	---

Prognožu korekcija

Kods	Profesiju grupas nosaukums	Ekonometriskā prognozēšanas modeļa aprēķinātā darbaspēka pieprasījuma izmaiņu prognoze balstoties uz:	
		NVA aptaujas datiem	CSP Darbaspēka apsekojuma datiem
9213	Jauktu lauksaimniecības kultūru un lopkopības fermu strādnieki	826	-134
9211	Lauksaimniecības kultūru audzēšanas saimniecības strādnieki	-468	-103 400-600
6121	Piena lopu un citu mājdzīvnieku audzētāji	-48 līdz 0 (-24)	-218

Pētījumu rezultātu nesakritības precizējumā eksperte uzskata, ka atbilstoši vai tuvāki reālajai situācijai ir NVA darba devēju aptaujas dati.

9213 grupas gadījumā minēts iemesls par mazo un vidējo uzņēmumu nemodernizēšanos salīdzinājumā ar lieliem uzņēmumiem un viņiem darba rokas ir vajadzīgas.

9211 grupā ekspertei nav precīzi skaidrs, kas tajā ietilpst, bet viņa min, ja 9211 grupā ir citi strādnieki, kuri nav 9213 grupā, tad ekspertes prognozes ir 600-400 cilvēku pieaugums, nevis samazinājums.

6121 grupā – 0 izmaiņas, attiecīgi darbinieku skaits paliks līdzšinējā līmenī atsaucoties uz piensaimniecības piemēru ar slaucējām:

„Piemēram, ir piena ferma. Man vajadzētu pilnas slodzes 3 slaucējas, lai varētu to izdarīt. Bet viņām ir 6 slaucējas, tāpēc, ka uz viņām nevar paļauties un viņas nenāk darbā tā kā katru dienu, bet viņas nāk darbā, kad viņām vajag naudu. Tad, kad viņām ir nauda, tad viņas paņem brīvu – vai nu viņām ir ballīte vai kas cits, beidzas nauda, tad viņas zvana un saka „esmu atkal gatava nākt uz darbu”. Darba likumdošanā droši vien tādi punkti nav paredzēti, bet tad darba devējiem nākas auklēties.”

No otras puses, komentējot darbaspēka pieprasījumu 6121 grupā, eksperte min piensaimniecības uzņēmumu modernizēšanās procesu, kā rezultātā pieprasījums pēc darbiniekiem var būt mazāks (negatīvs). Bet nav skaidrs par citu mājdzīvnieku audzētāju uzņēmumu procesiem.

Komentējot profesiju grupas, kurās sagaidāmas vislielākās **darbaspēka pieprasījuma izmaiņas, eksperte uzskata, tās ir atbilstošas ekonometriskajām prognozēm**. Pieprasījuma izmaiņas atkarīgas no diviem faktoriem: pirmkārt, darba specifika – šajā gadījumā sezonālitate un, otrkārt, saimniecību modernizēšanās temps / attīstība.

Kods	Profesiju grupas nosaukums	Darbaspēka pieprasījuma izmaiņu ekonometriskā prognoze	5.Vai Jūsaprāt darbaspēka pieprasījuma izmaiņu prognoze šīm profesijām ir reāla? 6. Kas ietekmēs šīs izmaiņas?
8341	Lauksaimniecības un mežsaimniecības mašīnu, mehānismu un iekārtu operatori	231	5. Jā; 6. Saimniecību modernizēšanās;
6114	Jauktu lauksaimniecības kultūru audzētāji	317	5. Grūti pateikt, kas ietilpst 6114 grupā; 6. Sezonālitate un lauksaimniecības attīstība;

Darbaspēka prasmes

No vienas puses, lauksaimniecības nozarē ir un saglabāsies pieprasījums pēc sezonas darbu strādniekiem, „darba rokām” bez specifiskas kvalifikācijas un profesionālajām prasmēm. No otras puses, lielie uzņēmumi nozarē modernizējas, darbaspēka pieprasījums krītas, bet tajā pašā laikā rodas konkurence un kvalificēta darbaspēka trūkums ar tehniskām prasmēm un iemaņām.

Tajā pašā laikā dažādās lauksaimniecības nozarēs (neatkarīgi no to lieluma), kurās, starp citu, ir dažādas darbaspēka pieprasījuma vajadzības, **darba devēji apmāca darbiniekus sev**

nepieciešamajām prasmēm, tādējādi paaugstinot to kvalifikāciju. Problēma, kas saistīta ar šo procesu, savukārt, ir **konkurence pēc kvalificēta darbaspēka** lauksaimniecības nozarē.

„Praktiski ir tā, ka darba devēji paņem darbinieku un viņi viņu apmāca. Un tad viņš aiziet pie cita, viņu pārpērk. Lielākoties nāk strādāt zemu kvalificēti darbinieki, viņam ierādi darbu, ceri, ka viņš darīs to labi un apzinīgi. Bet, ja uzrodas traktoristi, citi darbinieki, kas strādā ar tehniku, viņus pārpērk tie, kuri vairāk maksā. Lielas un ekonomiski vairāk subsidētas saimniecības.”

Problēmas risinājums varētu būt Nodarbinātības valsts aģentūras vai citu valsts finansētu apmācību nosacījumos, kuri noteiktu zināmu laika posmu (piemēram, 6 mēneši), kuru apmācītajam darbiniekam būtu jāstrādā Latvijas uzņēmumā vai Latvijā kā pašnodarbinātais vai mazais uzņēmējs.

Tātad laukos **trūkst darbinieku dažādās darbības jomās. Trūkst gan pastāvīgo darbinieku, gan sezonas darbiem (piemēram, ātrai ražas novākšanai u.tml.). Tajā pašā laikā būtiska problēma ir stabila, regulāru, godprātīgu darbinieku trūkums, uz kuriem var paļauties. Sezonas darbiem nepietiek gan profesionālu darbinieku, piemēram, traktoristu, gan palīgstrādnieku, piemēram, roku darbam dārzkopības nozarē.**

„To, ko nevar iemācīt un kas pietrūkst, ir personiskās īpašības – vēlme strādāt, mērķtiecība, atbildība un tādas lietas. Ja viņiem to izdotos iemācīt, tas būtu fantastiski.”

Komentāri par NVA apmācībām

Kvalifikācija	Mācību stundu skaits	9. Vai šīs apmācības līdz šim nodrošinājušas darba tirgū nepieciešamo prasmju apguvi? 10. Ieteikumi, komentāri.
Lauksaimniecības pamati	160-320	9. Ja tās ir apmācības, kuras organizē LLKC (Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs, www.llkc.lv), tad tie ir kvalitatīvi kursi. Tie sniedz pamatus un tad cilvēki „piemācās klāt”.
Bioloģiskā lauksaimniecība	160-320	9. Nezina tādus. Grūti atbildēt. 10. Telefonisks komentārs no LBLA (Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācija, www.lbla.lv) - arī organizācija nezina par šādiem kursiem!
Biškopība	160-320	9. Ļoti augsts pieprasījums, tas liecina par kursu noderīgumu. Šo apmācību rezultātā

		biškopības tirgus Latvijā ir piesātināts, bet tajā pašā laikā tas ir potenciāls eksportam. 10. Vajag turpināt tā, lai rastos uzņēmīgie, kuri kooperētos un eksportētu medu un medus produktus.
--	--	--

Runājot par citām nepieciešamajām apmācībām, **ekspertes norāda uz lauksaimniecības vadības prasmju apmācību nepieciešamību**, it sevišķi tas būtu noderīgi mazo un vidējo uzņēmumu īpašniekiem. Kā arī **mārketinga mazo un vidējo saimniecību vadītājiem būtu noderīgas apmācības.**

Salīdzinājums ar darba devēju aptaujas rezultātiem

Zemkopības joma NACE 2.redakcijas nozaru klasifikācijā vislielākajā mērā ietilpst A nozarē – lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība, līdz ar to, veicot secinājumu šķērsanalīzi, jāņem vērā, ka darba devēju aptaujas rezultāti ir vispārināmi uz visām A nozares jomām, bet nozaru asociāciju interviju rezultāti attiecināmi, galvenokārt, uz zemkopības jomu. Darba devēju aptaujas un nozaru asociāciju intervijas secinājumu šķērsanalīze parāda atbilstības un Latvijas Zemnieku federācijas apstiprinājumu darba devēju aptaujā iegūtajiem rezultātiem gan attiecībā uz preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņām, gan attiecībā uz darbaspēka pieprasījuma faktiskajām un plānotajām izmaiņām 2013.gada 2.pusgadā un 2014.gada 1.pusgadā. Vienlaikus nozares asociācija ir sniegusi atsevišķas būtiskas korekcijas darbaspēka pieprasījuma prognozēs 2014.gada 1.pusgadam.

Darba devēju aptaujas secinājumi	Nozaru asociāciju aptaujas secinājumi
15% procenti darba devēju aptaujas respondentu A nozarē norādīja, ka preču un pakalpojumu pieprasījums 2013.gada 2.pusgada laikā ir samazinājies; 58% norādīja, ka tas nav mainījies un 28% norādīja, ka tas ir pieaudzis. 6% procenti darba devēju aptaujas respondentu būvniecības nozarē norādīja, ka preču un pakalpojumu pieprasījums 2014.gada 1.pusgadā samazināsies; 56% norādīja, ka tas nemainīsies un 26% norādīja, ka tas pieaugs. Kopumā A nozarē (lauksaimniecība,	Pieprasījums pēc precēm un pakalpojumiem nozarē pēdējā pusgada laikā varētu būt palielinājies. Par nākamā pusgada prognozēm ekspertes ir optimistiskas. Pieprasījumu un piedāvājumu visvairāk ietekmē saražotās produkcijas apjoms un tā noieta iespējas mazumtirdzniecībā. Darbaspēka pieprasījuma izmaiņas 2014.gada

mežsaimniecība un zivsaimniecība) atbilstoši ekstrapolētajiem datiem plānots izveidot +477 jaunas darbavietas, bet likvidēt -464 darbavietas, līdz ar to kopumā darbaspēka pieprasījums īpaši nemainīsies, bet dažās jomās varētu pieaugt.

Darbaspēka pieprasījuma ekonometriskās prognozes rāda pieprasījuma pieaugumu pēc darbaspēka virknē nozaru profesijās.

1.pusgadam dažādās jomās ir prognozējamās dažādas – atsevišķās jomās pieaugs, bet dažās īpaši nemainīsies.

Komentējot profesiju grupas, kurās sagaidāmas vislielākās darbaspēka pieprasījuma izmaiņas, eksperte uzskata, tās ir atbilstošas ekonometriskajām prognozēm.

2.3. Intervija ar Drēbnieku biedrību

Nozares raksturojums

Biedrības pārstāve uzskata, ka **drēbnieku situācija Latvijā ir pasliktinājusies.**

„Es varu pateikt, ka nozare ir praktiski iznīcināta, tāpēc, ka ir ienākuši dažādas kvalitātes lēti apģērbi, tāpēc, ka ir lietotie apģērbi, kuri daudzi, starp citu, ir ļoti labas kvalitātes. Bet, nozari kā tādu tas iznīcina. Apģērbs ir pieejams, apģērbs ir lēts, ir izvēle.”

Raugoties nākotnē nozares attīstībai netiek paredzēta izaugsme vai arī drēbnieku darbs saglabāsies kā ekskluzīva parādība, kā lietišķās mākslas virziens un drēbniekus varētu pielīdzināt izciliem amata meistariem.

Vērtējot situāciju pieprasījumā pēc precēm un pakalpojumiem no savas personīgās pieredzes, biedrības pārstāve uzskata, ka **pieprasījums pēc individuālā šuvēju darba noteikti nepieaugs, bet vēl vairāk samazināsies.**

Prognožu korekcija

Kods	Profesiju grupas nosaukums	Ekonometriskā prognozēšanas modeļa aprēķinātā darbaspēka pieprasījuma izmaiņu prognoze balstoties uz:	
		NVA aptaujas datiem	CSP Darbaspēka apsekojuma datiem
7531	Šuvēji un cepuru izgatavotāji	444	79 (40)
7533	Šuvēji, izšuvēji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	352	116 (58)

*„Es domāju drīzāk to mazāko ciparu. Manuprāt, nekāda lielā deficīta nav. Var jau būt, ka tās darba vietas pietrūkst – profesionāls cilvēks, ja uz turieni aiziet – viņu noteikti neapmierina ne darba apstākļi, ne prasītais darba apjoms vai samaksa. **Šuvēji samazināsies, izšuvēji gan varētu nesamazināties, jo tā tagad ir modes lieta.** Tuvākajā laikā **neprognozēju, ka varētu pieaugt pieprasījums pēc šāda darbaspēka.**”*

Darbaspēka prasmes

Kopumā drēbnieku un šuvēju **prasmes nozares pārstāve vērtē kā ļoti labas.**

Biedrības pārstāve uzskata, ka Latvijā šobrīd nekādā veidā netiek kontrolēta šuvēju darbība, kā arī nepastāv nekādi ierobežojumi, lai atvērtu savu šūšanas darbnīcu. Līdz ar to **nozārē ir arī cilvēki, kuru prasmes nav pietiekamas**, lai spētu radīt labas kvalitātes apģērbu.

Komentāri par NVA apmācībām

Vērtējot NVA apmācību apjomu par šuvēju 480 stundas, pārstāve uzskata, ka tas ir pietiekami, lai sagatavotu šuvējas, kuras strādā pie „konveijera”, t.i., masu produkcijai un vieglā apģērba šūšanai bez odes, bet kopumā kvalificētu šuvēju sagatavošanai nepieciešams vairāk stundas.

Savukārt, apģērba un tērpu **piegriešanu, modelēšanu un konstruēšanu var mācīties tikai tad, kad ir apgūtas šūšanas prasmes**. Tāpēc šādas apmācības ir piemērotas tikai jau profesionālām šuvējām.

Biedrības pārstāve minēja, ka **apmācību programmas var papildināt ar dažādu jau speciālu šūšanas tehniku apgūšanu, piemēram tekstilmozaīku, kura šobrīd pasaulē ir populāra un tāda varētu kļūt arī Latvijā**. Turklāt tekstilmozaīkas speciālizācijas apmācība var ļoti veiksmīgi iekļauties mūžizglītības programmās un apmācību ilgumam, ar iepriekšēju pieredzi šūšanā, 3 mēneši būtu pietiekami vai pat arī 100-120 stundās minimumu apgūt.

Salīdzinājums ar darba devēju aptaujas rezultātiem

Lai gan tekstilizstrādājumu ražošana atbilstoši NACE 2. redakcijas nozaru klasifikācijai ietilpst C nozarē (apstrādes rūpniecība), kas, savukārt, darba devēju aptaujas pētījuma rezultātu analīzē ir apvienota B – E nozaru grupā (*B - ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde, C - apstrādes rūpniecība, D - elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana, E - ūdens apgāde; notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija*), kā rezultātā vispārīgus šķērsanalīzes secinājumus par tekstilizstrādājumu ražošanas jomu B-E nozaru grupā starp darba devēju aptauju un Drēbnieku biedrības intervijas rezultātiem nav korekti veikt (jomas ekonomiskās izmaiņas), tomēr interesējošajās tekstilizstrādājumu ražošanas profesiju grupās **Drēbnieku biedrība sniedz komentārus un būtiskas darbaspēka pieprasījuma prognožu korekcijas** attiecībā darba devēju aptaujā iegūtajiem rezultātiem minēto profesiju 4 zīmju griezumā.

Darba devēju aptaujas secinājumi	Nozaru asociāciju aptaujas secinājumi
Jauna darbaspēka pieprasījuma sadalījums detalizētākās profesiju apakšgrupās 4 zīmju	„Raugoties nākotnē nozares attīstībai netiek paredzēta izaugsme. Pieprasījums pēc

līmenī parāda, ka salīdzinoši lielāks plānotais jaunu darbinieku pieprasījums tuvākā pusgada laikā sagaidāms tādu jomu konkrētu speciālistu vidū kā:

- **7531 Šuvēji un cepuru izgatavotāji (īpaši Kurzemē un Latgalē)**
- **7533 Šuvēji, izšuvēji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki (īpaši Pierīgā)**

individuālā šuvēju darba nepieaug, bet vēl vairāk samazināsies. Šuvēji samazināsies, izšuvēji gan varētu nesamazināties, jo tā tagad ir modes lieta. Tuvākajā laikā neprognozēju, ka varētu pieaugt pieprasījums pēc šāda darbaspēka.”

Balstoties uz biedrības komentāriem tika veiktas darbaspēka pieprasījuma ekonometriskā prognožu korekcijas.

2.4. Intervija ar Latvijas Tirgotāju asociāciju

Nozares raksturojums

Eksperts nozares **kopējo attīstību un prognozi nākamajam pusgadam raksturoja kā vērstu uz pakalpojumu un preču patēriņa apjoma pieaugumu**. Tiek novērots apjoma pieaugums dažādu preču iegādē gan pārtikas, gan nepārtikas precēm. Nepārtikas preču grupā **pārdošanas apjomi ir vairāk pieauguši**.

Intervijas gaitā eksperts norāda, ka darbaspēka problēmas nozarē pastāv, it īpaši mazumtirdzniecības pārdevēju vidū. Šajā grupā vērojams pat zināms paradokss, jo vienlaicīgi **pastāv gan liels pieprasījums jeb brīvu mazumtirdzniecības pārdevēju darbavietu skaits, gan tajā pašā laikā ir liels bezdarbnieku skaits ar šādu profesiju**. Tas atklāj problēmas, kuras pastāv tirdzniecības nozarē, tā ir lielā darbinieku mainība, kura ir saistīta ar nepietiekamu atalgojumu un nelabvēlīgiem darba apstākļiem.

Prognožu korekcija

Lai arī eksperts nevar sniegt precīzu komentāru par katru profesiju atsevišķi, tomēr uzsver, ka **realitātei atbilst rādītāji, kuri ir simtos**.

Kods	Profesiju grupas nosaukums	Ekonometriskā prognozēšanas modeļa aprēķinātā darbaspēka pieprasījuma izmaiņu prognoze balstoties uz:	
		NVA aptaujas datiem	CSP Darbaspēka apsekojuma datiem
5223	Veikalu pārdevēji un pārdevēju palīgi	40	1833
3322	Tirdzniecības pārstāvji	1712	454
5222	Vecākie pārdevēji	-48	347
9333	Krāvēji	264	507
4321	Noliktavu darbinieki	44	349

Darbaspēka prasmes

Galvenās prasmes, kuras ir vajadzīgas darbā, ir **ieņemās darbam ar kases aparātu un zināšanas saskarsmes psiholoģijā, kā arī spēja tās izmantot**.

Pārdevēju kvalifikācijas prasības un prasmes ir atšķirīgas starp strādājošajiem lielveikalos un citos veikalos. **Lielveikalu darba specifika, kas Latvijā ir visizplatītākā tirdzniecības forma, nosaka prasību, ka galvenais ir labas prasmes darbā ar kases aparātu**.

Komentāri par NVA apmācībām

Tirdzniecības jomā visvairāk nepieciešamajām profesijām NVA apmācības pēc bezdarbnieku pieprasījuma nebūtu nepieciešamas, taču nepieciešams turpināt NVA tirdzniecības darbinieku apmācības akreditētās profesionālās izglītības programmās pēc darba devēju pieprasījuma. Eksperts norāda, ka **tirdzniecībā pārkvalifikācija un darbinieku izglītošana būtu jāatstāj profesionālo skolu un mūžizglītības centru ziņā. NVA loma vairāk būtu pildīt starpnieku funkciju starp bezdarbniekiem un brīvajām darba vietām.**

Tomēr kā nepieciešamība tiek minēta sertifikācijas sistēmas ieviešana nozarē strādājošajiem.

„Cilvēks ir nostrādājis noteiktu gadu skaitu un vēlas, lai būtu kāds apliecinājums viņa zināšanām un praktiskajām iemaņām. [...] Jebkuram. Jūtam, ka tāda ātra un operatīva profesionālo spēju novērtēšana nozarē nav attīstījusies, bet tas būtu nepieciešams.”

Eksperts uzskata, ka pašreizējā situācijā nozare darbības nodrošināšanai nav nepieciešamas lielākas aktivitātes no darba tirgu atbalstošajām vai pārraugošajām iestādēm. Pašlaik **NVA veikto brīvo darba vietu un bezdarbnieku reģistrāciju uzskata par pilnīgi pietiekamu resursu, kura atbalstu var izmantot un izmanto darba devēji.**

Salīdzinājums ar darba devēju aptaujas rezultātiem

Vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības joma atbilstoši NACE 2.redakcijas nozaru klasifikācijai ietilpst G nozarē, kas, savukārt, darba devēju aptaujas pētījuma rezultātu analīzē ir apvienota G – J nozaru grupā (G - vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts, H - transports un uzglabāšana, I - izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi, J - informācijas un komunikācijas pakalpojumi). 29% no darba devēju aptaujas respondentiem šajā nozaru grupā darbojas tieši G nozarē (vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts), kā rezultātā var veikt korektus šķērsanalīzes secinājumus par tirdzniecības jomu starp darba devēju aptauju un Latvijas Tirgotāju asociācijas intervijas rezultātiem. Šie secinājumi lielā mērā parāda atbilstību un Latvijas Tirgotāju asociācijas apstiprinājumu darba devēju aptaujā iegūtajiem rezultātiem gan attiecībā uz preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņām, gan attiecībā uz darbaspēka pieprasījuma faktiskajām un plānotajām izmaiņām 2013.gada 2.pusgadā un 2014.gada 1.pusgadā. Vienlaikus nozares asociācija ir sniegusi atsevišķas korekcijas darbaspēka pieprasījuma prognozēs 2014.gada 1.pusgamam.

Darba devēju aptaujas secinājumi

Nozaru asociāciju aptaujas secinājumi

27% procenti darba devēju aptaujas respondentu G - J nozaru grupā norādīja, ka preču un pakalpojumu pieprasījums 2013.gada 2.pusgada laikā ir samazinājies; 36% norādīja, ka tas nav mainījies un 30% norādīja, ka tas ir pieaudzis.

21% procenti darba devēju aptaujas respondentu G - J nozaru grupā norādīja, ka preču un pakalpojumu pieprasījums 2014.gada 1.pusgadā samazināsies; 35% norādīja, ka tas nemainīsies un 28% norādīja, ka tas pieaugs, bet 15% nav skaidras atbildes.

Kopumā G - J nozaru grupā atbilstoši ekstrapolētajiem datiem 2014.gada 1.pusgadā plānots izveidot +2961 jaunas darbavietas, bet likvidēt -1833 darbavietas, līdz ar to kopumā darbaspēka pieprasījums šajā nozaru grupā, lai arī salīdzinoši nedomā, tomēr pieaugs.

Darbaspēka pieprasījuma ekonometriskās prognozes rāda pieprasījuma pieaugumu pēc darbaspēka virknē nozaru profesijās.

Eksperts atzīst, ka kopumā par var runāt par preču un pakalpojumu pieprasījuma pieaugumu.

Kopējo attīstību un prognozi nākamajam pusgamam eksperts raksturoja kā vērstu uz pakalpojumu un preču patēriņa apjoma pieaugumu.

Lai arī eksperts nevar sniegt precīzu komentāru par darbaspēka pieprasījuma izmaiņām katrai profesijai atsevišķi, tomēr uzsver, ka darbinieku pieprasījuma pieaugums 2014.gada 1.pusgadā turpinās būs augsts un skaitļi prognozēti simtos.

2.5. Intervija ar Drošības biznesa asociācija

Nozares raksturojums

Valsts un pašvaldību iestāžu pieprasījums pēc drošības biznesa pakalpojumiem ienes nozarē zināmu stabilitāti, jo tas ir **nemainīgs**. Vienīgais mainīgais lielums ir uzņēmums, kurš vinnē konkrētajos iepirkumos, un tas, savukārt ietekmē to, kuram uzņēmumam, cik daudz darbinieku būs vajadzīgi iepirkuma noteiktajā termiņā.

Pēc eksperta domām 2014.gada 1.pusgadā **darbaspēka un pakalpojumu pieprasījums drošības nozarē nemainīsies**.

Eksperts, runājot par kopējo situāciju drošības biznesa nozarē, vienlaicīgi iezīmēja arī aktuālās problēmas, kuras saistītas ar darbaspēka kvalitāti un pieejamību. Kopumā **pieprasījums pēc apsardzes pakalpojumiem kopš ekonomiskās krīzes sākuma ir samazinājies tieši privātajā sektorā, bet valsts sektorā faktiski palicis nemainīgs**.

Darba apjoma samazināšanās veicināja arī cilvēku aizplūšanu no nozares. Taču tajā pašā laikā nozarē ir vērojams **kvalificēta darbaspēka**, kuram piemistu visas nepieciešamās kompetences un personības raksturojumi **iztrūkums**.

Prognožu korekcija

Kods	Profesiju grupas nosaukums	Ekonometriskā prognozēšanas modeļa aprēķinātā darbaspēka pieprasījuma izmaiņu prognoze balstoties uz:	
		NVA aptaujas datiem	CSP Darbaspēka apsekojuma datiem
5414	Apsargi	-130	517 (Trūkst darbinieku)

Saskaņā ar asociācijas rīcībā esošajiem datiem, sertifikātus ir saņēmuši apmēram no 13 līdz 14 tūkstošiem cilvēku. Pēc eksperta domām, reālajā **darba vidē trūkst kvalificētu apsardzes darbinieku**, jo pašlaik uzņēmumu iekšējos drošības dienestos strādā mazkvalificēti cilvēki, kuri veic tikai daļu drošības jomas uzdevumu, piemēram, skatās, lai veikalos nezog preces.

Darbaspēka prasmes

Apsarga darba veicējam nepieciešamas dažādas prasmes, kuras ir atkarīgas no tā, kādā objektā indivīds strādā – vai viņš ir vienkārši sargs, kurš atver un aizver vārtus, vai strādā par apsargu kādā valsts iestādē, vai veic vēl citus pienākumus.

Pamatā ir jābūt:

- **saskarsmes prasmēm** – noteikti, ja strādā veikalos, iestādēs u.tml.;
- **valodu zināšanām** – latviešu un krievu valoda obligāti visiem. Bet tiem, kuri strādā valsts iestādēs, nepieciešamas ir arī angļu valodas pārzināšana;
- **juridiskās zināšanas** – lai zinātu kā rīkoties noteiktās situācijās u.tml.;
- **fiziskā sagatavotība** – tiem, kuri veic inkasāciju un fizisko apsardzi. Tie, kuri veic nenozīmīgu objektu apsardzi, visbiežāk tie ir pensionāri, varētu sertifikātu iegūt arī bez fiziskās sagatavotības, jo objektos parasti ir trauksmes poga;
- **psiholoģiskā noturība** paaugstināta stresa apstākļos – šobrīd šī īpašība netiek atsevišķi novērtēta, tāpēc būtu ideāli, ja pirms apmācības uzsākšanas jau varētu veikt psiholoģisko testu (līdzīgi kā tas notiek policijā), lai izvērtētu indivīda iespējas un piemērotību apsarga darbam.

Komentāri par NVA apmācībām

NVA piedāvāto apmācību apjoms - 160 stundas - ir nepietiekams, jo šajā mācību laikā atsevišķi nav paredzētas prakses iespējas. Tikai teorētisko zināšanu iegūšana ir nepietiekama, lai cilvēks varētu uzsākt apsarga darbu.

„Mums ir vajadzīgs kvalificēts darbspēks. Kopā ar arodbiedrībām strādājam pie tā, lai palielinātu apmācību procesu, nevis tikai 160 stundas, bet vairāk un praksi, lai cilvēks var pārlicināties, vai viņš atbilst tiem kritērijiem un grib strādāt šo darbu. [...] Cilvēks, kurš vēl nav ieguvis sertifikātu, bet grib, mācās un pēc tam 3 mēnešus strādā. Mācās un ir prakse. Un darba devējs uzreiz redz: ko var, ko nevar.”

Salīdzinājums ar darba devēju aptaujas rezultātiem

Drošības biznesa jomas profesijas (galvenokārt, apsargi) ir nodarbināti gandrīz visās nozarēs, tomēr atbilstoši darba devēju aptaujas datiem galvenās izmaiņas apsardzes darbinieku pieprasījumā tiek prognozētas K – N nozaru grupā (K - finanšu un apdrošināšanas darbības, L - operācijas ar nekustamo īpašumu, M - profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi, N - administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība) – neliels samazinājums un G – J nozaru grupā (G – vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts, H – transports un uzglabāšanas, I – izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi un J – informācijas un komunikācijas pakalpojumi) – neliels pieaugums. Darba devēju aptaujas rezultātu tendences attiecībā uz darbspēka pieprasījumu apsardzes darbinieku profesijā apstiprina Latvijas Drošības

biznesa asociācija, norādot, ka 2014.gada 1.pusgadā darbaspēka un pakalpojumu pieprasījums drošības nozarē īpaši nemainīsies.

Darba devēju aptaujas secinājumi	Nozaru asociāciju aptaujas secinājumi
2013.gada 2.pusgada laikā apsargu profesijā uzņēmumos ir bijušas 30 ilgstošas vakances. Kopumā apsargu profesijā atbilstoši darba devēju aptaujas datiem darbaspēka pieprasījums 2014.gada 1.pusgadā nedaudz samazināsies. Apsargu vakanču samazinājums galvenokārt tiek prognozēts K – N nozaru grupā (K - finanšu un apdrošināšanas darbības, L - operācijas ar nekustamo īpašumu, M - profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi, N - administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība), bet neliels pieaugums tiek prognozēts G – J nozaru grupā (G – vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts, H – transports un uzglabāšanas, I – izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi un J – informācijas un komunikācijas pakalpojumi).	Kopumā pieprasījums pēc apsardzes pakalpojumiem kopš ekonomiskās krīzes sākuma ir samazinājies tieši privātajā sektorā, bet valsts sektorā faktiski palicis nemainīgs. Pēc eksperta domām 2014.gada 1.pusgadā darbaspēka un pakalpojumu pieprasījums drošības nozarē nemainīsies.

2.6. Intervija ar Latvijas Kokrūpniecības federāciju

Nozares raksturojums

Galvenais faktors, kas ietekmē preču un pakalpojumu pieprasījumu nozarē, ir **ciršanas apjoms, kas kopumā valstī samazinās**. Tas tiešā veidā ietekmē pirmsapstrādes uzņēmumus, piemēram, zāģētavas, un to izlaides apjomus. Tikpat cieši ar ciršanas apjomiem valstī ir saistītas tādas apakšnozares kā **mežizstrāde un kokvedēju transports. Šajās apakšnozarēs eksperts norāda uz samazinājumu 2013.gada 2.pusgadā un 2014.gada 1.pusgadā**. Visās pārējās apakšnozarēs gaidāms neliels pieaugums. **Kopējais nozares pieaugums gadā ir 2-3%. Salīdzinājumā ar 2013.gada 1.pusgadu 2.pusgadā nozarē nav gaidāmas būtiskas izmaiņas.**

Eksperts izsaka viedokli, ka **2014.gada 1.pusgadā nozarē būtiski darbaspēka pieprasījums nemainīsies. Tas būs nedaudz lielāks, bet ne būtiski**. Būtisks pieprasījuma pieaugums varētu veidoties kokvedēju šoferiem. Kā iemesls tiek minēta valsts noteiktā prasība, ka turpmāk uz viena kokvedēja jābūt vismaz trīs kokvedēju šoferiem (līdzšinējo divu vietā). Tādejādi tie uzņēmumi, kuri ir vinnējuši konkursos, meklēs šos šoferus. Tos var piesaistīt no uzņēmumiem, kuri nav vinnējuši konkursos, taču kopumā deficīts ir, un pieprasījums ir lielāks nekā piedāvājums. Eksperts prognozē, ka **kokvedēju šoferu profesijā varētu būt ap 100 jaunām darba vietām**. Citas apakšnozares, kurās būtu gaidāms būtisks darbaspēka pieprasījuma pieaugums, ekspertam grūti nosaukt.

Tiek norādīts, ka nozarē pastāvīgi **trūkst darbagaldu operatori** – tādi, kuri prot strādāt ar datoru vadāmiem darba galdiem. Šo speciālistu trūkums ir jūtams visu laiku. Eksperts izsaka viedokli, ka **ar kādiem 300-400 speciālistiem šis deficīts tiktu apmierināts**. Nozarē **trūkst arī tehnologi–elektriķi** - cilvēki, kuri spēj apkalpot šīs mašīnas. Pēc šiem speciālistiem ir augsts pieprasījums arī citās nozarēs.

Attiecībā uz kvalificēto darbaspēku notiek „pārpirkšanas pasākumi”, piesolot lielāku algu. Savukārt, **pieprasījums darba tirgū pēc zemas kvalifikācijas strādniekiem, ņemot vērā nozares tehnoloģiju attīstību, samazinās**. Eksperts pauž viedokli, ka līdzīga tendence turpināsies.

Prognožu korekcija

Kods	Profesiju grupas nosaukums	Ekonometriskā prognozēšanas modeļa aprēķinātā darbaspēka pieprasījuma izmaiņu prognoze balstoties uz:	
		NVA aptaujas datiem	CSP Darbaspēka apsekojuma datiem
7523	Kokapstrādes instrumentu un darbgaldu regulētāji un operatori	376	38
8172	Koksnes apstrādes iekārtu operatori	288	107
7522	Mēbeļu un citu koka izstrādājumu ražotāji	322	215

Profesijā „Kokapstrādes instrumentu un darbgaldu regulētāji un operatori” (**kods 7523**) (moderno darba galdu speciālisti) eksperts **sliecas piekrist NVA aptaujas datiem**.

Attiecībā par „Koksnes apstrādes iekārtu operatoriem” (**kods 8172**) tiek izteikts viedoklis, ka šajā gadījumā prognoze varētu būt **tuvāka CSP** darbaspēka apsekojuma datiem. Tiek minēts piemērs, ka pēc 2012.gada jūlija datiem bija vairāk kā 900 bezdarbnieki, kuri ir strādājuši kā kokrūpniecības operatori, bet tikai 3 atbilda CSP prasībām profesijas grupai „Kokapstrādes iekārtu operatori”. Problēmas uzskaitē, rada profesiju klasifikatoru kodu nepareiza izmantošana – nereti zemākās kvalifikācijas darbinieki tiek norādīti kā augstākas un otrādi.

Attiecībā par „Mēbeļu un citu koka izstrādājumu ražotāji” (**kods 7522**) eksperts vairāk ticētu **CSP prognozei**. Mēbeļu nozarē nevajadzētu būt tik lielam iztrūkumam absolūtos ciparos kā kokrūpniecībā. Mēbeļu nozare nodarbina apmēram 6'000 darbinieku, kokrūpniecība 20'000. Mēbeļu nozares apgrozījums 2012.gadā bija apmēram 130 miljoni LVL, kamēr kokrūpniecības apgrozījums sastādīja 1,2 miljardi LVL: „*Nevar būt, ka mēbeles un kokrūpniecība ir vienādos ciparos.*”

Darbaspēka prasmes

Eksperts norāda, ka darbinieku prasmes **kopumā ir apmierinošas**, īpaši uzņēmumos, kas nozarē darbojas ilgāku laiku.

*„Uzņēmumos, kur ir „vecie buki”, prasmju līmenis tiek piedzīts līdz vajadzīgam līmenim. Šajā nozarē cīņa notiek par minūtēm un milimetriem, jo rezultātā tas dod lielu ietaupījumu. Un šajās vietās tiek ieguldīta šī apmācības sistēma. **Bieži tas prasa svešvalodu zināšanas un ne vienmēr darbiniekiem tās ir.**”*

Eksperts atzīst, ka **labākas varētu būt svešvalodu zināšanu prasmes**, kaut gan pēdējos gados situācija ir uzlabojusies. Tehnikas izmantošanas instrukcijas labāk lasīt ir angļu, vācu vai krievu valodā, nevis latviski, kur ļoti bieži ir slikts tulkojums. Valodas, kas nozarē cirkulē ir **angļu, vācu, krievu un franču valodas, bet prioritāte ir angļu valodai**.

Kā problēma tiek norādīta arī **atbildības sajūtas trūkums, tai skaitā gan pret veicamo darbu, gan pret sevi pašu attiecībā par darba drošību, un nespēja redzēt kopainu un likumsakarības**.

Attiecībā par profesionālām prasmēm eksperts atzīst, ka **skolu mācību programmas neatbilst tirgus prasībām** gan gan aprīkojuma ziņā, gan skolotāju kvalifikācijas ziņā, t.i., darba tirgū reāli tiek izmantotas jaunākas tehnoloģijas nekā māca skolās. Eksperts norāda, ka nozare daļēji subsidē apmācību un iesaistās tās procesā, piedāvājot iekārtas un mācībspēku.

Komentāri par NVA apmācībām

Attiecībā uz nepieciešamo mācību stundu skaitu profesijas apmācībai eksperts norāda, ka uz to ir neiespējami atbildēt. Tiek izteikts viedoklis, ka universāls risinājums bezdarbnieku apmācībā (vai darbinieku pārkvalifikācijā) nav iespējams.

Eksperts atzīst, ka **uzņēmumi reti kad meklē darbiniekus starp bezdarbniekiem, jo šos darbiniekus pārkvalificēt ir vissarežģītāk gan no motivācijas, gan no prasmju līmeņa viedokļa**.

Runājot par NVA apmācību, eksperts norāda gan uz pozitīviem, gan negatīviem aspektiem. **Pozitīvi ir, ka cilvēkiem tiek dota iespēja mācīties, jo uzņēmumiem ir nepieciešami ne tikai augstākās raudzes speciālisti**. Savukārt, pēc eksperta domām, zemākās cenas princips, organizējot bezdarbnieku apmācību un pārkvalifikāciju, ir būtiski mazinājis apmācību kvalitāti. Uzņēmumiem ir jāizvēlas, vai apmācīt/pārkvalificēt esošos darbiniekus, vai ņemt no arodskolām, kur apmācības kvalitātes celšanā piedalās LKF. Taču ne viens no šiem minētajiem nav NVA klienti. Tāpēc nākotnē NVA būs vēl grūtāk nodrošināt apmācību, jo būs arvien mazāks pieprasījums pēc mazkvalificētā darbaspēka, vai arī atalgojums būs tik zems, ka cilvēki paši to negribēs darīt.

Kopumā kokrūpniecības nozares darbinieku kvalificēšanas kontekstā lielā mērā darbojas brīvā tirgus princips, kurā darba devēji izvēlas sev piemērotāko darbinieku atlases un apmācību veidu,

vienlaikus saglabājot sadarbību ar izglītības iestādēm kvalificētu darbinieku nodrošināšanā (vēlāk tos papildus apmācot).

Salīdzinājums ar darba devēju aptaujas rezultātiem

Kokrūpniecības joma NACE 2.redakcijas nozaru klasifikācijā daļēji ietilpst A nozarē (lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība) un daļēji B-E nozaru grupā pie apstrādes rūpniecības (B - ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde, C - apstrādes rūpniecība, D - elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana, E - ūdens apgāde; notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija) un mazākā mērā citās nozarēs (piemēram, H – transports un uzglabāšana), līdz ar to nevar korekti veikt vispārīgus šķērsanalīzes secinājumus par preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņām nozares griezumā starp darba devēju aptaujas un nozaru asociāciju intervijas rezultātiem, tomēr salīdzinot abu pētījumu rezultātu tendences par kokrūpniecības jomas un minēto nozaru attīstību preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņu griezumā, ir redzama skaidra sakritība, t.i., gan darba devēju aptauja, gan nozares asociācijas intervijas rezultāti kokrūpniecībā lielā mērā norāda uz situācijas stabilitāti (būtisku nemainīšanos) ar nelielu pieaugumu atsevišķās profesiju grupās. Vienlaikus abu pētījumu rezultāti ļauj veikt šķērsanalīzes secinājumus attiecībā uz darbaspēka pieprasījuma izmaiņas kokrūpniecības profesijās - tie parāda atbilstības un Latvijas Kokrūpniecības federācijas apstiprinājumu darba devēju aptaujā iegūtajiem rezultātiem gan attiecībā uz darbaspēka pieprasījuma plānotajām izmaiņām 2014.gada 1.pusgadā. Tāpat nozares asociācija ir sniegusi atsevišķas korekcijas darbaspēka pieprasījuma prognozēs 2014.gada 1.pusgadam.

Šķērsanalīzes secinājumi kopumā ļauj novērtēt darbaspēka pieprasījuma prognozes kokrūpniecības jomā kā apstiprinātas un ticamas.

Darba devēju aptaujas secinājumi	Nozaru asociāciju aptaujas secinājumi
Darba devēju aptaujas rezultāti apliecina, ka kokrūpniecības jomā pieaugs darbaspēka pieprasījums šīs jomas profesijās (8172 Koksnes apstrādes iekārtu operatori; 7523 Kokapstrādes instrumentu un darbgaldu regulētāji un operatori; 7522 Mēbeļu un citu koka izstrādājumu ražotāji, u.c.) Likumsakarīgi arī darbaspēka pieprasījuma ekonometriskās prognozes rāda darbaspēka pieprasījuma pieaugumu ar kokrūpniecību saistītās profesijās.	Trūkst darbagaldu operatori. Šo speciālistu deficīts tiktu apmierināts ar kādiem 300-400 speciālistiem. Kokvedēju šoferu profesijā varētu būt ap 100 jaunām darba vietām. Kvalificētais darbaspēks ir nepārtrauktā deficītā, kamēr pieprasījums darba tirgū pēc zemas kvalifikācijas strādniekiem, ņemot vērā nozares tehnoloģiju attīstību, samazinās.

15% procenti darba devēju aptaujas respondentu A nozarē norādīja, ka preču un pakalpojumu pieprasījums 2013.gada 2.pusgada laikā ir samazinājies; 58% norādīja, ka tas nav mainījies un 28% norādīja, ka tas ir pieaudzis.

6% procenti darba devēju aptaujas respondentu būvniecības nozarē norādīja, ka preču un pakalpojumu pieprasījums 2014.gada 1.pusgadā samazināsies; 56% norādīja, ka tas nemainīsies un 26% norādīja, ka tas pieaugs.

Kopējais nozares pieaugums gadā ir 2-3%. Salīdzinājumā ar 2013.gada 1.pusgadu 2.pusgadā nozarē nav gaidāmas būtiskas izmaiņas.

2014.gada 1.pusgadā nozarē būtiski darbaspēka pieprasījums nemainīsies. Tas būs nedaudz lielāks, bet ne būtiski.

2.7. Intervija ar Latvijas Elektrotehnikas un elektronikas rūpniecības asociāciju

Nozares raksturojums

Savas nozares izvērtējumu asociācija veic regulāri vienu reizi gadā. Tāpēc šobrīd vēl nav pieejami jaunākie dati, jo nozares uzņēmumu aptauja par 2013.gadu un nākamā gada prognozēm notiks 2014.gada februārī.

Elektrotehnikas un elektronikas rūpniecības **nozare izteikti ir vērsta uz eksportu un šobrīd ir pietiekams pieprasījums, lai nodrošinātu uzņēmumu attīstību ar nelielu tendenci uz izaugsmi.**

„Patreiz nozares uzņēmumi neprognozē samazinājumu, attīstība vai nu pieaugs vai paliks esošajā līmenī. Uzņēmumu piedāvātie produkti un pakalpojumi, apmēram 80%, ir orientēti uz eksportu un šobrīd pieprasījums aug.”

Eksperts novērtē, ka plānotais **pieaugums nozarē varētu sasniegt 10%.**

Notiekot nozares attīstībai, vienlaicīgi pastāv arī pieprasījums pēc darbaspēka. Uzņēmumu plāni apstiprina to, ka **drīzāk varētu pieaugt pieprasījums pēc darbiniekiem.**

Prognožu korekcija

Kods	Profesiju grupas nosaukums	Darbaspēka pieprasījuma izmaiņu ekonometriskā prognoze	Nozares komentārs / vērtējums / korekcija
8212	Elektrisko un elektronisko iekārtu un izstrādājumu montieri	-122	Prognoze nav pamatota

Eksperts **nepiekrīt ekonometriskās prognozes rādītājiem, jo nav novērojams darbaspēka pārpalikums nozarē.** „Mūsu asociācijas uzņēmumi neplāno šādu samazinājumu, jo 122 – tas ir liels skaitlis nozarei. Jo mums **tiešām trūkst darbinieku.**”

Darbaspēka prasmes

Runājot par darbinieku sagatavotību un prasmēm, eksperts atzīst, ka **vidējā līmeņa speciālisti ir pietiekami kvalificēti.** Lielākās problēmas ir augstākā līmeņa speciālistu vidū – „*nepieciešami spēcīgāki jaunie speciālisti augstākās izglītības līmenī*”.

Komentāri par NVA apmācībām

Šobrīd asociācija ir uzsākusi sadarbību ar NVA un ir apņēmusies informēt nozares uzņēmumus par NVA piedāvātajām iespējām sadarbībai ar darba devējiem, piemēram, prakses iespējas pie darba devēja. Attiecībā uz NVA apmācību vērtējumu, eksperta komentārs bija īss:

*„No NVA apmācību ziņā šobrīd nav nekas nepieciešams. Pašreiz mēs savu uzņēmumu vajadzības nodrošinām, izmantojot LIAA, kas ir partnerības programmas ietvaros organizētas darbinieku apmācības. **Darbaspēka iztrūkums nozarē ir attiecībā uz augstākā profesionālā līmeņa darbiniekiem, un šajā ziņā NVA nevar sagatavot tāda līmeņa speciālistus.**”*

Salīdzinājums ar darba devēju aptaujas rezultātiem

Elektrotehnikas un elektronikas rūpniecība NACE 2.redakcijas nozaru klasifikācijā ietilpst daudzās nozarēs, līdz ar to nevar korekti veikt vispārīgus šķērsanalīzes secinājumus par preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņām nozares griezumā starp darba devēju aptaujas un nozaru asociāciju intervijas rezultātiem, tomēr salīdzinot abu pētījumu rezultātu tendences par darbaspēka pieprasījuma pieaugumu elektrotehnikas un elektronikas rūpniecībā 2014.gada 1.pusgadā un nozaru attīstību preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņu griezumā, var novērot atbilstību, t.i., gan darba devēju aptauja, gan nozares asociācijas intervijas rezultāti lielā mērā norāda uz izaugsmi, ar izņēmumu vienā profesiju grupā. Līdz ar to kopumā var uzskatīt, ka darbaspēka pieprasījuma prognozes ir pārbaudītas un ticamas, bet vienā profesiju grupā (8212 Elektrisko un elektronisko iekārtu un izstrādājumu montieri) tiks veikta padziļināta prognožu analīze un nepieciešamības gadījumā sadarbībā ar nozares asociāciju tiks veikta šīs prognozes korekcija.

Darba devēju aptaujas secinājumi	Nozaru asociāciju aptaujas secinājumi
Darbaspēka pieprasījuma elektrotehnikas un elektronikas rūpniecībā 2014.gada 1.pusgadā kopuma pieaugums gandrīz visās saistošajās profesijās (+/- norāda pieprasīto speciālistu skaita pieaugumu vai samazinājumu).	Elektrotehnikas un elektronikas rūpniecības nozare izteikti ir vērsta uz eksportu un šobrīd ir pietiekams pieprasījums, lai nodrošinātu uzņēmumu attīstību ar nelielu tendenci uz izaugsmi.
2151 Elektroinženieri +115 / -0	Plānotais pieaugums nozarē varētu sasniegt 10%.
8212 Elektrisko un elektronisko iekārtu un izstrādājumu montieri +75 / -122 (papildus 300 darbinieku nomaīņa)	Uzņēmumu plāni apstiprina to, ka drīzāk varētu pieaugt pieprasījums pēc darbiniekiem.
7411 Būvelektriķi un tiem radniecīgu jomu	

elektriķi +69 / -0	Nozares eksperts nepiekrīt ekonometriskās prognozes rādītājam -122 profesijai 8212 Elektrisko un elektronisko iekārtu un izstrādājumu montieri, jo nav novērojams darbaspēka pārpalikums nozarē. Nozarē trūkst darbinieku.
3113 Elektrotehnikas speciālisti +49 / -0	
3114 Elektronikas speciālisti +0 / -37	
7421 Elektronikas mehāniķi un apkalpotāji +30 / -0	

2.8. Intervija ar Pasažieru pārvadātāju asociāciju

Nozares raksturojums

Plānojot tuvāko pusgadu, nozarē nav paredzams būtiskas pārmaiņas. Pakalpojumu pieprasījumam nozarē, pēc eksperta teiktā, vajadzētu palikt vai nu tādā pašā līmenī vai nedaudz samazināties. Iespējamā samazinājuma iemesls ir kopējā pasažieru skaita kritums, kas saistīts ar ekonomisko situāciju valstī, kas veicina cilvēku migrāciju – pārcelšanos uz lielākām apdzīvotām vietām, kā arī aizbraukšanu no Latvijas.

Eksperts norāda, ka vēl nav iespējams komentēt situāciju Rīgā, jo nav skaidri zināms, kādi būs un vai vispār būs braukšanas atvieglojumi tiem cilvēkiem, kuri ir deklarējušies Rīgā. Sekas šai situācijai varētu būt tādas, ka Pierīgā dzīvojošie cilvēki sabiedrisko transportu izmantos mazāk, savukārt Rīgā sabiedriskā transporta intensitātīte varētu pieaugt, līdz ar to varētu runāt par pieprasījuma pieaugumu Rīgā, bet samazinājumu Pierīgā.

Kā norāda eksperts, šāda situācija ietekmēs tikai Rīgu, bet pilsētās un vietējos reģionālajos pārvadājumos būtisku izmaiņu nebūs.

Prognožu korekcijas

Kods	Profesiju grupas nosaukums	Ekonometriskā prognozēšanas modeļa aprēķinātā darbaspēka pieprasījuma izmaiņu prognoze balstoties uz:	
		NVA aptaujas datiem	CSP Darbaspēka apsekojuma datiem
8322	Vieglo automobiļu, taksometru un mazietilpīgo kravas automobiļu un mikroautobusu vadītāji	40	471 (~pa vidu 256)

Eksperts norāda, ka reālajai situācijai atbilstošie dati ir „*kaut kur pa vidu*”. Norāda, ka prognozes par darbaspēka pieprasījumu vai pārpalikumu mainās. Problēmas radīsies tajā brīdī, ka tie autobusu vadītāji, kuri ir sasnieguši pensijas vecumu vai to drīz sasniegs, vairs nevēlēsies strādāt.

Darbaspēka prasmes

Runājot par nepieciešamajām prasmēm, kāds ir vajadzīgas autobusu šoferiem, eksperts norāda, ka **svarīgas ir gan komunikācijas prasmes, gan tehniskās zināšanas**. Autobusa vadītājam savā

ikdienas darbā nākas sastapties ar dažādiem cilvēkiem, tāpēc ir jāprot kontaktēties un, ja nepieciešams arī uz klausīt dažādas negācijas gan par situāciju valstī, gan pārvaldājumu kvalitāti.

Savukārt, runājot par izmaiņām, ko nozarē ienes laikmets, eksperts komentē, ka **tehniskās zināšanas ir nepieciešams atjaunināt**. Tā kā attīstās un mainās autobusu tehniskais nodrošinājums – autobusi kļūst modernāki, aprīkoti ar dažādām mūsdienu tehnoloģijām, tad arī vadītājam ir jāspēj pielāgoties un apgūt jauno tehnisko aprīkojumu.

Ņemot vērā, ka autobuss ir nopietna investīcija, darba devējs ir ieinteresēts piesaistīt darbiniekus ar **augstu atbildības sajūtu** – autobusu nevar uzticēt kuram katram.

Komentāri par NVA apmācībām

Mācību stundu apjomu ir grūti vērtēt; eksperts uzskata, ka būtiskāks par stundu skaitu ir piedāvātais mācību saturs.

Kvalifikācija / Programma	Mācību stundu skaits
Autoelektriķis	960
Automehāniķis	960
Loģistikas darbinieks	960
Noliktavas pārzinis	960
Preču pārvaldājumu organizēšana	160-320

Pēc eksperta domām, mācību process būtu jāorganizē atsevišķi cilvēkiem ar priekšzināšanām un tādiem, kuriem zināšanu nav.

Runājot par NVA piedāvātajām apmācībām, nozares pārstāvis uzskata, ka ir **jābūt pietiekami nopietnam potenciālo apmācāmo atlases procesam**, kā arī pēc tam **jābūt efektivitātes mērījumam**, t.i., jāved uzskaitē, cik cilvēku pēc attiecīgo apmācību beigšanas strādā apgūtajā profesijā.

Pasažieru nozarei ļoti būtiska un **nepieciešama ir autobusu šoferu apmācība**.

Salīdzinājums ar darba devēju aptaujas rezultātiem

Pasažieru pārvaldātāju joma NACE 2.redakcijas nozaru klasifikācijā ietilpst G nozarē, kas, savukārt, darba devēju aptaujas pētījuma rezultātu analīzē ir apvienota G – J nozaru grupā (G -

vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts, H - transports un uzglabāšana, I - izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi, J - informācijas un komunikācijas pakalpojumi). Šķērsanalīzes secinājumi par pasažieru pārvadājumu jomu starp darba devēju aptauju un asociācijas intervijas rezultātiem lielā mērā parāda atbilstību un apstiprinājumu darba devēju aptaujā iegūtajiem rezultātiem, īpaši, attiecībā uz preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņām. Attiecībā uz darbaspēka pieprasījuma plānotajām izmaiņām 2014.gada 1.pusgadā nozares pārstāvis norāda uz īpaši nemainīgu pakalpojumu pieprasījumu, tomēr vienlaikus sniedz korekcijas darbaspēka pieprasījuma prognozēs 2014.gada 1.pusgadam, norādot darbaspēka pieprasījuma pieaugumu, kā rezultātā darba devēju aptaujā iegūtie dati un aprēķinātās darbaspēka pieprasījuma prognozes ar korekcijām ir uzskatāmas par pārbaudītām un ticamām.

Darba devēju aptaujas secinājumi	Nozaru asociāciju aptaujas secinājumi
27% procenti darba devēju aptaujas respondentu G - J nozaru grupā norādīja, ka preču un pakalpojumu pieprasījums 2013.gada 2.pusgada laikā ir samazinājies; 36% norādīja, ka tas nav mainījies un 30% norādīja, ka tas ir pieaudzis. 21% procenti darba devēju aptaujas respondentu G - J nozaru grupā norādīja, ka preču un pakalpojumu pieprasījums 2014.gada 1.pusgadā samazināsies; 35% norādīja, ka tas nemainīsies un 28% norādīja, ka tas pieaugs, bet 15% nav skaidras atbildes.	Plānojot tuvāko pusgadu, nozarē nav paredzams būtiskas pārmaiņas. Pakalpojumu pieprasījumam nozarē, pēc eksperta teiktā, vajadzētu palikt vai nu tādā pašā līmenī vai nedaudz samazināties. Vēl joprojām samazinās pārvadāto pasažieru skaits. Vienlaikus eksperts koriģē darbaspēka pieprasījuma ekonomisko prognozi, norādot, ka pieprasījums pēc transporta līdzekļu vadītājiem pasažieru pārvadājumos pieaugs par ~250 vadītājiem.
Analizējot darba devēju aptaujas rezultātus attiecībā uz darbiniekiem nepieciešamajām prasmēm, saskarsmes un komunikāciju prasmes saglabājās salīdzinoši ļoti augsta līmenī.	Runājot par nepieciešamajām prasmēm, kāds ir vajadzīgas autobusu šoferiem, eksperts norāda, ka svarīgas ir gan komunikācijas prasmes, gan tehniskās zināšanas. Tehniskās zināšanas ir nepieciešams atjaunināt. Darba devējs ir ieinteresēts piesaistīt darbiniekus ar augstu atbildības sajūtu.

2.9. Intervija ar „Autopārvadātāju asociāciju „Latvijas auto””

Nozares raksturojums

Sniedzot vērtējumu par nozares attīstību un prognozi nākamajam periodam, eksperts atzīmē, ka **saglabājas izaugsme**. Salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem, pieauguma apjoms ir samazinājies, bet pieaugums kā tendence ir saglabājies.

„Neliela izaugsme ir. Protams, nesalīdzināmi kā tas bija 2010. un 2011.gadā, tad bija kādi 15-20%. Šogad pieaugums būs +5% līmenī starptautiskajiem pārvadājumiem. Pieauga gan vietējie pārvadājumi, gan starptautiskie.”

Attiecībā uz darbaspēku joprojām pastāv iztrūkums. Nozarē (ietverot arī pasažieru pārvadātājus) **stabili iztrūkst apmēram 1000 autovadītāju**. Šo pieprasījumu nespēj nodrošināt vietējais tirgus, tāpēc ir piesaistīts darbaspēks no trešajām valstīm, kas strādā Latvijas kompānijās.

Prognožu korekcijas

Kods	Profesiju grupas nosaukums	Ekonometriskā prognozēšanas modeļa aprēķinātā darbaspēka pieprasījuma izmaiņu prognoze balstoties uz:	
		NVA aptaujas datiem	CSP Darbaspēka apsekojuma datiem
8332	Smago kravas automobiļu ar piekabēm un autovilcienu vadītāji	364	(860) 860

Darbaspēka prasmes

Novērtējot pieejamā darbaspēka profesionālo kvalifikāciju, nozares eksperts uzsver, ka šoferiem **iztrūkst zināšanu par pārvadājumu dokumentāciju, robežšķērsošanas kārtību un tamlīdzīgām lietām**. Latvijā darbojas ES konvencija, kura paredz, ka profesionāliem autovadītājiem ik pēc 5 gadiem ir jāmacās 35 stundas (obligātais 95.kods). Prasība jau ir stājusies spēkā pasažieru pārvadātājiem un no nākamā gada septembra būs attiecināma arī uz kravu pārvadātājiem. Taču savā profesionālajā darbībā eksperts ir saskāries ar ļoti formālu pieeju šādām mācībām. Piemēram, autovadītājam šis mācību kurss ir jānoklausās, bet nav jākārt eksāmens, līdz ar to, tas neuzliek nekādu atbildību.

Komentāri par NVA apmācībām

Kvalifikācija/ programma	Mācību stundu skaits	Vai šīs apmācības līdz šim nodrošinājušas darba tīrū nepieciešamo prasmju apguvi? Ieteikumi, komentāri:
Autoelektriķis	960	Nav viedokļa. Domāju, ka ir pieprasījums, vajag mācīt.
Automehāniķis	960	Ir aktuāla , ir labā/ normālā līmenī. Ir arī pieprasījums. Atsauksmes normālas
Loģistikas darbinieks	960	Nav pārliecības. Nav tik aktuāli, salīdzinoši mazs pieprasījums. Šīs ietvertu arī pārvadājumu organizēšanu.
Noliktavas pārzinis	960	Nezinu, vai tik daudz to noliktavu ir?
Preču pārvadājumu organizēšana	160-320	Ekspeditori, vairāk pa iekšieni. Ko tur māca? Jāredz programma.

Vērtējot Nodarbinātības valsts aģentūras piedāvājumu klientiem apgūt ar nozari saistītas profesionālās tālākizglītības programmas, eksperts rekomendē **NVA apmācību programmas papildināt ar iespēju cilvēkiem apgūt arī citas, savstarpēji saistītās profesijas**. Piemēram, automehāniķis varētu apgūt vai papildināt savas autovadītāja prasmes, bet autovadītāj, savukārt, automehāniķa profesijā nepieciešamās zināšanas un praktiskās iemaņas. Tālāk, jau **sadarbībā ar darba devējiem, organizēt un piedāvāt prakses iespējas**.

Salīdzinājums ar darba devēju aptaujas rezultātiem

Autopārvadātāju joma NACE 2.redakcijas nozaru klasifikācijā ietilpst G nozarē, kas, savukārt, darba devēju aptaujas pētījuma rezultātu analīzē ir apvienota G – J nozaru grupā (G - vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts, H - transports un uzglabāšana, I - izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi, J - informācijas un komunikācijas pakalpojumi). Šķērsanalīzes secinājumi par autopārvadājumu jomu starp darba devēju aptauju un asociācijas intervijas rezultātiem lielā mērā parāda atbilstību un apstiprinājumu darba devēju aptaujā iegūtajiem rezultātiem gan attiecībā uz preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņām, kas tiek prognozētas ar nelielu pieaugumu ~5% apmērā, gan attiecībā uz darbaspēka pieprasījuma plānotajām izmaiņām 2014.gada 1.pusgadā, apstiprinot augsto darbaspēka pieprasījumu autopārvadājumu jomā, kā rezultātā darba devēju aptaujā iegūtie dati un aprēķinātās darbaspēka pieprasījuma prognozes ar korekcijām ir uzskatāmas par pārbaudītām un ticamām.

Darba devēju aptaujas secinājumi

Nozaru asociāciju aptaujas secinājumi

27% procenti darba devēju aptaujas respondentu G - J nozaru grupā norādīja, ka preču un pakalpojumu pieprasījums 2013.gada 2.pusgada laikā ir samazinājies; 36% norādīja, ka tas nav mainījies un 30% norādīja, ka tas ir pieaudzis.

Šogad pieaugums būs aptuveni +5% līmenī.

21% procenti darba devēju aptaujas respondentu G - J nozaru grupā norādīja, ka preču un pakalpojumu pieprasījums 2014.gada 1.pusgadā samazināsies; 35% norādīja, ka tas nemainīsies un 28% norādīja, ka tas pieaugs, bet 15% nav skaidras atbildes.

Eksperts izsaka diezgan piesardzīgu prognozi nākamajam periodam, tomēr norāda, ka saglabāsies izaugsme.

Ekonometriskā prognozēšanas modeļa aprēķinātā darbaspēka pieprasījuma izmaiņu prognoze Smago kravas automobiļu ar piekabēm un autovilcienu vadītājiem (kods 8332) balstoties uz CSP darbaspēka apsekojuma datiem ir 860.

Attiecībā uz darbaspēku joprojām pastāv iztrūkums. Nozarē (ietverot arī pasažieru pārvadātājus) stabili iztrūkst apmēram 1000 autovadītāju.

2.10. Intervija ar Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru

Nozares raksturojums

Sniedzot kopējo vērtējumu par nozari, pārstāvis uzskata, ka tuvākā pusgada laikā ir paredzams neliels – **apmēram 10% apjoma pieaugums**. Respondents uzskata, ka tuvākajā vairāki **ārvalstu uzņēmumi plāno atvērt savas filiāles Latvijā**, tāpēc notiks attīstība, kas veicinās arī viņu pakalpojuma, t.i., darbinieku atlases un apmācību pieprasījuma pieaugumu, jo tas ir cieši saistīts ar jaunu uzņēmumu vai filiāļu skaita palielināšanos. LTRK pārstāvis uzskata, ka noteikti **būs pieprasījums pēc dažāda līmeņa IT speciālistiem** – gan **programmētājiem**, gan **tīklu administratoriem**. Pieaugs nepieciešamība arī pēc **augsta līmeņa pārdevējiem, t.i., speciālistiem, kuri spēj pārdod dārgus projektus**. Paredzams arī, ka būs **pieprasījums pēc inženiertehniskajiem speciālistiem**.

Darbaspēka prasmes

Pieprasītajiem speciālistiem būs nepieciešamas iemaņas **projektu vadībā**, spēja attīstīt, organizēt un realizēt ilgtermiņa projektus. Inženiertehniskajiem speciālistiem nepieciešamas labas dažādu **svešvalodu zināšanām, t.sk., vācu, somu, zviedru valodas**.

2.11. Nozaru asociāciju interviju secinājumi un ieteikumi

Darbaspēka pieprasījuma prognozes un to korekcijas

Salīdzinot darba devēju aptaujā iegūtās darbaspēka pieprasījuma prognozes ar nozaru asociāciju pārstāvju vērtējumu katrā nozarē, var secināt, ka abos pētījumos gūtā informācija savstarpēji sasaucas, un nozaru asociāciju interviju rezultāti lielā mērā apstiprina darba devēju aptaujas rezultātus, vienlaikus sniedzot darbaspēka pieprasījuma izmaiņu prognožu korekcijas. Kopumā devēju aptaujā iegūtie dati un aprēķinātās darbaspēka pieprasījuma prognozes ar korekcijām ir uzskatāmas par pārbaudītām, atbilstošām nozaru asociāciju redzējumam un ticamām.

Vienas profesijas gadījumā (8212 Elektrisko un elektronisko iekārtu un izstrādājumu montieri) darba devēju aptaujas un nozaru asociācijas intervijas rezultāti būtiski atšķiras – nozares asociācija nepiekrīt prognozei -122, norādot, ka nozarē netiek plānots darbaspēka pieprasījuma samazinājums. Padziļināti analizējot darba devēju aptaujas ekstrapolētos datus, redzams, ka 2014.gada 1.pusgadā darba devēji plāno likvidēt 122 šīs profesijas darbavietas, samazinot darbinieku skaitu, tai skaitā, 38 darbavietas likvidēt Pierīgas reģionā un 74 darba vietas likvidēt Vidzmes reģionā (Tabula 19. Tuvāko 6 mēnešu laikā samazināmo darba vietu skaits profesiju grupās (4 zīmes) pa reģioniem.). Kā galvenos iemeslus šīs profesijas darbavietu skaita likvidešanai darba devēji min sezonas darbu beigšanos (3,2% gadījumu) un darbinieku prasmju neatbilstība veicamajiem darba pienākumiem (18,4% gadījumu). Tāpat darba devēji plāno izveidot 75 jaunas darbavietas šajā profesijā, tai skaitā, 65 Rīgas reģionā un 10 Kurzemes reģionā (skat. Tabula 15. Plānotās jaunizveidojamās darba vietas pa profesijām 4 zīmju līmenī pa reģioniem.). Kā galveno iemeslu jaunu darbavietu radīšanai šajā profesijā darba devēji min uzņēmuma saimnieciskās darbības paplašināšanos (skat. Tabula 17. Plānoto jauno darba vietu izveidošanas iemesli tuvāko 6 mēnešu laikā dalījumā pa profesiju grupām (4 zīmes).). Turklāt 96 darbavietas šajā profesijā 2013.gada 2.pusgada laikā ir bijušas vakantas ilgāk nekā 3 mēnešus (Tabula 20. Ilgstošo vakanču skaits pēdējo 6 mēnešu laikā pa profesiju grupām (4 zīmes)). Apstrādājot minētos datus darba tirgus īstermiņa prognozēšanas ekonometriskajā modelī, tiek aprēķināta darbaspēka pieprasījuma prognoze, kas šai profesijai 2014.gada 1.ceturksnī ir -48, 2.ceturksnī ir -84, 3.ceturksnī ir -38, bet 4.ceturksnī ir -18. Kā redzams, lai arī gada griezumā ar tendenci samazināties, tomēr visos periodos atbilstoši ekonometriskā modeļa aprēķinātajiem datiem šajā profesijā tiek prognozēts darbaspēka pieprasījuma kritums.

PROGNOŽU KOREKCIJU APKOPOJUMS

Tabulā zemāk apkopotas nozaru asociāciju pārstāvju sniegtās korekcijas ekonometriskā prognozēšanas modeļa aprēķinātajos darbaspēka pieprasījuma izmaiņu prognožu datus balstoties uz NVA darba devēju aptaujas no CSP Darbaspēka apsekojuma rezultātiem.

Nozaru asociāciju korekcijas prognozēšanas modelī apstrādāto DD aptaujas un CSP datu rezultātos darbaspēka pieprasījuma pieaugumam vai kritumam 2014.gada 1.pusgadā Darbaspēka pieprasījuma prognožu nesakritību korekciju apkopojums.

Nr.	Kods	Profesiju grupas nosaukums	Ekonometriskā prognozēšanas modeļa aprēķinātā darbaspēka pieprasījuma izmaiņu prognoze 2014.g.1.pusgadam balstoties uz:			Darbasp. piepr. izmaiņu ekonometr. prognoze	Nozares asociācijas korekcijas. Dec.2013.
			NVA apt. dat.	CSP Darbasp. apsek. datiem	Prognožu atšķirība		
58.	9313	Ēku būvniecības strādnieki	-1388	425	1813	-14	- 481
„patiesais cipars pēc eksperta domām, „... *ir kaut kur pa vidu” un varētu būt, ka nozarē trūkst ap 1000 ēku būvniecības strādnieku”							
59.	5223	Veikalu pārdevēji un pārdevēju palīgi	40	1833	1793	26	Skaitlim vajadzētu būt simtos.
60.	7111	Ēku būvnieki	-160	1141	1301	458	- 160
61.	3322	Tirdzniecības pārstāvji	1712	454	1258	213	+ 454
62.	9213	Jauktu lauksaimniecības kultūru un lopkopības fermu strādnieki	826	-134	960	216	+ 826
63.	5414	Apsargi	-130	517	647	0	Trūkst darbinieku. Skaitlim vajadzētu būt pozitīvam. Skaitu nevar pateikt.
64.	8332	Smago kravas automobiļu ar piekabēm un autovilcienu vadītāji	364	860	496	119	+ 860
65.	8322	Vieglo automobiļu, taksometru un mazietilpīgo kravas automobiļu un mikroautobusu vadītāji	40	471	431	71	+ 256 (~kaut kur pa vidu starp NVA un CSP)
66.	5222	Vecākie pārdevēji	-48	347	395	-50	+ 347
67.	9211	Lauksaimniecības kultūru audzēšanas saimniecības strādnieki	-468	-103	365	54	+ 500
68.	7531	Šuvēji un cepuru izgatavotāji	444	79	365	184	+ 40

Darba tirgus īstermiņa prognoze 2014.gada 1.puugadam.

Nr.	Kods	Profesiju grupas nosaukums	Ekonometriskā prognozēšanas modeļa aprēķinātā darbaspēka pieprasījuma izmaiņu prognoze 2014.g.1.pusgadam balstoties uz:			Darbasp. piepr. izmaiņu ekonometr. prognoze	Nozares asociācijas korekcijas. Dec.2013.
			NVA apt. dat.	CSP Darbasp. apsek. datiem	Prognožu atšķirība		
69.	7533	Šuvēji, izšuvēji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	352	116	236	68	+ 58
Nozare: „Man jau liekas, ka nevienam nekas netrūkst – pilnīga nulle. Vai vispār kuram pietrūkst šuvēji? Nu varbūt, kādam vajag 3 šuvējas. Es domāju drīzāk to mazāko ciparu. Manuprāt, nekāda lielā deficīta nav.” = $(0 + 79) / 2 = 40$; $(116 + 0) / 2 = 58$.							
70.	7523	Kokapstrādes instrumentu un darbgaldu regulētāji un operatori	376	38	338	228	+ 376
71.	4321	Noliktavu darbinieki	44	349	305	55	+ 349
72.	9333	Krāvēji	264	507	243	89	Skaitlim vajadzētu būt simtos. Skaitu nevar pateikt.
73.	8172	Koksnes apstrādes iekārtu operatori	288	107	181	89	+ 107
74.	6121	Piena lopu un citu mājdzīvnieku audzētāji	-48	-218	170	178	- 24
75.	7522	Mēbeļu un citu koka izstrādājumu ražotāji	322	215	107	98	+ 215
76.	8341	Lauksaimniecības un mežsaimniecības mašīnu, mehānismu un iekārtu operatori	-214	-185	29	231	Apstiprina prognozi + 231
77.	8212	Elektrisko un elektronisko iekārtu un izstrādājumu montieri	-188	Nav datu	Nav datu	-122	Trūkst darbinieku. Skaitlim jābūt nelielam pozitīvam.

Lai sasniegtu labāku rezultātu, darbaspēka pieprasījuma izmaiņu prognožu korekciju izstrādē un papildus pamatotu to ar darba tirgus ekspertu viedokli, tematiskais bloks par prognožu nesakritību korekcijām tika iekļauts arī sociālo partneru interviju plānā, līdz ar to prognožu korekcijas ir papildinātas un precizētas šī ziņojuma turpmākajās nodaļās.

Komentāri par NVA apmācībām

Nozaru asociāciju eksperti ir salīdzinoši kritiski pret vairākām NVA apmācību programmām un apmācīto darba meklētāju spēju pilnvērtīgi iekļauties darba tirgū un atbilstību darba tirgus

vajadzībām. Vienlaikus nozaru asociācijas līdzīgi ka iepriekšējos pētījumu posmos norāda, ka pašiem darba devējiem un darba tirgus nozaru asociācijām būtu aktīvāk jāiesaistās darba tirgū nepieciešamo profesiju kvalifikācijas, izglītības un nepieciešamo prasmju definēšanā un izglītības / apmācību programmu satura sagatavošanā un pilnveidošanā.

Ņemot vērā, ka NVA apmācību pasākumu galvenais uzdevums ir nodrošināt bezdarbnieku un darba meklētāju pēc iespējas drīzāku iekārtošanos darbā, attiecībā uz izglītību NVA funkcija ir drīzāk sniegt īstermiņa jeb atspēriena risinājumus, pielāgojot darbaspēka piedāvājumu mainīgajām nozaru vajadzībām. Tādēļ ir svarīgi nošķirt tās darba devēju vēlmes un vajadzības, kuras būtu īstenojamas nozares un darba devēju pašu spēkiem, no tām darba tirgus vajadzībām, kuru apmierināšana ir NVA kompetencē un saskan ar tās mērķiem.

Konkrētas rekomendācijas izmaiņām NVA profesionālās un neformālās apmācību sarakstos kopā ar precizētām darba tirgus īstermiņa prognozēm tiek izstrādāti trešajā pētījumu posmā (intervijas ar sociālajiem partneriem) un pieejami darba tirgus īstermiņa prognožu 2014.gada 1.pusgadam pētījumu posmu noslēdzošajā galā ziņojumā.

Atbilstoši pētījuma mērķim nozaru asociāciju kvalitatīvajās intervijās tika iegūti arī komentāri un ieteikumi attiecībā uz NVA izglītības pasākumu organizēšanu, kas apkopoti zemāk.

BŪVNICĪBĀ

NVA piedāvāto apmācību apjoms jeb stundu skaits būvniecības profesijās būs pietiekamas tikai noteiktos gadījumos. Latvijas Būvnieku asociācija piedāvā trīs kritērijus, pēc kuriem atlasīt darba meklētājus apmācībām būvniecības jomā:

- 1) Iepriekšēja izglītība kādā būvniecības specialitātē, vismaz 2.līmeņa kvalifikācija.
- 2) Plus/mīnus 5 gadu darba pieredze būvniecībā.
- 3) NVA klienta izteikta vēlme jeb motivācija nākotnes profesiju saistīt ar būvniecības nozari.

LAUKSAIMNICĪBĀ

Kvalifikācija	Mācību stundu skaits	9. Vai šīs apmācības līdz šim nodrošinājušas darba tirgū nepieciešamo prasmju apguvi? 10. Ieteikumi, komentāri.
Lauksaimniecības pamati	160-320	9. Ja tās ir apmācības, kuras organizē LLKC (Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,

		www.llkc.lv), tad tie ir kvalitatīvi kursi. Tie sniedz pamatus un tad cilvēki „piemācās klāt”.
Bioloģiskā lauksaimniecība	160-320	9. Nezina tādus. Grūti atbildēt. 10. Telefonisks komentārs no LBLA (Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācija, www.lbla.lv) - arī organizācija nezina par šādiem kursiem!
Biškopība	160-320	9. Ļoti augsts pieprasījums, tas liecina par kursu noderīgumu. Šo apmācību rezultātā biškopības tirgus Latvijā ir piesātināts, bet tajā pašā laikā tas ir potenciāls eksportam. 10. Vajag turpināt tā, lai rastos uzņēmīgie, kuri kooperētos un eksportētu medu un medus produktus.

Runājot par citām nepieciešamajām apmācībām, **ekspertes norāda uz lauksaimniecības vadības prasmju apmācību nepieciešamību**, it sevišķi tas būtu noderīgi mazo un vidējo uzņēmumu īpašniekiem. Kā arī **mārketingu mazo un vidējo saimniecību vadītājiem būtu noderīgas apmācības**.

TEKSTILIZSTRĀDĀJUMU RAŽOŠANĀ

- Šuvēju programmas 480 stundas ir pietiekami, lai sagatavotu šuvējas vieglā apģērba šūšanai bez oderes, bet kopumā kvalificētu šuvēju sagatavošanai nepieciešams vairāk stundas.
- Apģērpu un tērpu piegriešanu, modelēšanu un konstruēšanu var mācīties tikai tad, kad ir apgūtas šūšanas prasmes. Tāpēc šādas apmācības ir piemērotas tikai jau profesionālām šuvējām.
- Apmācību programmas var papildināt ar dažādu speciālu šūšanas tehniku apgūšanu, piemēram tekstilmozaīku, kura šobrīd pasaulē ir populāra un tāda varētu kļūt arī Latvijā. Turklāt tekstilmozaīkas speciālizācijas apmācība var ļoti veiksmīgi iekļauties mūžizglītības programmās un apmācību ilgumam, ar iepriekšēju pieredzi šūšanā, 3 mēneši būtu pietiekami vai pat arī 100-120 stundās minimumu apgūt.

DROŠĪBAS (APSARDZES) JOMĀ

- NVA piedāvāto apmācību apjoms - 160 stundas - ir nepietiekams, jo šajā mācību laikā atsevišķi nav paredzētas prakses iespējas. Tikai teorētisko zināšanu iegūšana ir nepietiekama, lai cilvēks varētu uzsākt apsarga darbu.
- Viens no galvenajiem uzlabojumiem, kurš būtu nepieciešams nozares darba vides sakārtošanā, ir nozares speciālistu un ekspertu iesaistīšana eksaminācijas komisijās.

ELEKTROTEHNIKAS UN ELEKTRONIKAS RŪPNIECĪBĀ

NVA apmācību programmas un nozares eksperta komentārs

Kvalifikācija	Kods	Mācību stundu skaits	9. Vai šīs apmācības līdz šim nodrošinājušas darba tirgū nepieciešamo prasmju apguvi? 10. Ieteikumi, komentāri.
Elektromontieris	7411 02	640	Darbaspēka iztrūkums nozarē šobrīd ir pēc augstākā profesionālā līmeņa darbiniekiem, un šajā ziņā NVA nevar sagatavot tāda līmeņa speciālistus.
Elektriķis	7411 01	960	
Autoelektriķis	7411 06	960	

3. SOCIĀLO PARTNERU INTERVIJU REZULTĀTI

Nodarbinātības valsts aģentūras sociālo partneru intervijas ir pētījuma „Darba tirgus īstermiņa prognoze 2014.gada 1.pusgadam” trešais un noslēdzošais posms. Intervijas tika sagatavotas un veiktas semistrukturētā veidā.

Lai nodrošinātu ekspertu viedokli, kas būtu vispārināms Latvijas līmenī un spētu aptvert daudzas nozares, uz intervijām atbilstoši pētījumu metodoloģijai tika aicināti nacionālie sociālie partneri – Latvijas Darba devēju konfederācija (LDDK) un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība (LBAS), kas ir uzskatāmi par pētījuma 3.daļas izlasi. Pamatojoties uz 2004. gada 1.oktobrī noslēgto Trīspusējo vienošanos par sociāli ekonomisko partnerību starp Latvijas Republikas Ministru kabinetu, LDDK un LBAS, abas organizācijas apņēmušās veikt analīzi par situāciju darba tirgū visos aspektos, līdz ar to abas organizācijas uzskatāmas par ekspertiem darba tirgus jomā².

Intervijas tika veiktas, lai:

- saņemtu ekspertu viedokli par darba tirgus situāciju un vajadzībām visas Latvijas perspektīvā,
- pārrunātu un precizētu pētījuma gaitā veidojušās rekomendācijas par iespējamām izmaiņām NVA piedāvāto apmācību sarakstos bezdarbniekiem,
- NVA īstenojamo apmācību kontekstā pārrunātu darba tirgus īstermiņa prognožu rezultātus 2014.gada 1.pusgadam.

² Trīspusējā vienošanās par sociālo partnerību. http://iepriekseja.lbas.lv/pdf/vienos_3puseja.pdf

3.1. Uzņēmējdarbības situācijas novērtējums

Izmaiņas 2013.gada 2.pusgadā.	Iespējamās izmaiņas 2014.gada 1.pusgadā
Preču un pakalpojumu pieprasījuma izmaiņas. Nozares. Ietekmes.	
Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība: - Pieaugot mājsaimniecību ienākumiem un turpinoties ekonomikas izaugsmei, 2013.gada 2.pusgadā ir vērojams preču un pakalpojumu pieprasījuma pieaugums mazumtirdzniecības jomā. Eksperte īpaši uzsver, piemēram, elektropreču patēriņa pieaugumu. - Vienlaikus ir jūtama atšķirību saasināšanās reģionālajā griezumā, jo notiek arvien lielāka uzņēmējdarbības un līdz ar to arī nodarbinātības koncentrēšanās Rīgas un Pierīgas reģionos. Latvijas Darba devēju konfederācija: - Būtiskas izaugsmes izmaiņas kopumā nav novērojamas. Kā vienu no iemesliem eksperte min Eiropas Savienības esošā finanšu perioda (2007 – 2013) noslēgumu, kā rezultātā ES projektos pieejamais finansējums beidzas, savukārt jaunā finansēšanas perioda (2014 – 2020) finansējums un tā administrēšanas instrumenti vēl tiek plānoti ES un nacionālajā līmenī. Eksperte uzsver, ka vairākas tautsaimniecībā nozīmīgas jomas, piemēram, būvniecība, lielā mērā „pārtiek” no ES piešķirtā finansējuma. - Vienlaikus eksperte uzsver arī investīciju samazināšanos.	Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība: - LBAS eksperte prognozē, ka 2014.gada 1.pusgada laikā darba tirgus struktūra īpaši nemainīsies. Latvijas Darba devēju konfederācija: - LDDK eksperte, savukārt, 2014.gada 1.pusgadā prognozē preču un pakalpojumu pieprasījuma kritumu būvniecības nozarē, kā arī - iespējamu preču un pakalpojumu pieaugumu eksportorientētās tautsaimniecības nozarēs, piemēram, metālapstrādē, poligrāfijā, tekstilrūpniecībā, kas vienlaikus sekmēs arī šīs jomas apkalpojošās nozares, tai skaitā, transports un loģistika. - Tāpat tiek prognozēts, ka 2014.gada 1.pusgadā būs jūtams preču un pakalpojumu pieprasījuma pieaugums informācijas un komunikāciju tehnoloģiju nozarē.

Izmaiņas 2013.gada 2.pusgadā.	Iespējamās izmaiņas 2014.gada 1.pusgadā
Darbaspēka pieprasījuma izmaiņas. Nozares. Ietekmes.	
Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība: - LBAS eksperte min darbaspēka pieprasījuma pieaugumu un darbaspēku trūkumu tekstilrūpniecības un kokrūpniecības nozarēs. Kokrūpniecības (mežsaimniecība, kokapstrāde) nozarē darbinieki trūkst tādās profesijās kā mežstrādnieks, lentzāģa operators, kokrūpniecības operators, galdnieks (mēbeļgaldnieks). No darba devēju puses par galveno iemeslu tiek minēts prasmju trūkums, un nepietiekami kvalificēts darbaspēks (galvenokārt galdniecībā un mēbeļgaldniekos). Kvalificētie darbinieki savukārt vēlas darba stabilitāti ilgtermiņā, stabilos nozares uzņēmumos, un atbilstošu atalgojumu, kā arī ne mazāk svarīgs ir uzņēmuma un profesijas prestižs. Mazajos nozares uzņēmumos ir problēma, ka darbiniekiem trūkst motivācijas, jo izaugsmes iespējas uzņēmumā ir ļoti ierobežotas. - Tāpat attiecībā uz darbaspēku trūkumu tiek minēti autobusu vadītāji un kvalificēti kravu pārvadītāji transporta un loģistikas nozarē, savukārt būvniecībā jūtams kvalificētu strādnieku trūkums (būvkonstrukciju montētāji - vieglās būves konstrukcijas (karkasa, paneļu ēkas); ēku būvtehniķi, ēku siltināšanas speciālisti, apmetēji, apdares darbu strādnieki; jumīķi, namdari, iekšējo tīklu montētāji u.c. - Tekstilrūpniecībā trūkst šūšanas iekārtu operatori, drēbnieki, šuvēji, konstruktori, iekārtu mehāniķi. Latvijas Darba devēju konfederācija: - Kopumā nedaudz samazinās pieprasījums pēc būvniecības jomas speciālistiem atsevišķās zemākas kvalifikācijas profesiju	Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība: - LBAS eksperte prognozē, ka 2014.gada 1.pusgada laikā darba tirgus struktūra īpaši nemainīsies. - Vienlaikus eksperte galvenokārt piekrīt, veicot dažas korekcijas, ekonomestriskajā modelī apstrādāto NVA un CSP datu sākotnējām darbaspēka pieprasījuma izmaiņu prognozēm (skat. Tabula 21. Sākotnējās darbaspēka pieprasījuma izmaiņu prognozes.) Latvijas Darba devēju konfederācija: - LDDK eksperte 2014.gada 1.pusgadā prognozē nemainīgi augstu pieprasījumu pēc augsti kvalificētiem apdares strādniekiem būvniecības nozarē. Šajās profesijās netiek novērota sezonālā ietekme un darbaspēka pieprasījumu.

grupās, tomēr vienlaikus būvniecībā ir nepieciešami augstākas kvalifikāciju un plašāku profilu speciālisti. Galvenais iemesls augstākas kvalifikācijas darbaspēka trūkumam tiek minēts salīdzinoši zema atalgojums, kas nespēj pienācīgi konkurēt ar kaimiņvalstu un citu Eiropas valstu atalgojumiem būvniecībā strādājošajiem.	
---	--

3.2. Darbaspēka prasmes

Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības eksperte uzsver, ka darba devēji lielākoties „prasa” darbiniekus ar vispārējām prasmes un iemaņām, bet ne tikai ar darba specifikai atbilstošajām tehniskajām iemaņām. Tehniskās prasmes un darba specifiku darba devēji ir ar mieru apmācīt reālajos darba apstākļos, bet vispārīgajām prasmēm, piemēram, komunikāciju prasmes, un izpratnei par darba kopsakarībām ir nepieciešamas pirms darba attiecību veidošanas.

Tāpat LBAS eksperte norāda uz darba devēju prasībām attiecībā uz darbaspēka prasmēm pēc labām valodas zināšanām, datorprasmēm un komunikāciju prasmēm.

Latvijas Darba devēju konfederācijas eksperte norāda uz šādām, galvenajām, darbinieku prasmēm, kas nepieciešams darba devējiem:

- Datorprasmes, īpaši cilvēkiem vecākiem par 40 gadiem, kas ir ļoti svarīgs un kritisks vecums darba tirgū, kad nepieciešams palīdzēt cilvēkiem tikt līdzi tehnoloģiskajām izmaiņām.
- Komunikāciju prasmes.
- Biznesa etiķete.
- Valodu zināšanas, tai skaitā, īpaši krievu un angļu valodas zināšanas, kas nepieciešamas gan sadarbībā ar cilvēkiem darba gaitā (kolēģiem, klientiem, partneriem), bet nepieciešams arī darba specifikai, piemēram, būvniecībā, metālapstrādē un kokapstrādē materiālu apraksti, instrukcijas nereti ir angļu

valodā. Tāpat ārvalstu sadarbībai nepieciešamas labas angļu un krievu valodas zināšanas.

Sociālo partneru komentāri par NVA piedāvāto apmācību programmām iekļauti šī ziņojuma 4.nodaļā līdz ar darba devēju aptaujas, nozaru asociāciju interviju un sociālo partneru interviju šķērsanalīzes secinājumiem.

4. DARBA TIRGUS ĪSTERMIŅA PROGNOZES 2014.GADA

1.PUSGADAM

Darba tirgus īstermiņa prognozes uzdevums ir parādīt darbaspēka pieprasījuma svārstības tuvākā pusgada laikā. Pusgada prognozes ļauj iegūt priekšstatu par darbaspēka pieprasījuma izmaiņām, kā arī par potenciālajām pārmaiņām NVA klientu struktūrā. Aplūkojot darba tirgus īstermiņa prognozes no NVA piedāvāto pakalpojumu plānošanas viedokļa, pusgada prognozes ieteicams skatīt salīdzinājumā ar prognozētajām darbaspēka pieprasījuma izmaiņām gadam gan tādēļ, lai izvairītos no sezonālā ietekmes, gan arī, lai saskaņotu apmācību piedāvājumu ar pieprasījuma pieauguma brīdi tirgū, ņemot vērā apmācību organizēšanai un norisei nepieciešamo laiku.

Izmantojot darba tirgus īstermiņa prognozēšanas ekonometrisko modeli, kurā par ievaddatiem tiek izmantoti CSP darbaspēka apsekojuma dati un darba devēju aptaujas dati, kā arī ņemot vērā nozaru asociāciju un sociālo partneru interviju rezultātā izstrādātās prognožu korekcijas, ir izstrādātas darbaspēka pieprasījuma izmaiņu prognozes 2014.gada 1.pusgamam pa profesiju grupām. Rezultāti ir iegūti atspoguļoti gan Latvijā kopumā, gan sadalījumā par reģioniem (Rīga, Pierīga, Vidzeme, Latgale, Zemgale, Kurzeme).

Analīzes daļā pārskatāmības labad tabulās parādītas 2013.gada 2.pusgadā visvairāk un vismazāk pieprasīto profesiju grupu top 20, savukārt, detalizētas prognožu tabulas par visām profesiju grupām atrodamas ziņojuma pielikumā.

4.1. Prognozes Latvijai kopumā

Aplūkojot kopējās prognozes par darbaspēka pieprasījuma izmaiņām Latvijā visās nozarēs kopā (Tabula 24. Top 20 profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma pieaugums 2014.gada 1.pusgadā (Latvijā, visās nozarēs kopā), redzams, ka lielākais darbaspēka pieprasījuma kāpums 2014.gada 1.pusgadā tiek prognozēts 2., 3., 7., 8. un 9.profesijas pamatgrupās, t.i., speciālisti un vecākie speciālisti, kvalificēti amatnieki, iekārtu operatori un vienkāršo profesiju darbinieki.

Tabula 24. Top 20 profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma pieaugums 2014.gada 1.pusgadā (Latvijā, visās nozarēs kopā)

Kods	Profesiju grupas osaukums	2014.gada 1.pusgamam
------	---------------------------	-------------------------

7119	Citur neklasificēti būvnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	766
7131	Krāsotāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	642
7115	Namdari un būvgaldnieki	612
9213	Jauktu lauksaimniecības kultūru un lopkopības fermu strādnieki	578
2149	Citur neklasificēti inženieri	510
7112	Mūrnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	440
3339	Citur neklasificēti komercpakalpojumu jomas speciālisti	390
2161	Arhitekti	374
7231	Mehānisko transportlīdzekļu mehāniķi un remontatslēdznieki	348
2151	Elektroinženieri	322
2359	Citur neklasificēti izglītības jomas vecākie speciālisti	320
2512	Programmētāji	320
2341	Pamatizglītības pedagogi	301
3221	Medicīnas māsu profesiju speciālisti	266
2342	Pirmsskolas pedagogi	245
3355	Iekšlietu inspektori un izmeklētāji	241
8311	Vilces līdzekļa vadītāji (mašīnisti)	202
9112	Biroju, viesnīcu un citu telpu apkopēji	200
8343	Autoceltņu un citu kraušanas iekārtu operatori	190
3313	Grāmatvedības speciālisti	188

Savukārt, lielākais darbaspēka pieprasījuma kritums 2014.gada 1.pusgadā tiek prognozēts 6., 8. un 9.profesiju pamatgrupās, īpaši tādās profesiju grupās kā lauksaimniecības kultūru audzētāji, citi lauksaimniecības audzēšanas strādnieki ēku būvniecības strādnieki, būvniecības vadītāji, darzkopības strādnieki, viesmīlības darbinieki (Tabula 25. Top 20 profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma kritums 2014.gada 1.pusgadā (Latvijā, visās nozarēs kopā)).

Tabula 25. Top 20 profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma kritums 2014.gada 1.pusgadā (Latvijā, visās nozarēs kopā)

Kods	Profesiju grupas osaukums	2014.gada 1.pusgamam
6114	Jauktu lauksaimniecības kultūru audzētāji	-1003
5131	Viesmīļi	-690
8341	Lauksaimniecības un mežsaimniecības mašīnu, mehānismu un iekārtu operatori	-630
9311	Raktuvju un karjeru strādnieki	-560
9211	Lauksaimniecības kultūru audzēšanas saimniecības strādnieki	-558
9313	Ēku būvniecības strādnieki	-518

1323	Būvniecības jomas vadītāji	-354
9329	Citur neklasificēti strādnieki	-348
3522	Telekomunikāciju tehniskās attīstības speciālisti	-168
9212	Mājlopu fermu strādnieki	-151
4419	Citur neklasificēti kalpotāji	-144
9214	Dārzkopības strādnieki	-140
5132	Bārmeņi	-137
4224	Viesnīcu administratori	-132
8212	Elektrisko un elektronisko iekārtu un izstrādājumu montieri	-132
7111	Ēku būvnieki	-130
2411	Grāmatveži	-121
4229	Citur neklasificēti klientu informēšanas darbinieki	-106
3114	Elektronikas speciālisti	-102

4.2. Prognozes reģionu griezumā

Rīga

Rīgā 2014.gada 1.pusgadā salīdzinoši liels darbaspēka pieprasījuma pieaugums galvenokārt tiek prognozēts atsevišķām 2. (Speciālisti), 5. (Pakalpojumu un tirdzniecības darbinieki) un 7.(Kvalificēti strādnieki un amatnieki) kvalificēti apdares speciālisti (mūrnieki, krāsotāji, namdari) būvniecībā, pārdevēji, programmētāji, kā arī elektroinženieri (Tabula 26. Top 20 profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma pieaugums 2014.gada 1.pusgadā (Rīgā, visās nozarēs)).

Tabula 26. Top 20 profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma pieaugums 2014.gada 1.pusgadā (Rīgā, visās nozarēs)

Nr.	Profesiju grupas kods	Nosaukums	2014.gada 1.pusgamam
1	7131	Krāsotāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	562
2	5223	Veikalu pārdevēji un pārdevēju palīgi	560
3	7112	Mūrnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	440
4	2161	Arhitekti	374
5	7115	Namdari un būvgaldnieki	330
6	2151	Elektroinženieri	322
7	9629	Citur neklasificēti vienkāršo profesiju strādnieki	321
8	2512	Programmētāji	320
9	2149	Citur neklasificēti inženieri	294
10	9213	Jauktu lauksaimniecības kultūru un lopkopības fermu strādnieki	290
11	7119	Citur neklasificēti būvnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	282
12	2359	Citur neklasificēti izglītības jomas vecākie speciālisti	236

13	3339	Citur neklasificēti komercpakalpojumu jomas speciālisti	222
14	8212	Elektrisko un elektronisko iekārtu un izstrādājumu montieri	180
15	7111	Ēku būvnieki	168
16	2511	Sistēmanalītiķi	166
17	2521	Datu bāzu veidotāji un administratori	166
18	7223	Metālapstrādes un citu darbgaldu strādnieki un operatori	155
19	9333	Krāvēji	140
20	2422	Politikas pārvaldības vecākie speciālisti	138

2014.gada 1.pusgadā Rīgā tiek prognozēts salīdzinoši neliels darbaspēka pieprasījuma kritums galvenokārt 2. (Speciālisti) un 3. (Galvenie speciālisti) profesiju pamatgrupas profesijās, īpaši, grāmatveži, IT jomas tehniskie speciālisti, elektronikas speciālisti (Tabula 27. Profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma kritums 2014.gada 1.pusgadā (Rīgā, visās nozarēs)).

Tabula 27. Profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma kritums 2014.gada 1.pusgadā (Rīgā, visās nozarēs)

Nr.	Profesiju grupas kods	Nosaukums	2014.gada 1.pusgamam
1	3522	Telekomunikāciju tehniskās attīstības speciālisti	-168
2	5131	Viesmīļi	-168
3	2411	Grāmatveži	-131
4	3114	Elektronikas speciālisti	-102
5	2635	Sociālā darba un konsultāciju vecākie speciālisti	-88
6	8341	Lauksaimniecības un mežsaimniecības mašīnu, mehānismu un iekārtu operatori	-73
7	2529	Citur neklasificēti datu bāzu un tīklu vecākie speciālisti	-66
8	7422	Informācijas tehnoloģiju uzstādītāji un apkalpotāji	-66
9	8219	Citur neklasificēti montieri	-60
10	9313	Ēku būvniecības strādnieki	-57
11	9312	Inženierbūvju strādnieki	-50
12	2522	Sistēmu administratori	-44
13	4229	Citur neklasificēti klientu informēšanas darbinieki	-40
14	2162	Ainavu arhitekti	-34
15	2642	Žurnālisti	-34
16	3118	Rasētāji	-34
17	9329	Citur neklasificēti strādnieki	-30
18	5111	Ceļojumu pavadoni un stjuarti	-28
17	2356	Informācijas tehnoloģiju, komunikāciju un transportlīdzekļu instruktori un pasniedzēji	-22
15	3341	Biroja vadītāji	-12

Pierīga

Lai arī mazākos apjomos, tomēr līdzīgi kā Rīgā arī Pierīgā 2014.gada 1.pusgadā darbaspēka pieprasījuma pieaugums tiek prognozēts 2. un 3.profesiju pamatgrupas profesijās (jāatzīst gan, ka Pierīgā pieprasījums pieaugs citās profesijās nekā Rīgā), kā arī atsevišķās 7.(Kvalificēti strādnieki un amatnieki) pamatgrupas profesijās, tai skaitā ārsti, pedagogi, izglītības jomas speciālisti, komercpakalpojumu jomas speciālisti, apdares speciālisti būvniecībā, mehāniķi (Tabula 28. Top 20 profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma pieaugums 2014.gada 1.pusgadā (Pierīgā, visās nozarēs)).

Tabula 28. Top 20 profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma pieaugums 2014.gada 1.pusgadā (Pierīgā, visās nozarēs)

Nr.	Profesiju grupas kods	Nosaukums	2014.gada 1.pusgamam
1	7522	Mēbeļu un citu koka izstrādājumu ražotāji	151
2	7115	Namdari un būvgaldnieki	124
3	7231	Mehānisko transportlīdzekļu mehāniķi un remontatslēdznieki	117
4	8343	Autoceltņu un citu kraušanas iekārtu operatori	94
5	2211	Vispārējās prakses ārsti	90
6	7114	Betonētāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	90
7	2359	Citur neklasificēti izglītības jomas vecākie speciālisti	86
8	7421	Elektronikas mehāniķi un apkalpotāji	84
9	8219	Citur neklasificēti montieri	78
10	3339	Citur neklasificēti komercpakalpojumu jomas speciālisti	72
11	2342	Pirmsskolas pedagogi	59
12	7131	Krāsotāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	58
13	7514	Augļu, dārzeņu un tiem līdzīgu produktu pārstrādātāji	56
14	3122	Apstrādes rūpniecības uzraugi	46
15	2149	Citur neklasificēti inženieri	38
16	1311	Lauksaimniecības un mežsaimniecības ražošanas vadītāji	34
17	3321	Apdrošināšanas pārstāvji	34
18	6113	Dārznieki, dārza kultūru un stādu audzētāji	34
19	7212	Metinātāji un griezēji	32
20	2341	Pamatizglītības pedagogi	31

Savukārt, darbaspēka pieprasījuma krituma prognoze Pierīgā skar profesijas galvenokārt 7. un 8.profesiju pamatgrupā visvairāk tādās profesijās kā būvniecības strādnieki un iekārtu operatori (Tabula 29. Profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma kritums 2014.gada 1.pusgadā (Pierīgā, visās nozarēs)).

Tabula 29. Profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma kritums 2014.gada 1.pusgadā (Pierīgā, visās nozarēs)

Nr.	Profesiju grupas kods	Nosaukums	2014.gada 1.pusgamam
-----	-----------------------	-----------	----------------------

1	1323	Būvniecības jomas vadītāji	-354
2	2631	Ekonomisti	-18
3	3119	Citur neklasificēti fizikas un inženierzinātņu speciālisti	-18
4	4311	Uzskaites un grāmatvedības darbinieki	-28
5	4419	Citur neklasificēti kalpotāji	-34
6	5132	Bārmeņi	-290
7	5245	Pārdevēji degvielas uzpildes stacijā	-66
8	6114	Jauktu lauksaimniecības kultūru audzētāji	-149
9	6121	Piena lopu un citu mājdzīvnieku audzētāji	-111
10	7111	Ēku būvnieki	-106
11	7533	Šuvēji, izšuvēji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	-54
2	8172	Koksnes apstrādes iekārtu operatori	-25
3	8212	Elektrisko un elektronisko iekārtu un izstrādājumu montieri	-106
4	8341	Lauksaimniecības un mežsaimniecības mašīnu, mehānismu un iekārtu operatori	-93
5	9211	Lauksaimniecības kultūru audzēšanas saimniecības strādnieki	-124
6	9213	Jauktu lauksaimniecības kultūru un lopkopības fermu strādnieki	-91
7	9312	Inženierbūvju strādnieki	-134
8	9313	Ēku būvniecības strādnieki	-184
5	9329	Citur neklasificēti strādnieki	-49
6	9412	Virtuves strādnieki	-28

Kurzeme

Darba tirgus prognozes Kurzemes reģionā griezumā pēc profesiju grupām lielāko plānoto pieaugumu uzrāda tādās profesijās kā kokapstrādes instrumentu un darbgaldu regulētāji un operatori (7.profesiju grupā), būvniecības jomas inženieri (7. un 9.profesiju grupās), kā arī šujmašīnu operatori, medicīnas māsas, grāmatvedības speciālisti un lauksaimniecības strādnieki (Tabula 30. Top 20 profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma pieaugums 2014.gada 1.pusgadā (Kurzemē, visās nozarēs)).

Tabula 30. Top 20 profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma pieaugums 2014.gada 1.pusgadā (Kurzemē, visās nozarēs)

Nr.	Profesiju grupas kods	Nosaukums	2014.gada 1.pusgamam
1	7523	Kokapstrādes instrumentu un darbgaldu regulētāji un operatori	195
2	7119	Citur neklasificēti būvnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	180
3	2149	Citur neklasificēti inženieri	164
4	9312	Inženierbūvju strādnieki	120
5	3339	Citur neklasificēti komercpakalpojumu jomas speciālisti	96
6	9321	Iesaiņotāji	96
7	8153	Šujmašīnu operatori	94
8	3221	Medicīnas māsu profesiju speciālisti	89

9	3313	Grāmatvedības speciālisti	75
10	9211	Lauksaimniecības kultūru audzēšanas saimniecības strādnieki	75
11	8311	Vilces līdzekļa vadītāji (mašīnisti)	52
12	2341	Pamatizglītības pedagogi	40
13	2263	Vides, darba aizsardzības un higiēnas vecākie speciālisti	40
14	8342	Zemes racēju un tiem līdzīgu mašīnu operatori	40
15	7222	Instrumentatslēdznieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	36
16	2221	Medicīnas māsu profesiju vecākie speciālisti	34
17	2342	Pirmsskolas pedagogi	32
18	7223	Metālapstrādes un citu darbgaldu strādnieki un operatori	28
19	2631	Ekonomisti	28
20	5131	Viesmīļi	26

Savukārt, darbaspēka pieprasījuma krituma prognoze Kurzemē skar galvenokārt raktuvju strādniekus, būvniecības strādniekus, lauksaimniecības kultūru un lopu audzētājus un citus lauksaimniecības darbiniekus (Tabula 31. Profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma kritums 2014.gada 1.pusgadā (Kurzemē, visās nozarēs)).

Tabula 31. Profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma kritums 2014.gada 1.pusgadā (Kurzemē, visās nozarēs)

Nr.	Profesiju grupas kods	Nosaukums	2014.gada 1.pusgam
1	9311	Raktuvju un karjeru strādnieki	-560
2	6114	Jauktu lauksaimniecības kultūru audzētāji	-184
3	9313	Ēku būvniecības strādnieki	-170
4	4224	Viesnīcu administratori	-132
5	6121	Piena lopu un citu mājdzīvnieku audzētāji	-131
6	9213	Jauktu lauksaimniecības kultūru un lopkopības fermu strādnieki	-113
7	5132	Bārmeņi	-86
8	8341	Lauksaimniecības un mezsaimniecības mašīnu, mehānismu un iekārtu operatori	-75
9	7111	Ēku būvnieki	-59
10	9329	Citur neklasificēti strādnieki	-44
11	7126	Sanitārtehniki	-40
12	3134	Naftas un dabasgāzes pārstrādes rūpnīcu operatori	-38
1	3321	Apdrošināšanas pārstāvji	-38
2	2411	Grāmatveži	-35
3	8332	Smago kravas automobiļu ar piekabēm un autovilcienu vadītāji	-28
4	3116	Inženierķīmijas speciālisti	-28
5	7321	Burtliči, iespiedgravētāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	-28
6	2422	Politikas pārvaldības vecākie speciālisti	-25

7	9214	Dārzkopības strādnieki	-24
8	4323	Transporta uzskaites darbinieki	-23

Latgale

Latgales reģionā 2014.gada 1.pusgdā izteikti lielākais darbaspēka pieprasījuma pieaugums tiek prognozēts galvenokārt 7.profesiju pamatgrupā (Kvalificēti strādnieki un amatnieki), īpaši tādās kokapstrādes un būvniecības profesijās kā namdari un būvgaldnieki, mēbeļu un citu koka izstrādājumu ražotāji, mehāniķi, būvelektriķi (Tabula 32. Top 20 profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma pieaugums 2014.gada 1.pusgadā (Latgalē, visās nozarēs)).

Tabula 32. Top 20 profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma pieaugums 2014.gada 1.pusgadā (Latgalē, visās nozarēs)

Nr.	Profesiju grupas kods	Nosaukums	2014.gada 1.pusgamam
1	7115	Namdari un būvgaldnieki	160
2	7119	Citur neklasificēti būvnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	160
3	7126	Sanitārtehniki	136
4	7231	Mehānisko transportlīdzekļu mehāniķi un remontatslēdznieki	125
5	3142	Lauksaimniecības un nekustamā īpašuma speciālisti	94
6	7531	Šuvēji un cepuru izgatavotāji	86
7	3355	Iekšlietu inspektori un izmeklētāji	63
8	8344	Autoiekrāvēju operatori	56
9	9112	Biroju, viesnīcu un citu telpu apkopēji	53
10	8322	Vieglo automobiļu, taksometru un mazietilpīgo kravas automobiļu un mikroautobusu vadītāji	46
11	3221	Medicīnas māsu profesiju speciālisti	42
12	5312	Skolotāju palīgi	42
13	2341	Pamatizglītības pedagogi	41
14	3313	Grāmatvedības speciālisti	38
15	7522	Mēbeļu un citu koka izstrādājumu ražotāji	35
16	8343	Autoceltņu un citu kraušanas iekārtu operatori	32
17	2342	Pirmsskolas pedagogi	25
18	8182	Tvaika turbīnu, dzinēju un boileru operatori	25
19	7411	Būvelektriķi un tiem radniecīgu jomu elektriķi	21
20	7222	Instrumentatslēdznieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	20

Savukārt, darbaspēka pieprasījuma krituma prognoze Latgalē 2014.gada 1.pusgadā profesijās 4 zīmju līmenī skar salīdzinoši nedaudz mazāk profesiju grupas kā citos reģionos un galvenokārt tās ir profesijas 6., 8., 9.profesiju pamatgrupās – lauksaimniecības strādnieki, kā arī

lauksaimniecības un mežsaimniecības mašīnu, mehānismu un iekārtu operatori (Tabula 33. Profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma kritums 2014.gada 1.pusgadā (Latgalē, visās nozarēs)).

Tabula 33. Profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma kritums 2014.gada 1.pusgadā (Latgalē, visās nozarēs)

Nr.	Profesiju grupas kods	Nosaukums	2014.gada 1.pusgamam
1	6114	Jauktu lauksaimniecības kultūru audzētāji	-298
2	9211	Lauksaimniecības kultūru audzēšanas saimniecības strādnieki	-174
3	8341	Lauksaimniecības un mežsaimniecības mašīnu, mehānismu un iekārtu operatori	-163
4	9213	Jauktu lauksaimniecības kultūru un lopkopības fermu strādnieki	-105
5	9329	Citur neklasificēti strādnieki	-62
6	8132	Fotoizstrādājumu ražošanas iekārtu operatori	-62
7	2411	Grāmatveži	-61
8	5223	Veikalu pārdevēji un pārdevēju palīgi	-38
9	9212	Mājlopu fermu strādnieki	-35
2	4311	Uzskaites un grāmatvedības darbinieki	-21
3	4229	Citur neklasificēti klientu informēšanas darbinieki	-16
4	7512	Maiznieki, konditori un konfekšu ražotāji	-13
5	7111	Ēku būvnieki	-11
6	6121	Piena lopu un citu mājdzīvnieku audzētāji	-10
7	2422	Politikas pārvaldības vecākie speciālisti	-8
10	2652	Mūziķi, dziedātāji, komponisti un muzikologi	-6
7	9214	Dārzkopības strādnieki	-3

Vidzeme

Vidzemes reģionā lielākais darbaspēka pieprasījuma kāpums 2014.gada 1.pusgadā tiek līdzvērtīgi prognozēts vairākās profesiju pamatgrupās – 2., 3., 5., 7. un 8.profesiju pamatgrupā, īpaši, iekārtu un mašīnu operatori, pārdevēji, mehāniķi, virtuves strādnieki, pedagogi (Tabula 34. Top 20 profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma pieaugums 2014.gada 1.pusgadā (Vidzemē, visās nozarēs)).

Tabula 34. Top 20 profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma pieaugums 2014.gada 1.pusgadā (Vidzemē, visās nozarēs)

Nr.	Profesiju grupas kods	Nosaukums	2014.gada 1.pusgamam
1	8182	Tvaika turbīnu, dzinēju un boileru operatori	147
2	2341	Pamatizglītības pedagogi	87

3	5223	Veikalu pārdevēji un pārdevēju palīgi	74
4	7231	Mehānisko transportlīdzekļu mehāniķi un remontatslēdznieki	67
5	7132	Apsmidzinātāji un lakotāji	46
6	8342	Zemes racēju un tiem līdzīgu mašīnu operatori	46
7	8343	Autoceltņu un citu kraušanas iekārtu operatori	32
8	9412	Virtuves strādnieki	28
9	2263	Vides, darba aizsardzības un higiēnas vecākie speciālisti	26
10	2422	Politikas pārvaldības vecākie speciālisti	23
11	7131	Krāsotāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	22
12	9112	Biroju, viesnīcu un citu telpu apkopēji	18
13	2342	Pirmsskolas pedagogi	17
14	5322	Individuālās mājaprūpes darbinieki	12
15	3341	Biroja vadītāji	12
16	3355	Iekšlietu inspektori un izmeklētāji	11
17	3221	Medicīnas māsu profesiju speciālisti	11
18	7212	Metinātāji un griezēji	10
19	5312	Skolotāju palīgi	10
20	7512	Maiznieki, konditori un konfekšu ražotāji	7

Savukārt, darbaspēka pieprasījuma kritums Vidzemē 2014.gada 1.pusgadā tiek prognozēts 6., 7., 8. un 9.profesiju pamatgrupās, kas skars galvenokārt būvniecības, lauksaimniecības un lopkopības jomas darbiniekus (Tabula 35. Profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma kritums 2014.gada 1.pusgadā (Vidzemē, visās nozarēs)).

Tabula 35. Profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma kritums 2014.gada 1.pusgadā (Vidzemē, visās nozarēs)

Nr.	Profesiju grupas kods	Nosaukums	2014.gada 1.pusgamam
1	7111	Ēku būvnieki	-257
2	8341	Lauksaimniecības un mežsaimniecības mašīnu, mehānismu un iekārtu operatori	-222
3	8212	Elektrisko un elektronisko iekārtu un izstrādājumu montieri	-206
4	6114	Jauktu lauksaimniecības kultūru audzētāji	-160
5	6121	Piena lopu un citu mājdzīvnieku audzētāji	-146
6	9211	Lauksaimniecības kultūru audzēšanas saimniecības strādnieki	-100
7	6113	Dārznieki, dārza kultūru un stādu audzētāji	-94
8	9213	Jauktu lauksaimniecības kultūru un lopkopības fermu strādnieki	-84
9	7223	Metālapstrādes un citu darbgaldu strādnieki un operatori	-84

10	9329	Citur neklasificēti strādnieki	-62
11	9212	Mājlopu fermu strādnieki	-57
12	5414	Apsargi	-54
13	5151	Uzkopšanas un saimniecības daļas vadītāji birojos, viesnīcās un citās iestādēs	-52
2	7126	Sanitārtehiķi	-52
3	7115	Namdari un būvgaldnieki	-26
4	7123	Apmetēji	-26
5	8322	Vieglo automobiļu, taksometru un mazietilpīgo kravas automobiļu un mikroautobusu vadītāji	-25
6	9313	Ēku būvniecības strādnieki	-25
7	7222	Instrumentālslēdznieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	-21
14	2411	Grāmatveži	-21

Zemgale

Zemgales reģionā 2014.gada 1.pusgadā lielākais darbaspēka pieprasījuma pieaugums tiek prognozēts atsevišķām 7.(Kvalificēti strādnieki un amatnieki), un 9.(Vienkāršās profesijas) pamatgrupas profesijām galvenokārt lauksaimniecības, lopkopības fermu un būvniecības jomas strādnieki (Tabula 36. Top 20 profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma pieaugums 2014.gada 1.pusgadā (Zemgalē, visās nozarēs)).

Tabula 36. Top 20 profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma pieaugums 2014.gada 1.pusgadā (Zemgalē, visās nozarēs)

Nr.	Profesiju grupas kods	Nosaukums	2014.gada 1.pusgamam
1	9213	Jauktu lauksaimniecības kultūru un lopkopības fermu strādnieki	290
2	7119	Citur neklasificēti būvnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	144
3	7126	Sanitārtehiķi	96
4	3341	Biroja vadītāji	95
5	6122	Mājputnu audzētāji	86
6	9112	Biroju, viesnīcu un citu telpu apkopēji	53
7	8311	Vilces līdzekļa vadītāji (mašīnist)	52
8	2342	Pirmsskolas pedagogi	41
9	2341	Pamatizglītības pedagogi	33
10	1345	Izglītības jomas vadītāji	32
11	7322	Iespiedēji	32
12	5312	Skolotāju palīgi	27
13	3221	Medicīnas māsu profesiju speciālisti	27
14	4222	Apmeklētāju pieņemšanas un informēšanas darbinieki	27
15	2262	Farmaceiti	26
16	9333	Krāvēji	25
17	3355	Iekšlietu inspektori un izmeklētāji	23
18	3212	Klīnisko un patoloģijas laboratoriju speciālisti	18
19	2149	Citur neklasificēti inženieri	16

Zemgalē 2014.gada 1.pusgadā līdzīgi kā Latgalē tiek prognozēts darbaspēka pieprasījums kritums 6., 7., 8. un 9.profesiju pamatgrupās, kas skars galvenokārt būvniecības, lauksaimniecības, tai skaitā, fermu un lopkopības jomas darbiniekus, kravas vadītājus un iekārtu operatorus (Tabula 37. Profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma kritums 2014.gada 1.pusgadā (Zemgalē, visās nozarēs)).

Tabula 37. Profesiju grupas, kurām prognozēts lielākais darbaspēka pieprasījuma kritums 2014.gada 1.pusgadā (Zemgalē, visās nozarēs)

Nr.	Profesiju grupas kods	Nosaukums	2014.gada 1.pusgamam
1	6114	Jauktu lauksaimniecības kultūru audzētāji	-212
2	8341	Lauksaimniecības un mežsaimniecības mašīnu, mehānismu un iekārtu operatori	-168
3	9214	Dārzkopības strādnieki	-166
4	9211	Lauksaimniecības kultūru audzēšanas saimniecības strādnieki	-149
5	6121	Piena lopu un citu mājdzīvnieku audzētāji	-129
6	5223	Veikalu pārdevēji un pārdevēju palīgi	-128
7	9313	Ēku būvniecības strādnieki	-119
8	9329	Citur neklasificēti strādnieki	-105
9	4419	Citur neklasificēti kalpotāji	-100
10	7222	Instrumentatslēdznieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	-98
3	8332	Smago kravas automobiļu ar piekabēm un autovilcienu vadītāji	-53
4	7111	Ēku būvnieki	-45
5	9212	Mājlopu fermu strādnieki	-35
6	7523	Kokapstrādes instrumentu un darbgaldu regulētāji un operatori	-34
7	8322	Vieglo automobiļu, taksometru un mazietilpīgo kravas automobiļu un mikroautobusu vadītāji	-22
8	7233	Lauksaimniecības un rūpniecības mašīnu mehāniķi un remontatslēdznieki	-21
9	5151	Uzkopšanas un saimniecības daļas vadītāji birojos, viesnīcās un citās iestādēs	-18
4	4229	Citur neklasificēti klientu informēšanas darbinieki	-16
11	7411	Būvelektriķi un tiem radniecīgu jomu elektriķi	-13
4	4311	Uzskaites un grāmatvedības darbinieki	-9

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

Šķērsanalīzes secinājumi un ieteikumi par NVA piedāvātajām izglītības programmām

Šajā ziņojuma sadaļā ir veikti šķērsanalīzes secinājumi pēc nozaru asociāciju un sociālo partneru interviju rezultātu analīzes par intervētajām nozaru asociācijām saistošajām profesijām, tām nepieciešamajām prasmēm un atbilstošajām NVA izglītības programmām.

Nozaru komentāri	Sociālo partneru komentāri
Būvniecības profesijās apmācīt cilvēkus ievērojot vienlaikus divus nosacījumus 1) cilvēki, kuri iepriekš ieguvuši kvalifikāciju un vēlas pārkvalificēties vai iegūt otru specialitāti, un 2) cilvēkam ir vismaz piecu gadu reāla darba pieredze kādā būvniecības profesijām.	LBAS daļēji piekrīt ierosinājumam, norādot, ka nosacījumiem tomēr nevajadzētu būt tik ierobežojošiem. Piekrīt ierosinājuma par papildus kvalifikācijas iegūšanas uzsvēršanu. LDDK kopumā atbalsta priekšlikumu un vienlaku izsakās līdzīgi kā LBAS par mazāk ierobežojošiem nosacījumiem (2 gadu pieredze), kā arī ierosina uzsvērt duālās izglītības principu, kad profesionālā apmācība notiek realajā darba vidē.
Lauksaimniecības profesiju apmācībā noteikt laika posmu (piemēram, 6 mēneši), kurā apmācītajam darbiniekam būtu jāstrādā Latvijas uzņēmumā vai Latvijā kā pašnodarbinātam vai mazam uzņēmējam, jo ir lielas problēmas ar darbinieku pārpirkšanu.	LBAS un LDDK daļēji piekrīt ierosinājumam, norādot, ka nosacījumiem tomēr nevajadzētu būt tik ierobežojošiem, bet apsvērt iespēju atsevišķus nosacījumus iekļaut darba līgumā, kā arī motivēt darbiniekus palikt strādāt, piedāvājot pievilcīgus darba nosacījumus (apstākļus, atalgojumu).
Apsardzes darbinieki. NVA piedāvāto apmācību apjoms - 160 stundas - ir nepietiekams, jo šajā mācību laikā atsevišķi nav paredzētas prakses iespējas. Tikai teorētisko zināšanu iegūšana ir nepietiekama, lai cilvēks varētu uzsākt apsarga darbu.	LDDK piekrīt, ka esošajā situācijā lētāk darba devējiem ir pieņemt zemākas kvalifikācijas apsardzes darbiniekus, kas izpilda noteiktās apsardzes funkcijas. Savukārt, LBAS konceptuāli piekrīt Latvijas Drošības biznesa asociācijas priekšlikumam.
Elektrotehnikas un elektronikas rūpniecībā darbaspēka iztrūkums nozarē ir attiecībā uz augstākā profesionālā līmeņa darbiniekiem, un šajā ziņā NVA nekādu palīdzību nevar sniegt, nevar sagatavot tāda līmeņa speciālistus.	LDDK piekrīt nozares asociācijas viedoklim, savukārt LBAS norāda, ka būtu nepieciešams turpināt apmācīt arī zemākas kvalifikācijas elektrotehnikas un elektronikas speciālistus, kuri vēlāk papildus kvalificējoties un iegūstot pieredzi kļūs par augstākas klases speciālistiem, kas būs nepieciešami.

Autopārvadātāju un pasažieru pārvadātāju jomā apmācības ir lietderīgas. Tās būtu jāpapildina ar: sadarbībā ar darba devējiem, organizēt un piedāvāt prakses iespējas, apgūt arī citas, savstarpēji saistītās profesijas. jābūt pietiekami nopietnam potenciālo apmācāmo atlases procesam, kā arī pēc tam jābūt efektivitātes mērījumam, t.i., jāved uzskaite, cik cilvēku pēc attiecīgo apmācību beigšanas strādā apgūtajā profesijā.	LDDK un LBAS piekrīt nozares viedoklim.
Šūšanas profesijās stundu apjoms (480) ir pietiekams. Savukārt, apģērbu un tērpu piegriešanu, modelēšanu un konstruēšanu var mācīties tikai tad, kad ir apgūtas šūšanas prasmes.	LBAS piekrīt Drēbnieku biedrības viedoklim un uzskata, ka pieprasījums pēc tekstilrūpniecības precēm, tai skaitā, šūšanas, modelēšanas un drēbnieku pakalpojumiem pieaugs.
Citi komentāri par NVA apmācībām	LDDK uzsver nepieciešamību pēc darbinieku prasmu pilnveidošanas darbam ar datoru, tai skaitā, ne tikai ar standartprogrammatūru, bet arī piemēram darbā ar <i>MS Project</i>, kuras lietojums arvien pieaug uzņēmumu darbā. Īpaši svarīgi tas ir cilvēkiem vecākiem par 40 gadiem, kuri konkurētspēja darba tirgū ir jāatbalsta. Tāpat LDDK uzsver nepieciešamību turpināt apmācības komunikācijas prasmju ziņā un izveidot arī biznesa etiķetes apmācību. LBAS uzsver, ka apmācību kontekstā jāņem vērā nodarbinātības koncentrēšanas Rīgā un Pierīgā. Pievērst uzmanību autopārvadātāju apmācībām un paplašināt profesionālās tālākizglītības programmu sarakstu.

PIELIKUMI

Darbaspēka pieprasījuma izmaiņas pa ceturkšņiem Latvijā visās nozarēs kopā

TABULA 38. DARBASPĒKA PIEPRASĪJUMA IZMAIŅAS PA CETURKŠŅIEM LATVIJĀ VISĀS NOZARĒS KOPĀ (4 ZĪMJU PROFESIJU GRIEZUMĀ)

t+1 – 2014.gada 1.ceturksnis (Janvāris, Februāris, Marts, 2014)

t+2 – 2014.gada 2.ceturksnis (Aprīlis, Maijs, Jūnijs, 2014)

t+3 – 2014.gada 3.ceturksnis (Jūlijs, Augusts, Septembris, 2014)

t+4 – 2014.gada 4.ceturksnis (Oktobris, Novembris, Decembris, 2014)

Kods	Profesiju grupas osaukums	t+1	t+2	t+3	t+4	2014.gada 1.pusgadam	2014.gadam
7119	Citur neklasificēti būvnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	274	492	218	110	766	1094
7131	Krāsotāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	230	412	182	92	642	916
7115	Namdari un būvgaldnieki	220	392	174	86	612	872
9213	Jauktu lauksaimniecības kultūru un lopkopības fermu strādnieki	206	372	166	82	578	826
2149	Citur neklasificēti inženieri	182	328	144	72	510	726
7112	Mūrnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	158	282	126	62	440	628
3339	Citur neklasificēti komercpakalpojumu jomas speciālisti	138	252	114	56	390	560
2161	Arhitekti	134	240	106	54	374	534
7231	Mehānisko transportlīdzekļu mehāniķi un remontatslēdznieki	128	221	104	67	348	519
2151	Elektroinženieri	114	208	92	46	322	460
2359	Citur neklasificēti izglītības jomas vecākie speciālisti	114	206	92	46	320	458
2512	Programmētāji	114	206	92	46	320	458
2341	Pamatizglītības pedagogi	203	98	9	84	301	394
3221	Medicīnas māsu profesiju speciālisti	147	119	34	80	266	380
2342	Pirmsskolas pedagogi	155	90	15	64	245	324
3355	Iekšlietu inspektori un izmeklētāji	162	79	7	69	241	317
8311	Vilces līdzekļa vadītāji (mašīnisti)	72	130	58	30	202	290
9112	Biroju, viesnīcu un citu telpu apkopēji	165	35	110	336	200	646
8343	Autoceltņu un citu kraušanas iekārtu operatori	68	122	54	26	190	270
3313	Grāmatvedības speciālisti	66	122	72	45	188	306
9333	Krāvēji	68	113	69	255	181	505
5312	Skolotāju palīgi	105	71	16	43	176	235

2263	Vides, darba aizsardzības un higiēnas vecākie speciālisti	60	106	48	24	166	238
2511	Sistēmanalītiķi	60	106	48	24	166	238
2521	Datu bāzu veidotāji un administratori	60	106	48	24	166	238
8182	Tvaika turbīnu, dzinēju un boileru operatori	70	81	52	88	152	291
7126	Sanitārtehniķi	54	96	42	22	150	214
2422	Politikas pārvaldības vecākie speciālisti	146	1	239	317	147	703
6122	Mājpudņu audzētāji	52	92	42	20	144	206
7523	Kokapstrādes instrumentu un darbgaldu regulētāji un operatori	-2	140	146	53	138	337
5242	Preču demonstrētāji	50	88	40	20	138	198
3113	Elektrotehnikas speciālisti	48	88	38	20	136	194
9629	Citur neklasificēti vienkāršo profesiju strādnieki	65	71	58	190	136	384
9613	Sētnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	155	-20	135	129	135	400
2146	Ieguves rūpniecības inženieri, metalurģi un tiem radniecīgu profesiju vecākie speciālisti	46	84	38	18	130	186
3142	Lauksaimniecības un nekustamā īpašuma speciālisti	46	82	36	18	128	182
3322	Tirdzniecības pārstāvji	91	35	-48	461	125	538
5223	Veikalu pārdevēji un pārdevēju palīgi	87	37	-75	510	124	560
3511	Informācijas tehnoloģiju darbības speciālisti	44	78	34	18	122	174
7114	Betonētāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	42	76	34	18	118	170
3151	Kuģu mehāniķi	40	72	32	16	112	160
3152	Kuģu vadītāji un loči	40	72	32	16	112	160
7531	Šuvēji un cepuru izgatavotāji	47	57	27	54	104	185
5142	Skaistumkopšanas un tai radniecīgu profesiju darbinieki	38	66	30	14	104	148
8342	Zemes racēju un tiem līdzīgu mašīnu operatori	36	68	30	14	104	148
2211	Vispārējās prakses ārsti	36	64	28	14	100	142
5311	Bērnu aprūpes darbinieki	65	34	3	39	98	140
9321	Iesaiņotāji	34	62	28	14	96	138
8322	Vieglo automobiļu, taksometru un mazietilpīgo kravas automobiļu un mikroautobusu vadītāji	78	17	44	206	96	346
8153	Šujmašīnu operatori	34	60	28	14	94	136
2141	Rūpniecības un ražošanas inženieri	32	58	26	12	90	128
5141	Frizieri	25	60	25	43	85	154
7421	Elektronikas mehāniķi un apkalpotāji	30	54	24	12	84	120

8141	Gumijas izstrādājumu ražošanas iekārtu operatori	30	54	24	12	84	120
5321	Sanitāri	51	32	6	21	83	110
4222	Apmeklētāju pieņemšanas un informēšanas darbinieki	90	-8	62	134	83	279
3212	Klīnisko un patoloģijas laboratoriju speciālisti	28	52	24	12	80	116
3512	Informācijas tehnoloģiju lietotāju atbalsta speciālisti	28	52	24	12	80	116
2413	Finanšu analītiķi	28	50	22	10	78	110
4132	Datu ievadīšanas operatori	28	48	20	12	76	108
7212	Metinātāji un griezēji	49	24	113	141	73	326
2153	Telekomunikāciju inženieri	24	44	20	8	68	96
2513	Tīmekļa lapu un multimediju veidotāji	24	44	20	10	68	98
3334	Nekustamā īpašuma māklēri un īpašumu pārvaldes speciālisti	24	44	20	10	68	98
4221	Ceļojumu konsultanti un ceļojumu biroju darbinieki	24	44	20	10	68	98
9121	Veļas mazgātāji un gludinātāji	24	44	20	10	68	98
6121	Piena lopu un citu mājdzīvnieku audzētāji	68	0	-67	-15	68	-15
2262	Farmaceiti	24	42	18	10	66	94
3214	Medicīnisko protēžu un palīg līdzekļu un zobu protēžu speciālisti	24	42	18	10	66	94
7411	Būvelektriķi un tiem radniecīgu jomu elektriķi	46	18	100	182	64	345
1311	Lauksaimniecības un mežsaimniecības ražošanas vadītāji	22	40	18	8	62	88
7549	Citur neklasificēti amatnieki un strādnieki	22	40	18	8	62	88
8122	Metāla virsmas apstrādes iekārtu operatori	22	40	18	8	62	88
7223	Metālapstrādes un citu darbgaldu strādnieki un operatori	28	33	18	22	62	102
5322	Individuālās mājaprūpes darbinieki	22	38	16	8	60	84
2432	Sabiedrisko attiecību vecākie speciālisti	20	38	16	8	58	82
3122	Apstrādes rūpniecības uzraugi	20	38	18	8	58	84
2212	Specialitāšu ārsti	31	26	7	22	57	86
3311	Vērtspapīru un finanšu māklēri un brokeri	20	36	16	8	56	80
7514	Augļu, dārzeņu un tiem līdzīgu produktu pārstrādātāji	20	36	16	8	56	80
8344	Autoiekrāvēju operatori	20	36	16	8	56	80
1211	Administratīvie un finanšu vadītāji	86	-30	115	309	56	479
8331	Autobusu, trolejbusu un tramvaju vadītāji	30	20	-17	159	50	192

3259	Citur neklasificēti veselības aprūpes jomas speciālisti	18	32	14	6	50	70
7522	Mēbeļu un citu koka izstrādājumu ražotāji	45	4	66	100	49	215
4321	Noliktavu darbinieki	46	0	-14	317	46	349
3135	Metāla ražošanas procesu speciālisti	16	30	12	6	46	64
7125	Stiklinieki	16	30	12	6	46	64
7132	Apsmidzinātāji un lakotāji	16	30	14	6	46	66
1345	Izglītības jomas vadītāji	16	28	12	6	44	62
2264	Fizioterapeiti	16	28	12	6	44	62
5222	Vecākie pārdevēji	48	-4	-68	368	43	343
2611	Juristi	31	12	29	31	43	102
3341	Biroja vadītāji	36	6	40	100	42	182
4223	Telefona komutatoru operatori	14	26	12	6	40	58
1219	Citur neklasificēti administratīvie un komercpakalpojumu vadītāji	12	24	10	6	36	52
3115	Inženiermehānikas speciālisti	22	14	10	44	35	89
1222	Reklāmas un sabiedrisko attiecību jomas vadītāji	12	22	10	4	34	48
2113	Ķīmiķi	12	22	10	4	34	48
2142	Būvīnženieri	12	22	10	4	34	48
2165	Ģeodēzijas un kartogrāfijas inženieri	12	22	10	4	34	48
2221	Medicīnas māsu profesiju vecākie speciālisti	12	22	10	6	34	50
2412	Finanšu un investīciju konsultanti	12	22	10	4	34	48
2651	Vizuālo mākslu mākslinieki	12	22	10	4	34	48
5169	Citur neklasificēti individuālo pakalpojumu jomas darbinieki	12	22	10	4	34	48
7536	Kurpnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	12	22	10	4	34	48
7222	Instrumentatslēdznieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	14	19	40	63	34	137
2354	Citi mūzikas skolotāji	22	11	1	9	33	43
7512	Maiznieki, konditori un konfekšu ražotāji	33	0	-10	85	33	108
7322	Iespiedēji	12	20	10	4	32	46
9334	Preču izvietotāji	12	20	10	4	32	46
7511	Miesnieki, zivju pārstrādātāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	19	12	6	17	32	55
4211	Bankas kasieri un tiem radniecīgu profesiju darbinieki	39	-8	-4	172	31	199
3321	Apdrošināšanas pārstāvji	10	20	8	4	30	42
5151	Uzkopšanas un saimniecības daļas vadītāji birojos, viesnīcās un citās iestādēs	-13	41	113	238	29	380

3139	Citur neklasificēti tehnoloģisko procesu kontroles speciālisti	10	18	8	4	28	40
7321	Burtliči, iespiedgravētāji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	10	18	8	4	28	40
8183	Iepakojšanas, iepildīšanas un marķēšanas iekārtu operatori	10	18	8	4	28	40
2266	Audiologi un runas terapeiti	8	14	6	4	22	32
4323	Transporta uzskaites darbinieki	9	12	7	3	21	31
3433	Galeriju, muzeju un bibliotēku speciālisti	8	12	6	2	20	28
2144	Mehānikas inženieri	6	12	6	2	18	26
2164	Pilsētplānotāji un satiksmes plānotāji	6	12	6	2	18	26
1324	Transporta, sakaru, noliktavu, sagādes, sadales, loģistikas un tām radniecīgu jomu vadītāji	19	-5	1	70	14	85
2132	Lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības vecākie speciālisti	4	8	4	2	12	18
2631	Ekonomisti	4	6	2	2	10	14
2433	Tehnisko un medicīnas preču tirdzniecības vecākie speciālisti (izņemot informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT))	2	4	2	0	6	8
7533	Šuvēji, izšuvēji un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	27	-24	-3	51	3	51
5414	Apsargi	79	-78	115	139	1	256